gerçekleşmiş sosyalizm ülkesi'

DAC

Demokratik Alman Cumhuriyeti

KONUK YAYINLARI

gerçekleşmiş
Sosyalizm ülkesi
DAC

KONUK YAYINLARI
Babıali Cad. Tasvire Han
Kat 3, No. 38, Cağaloğlu
TEL: 27 81 51
Yazışma adresi:
P.K. 749 — İSTANBUL

Genel Sıra No: 82
Sosyalizm Kitaplığı: 49
Birinci Baskı: Eylül 1979

1

Özgün Adı: **LA R.D.A. SE PRÉSENTE**, Verlag Zeit Im Bild Dresden, 1974 * Kapak Düzeni: **Ferit Özen** * Dizgi - Baskı - Cilt : **Ağaoğlu Yayınevi Tesisleri** * Kapak Baskı: **Nurel Ofset**

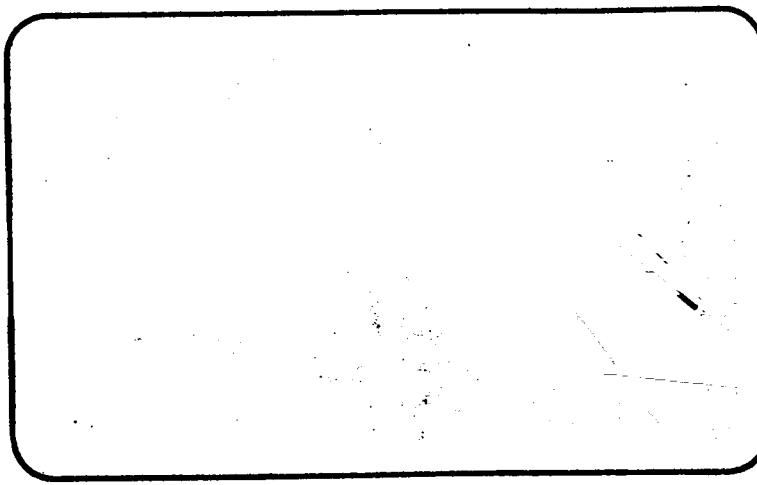
gerçekleşmiş sosyalizm ülkesi

DAC

Demokratik Alman Cumhuriyeti

Çev: Mustafa ACAR

KONUK YAYINLARI

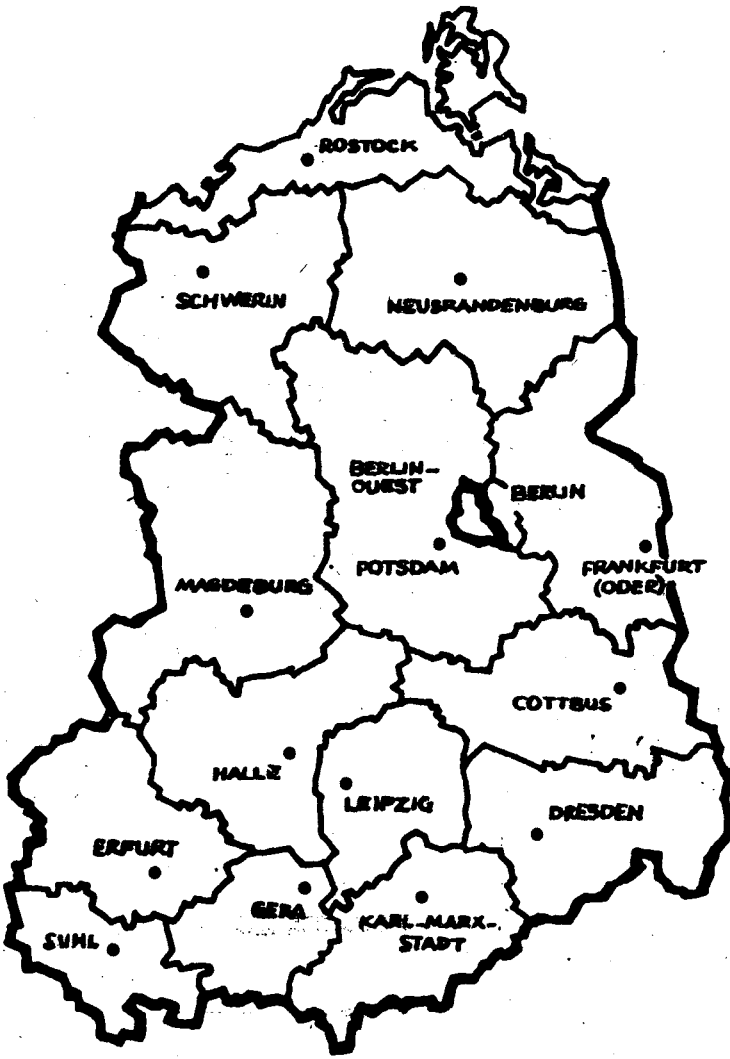

ÜLKE VE İNSANLARI

DAC (Demokratik Alman Cumhuriyeti) bir Orta Avrupa ülkesidir. Toprakları 108.178 km.^{2} genişlikte bir alan üzerine yayılır. Kuzeyde Baltık Denizi doğal sınırı oluşturur. Doğu'da, Oder ve Neisse nehirleri DAC'ı Polonya Halk Cumhuriyetinden 456 km.'lik bir sınırla ayırır. Güneyde Çekoslovakya'yla olan 430 km.'lik sınırı ise Maden Dağlarının dorukları çizer. Batıda Federal Alman Cumhuriyeti'yle (FAC) 1381 km.'lik sınırı vardır.

Gözalıcı göllerle dolu geniş bir ova Baltık kıyılarından ülkenin güneyine dek uzanıp gider. Ova, önceleri yumuşak tepelere, giderek ülkenin güneyinde orta yükseklikte sıradağlara (Thüringer Ormanı, Vogtland, Maden Dağları, Saksonya İsviçresi) yükselir. Daha da batıda yükselen Harz Dağının kuzey yamacı çok sarptır.

DAC'ta en büyük ada Rügen Adasıdır (926 km^2); en önemli göller ise Müritz (117 km^2) ve Schwerinersee'dir (63 km^2). Elbe nehrinin DAC içindeki uzunluğu 566 km, Oder nehrininki ise 162 km.'dir. En uzun kanal (83 km.^{2}) Oder nehri ile Havel nehrini birbirine bağlar.

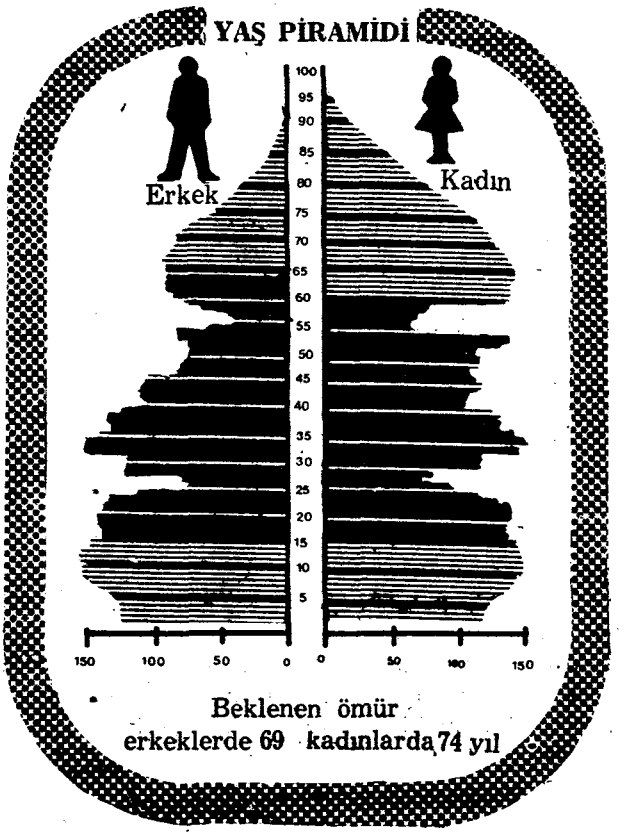

DAC: İller ve İl merkezleri

En yüksek tepeleri:

Fichtelberg (Maden Dağları)	1214	m.
Brocken (Harz Dağları)	1142	m.
Auersberg (Maden Dağları)	1018	m.
Grosser Beerberg (Thüringen Ormanı)	982	m.

DAC ılıman bir iklim bölgesinde bulunmaktadır. Postdam'da (meteoroloji merkezi) saptanan yıllık ortalama sıcaklık 8,5°C (Ocak ayı ortalaması —0,7°C, Temmuz orta-

NÜFUSUN YERLEŞME DURUMU

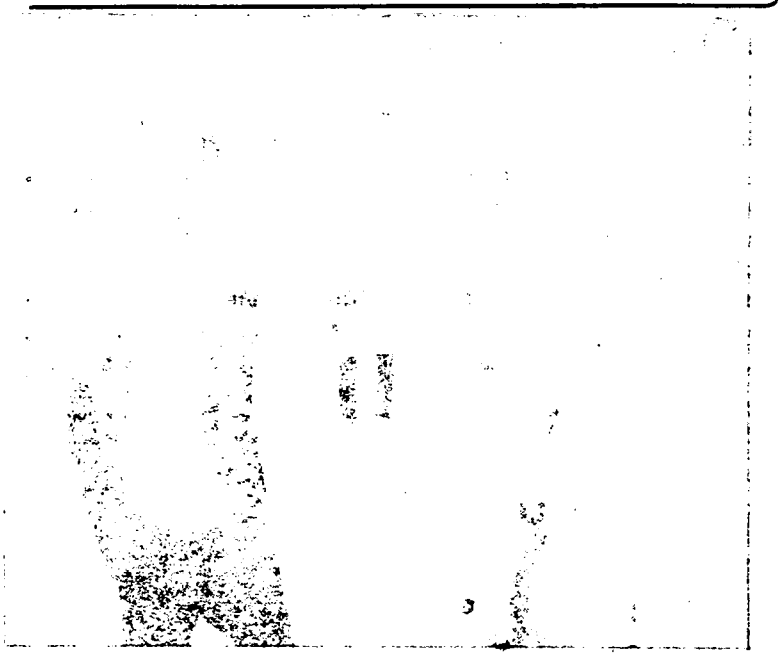

% 25,8'i nüfusu 2.000'den az yerleşme merkezlerinde
% 29 'u nüfusu 2.000 - 20.000 arası yerleşme merkezlerinde
% 15,5'i nüfusu 20.000 - 50.000 arası yerleşme merkezlerinde
% 6,4'ü nüfusu 50.000 - 100.000 arası yerleşme merkezlerinde
% 23,3'ü nüfusu 100.000'i aşan yerleşme merkezlerinde

laması + 18°C) ve yağış ortalaması da metrekareye 585 mm.'dir. Resmi saat: Orta Avrupa saatidir.

Bellibaşlı maden kaynakları linyit, kayatuzu, potas ve daha az oranlarda petrol, doğal gaz, demir cevheri (% 40 tenörlü), demir-dışı bazı madenlerdir.

DAC'ın nüfusu, 9 milyondan fazlası kadın olmak üzere 17 milyondur. Nüfus yoğunluğu km.²'de 157 kişidir. 8,3 milyon kişinin mesleki bir uğraşı vardır; bunların % 92,9'u ekonominin sosyalist kesiminde çalışır. Çalışan her 100 kişiye karşılık, çalışma çağı dışında 72 kişi vardır ve bunların 34'ü emeklilerdir. Emekliler oranının bu denli yüksek olmasının nedeni her iki Dünya Savaşındaki ağır kayıplardır.

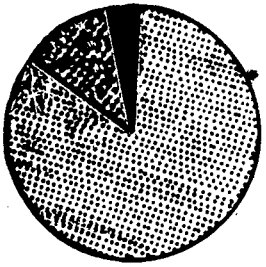

DAC'da ulusal azınlıkların kültürleri de saygı görür: 3. Sorab Oyun ve Türkü Festivaline katılan bir Macar topluluğu

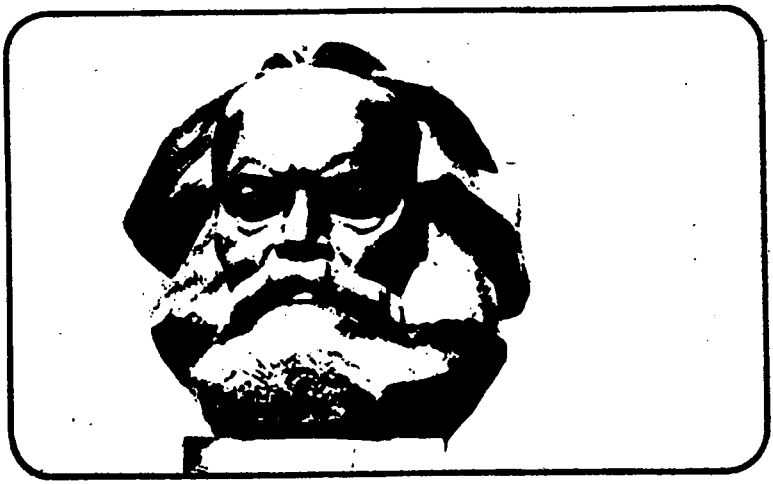
Halen DAC'da yaşayan tek ulusal azınlık Sorablardır. 100 bine yakın Sorab, günümüzde, Cottbus ve Dresden eyaletlerinin doğu bölgelerinde yaşamaktadırlar. Sosyalist düzen ulusal azınlıkların gelişimini özendirmekte, desteklemekte, kültürel geleneklerinin ve dillerinin zenginleşmesini gözetmektedir. DAC Anayasası ile özel yasalar Sorablara her alanda tam bir hak eşitliğini güvence altına almıştır. Sorablar ulusal örgütleri olan Domowina'da toplanmışlardır. 2100'den fazla Sorab, çeşitli halk organlarında saylavdır. Bunların 4'ü halk meclisinde, 27'si Lottbus ve nizm için verdiği savaşımın en yüce ilkesi olan: «Bütün ül-Dresden eyalet konseylerindedir. Okullarda Almanca'nm yanında Sorab dili de öğretilmektedir. Sorab Eğitim Enstitüsü uzmanlaşmış eğitim görevlilerinin yetiştirilmesiyle

görevlendirilmiştir. Etnoloji Enstitüsü'nün ve Sorab Halk Sanatları Merkezi'nin yanı sıra, Leipzig Üniversitesi Enstitüsü, Sorab Halk Sanatı Ulusal Topluluğu ve Bautzen Alman-Sorab Halk Tiyatrosu bu azınlığın kültürel değerlerinin yaygınlaşması için uğraş vermektedirler. Ayrıca «Nowa doba» (Yeni Çağ) adıyla bir Sorab gazetesi, —biri aylık bir politika ve kültür dergisi olmak üzere— 10 dergi ve haftalık magazin, Domowina'ya bağlı bir yayınevi, Sorab dilindeki yayınlarda uzmanlaşmış bir basımevi ve DAC radyosunda bir Sorab yazı kurulu bulunmaktadır. Kültür yaşamındaki özel başarılarını ödüllendirmek için Sorab azınlığından kişilere DAC'ın resmi nişanları verilmiştir.

ÇALIŞABİLİR NÜFUSUN TOPLUMSAL VE MESLEKİ DAĞILIMI

İşçiler ve hizmetliler (çıraklar dahil)	% 87
Kooperatif üyeleri	% 10,1
Tarım kooperatifi üyeleri	% 7,9
Zanaatçı üretim kooperatifi üyeleri	% 1,6
Diğer (kendi hesabına çalışan satıcılar ve sgbzeciler, serbest meslek sahipleri vb.)	% 2,9

TARİH

İlerici ve Devrimci Gelenekler

Almanya, zengin hümanist ve devrimci geleneklere sahiptir. 1525 yılında, yoksul köylüler ve zanaatçılar, önderleri Thomas Müntzer'in çağrısına uyarak, aristokrasinin ve kilisenin gerici güçlerine karşı verilen halkçı ve devrimci savaş boyunca o çağın hümanist ve ilerici fikirlerini yaymışlardır. Alman halkı, 1750 - 1800 yıllarını kapsayan yarım yüzyıllık dönemin, —düşün yaşamındaki atılımın feodal ve ortaçağ toplum düzenine karşı bir ayaklanmaya yol açtığı, evrensel ve kalıcı kültü-

rel değerlerin doğuşuna tanık olunduğu o yarım yüzyıllık dönemin— anısını da capcanlı yaşamaktadır.

19. yüzyılın ortalarına doğru Almanya bir burjuva devrimi eşiğinde bulunuyordu. İşte bu dönemde işçi sınıfı tarihi etkileyen savaşkan bir güç olarak yerini aldı. İşçi sınıfı, ilk devrimci partisini, Komünistler Birliği'ni yarattı. Komünistler Birliği, Karl Marks'ı ve Friedrich Engels'i, daha önce oluşturmuş oldukları bilimsel ideolojiyi yoğunlaştırılmış bir biçim altında açıklamakla görevlendirdi. 1848 Şubat'ında Londra'da yayınlanan *Komünist Partisi Manifesti* işte böyle doğdu. Bu küçük kitap, daha sonraları dünya tarihinin en önemli yapıtlarından biri olacaktı. *Manifest* işçi sınıfının, sınıfsız bir toplum için, sosyalizm ve komünizm için verdiği savaşımın en yüce ilkesi olan: «Bütün ülkelerin proleterleri, birleşiniz!» çağrısı ile son buluyordu.

125 yıl önce başlayan Alman işçi hareketi tarihi, bazı başarısızlıklara karşın, sömürüye, ezgiye, emparyalist savaşa ve halkların köleliğine karşı verilen devrimci savaşımların utkan tarihidir. Büyük bir süreklilik gösteren bu tarih, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin kuruluşuna yol açmış ve dünya sosyalist sistemi destanının bir parçası olmuştur.

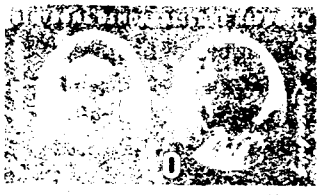
Alman Emperyalizminin Tarihsel Kökenleri:

Ne var ki Almanya tarihi yalnızca hümanist ve devrimci geleneklerden ibaret değildir. Sadece yarım yüzyıl içinde, dünyayı kasıp kavuran her iki dünya savaşının Almanya topraklarından başlatıldığı acı bir gerçektir. Bu soykırımın açıklı sonucu ortadadır: Milyonlarca ölü, bombalanmış ve harabeye döndürülmüş kentler; paramparça olmuş bir toprak, işsiz güçsüz ve aç kalabalıklar; Alman emperyalizminin canice politikasının uğursuz bilançosu işte bu olmuştur.

Bu emperyalist savaşların tarihsel kökenleri 1848-1849 dönemine uzanır. İşçi sınıfının ilerlemesinden dehşete kapılan burjuvazi, liberal devrimi sonuna dek götürmedi; halka sırt çevirmeye, karşı-devrimle, Prusya militarizmiyle ve büyük toprak sahipleriyle (Jünkersler) bağlaşıklık kurmaya karar verdi.

1871'den önce, kapitalizm Almanya'ya pek de elverişli olmayan koşullarda yerleşti. Bununla birlikte, bu tarihten itibaren olağanüstü bir yükselme gösterdi. Sanayinin gelişmesi, üretimin —tüm ekonomiye egemen olan ve onu yöneten büyük tekeller görünümü altında— yoğunlaşmasında ifadesini buldu. Bu tekellerin sömürgelere, hammadde kaynaklarına ve yeni nüfuz alanlarına gereksinimi vardı. Fakat, dünyanın paylaşımı daha önce tamamlanmıştı. İşte bu nedenle Alman tekelci burjuvazisi, bağlaşığı Prusya - Alman militarizmiyle ağız birliği halinde, dünyanın kendi çıkarına uygun olarak yeniden paylaşılmasını istiyordu. Büyük toprak sahibi gerici Prusya aristokrasisi ile, tarih sahnesine oldukça geç çıktığı ölçüde, o denli aç gözlü tekelci burjuvazi arasındaki sıkı bağlaşıklık, Alman emperyalizmini özellikle saldırgan ve tehlikeli yapmıştır. Alman emperyalizmi, Alman işçi sınıfını, Almanya halkını ve başka birçok ülkenin halklarını sözcüklere sığmayan acılara sürüklemiştir.

1914-1918 Birinci Dünya Savaşı tüm bu gerçekleri katı bir şekilde gözler önüne serdi. Alman emperyalistleri, şovenizmin azgınlaştırılması sayesinde, halk kitlelerinin aldatılması sayesinde ve imparatorluk hükümetinin saldırgan politikası yanında saf tutan sağ sosyal-demokrat liderlerin ihaneti sayesinde, halkın geniş katmanlarını kendi yayılmacı politikalarına kazanmayı başardılar. Halk bu politikanın bedelini milyonlarca kurban vererek ödedi. 1. Dünya Savaşı sırasında, gerçek bir askeri diktatörlüğün kurulması, emperyalist savaşa karşı savaşımı, önemli ölçüde zorlaştırdı. İşte bu koşullarda solcular, işçi sınıfının ve tüm halkın asıl temsilcileri olduklarını ortaya koymuşlardır. Karl Liebknecht, Rosa Lüksemburg, Franz Mehring,

Klara Zetkin ve Wilhelm Dieck'in çevresinde toplanarak, savaşın sadece ve sadece emperyalizmden kaynaklandığını kitlelere kavratmışlardır. 2 Aralık 1914 günü Rayhştag'da (Reichstag) savaş kredileri aleyhinde oy kullanan tek milletvekili Karl Liebknecht olmuştur. Bir süre sonra, özellikle 1917'nin büyük grevleri ve donanmanın aynı yılki ilk ayaklanması sırasında, Alman işçileri savaşa karşı olduklarını ortaya koydular. Bu bilinçlenme, özellikle Çarlık Rusyası'nda 1917'de patlayan Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin etkisiyle güçlendi.

İlerleyen devrim somut biçimlere bürünüyordu: 1918 Ocak'ının sonlarında milyonlarca işçi, cephane fabrikalarında greve gitti. Hareket 1918 yılı sonlarında ise doruk noktasına yükseldi. Almanya'daki Kasım Devrimi, işçi sınıfının Alman emperyalizmine karşı kafa tuttuğu ilk devrim ve Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nden sonra Avrupa'da kitlelerin en büyük devrimci hareketi oldu. Patlama öylesine güçlü oldu ki, daha ilk dalgası monarşiyi parçaladı, hükümeti geri çekilmek ve yeni hükümeti barış görüşmelerine oturmak zorunda bıraktı. Bununla birlikte, gerek işçi sınıfının birliğini parçalamaktan çekinmeyen Ebert, Scheidemann ve Noske gibi bazı sağ sosyal-demokrasi taraftarlarının ihanetinin, gerekse sonuna dek savaşıma kararlı bir devrimci partinin yokluğunun sonucu olarak, halk kitleleri Alman emperyalizminin politik ve ekonomik iktidarını kesin olarak yıkamadılar. Gericiler devrimcileri durdurmayı ve yenmeyi başardılar. Fakat bu, kısmi bir bozgundu. Çünkü işçi sınıfı, —genel oy hakkı, güç birliği ve toplantı yapma hakkı gibi geniş ölçekli özgürlükleri— güvenceye bağlayan burjuva tipi bir Demokratik Cumhuriyet dayatmasını bildi.

Weimar Cumhuriyeti:

Almanya Komünist Partisi (AKP), üç gün süren (30 Aralık 1918 — 1 Ocak 1919) bir kurucu Kongre sonunda kuruldu. AKP'nin kurulması, Almanya ve Alman işçi hareketi tarihinde köklü bir dönemeci belirler. Gerçekten AKP, ulusun emperyalist iktidara son verip, barışa, kültürün ve ekonominin serpilip gelişmesine, maddi güvenliğin artmasına dayalı bir geleceği kurmaya yönelik yolunu çizen politik kuruluş olmuştur.

Bununla birlikte, işçi sınıfı Kasım Devrimi'ni izleyen vahşi baskıdan sonra zor durumdaydı. Tekelci sermaye ve militaristler ise, kanunlarını sağlamlaştırmasını ve politik kurumlaşmaya ilişkin görüşlerini dayatmasını bildi. Weimar Cumhuriyeti[1] (1919-1933) tekelcilerin ve Jünkerslerin egemenliğindeydi: Bu egemen güçler için parlamenter burjuva demokrasisi geniş kitleleri, kurumların gerçek karakteri konusunda aldatmaya yarayan bir araçtan başka bir şey değildi. Demokratik hayallerin tutsağı olan geniş kitleler, tekelci kapitalistlere ve militaristlere karşı savaşıma sırt çevirdiler.

Politik çizgisine sadık kalan AKP, tam anlamıyla devrimci bir kitle partisini oluşturmak üzere kendisini sağlamlaştırdı. Alman halkının yaşamsal çıkarlarını savunmakta üstlendiği sorumluluklarla esinlenen AKP, dünyanın ilk sosyalist Devleti'yle, Sovyetler Birliği'yle kısıtlamasız, tam bir dayanışma içine girdi. 1920'de, Sovyet Cumhuriyeti'ne yönelen emperyalist müdahaleye karşı açılan geniş çaplı bir kampanya için milyonlarca işçiyi ve emekçiyi harekete geçirdi. Alman işçileri müdahaleciler için silah ve cephane nakletmeye karşı çıktılar. AKP, işçi sınıfı ve toplumun

(1) Millet Meclisi, devrimci çıkışlar karşısında güvenliğini sağlamak üzere Berlin'den ayrılıp, Cumhuriyet'e adını veren Weimar'a yerleşti ve 1919 Ağustos'unda Anayasayı kabul etti.

diğer katmanları içinde Sovyetler Birliği'yle dostluğun yerleşmesi için büyük uğraşlar verdi ve bu amaçla Sovyetler Rusyası'na yardım kampanyaları örgütledi, bu ülkeyle sıkı ve dostça ilişkiler kurulması için yorulma bilmeksizin çalıştı. Genç Sovyet iktidarı da, Alman işçi sınıfına maddi ve ideolojik düzeylerde yardım elini uzatmaktan geri durmadı.

Dünya ekonomik bunalımı 1929'dan 1932'ye dek Almanya'yı sarstı ve Alman kapitalistlerinin en saldırganlarını faşizmden ve saldırganlıktan başka bir çıkış yolu olmadığı yargısına iteledi. Alman kapitalistleri Sovyetler Birliği'ne karşı saldırmayı özellikle düşlüyorlardı. En kaba şoven propagandaya, ulusal demogojiye ve teröre başvurarak, kitleler arasında belirli bir etkinlik sağlayan Nazi Partisi üzerine oynamaya başladılar. Bu örgütün en küçük bir dürüstlükten, insancıl değerden yoksun olması ve maceracılığı, Alman emperyalistlerinin tasarılarını kolaylaştırıyordu.

AKP, bu Hitlerci Partinin şoven ve ilhakçı propagandasının karşısına, Ernst Thaelmann'ın girişimi üzerine Merkez Komitesi tarafından 1930 Ağustosu'nda kabul edilen «Alman halkının ulusal ve toplumsal Kurtuluş Programı»yla çıktı. AKP ertesi yıl da Almanya'da işçi sınıfı ile emekçi köylülerin bağlaşıklığını pekiştirecek olan köylülere yardım taslağını onayladı. 1932 Mayısı'nda, gerek bunalımın, gerekse faşizmin ilerleyişinin etkisiyle durum ciddi bir şekilde ağırlaştı. Ernst Thaelmann'ın önderliğindeki AKP tüm işçilere ve faşizme karşı olan herkese, faşizm karşısında birleşmeeleri için bir çağrıda bulundu. Çağrı, işçi sınıfının eylem birliği için savaşım verilmesi, sosyal demokrat ve sendikalı işçilerin ortak savaşıma katılmaları temeline dayanıyordu. 1932 parlamento seçimlerinde AKP 6 milyona yakın oy aldı; ülkeyi sarsan grev dalgası da, AKP'nin savaşım gücünü ve kitleler arasındaki etkisini gözler önüne serdi.

Ne var ki, gerek o sıralar ASP'nin başkanı Otto Wels ve onun yanısıra Parti'nin birçok yöneticisi, gerekse sendikaların sağ önderleri AKP'nin eylem birliğine ilişkin

tüm önerilerini reddettiler. Faşist diktatörlüğün kurulmasını önleyecek uyum ve birlik, anti-faşist kitleler arasında, zamanında gerçekleştirilemedi.

Faşizm ve İkinci Dünya Savaşı:

1933 yılıyla birlikte Alman tarihinin en uğursuz dönemi başladı. Gericiliğin iktidara getirdiği Hitler faşizmi, ilk darbelerini tüm demokratlara yöneltti, AKP'ye ve tüm Alman anti-faşistlere karşı vahşi bir terör başlattı. Almanya'nın dört bir yanı, toplama kamplarıyla ve tutukevleriyle doldu. Yeraltında çalışmak ve misillemelere başvurmak zorunda bırakılan, toplumun tüm katmanlarından Alman anti-faşistleri Nazi barbarlığıyla savaştılar. İşçiler ve özellikle komünistler, sayıca tartışmasız üstün olan düşmana karşı verilen bu çetin savaşta, herkesten ayrı bir yere sahip oldular. Özveriyle, cesaretleriyle ve yiğitlikleriyle Alman ulusunun onurunu kurtardılar. SS'lerin ve Gestapo' nun «iç cephe» adını taktıkları yeraltı direnişi, 1933'ten 1945'e kadar en küçük bir duraksama göstermedi. Hitlerci faşistler, 1 Eylül 1939'da Polonya'yı istila ederek İkinci Dünya Savaşı'nı başlattılar. Alman emperyalistleri, yıllardır yoğun bir şekilde savaşa hazırlanmışlardı. Avrupa'nın büyük bir bölümünü boyundurukları altına aldılar, SSCB'nin içerlerine kadar girdiler ve halkları sistematik bir biçimde yok etmeye giriştiler. Alman anti-faşistlerinin yanlarında yer aldıkları, bağımsızlık ve demokrasi için savaşım veren halklar, Naziler'den çok daha güçlüydüler; bu savaşta en ağır yükü taşımış olan Sovyetler Birliği'ndeki sosyalist sistem emperyalist istila politikası karşısında çok daha üstün çıktı. Nazi Almanyası'nın 1945 Mayısı'nda koşulsuz teslimi, tarihsel bakımdan kaçınılmaz olan bu bozgunu tescil etti.

Anti-Emperyalist ve Demokratik Devrim:

Anti-Hitlerci cephenin faşist Almanya karşısındaki utkusu dünyadaki güçler oranında belirleyici bir dönemeci başlattı. Faşist Almanya'nın yenilgiye uğratılmasında Sovyetler Birliği başta gelen bir rol oynamıştır. Birçok Avrupa ve Asya ülkesi halk demokrasisi yolunu seçmiştir. Sovyetler Birliği'nin, Almanya'daki emperyalist savaş makinasına karşı yürüttüğü büyük anayurt savaşının utkusu, işçi hareketi için ve sonunda politik düzeyde örgütlenme olanağına kavuşan tüm ilericiler için kurtuluş anını müjdeliyordu.

Nazi ideolojisinin tutsağı olan toplumun geniş katmanları şaşkınlık içindeydiler, geleceğe ilişkin tüm umutlarını yitirmişlerdi. Zorlu sıkıntılarla dolu bu dönemde, Nazi diktatörlüğü boyunca en ağır kayıplara uğramış olan Almanya Komünist Partisi, bu toplumsal görevi omuzlayacak seçkinlikte olduğunu kanıtladı. Bu parti, Hitler egemenliği sırasında bellibaşlı hedefleri, ezgiye karşı çıkan herkesin demokratik hak ve özgürlükler için savaşıma çekilmesi, Hitlerci hükümetin devrilmesi ve gerçekten anti-emperyalist ve demokratik bir düzenin kurulması olan bir politika önermiş ve savunmuştu. Bu politikanın özüne uygun olarak Komünist Partisi, 11 Haziran 1945 günü, tarihsel programını açıklıyor, sefaletten çıkış ve ulusu kurtarma yolunu gösteriyordu. Yakın hedef, işçi sınıfının yönetiminde, emperyalizmi ve militarizmi tasfiye etmek ve tüm Almanya'da anti-emperyalist ve demokratik bir düzen kurmaktı. Bu yöndeki ilk adımlar şunlar olacaktı:

— Merkezi ve yerel yönetimde ve ekonomide en önemli tüm görevlere anti-faşistlerin ve demokratların atanması;

— Köy mütegallibelerinin ve büyük toprak sahipleri-

nin arazilerinin tazminatsız kamulaştırılması ve köylülere dağıtılması;

— Nazi eylemcilerin ve savaş suçlularının cezàlandırılması;

— Tekellerin, bankaların ve büyük işletmelerin devletleştirilmesi;

— Halkın demokratik hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınması;.

— Anti-faşist ve demokratik bir kültürün hızla oluşturulması.

Bu program, yüzyılın başından bu yana Almanya'nın ve Alman işçi hareketinin gelişiminin tarihsel deneyimlerine dayanıyordu. Bu program ayrıca Potsdam Anlaşmaları[2] hükümlerine ve Birleşmiş Milletler Anlaşması ilkelerine de uygundu. Potsdam Anlaşmalarında, dünya halkları Alman halkını, Nazizmin ve militarizmin kökünü kazımaya ve demokratik ve barışsever bir düzenin temellerini atmaya çağırıyordu.

Büyük özveriler ve pek çok yoksunluklar pahasına, komünistler, sosyal-demokratlar ve anti - Hitlerci burjuvalar kolları sıvıyarak yıkıntıları temizlediler ve ülkenin ekonomik, politik ve kültürel yaşamını canlandırdılar. Sovyet askeri yönetiminin de desteğiyle, ilk anti-faşist demokratik önlemleri gerçekleştirmeye başladılar. Nazi devlet aygıtının kalıntıları da tasfiye edildi ve yerine anti-faşist idare organları geçirildi. İşçiler, sendikacılar ve aydınlar, daha önceleri savaş suçlularına ve Nazi eylemcilerine ait olan işletmelerin yönetimini üstlendiler.

İşçi sınıfıyla kurulan bağlaşıklıktan ve yeni kurulan demokratik kurumlardan destek alan yüzbinlerce tarım işçisi ve köy emekçisi 1945'te ve onu izleyen yıllarda toprak

(2) SSCB, ABD ve İngiltere hükümet başkanları, 1945 yılında 17 Temmuz'dan 2 Ağustos'a kadar Potsdam'da toplantılar yaparak Almanya'ya ilişkin politikalarının ilkelerini saptadılar ve Almanya'nın demokratik bir düzeyde gelişimi konusunu karara bağladılar. Fransa, bu anlaşmalara daha sonra katılmıştır.

Toprak reformuyla savaş suçlularının ve büyük toprak beylerinin toprakları tarım işçilerine ve az topraklı köylülere dağıtıldı.

Savaş suçlularının ve Nazi elebaşlarının işletmelerinin devletleştirilmesi konusunda Saxe eyaletinde 30 Haziran 1946 günü yapılan referandum

reformunu[3] gerçekleştirdiler. En azgın gericiliğin temelini oluşturan büyük kapitalist toprak mülkiyetinin tasfiyesi, kır kesiminde demokratikleşmenin ilk adımdaki gereği idi. Temel demokratik dönüşümlerin ilk koşullarından birisi de, işçi sınıfının bölünmüşlük yazgısına son vermekti: Acı, faşist diktatörlük deneyiminden sonra, işçiler ortak düşmana karşı artık birlikte savaşım vermeye kesinlikle kararlıydılar. Toprak reformu, demokratik idare organlarının kurulması ve diğer önlemler, komünistleri ve sosyal-demokratları birbirlerine yaklaştırmış, bunlar arasındaki eylem birliğini hızla güçlendirmiş ve sağlamlaştırmıştı; Alman işçi hareketinin birliğini Marksçılık-Lenincilik temeli üzerinde yeniden sağlama anı gelmiti. 1946 Nisanı'nda AKP ve ASP, Almanya Sosyalist Birlik Partisi'ni (ASBP) oluşturmak üzere aralarında birleştiler. Bu olay işçi sınıfının barış, demokrasi ve sosyalizm için verdiği devrimci savaşımın bir sonucuydu.

1946 Temmuzu'nda Anti-faşist ve Demokratik Partiler ve Kitle Örgütleri Bloku kuruldu. Bu Blokta ASBP, Hıristiyan Birliği, Almanya Liberal-Demokrat-Köylü Partisi'nin yanı sıra Alman Özgür Sendikalar Konfederasyonu, Özgür Alman Gençliği ve Almanya Demokratik Kadınlar Federasyonu yer alıyordu.

Bu sağlam temel sayesinde artık, Almanya'nın doğu kesiminde, halk iradesinin dayattığı önemli görevlerin yerine getirilmesine geçilebildi. 30 Haziran 1946 günü Saxe eyaleti seçmenlerinin % 77,7'si, ekonomide yönetici görev almış savaş suçlularının Nazi eylemcilerinin mallarının kamulaştırılması lehinde oy kullandılar. O kimselerin işyerleri halkın malı oldu. Kamulaştırmaya ilişkin olarak, Sovyet askeri yönetim bölgesindeki diğer eyaletlerde de benzeri yasalar kabul edildi. Böylece, anti-faşist ve demokratik

(3) Tarım reformu sayesinde 7136 büyük toprak sahipliği ve 4142 savaş suçlusunun toprağı tazminatsız kamulaştırıldı. Toprakları, topraksız köylüler ile yerlerinden olmuş kişiler ve yoksul köylüler arasında bedava olarak paylaşıldı.

düzenin maddi temeli olan güçlü bir devlet sektörünün temeli yaratılmış oldu.

Ekonomik ve toplumsal yaşamı demokratik düzeyde yeniden örgütleme isteği büyük burjuvazinin yenilgiye uğratıldığı, fakat iktidardan uzaklaştırılmadığı, ABD, İngiltere ve Fransa işgali altındaki kesimlerde de ortaya çıktı. Bu istek, Batı Almanya'nın politik ve ekonomik yaşamını giderek artan bir ölçüde etkiledi. 1949 Eylülü'nde Federal Almanya Cumhuriyeti ilan edildi. O sıralarda Almanya'nın doğu kesiminde ise, bazı zorluklara karşın, Sovyetler Birliği'nin de yardımıyla kapitalizmden sosyalizme geçiş hazırlanıyordu. Şu da var ki, Almanya'nın doğu kesiminde —bugünkü DAC sınırları içinde— anti-faşist bir demokrasinin kurulması ve devrimin gerçekleşmesi, daha birçok sosyalist devletin doğmasında ve dünya sosyalist sisteminin oluşumunda ifadesini bulan genel bir sürecin bir parçası olmuştur.

Sosyalist Devrim

7 Ekim 1949 günü Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin ilanı, Alman halkının ve Avrupa'nın tarihinde bir dönüm noktası oldu. DAC'ın kuruluşu Alman emperyalizminin ve militarizminin halk aleyhtarı politikasına bir almaşık oluşturuyordu. DAC, Alman tarihinin en ilerici geleneklerine sahip çıkıyor ve ilerleme, demokrasi, barış ve sosyalizm çizgisi üzerinde bir politika izlemeye başlıyordu.

15 Ekim 1949'da Sovyetler Birliği DAC'ı resmen tanıyor ve onunla, ilk ülke olarak, diplomatik ilişkiler kuruyordu. 17 Ekim 1949 ile 13 Nisan 1950 tarihleri arasındaki dönemde Avrupa ve Asya'daki halk demokrasileri de bu örneği izlediler. Böylece DAC'nın uluslararası konumu sağlamlaştırılmış oluyordu.

O dönem boyunca, dünyada güçler oranı büyük bir hızla, barış, demokrasi ve sosyalizm güçleri yararına değişti.

Tarihten miras kalan güçlüklere karşı zorlu bir savaşım veren, halk demokrasisiyle yönetilen ülkeler emekçileri, Sovyetler Birliği'nden aktif ve kardeşçe destek görerek, ekonomilerini geliştirdiler ve sosyalizmin temelini attılar. Komünist ve işçi partilerinin ortak sürdürülen çalışmalarıyla, DAC'da dahil olmak üzere sosyalist sisteme üye devletler arasında, sosyalist enternasyonalizme dayalı olarak, yeni tip politik, ekonomik, bilimsel ve teknik ilişkiler kuruldu. DAC'ın kurulmasına kadar geçen kısa dönemde, anti-emperyalist ve demokratik dönüşümleri başarıya ulaştırmak, geniş halk kitleleri arasında bağlaşıklık sağlamak mümkün oldu.

Birinci Beş Yıllık Plan (1951-1955) üretici güçlerde o güne değin görülmemiş bir gelişme öngörüyordu. Bu Plan'da 1945 yılına dek süren emperyalist politikanın yolaçtığı ekonomik dengesizliklerin giderilmesini öncelik verilmişti. DAC 1950 Eylülü'nde gerçekleşen, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne üyeliğinden, Sovyetler Birliği'yle ve onun çevresinde toplanmış sosyalist devletlerle kardeşçe işbirliğinden geniş ölçüde yarar sağlamıştır.

Politik ve ekonomik durum öylesine gelişti ki, ASBP'nin 1952'de toplanan İkinci Konferansı, ülkede sosyalizmin kurulmasına girişme kararı verdi. Birinci Beş Yıllık Plan hedefleri, ağır sanayide ve enerji sanayiinde gerçekleştirildi. Toplumsal zenginlikleri hızla çoğaltan büyük işletmeler faaliyete geçti. Üretim arttı, halkın gereksinimlerini karşılayan hizmetlerde ve üretimde iyileşme sağlandı.

İlk tarımsal üretim kooperatifleri 1952'den itibaren kurulmaya başlandı. Üretimdeki bu yeni örgütleniş tarzı, tarlaların parçalanmasının önüne geçmeye, kooperatifçilik yoluyla hayvan yetiştirmeye ve büyük tarım işletmelerinde sosyalizmin iş yönetimi yöntemlerinin uygulanmasına olanak sağladı. Bu örnek pek çok köylüyü geniş çapta et-

kiledi ve 1960'ın başında aile çapında üretim yapan son birimler de, tarımsal üretim kooperatiflerine üyelik isteğinde bulundular. Bu davranış, işçi sınıfının temel bağlaşığının —köylülerin— sosyalizmi benimsediğini gösteren açık bir politik karardı. Böylece, bu katılımdan sonra, tarımsal üretim hızlı bir atılım gösterdi. Böylece, sosyalist üretim ilişkileri belirleyici alanlarda yerleşmiş ve o andan itibaren de DAC'da kapitalizme geri dönüş artık olanaksızlaşmış oluyordu.

Bu başarılar, her şeyden önce DAC'ı SSCB'yle ve öbür sosyalist devletlerle biraraya getiren sıkı bağlaşıklık ve —toplumu yöneten güç olan— işçi sınıfının ve onun partisi ASBP'nin, akıllı politikası sayesinde gerçekleşmişti.

Sosyalizmin ilerleyişi, bir yandan iktidarın sağlamlaşmasında ve öbür yandan vatandaşların toplumsal yaşamın tüm kesimlerinde sevk ve idareye ve yönetime geniş ölçüde katılamında ifadesini bulur. Bu katılım, özellikle, sosyalist demokrasinin serpilip gelişmesi ve işçi sınıfı ile kooperatifçi köylüler ve diğer emekçiler arasında kardeşçe bir işbirliğinin kurulmasıyla somutlanır. ASBP ile sosyalizm kuruculuğuna aktif bir şekilde katılan diğer partiler arasındaki işbirliğinin sağlamlaşması ve genişlemesi de yine bu temel üzerinde gerçekleşmiştir. Hiçbir denetime bağlı olmayan Batı Berlin sınırı başta olmak üzere, DAC sınırlarında barışın tehdit edildiği, 1961 yaz ve sonbahar olayları DAC toplumunun gücünü ve birlikteliğini kanıtladı. Sosyalist Alman Devleti Varşova Anlaşması üyesi diğer devletlerle sıkı bir işbirliği halinde 13 Ağustos 1961'de sınırlarını korumasını bildi ve böylece Avrupa'da barışı kurtardı. Sosyalist devletin pekiştirilmesi, ülkedeki ekonomik ilerlemeler ve sınırları koruyucu önlemler sayesinde DAC'da sosyalizm kuruculuğunu hızlandırmak mümkün oldu.

Gelişmiş Sosyalist Toplumun Oluşumu

70 yılları başında, Sovyetler Birliği Komünist Partisi 24. Kongresi SSCB'de komünizmin kurulmasında yol almanın ana noktalarını saptamıştı. Diğer sosyalist ülkelerin komünist partileri de, o dönemde sosyalizmin tamamlanması için kesin hedefler saptadılar.

ASBP'nin 8. kongresi, 1971 Haziran'ı ortalarında, DAC' da gelişmiş sosyalist toplumun kurulmasında yeni bir evreyi başlattı. Bu yeni evrenin özü, 8. kongrenin 1971-1975 dönemini kapsayan Beş Yıllık Plana ilişkin direktiflerinde açıkça görülmektedir. Sosyalist toplumun öncü-gücü olan işçi sınıfı partisi, o direktiflerinde —daha önce kazanılmış başarıları da gözönüne alarak— şu ana görevleri saptamaktadır (ayrıntılı bilgi edinmek için ilgili bölümlere bakılabilir):

Sanayi: Ekonominin maddi ve teknik temelinin tamamlanması, üretimin teknik düzeyinin ve verimliliğinin yükseltilmesi, 1975'e dek ulusal hasılada % 26-28, sanayi malları üretiminde % 34 - 36 ve işçi ve memur emeğinin üretkenliğinde % 35-37 artış sağlanması;

Tarım: Genel bir yoğunlaşma ve sanayideki üretim biçimlerine geçiş sayesinde, topluma besin maddeleri ve sanayiye hammadde sağlanmasının yetkinleştirilmesi;

Eğitim: Eğitimde tek sistemin sürekli olarak geliştirilmesi, tüm çocuklar için on yıllık genel eğitim, çocuk yuvalarında yer sayısının artırılması;

Halk Sağlığı: Hastanelerin, polikliniklerin ve dispanserlerin yetkinleştirilmesine ve modernleştirilmesine ağırlık verilmesi, gerek sağlığın korunmasında ve iyileştirilmesinde, gerekse yaygın hastalıklara karşı savaşımda koruyucu önlemlerin öncelikle uygulamaya konulması, kreşlerdeki yer sayısının —3 yaşından küçük her 1000 çocuk için kreşlerde 290-300 yer bulunması hedefine ulaşılacak ölçüde— artırılması;

Kültür: Tüm vatandaşların kültürel ve zihinsel ge-

reksinmelerinin karşılanabilmesi için, kültür merkezleri, işyerleri ve «yaratıcı»lar arasında sıkı işbirliği yürütülmesi.

ASBP 8. Kongresinin direktifleri, bu hedeflerin gerçekleştirilmesi doğrultusunsa yapılacak işler arasında, en başta, EYK (Ekonomik Yardımlaşma Konseyi) üyesi ülkeler arasında, —planlı bir işbirliğine ve uluslararası işbölümüne dayalı— sosyalist ekonomik bütünleşmenin sürdürülmesi üzerinde durmaktadır.

Bu hedefler, yine ASBP 8. Kongresi'nce belirlenen ve barış ve yumuşama genel politikasına bağlılığın açık bir kanıtı olan dış politikadaki hedeflerle de yakından ilişkilidir. 8. Kongre, beş maddelik dış politika programıyla, DAC'ın, gerek Avrupa'da barışın güçlendirilmesine gerekse SBKP 25. Kongresi'nin barış programının gerçekleştirilmesine önemli ölçüde yardımcı olma isteğini ifade etmiştir. Bu, beş maddelik barış programı, DAC'ın bir Avrupa Güvenlik Konferansı'nın toplanması doğrultusundaki faaliyetini, DAC'ın Birleşmiş Milletler Örgütü'ne ve bu örgütün uzmanlaşmış kurumlarına üye olmak; tüm ülkelerle normal diplomatik ilişkiler kurmak isteğini kapsamaktadır.

Bu programda DAC, FAC'la —uluslararası hukuk kurallarına göre— normal ilişkiler kurmaya, Batı Berlin'le de olağan ilişkilere dönülmesine hazır olduğunu yinelemektedir.

ASBP Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Erich Honecker, 8. Kongre'deki konuşmasında şöyle diyordu: «Partimizin tüm politikasına damgasını vuran tek bir amaç tanıyoruz: Her şeyi, insanın iyiliği için, halkın mutluluğu için, işçi sınıfının ve tüm emekçilerin çıkarları için yapmak. Sosyalizmin anlamı buradadır. İşte bunun için çalışıyoruz ve savaşım veriyoruz».

8. Kongre kararlarının özü daha da açık bir şekilde, ana görevde, —sosyalist üretimin yüksek gelişme temposuna, verimliliğin yükselmesine, bilimsel - teknik ilerlemeye ve emeğin üretkenliğinin artmasına dayalı olarak, hal-

kın ve kültür düzeyinin sürekli yükseltilmesi görevinde— ifadesini bulmuştur.

Bu görev toplumsal programda —1975'e dek 500 bin konut yapımı, hizmetlerin iyileştirilmesi ve toplumsal ve kültürel önlemler için, eğitim, sağlık, dinlenme ve spor için, toplumsal fonların ayrılması, fiyatların sabit tutulması, yurttaşların net gelirlerinin basamak basamak yükseltilmesi, tüketimin artırılması vb. gibi hedefler içeren bu toplumsal programda— somut ifadesini bulmaktadır. Konut yapımına ve fiyatlarda istikrarın sağlanmasına öncelik tanıyan bu toplumsal program gerçekleşme yolundadır.

Bilimsel, gerçekçi, her yönüyle halk yararına yönelik 8. Kongre politikası, ekonomiye canlı ve sürekli bir gelişme kazandırmıştır. Ulusal gelirde ortalama artış oranı, 1961 ve 1970 yılları arasında % 4,4 iken bu oran 1971 ve 1973 arasında % 5,2'ye yükselmiştir. Sosyalist sanayi üretimi ilk kez 1973 yılında 200 milyar markı aşmıştır. DAC'ın kuruluşundan bu yana, ulusal hasıla, üretimde çalışan aynı sayıda emekçiye oranla 5,5 kat artmıştır.

1972 yılı yoğun bir toplumsal ilerleme döneminin başlangıcı oldu. Pek çok yurttaşın yaşam koşulları, ana görev yönünde iyileştirildi. 3 milyon 900 bin kişinin emeklilik maaşları artırıldı. Çeşitli meslek dallarında ücretler —özellikle, düşük gelirlilerin ücretleri— yükseltildi. Toplumun parasal net gelirindeki artış 1970'e oranla 1972'de % 9'u aştı. Yalnızca işçiler ve memurlar çerçevesinde bu artış % 11'i bulmuştur. Ekonominin sosyalist kesiminde 1949'da 290 mark olan aylık brüt gelir 1973'de 835 marka yükseldi. O zaman, işçi ve memur ailelerinin % 63,9'unda ailenin net parasal geliri 1000 markın üstüne çıktı; bunun yanı sıra gerek tüketim maddeleri fiyatlarındaki, gerekse aylık gelirin % 5,6'sını geçmeyen kiralardaki istikrar geçerli kalmaya devam etti. Genç çiftler ve çalışan anneler yararına bir dizi önlem alındı.

1973 yılında da bu olumlu ilerleme, istikrarlı ve planlı bir şekilde sürdürüldü. Bu ilerlemenin en açık kanıtı, ulusal gelirin 1972'ye oranla % 5,5 artmış olmasıdır. En

belirgin artış, aynı sayıda emekçi için, bir önceki yıla oranla göstergede 106,8'e çıkan sanayi üretiminde gerçekleşti. Toplumun net olarak parasal geliri 4900 milyon mark arttı. İhtiyarlık ve malüllük maaşları ortalama % 15 artarken, fiyatların, kiraların, ve tarifeli ücretlerin sabit tutulması için devletçe yapılan yardımlar da % 12 artış gösterdi. Halk, kendi emeğinin meyvası olan malların daha zengin çeşitlerine kavuştu. Sadece sanayi ürünleri alanındaki artışın 4400 milyon mark tutarındaki bölümü iç ticarete sürüldü. Çok aranan bazı ürünlere gelince, öngörülen artış oranlarından daha yükseklerine ulaşıldı. 1973 yılında ekonomi alanında elde edilen sonuçlar, 8. Kongrede kararlaştırıldığı gibi, büyük bölümüyle, yurttaşların çoğunluğunun yaşamında büyük önemi olan alanlarda, yaşam ve kültür düzeylerinin yükseltilmesi amacıyla kullanıldı.

1973'de 375 bini aşkın vatandaşın konut koşulları iyileştirildi. Yeni konutların % 60'ı işçi ailelerine verildi. Çoğunluğu işçi ailelerinden ya da kalabalık ailelerden oluşan 5181 aile, yeni özel evlere taşındılar.

Planın ilk üç yıllık sonuçları, 8. Kongrenin genel direktifleriyle karşılaştırıldığında şöyle bir bilanço çıkarılabilir: 1975 yılına dek 500 bin konut yapımı, yenileştirilmesi ya da modernleştirilmesi hedefi, 1973 sonuna kadar 330 bin konut yapılarak % 66,1 oranında gerçekleştirilmiştir. Bu rakam, yaklaşık bir milyon kişinin konut koşullarının iyileştirildiğini gösterir. Yeniden yapılan ya da yenileştirilen konutların sayısı 1956-1970 arasındaki 14 yıllık dönemde yalnızca 1 milyon 100 bin iken, 1976 19990 arasındaki gelecek 14 yıllık dönemde bu sayı 2 milyon 800 bin ya da 3 milyon olacak; böylece her aile modern bir konuta kavuşacaktır. 8. Kongreden bu yana, halkın net gelirindeki artış, öngörülen % 13 oranının üstüne çıkmış, % 15,8'e ulaşmıştır. Döner sermayeler için öngörülen % 13,6'lık artışın çok ötesine geçilerek, bunlardaki artış % 18,7'yi buldu. Tüm isteklerin gerçekleştirilmesine olanak olmadığı gibi, bazı farklılıkların giderilmesi de zaman gerektiriyor. Ne var ki, gelişmiş sosyalist toplumun toplumsal koşulları her gün

biraz daha biraraya getirilmektedir. DAC insanları, çalışmanın, planın gerçekleştirilmesinin kendi yaşam düzeylerine hemen yansıyacağını kesinlikle bilmekte ve bu kesinlik onların davranışlarını yönlendirmektedir.

1974 için öngörülen ilerleme hızı geçen yıllardan daha düşük değildir. Beşinci planın bu dördüncü yılı için saptanan amaçlar ve hedefler, ASBP 8. Kongresinin genel çizgisinin kendisi gibi, somut yaşamla ilişki içindedir. Bu amaç ve hedefler, işyerlerinde ve kombinalarda, işçi ve memurların % 80'inin katıldığı toplantılarda, sendikaların yönetiminde yapılan derin ve yapıcı tartışmalar sırasında ortaya çıkan pek çok değerli öneriyle doğrulanmış ve tamamlanmıştır. DAC emekçileri bu yeni ve üstün hedefleri sosyalist «yaratıcı-yarışma» koşullarında gerçekleştiriyorlar. 8. Kongre kararlarının tam anlamıyla bir işçi sınıfı politikası olduğunu ve sosyalist toplum için kolları olanca güçle ve tamamen sıvamanın hiç de boş bir girişim olmadığını çok iyi biliyorlar.

Gerçekleşmiş (reel) sosyalizmin meziyetleri ve sağladığı sonuçlar, yalnızca günlük tüketim maddelerine duyulan gereksinimin karşılanmasıyla değerlendirilmemelidir. Emekçilerin diğer bütün alanlardaki gereksinmelerini karşılamakta da, sosyalist düzenin üstünlüğü tartışma götürmez. Örneğin, işsizlik diye bir şeye yer vermeyen bir çalışma ortamı; iş güvenliğine, insanın dinlenmesine ve günlük yaşantısına, gençliği, sağlık ve sosyal yardım işlerine, analığın korunmasına toplumca özen gösterilmesi; yani önlerinde aydınlık ufuklar açıldığını gören tüm emekçilere güvenceler sağlanması gibi alanlarda da sosyalizmin üstünlüğü besbellidir. DAC'da tüm emekçiler, yetişkin yaşlardaki kimselere özgü, pek yaygın, çeşitli kursların yanısıra; 10 yıllık birinci dönem okullarından, teknik okullardan üniversiteye kadar her düzeyde ve biçimde eğitim kurumlarmdan serbestçe yararlanabilirler. Dünya kültürünün demokratik ve sosyalist tüm mirası olanca zenginliğiyle, işçi sınıfının ve diğer emekçilerin önünde, ardına kadar açık tutulmaktadır.

Emeğin üretkenliğini artırmanın başlıca amacı olan, bilimde ve teknikte elde edilmiş son başarıların düzenli olarak uygulamaya konulması ve bilim ile üretim arasında sosyalizme özgü bağlantı biçimlerinin yaygın kullanımı, 8. Kongre'den sonra büyük ilerlemeler göstermiştir. Sadece 1974'de «bilim ve teknik»le ilgili geliştirme projeleri için 1970'e oranla % 30'luk bir artışla, ulusal gelirin % 4,4'üne tekabül eden 5800 milyon marklık bir ödenek ayrılmıştır. Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin bilim adamları, matematikte, fizikte, mekanikte, biyolojide ve diğer alanlarda, —sosyalizmin toplumsal ve ekonomik koşullarında, bilimsel-teknik devrimin, işçi sınıfı ve tüm emekçiler çıkarına olarak geliştirilmesi yönünde uygulanabilecek— önemli başarılar elde etmişlerdir. Bir yandan, işçi sınıfının ve onun Marksçı-Leninci partisinin öncülüğü, öbür yandan işçi sınıfının diğer emekçi sınıf ya da katmanlarla bağlaşıklığı, demokrasinin en üstün biçimlerinden biri olan sosyalist demokrasinin gelişimini hızlandırmakta, gerek kişinin önemli hak ve özgürlüklerini gerekse sosyalist toplumun genel gelişimini güvence altında tutmaktadır. Sosyalist toplum, insanların gerektiği gibi çalışabilmelerini ve mutlu yaşayabilmelerini sağlayan bir ortam yaratmıştır.

DAC yurttaşlarının yaşantılarında ve düşüncelerinde sosyalist yeni alışkanlıklar işte böyle oluştu. DAC yurttaşlarında, maddi ve düşünsel gereksinimler sosyalist yaşamın bir niteliğinin sonucu olarak ortaya çıkmakta, böyle olduğu için de, özleri bakımından kapitalist ülkeler insanlarının gereksinimlerinden ayrılmaktadırlar. DAC'da sosyalist toplum henüz gençtir, dinamiktir, sürekli gelişim halindedir. Doğal olarak, bu gelişim sırasında, durmadan, yeni yeni durumlar, yeni yeni sorunlar ortaya çıkmaktadır. Fakat, sosyalist bir toplum, bunları çözümleyecek öğelere sahiptir.

İşçi sınıfının ve bağlaşıklarının politik iktidarı temelinde yatan ve tüm başarılarını olanaklı kılan şey, üretim araçlarının sosyalist mülkiyetidir. Sosyalizmde halkın üret-

tiği her şey halkındır. Sosyalist ekonomik bütünleşme süreci içinde, sorunlara gitgide daha etkili çözümler bulunmakta, bu da, sosyalist toplumun üstünlüklerinin yeni yeni kanıtlarını ortaya çıkarmaktadır.

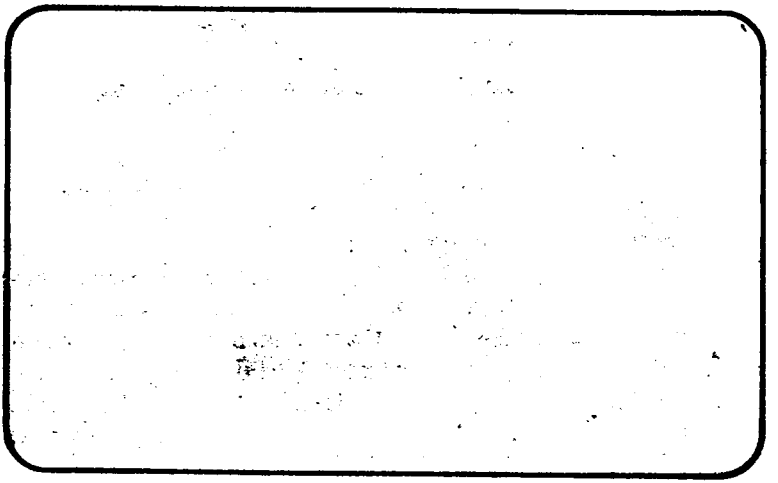
Marksçi-Leninci partisinin kılavuzluğunda yol alan işçi sınıfı, toplumsal gelişme yolunu aydınlatma yeteneğini bu konuda da göstermiştir. Sosyalist ülkelerin tüm alanlarda, kendi aralarında veya SSCB'yle işbirliği, her sosyalist ülkenin serpilip gelişmesinin ve bir bütün olarak sosyalist ülkeler topluluğunun güçlenmesinin ön koşuludur. İşte bu nedenle, çağımızdaki en büyük ilerlemeler arasında, Sovyetler Birliği'yle ve diğer sosyalist ülkelerle kardeşçe bağlaşıklığın güçlenip gelişmesini saymak gerekir. DAC'ın gelişimi sosyalist tipte ilk uluslararası ekonomik örgüt olan EYK (Ekonomik Yardımlaşma Konseyi)nin çalışmalarının başarılarına kesinlikle bağlı olmuştur. Halen yürürlükte olan, EYK üyesi ülkeler arasında işbirliğini derinleştirmeye ve güçlendirmeye ve sosyalist ekonomilerin bütünleşmesini geliştirmeye yönelik genel program, sosyalizm ve komünizm kuruculuğunun ekonomik sorunlarının ortaklaşa çözümlenmesinde temeldir.

DAC dış politikası, tutarlı bir şekilde kalıcı bir barışın kurulmasına yöneliktir; çünkü, sosyalizm ve barış ayrılmaz bir bütündür. Bu alanda da, 8. Kongre'nin genel çizgisi doğrultusunda, belirgin başarılar kazanılmıştır.

8. Kongre'nin beş maddelik programı gerçekleştirilmiştir. DAC'ın Birleşmiş Milletler Örgütü'ne kabulü ve 100'den fazla devletle diplomatik ilişki kurması, sosyalist ülkeler topluluğuyla eşgüdümlü dış politikanın önemli sonuçlarıdır. Bu sonuçlara ayrıca, DAC'ın kuruluşundan bu yana dünyanın tüm ülkelerinde kazandığı dostların büyük katkısı olmuştur. SSCB'yle ve diğer sosyalist ülkelerle olan ilişkilerinin derinleştirilmesi, DAC'ın dış politikasının ortak noktasını oluşturur. SBKP 25. Kongresi'nin barış programının gerçekleştirilmesine DAC'da katılmaktadır. Eşgüdümle yürütülen barış taarruzu yumuşamayı kalıcı ve geri dönülmez kılmayı, dünyanın diğer kesimlerine yaygınlaştır-

mayı, yumuşamayı silahların sınırlandırılmasına, silahsızlanmaya yönelik önlemlerle tamamlamayı ve mevcut çatışma yuvalarını tasfiye etmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç, dünya çapındaki güçler oranının barış ve sosyalizm yararına değişmesinde ilerlemeler sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır.

ASBP 8. Kongresi'nden bu yana geçen süre için gözalıcı bir bilanço çıkarmak olanaklıdır. DAC düzenli ve sürekli bir yükselme dönmesine girmiştir. Temel hedefler gerçekleştirilmiştir; çünkü, ister günlük yaşamda ya da ekonomik kalkınma hızında olsun, isterse kültürel ve düşünsel yaşamda ya da devletlerinin yapıcı dış politikasında olsun, DAC insanları çıkarlarının o hedeflerde olduğunu görmüşlerdir. ASBP Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Erich Honecker bu gerçeği şöyle vurgulamıştı: «Emekçilerin eylemleriyle yaşama geçmiş, sosyalist ülkeler topluluğu içinde sağlamca kök salmış, tüm dünyada saygı ve saygınlık kazanmış olan Cumhuriyetimiz kendine uygun ve güvenli yolunda ilerlemeye devam ediyor.»

TOPLUMSAL REJİM VE KURUMLARI

Demokratik Alman Cumhuriyeti sosyalist bir devlettir. DAC'ın kuruluşundan sonra başını işçi sınıfının ve onun politik örgütü Almanya Sosyalist Birliği Partisi'nin (ASBP) çektiği emekçiler, sosyalizmin temellerini atmaya giriştiler. Marksçılık - Leninciliğin temel öğretilerini uyguladılar. Sovyetler Birliği'nin sosyalist toplum ve devletin kuruluşundaki zengin deneyimlerden güç alarak sosyalizmin temel yasalarına —onları DAC'ın özel toplumsal koşullarına daha iyi uygulayabilmek için— sahip çıktılar. DAC böylece, sosyalizmi seçmiş ülkeleri amaçlarına ulaştırabilecek biricik yolu tutmuş oldu.

Bugün DAC'da sosyalizmin elle tutulur, gözle görülür bir gerçek olabilmesi, çeşitli görevlerin üstüne bilimsel, yöntemli ve sebatlı bir zihniyetle gidilmesi sayesinde mümkün olmuştur.

Sosyalist bir devlet olarak DAC, sosyalizmin ilk ülkesi Sovyetler Birliği'ne sıkı bir dostlukla bağlıdır; hiçbir zaman kopmamak üzere sosyalist ülkeler topluluğu içinde yerini almıştır. Günümüzde DAC, sosyalizmin kesin

utkusunun canlı bir örneği olarak, gelişmiş sosyalizmi yerleştirmektedir.

DAC'da 25 yıldır süren sosyalizm kuruculuğu, bu sosyalist düzenin, insanın hizmetinde olduğunu kanıtlamıştır. Sömürüden, yarın ne olacak? Kaygısından ve işsizlik kuşkusundan kurtulmuş insanların yaşamı durmadan zenginleşmekte ve güzelleşmektedir. Emekçiler, maddi ve düşünsel yaşam alanlarında, kendi yarattıklarının sahipleri durumundadırlar. Çalışmalarının karşılığından kısa süre içinde, ya kaybetmek korkusu taşımadıkları, güvenli ücretler şeklinde, ya da devlet bütçesi yoluyla ulusal gelirin yeniden paylaştırılması suretyile — sosyal yardımların iyileştirilmesi, kiralık konutlar yapımı, tüketim maddeleri arzının durmadan artırılması, eğitim ve kültür donanımlarının gitgide yaygınlaştırılması, ücret artışları, fiatların düşürülmesi, sosyalist kazanımların savunulması yoluyla — daima yararlanırlar. Bu olanaklıdır, çünkü üretim araçları emekçilerindir ve sosyalist mülkiyete dayanılarak ekonomiye, topluma ve tinsel faaliyetler alanına dengeli ve planlı bir gelişme sağlamak olanaklıdır. Planlı sosyalist ekonomi halkın maddi ve kültürel yaşam düzeyini yükseltmeye olanak veren sosyalist üretimin artmasını ve yoğunlaşmasını sağlamıştır. Sosyalist düzende ekonominin her zaman için halkın refahını durmadan artıran bir araç olduğuna burada bir kez daha tanık olmaktayız. DAC'da iktidarda bulunan ASBP'nin 8. Kongresi, sosyalist üretimin hızla geliştirilmesi, verimliliğin artırılması, bilimsel - teknik ilerlemenin hızlandırılması, emeğin üretkenliğinin yükseltilmesi üzerinde durarak, refahın toplumsal çapta genel eylemin başta gelen görevi haline getirmiştir.

Sosyalizm kuruculuğu yıllarında biriken deneyimler, özellikle üretim artışının yaşam düzeyinde sürekli bir yükselmeye yol açtığı düşüncesi ASBP 8. Kongresi'ni izleyen dönemde parlak bir şekilde doğrulanmıştır. 1971'den bu yana, Kongre'de hazırlanan toplumsal programın büyük bir bölümü (özellikle, bu kitabın «Ekonomi» ve «Halk

Oturuma ara verildiği bir sırada, ASBP Merkez komitesi üyesi ve İnşaat Bakanı Wollfgarg Junker sendika delegeleriyle görüş alış-verişinde bulunuyor.

Sağlığı ve Toplumsal işler» bölümlerine bakınız) emekçilerin girişkenliklerinin sürekli olarak artması sayesinde yaşama geçebilmiştir. Toplumsal ilerleme ve sosyalist düzenin olgunluk devresi, emekçilerin üstün çabalarıyla, coşkularıyla ve yaratıcı zihniyetleriyle orantılı olarak ortaya çıkmıştır. Ana hedefe yönelik görevlerin ilk bakışta cüretkârca saptanmış görünmesi işte buradan kaynaklanmaktadır. Emekçiler, Sovyetler Birliği'yle ve diğer kardeş sosyalist ülkelerle olan işbirliğinden de güç almaktadırlar. Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin bir üyesi sıfatıyla DAC, sosyalist ülkeler arasındaki işbölümünün nimetlerinden yararlanmakta ve proletarya enternasyonalizminden esinlenerek, sosyalist bütünleşme doğrultusunda kararlı adımlarla ilerlemektedir.

Emekçi halkın refahı ve mutluluğu ancak barışla güvence altına alınabilir. Sosyalizm, emekçileri sömürüden ve savaş belâsından kurtarır. DAC sosyalist ülkelerin dış politika alanındaki ortak çizgisiyle tam bir uyum içinde barışın korunmasına ve uluslararası gerginliklerin azaltılmasına her zaman için aktif katkıda bulunmuştur. Farklı toplumsal rejimlere sahip devletlerin barış içinde yanyana yaşamaları için savaşım vermekte, tüm uluslar-

la dostça ilişkiler sürdürmeyi dilemekte ve özgürlükleri için savaşım veren tüm halklarla dayanışmasını her vesileyle kanıtlamaktadır. Barışın hizmetindeki bu enerjik politika DAC'ın uluslararası prestijin artırmış ve son yıllarda birçok devlet tarafından diplomatik alanda tanınmasını ve Birleşmiş Milletler'e üyeliğini sağlamıştır.

Bu başarılar elde edilebilmişse, bu, DAC'da iktidar hep işçi sınıfının olduğu içindir. İşçi sınıfı, Marksçı - Leninci Parti'nin kılavuzluğunda iktidarını yürütmüş ve sosyalizme özgü avantajlardan yararlanmayı gitgide daha iyi kavratmıştır. Sosyalizm kuruculuğu, gücünü, işçi sınıfı ile halkın diğer güçlerini birleştiren ve günden güne sağlamlaştıran bağlaşıklıktan almaktadır. Sosyalizmin olsa olsa ancak ortak eylemin bir ürünü olabileceği fikriyle hareket eden işçi sınıfı, toplumun geri kalan kesimini, sosyalizm kuruculuğunun görevlerine gitgide artan ölçüde kazanmasını ve bu kesimlerin, ekonominin sevk ve idaresine ve planlamasına, işçi iktidarının yürütülmesine katılmalarını sağlayabilmiştir. Toplumsal yaşamın pratiği gerek köhneleşmiş düşünce ve davranış biçimlerini gerekse bunların yol açtığı tartışmaları ortadan kaldırmıştır. Emekçiler sosyalist bir toplum kurmanın kendi çıkarlarına uygun düştüğünü gitgide açık bir şekilde anlamışlardır. Sosyalizmin kuruluşu sırasında edinilen bu kanaat — ortak amaçları sosyalizmin kesin utkusu olan — tüm yurttaşların eylem birliğinde dile gelmekte ve onların toplum içerisinde nasıl olup da, her gün biraz daha aktif hale geldiklerini açıklamaktadır. Çeyrek yüzyılda DAC'da sosyalist bir toplum doğmuştur; insanlar arası ilişkilere içtenlik ve yardımlaşma, sosyalist toplumun ve sosyalist devletin gelişmesi karşısında ortak sorumluluk bilinci damgasın vurmaktadır. İşçi sınıfı ve bağlaşıkları elindeki sosyalist devletin, sosyalist toplumu ilerletmenin en etkili aracı olduğu belli olmuştur. İşçi sınıfı, tüm emekçilerin çıkarlarına uygun bir politikayı, sosyalist devlet aracılığıyla yaşama geçirmiştir. İşçi sınıfının ülkedeki politik örgütlenmeyi pekiştirmek ve mükemmelleştirmek ge-

reğini daima hissetmesi de bundan ileri gelmektedir. Gerçekleştirilen yapısal dönüşümlerin, yeni çalışma yöntemleri uygulanmasının, devletin çeşitli kademelerinde görev ve yetkilerin yeniden paylaştırılmasının temelinde de yine bu neden yatmaktadır. Devletin temelleri zaman içinde sürekli olarak demokratikleştirilmiştir. Günümüzde, emekçiler, gelişmiş sosyalist toplumun gündeme getirdiği tüm görevlerin üstesinden gelebilecek güçlü ve etkili bir iktidara sahiptirler. Çünkü erk, işçi sınıfının ve onun partisinin denetimindedir. Sosyalist devlet, gücünün büyük bir bölümünü kitlelerin kendisine kanıtlanmış bağlılığından ve iktidarın yürütülmesine emekçilerin katılmasından almaktadır. Bu katılım devlet kademelerine alabildiğine zengin bir deneyim olan-bitenler hakkında geniş bir bilgi ve zengin fikirler sağlamakta; böylece siyasal kararların hazırlanması için gerekli temellerden birisi oluşmuş olmaktadır. Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz: Tarihsel açıdan yeni tip bir demokrasi olan sosyalist demokrasi olmaksızın sosyalist toplum ve sosyalist devlet düşünülemez. Sosyalist demokrasinin başlıca özelliği, iktidarın —işçi sınıfının ve partisinin yönetiminde— emekçiler tarafından yürütülmesi ve emekçilerin, kendi yaşamlarının örgütlenmesine, —bu yaşamın zenginleşip güzelleşmesi oranında— artan bir canlılıkla katılmalarıdır. Tüm DAC yurttaşları için, gerek merkezi ve yerel yönetim kademelerinde (halk temsil organları ve bunların kurumları), gerekse bu resmi organlar dışındaki kuruluşlarda (kitle örgütleri ve gönüllü üyelerden oluşan kuruluşlar) toplumsal ilişkilerin oluşturulmasına katılmak, toplum karşısında bir hak olduğu kadar bir görevdir de.

Anayasa

İlk Anayasa DAC'ın kuruluşu sırasında ilan edilmiştir. Bu Anayasa anti-faşist ve demokratik devrimin kaza-

nımları ile sosyalizmin daha o dönemlerde belirlenmiş unsurlarını kaynaştırıyordu. Emrettiği en yüce kural, — daha sonra, her alana yayılarak toplumsal pratiğin bir öğesi olacak olan — barışın halk egemenliğine saygı temelinde korunmasıydı. Barışçı ilk Alman devletinin doğum belgesi olan Anayasa, DAC'ın daha sonraki tüm gelişiminin hareket noktası oldu ve planlı sosyalizm kuruculuğuna geçişi kolaylaştırdı.

6 Nisan 1968'de halk, yeni dönemin toplumsal koşullarına tekabül eden yeni bir Anayasa'ya kavuştu: Seçmenlerin % 94,49'u sosyalist Anayasa için yapılan referandumda «evet» dedi. Yeni Anayasanın ön taslağı önce halkın tartışmasına açılmış, bu geniş tartışmalar sırasında öne sürülen değişiklik ve değiştirme önerileri gözönüne alınarak hazırlanan son taslak Halk Meclisinde görüşülerek kesinleşmiştir.

Anayasa, DAC'da tüm halkın görevi olan sosyalizmin tamamlanmasının siyasal ve hukuksal temellerinden birini temsil etmektedir. İlk iki maddesi, her devletin temel sorunu olan siyasal iktidarın temellerine ilişkindir. Anayasa'da toplumsal pratikle tam bir uyum halinde olarak, işçi sınıfının, onun Marksçı - Leninci partisinin öncü rolü ve de işçi sınıfının kooperatifçi köylüler sınıfıyla, aydınlarla ve de halkın diğer katmanlarıyla bağlaşıklığının değişik koşullardaki biçimleri de belirlenmiştir. Yine Anayasa'da, devlet ile toplum arasındaki sosyalist devlete özgü birlik vurgulanmaktadır. Anayasa'nın tüm hükümleri, işçi sınıfının ve diğer tüm emekçilerin çıkarlarından esinlenmiştir. Anayasa'nın saptadığı amaç, haklarını ve görevlerini, toplumun çıkarlarını gözönünde tutarak kullanan ve herkesin iyiliğine hizmet eden, sorumluluklar üstlenmeyi kabul eden sosyalist kişiliklerin oluşmasıdır. Anayasa şöyle demektedir: «İnsan... sosyalist toplumun ve sosyalist devletin tüm uğraşlarının ana konusudur». Ve bu temele dayalı olarak, Anayasa'nın daha sonraki maddelerinde, yurtaşların politik ve toplumsal yaşamdaki, maddi üretimdeki, mahalelerdeki ve topluluklardaki ve son ola-

rak aile içindeki hak ve ödevleri belirlenmektedir.

Anayasa'nın tanımladığı dış politika, gelişmiş sosyalist toplumun kuruluşu açısından en elverişli dış koşulların yaratılmasına yöneliktir. Sovyetler Birliği'yle ve diğer sosyalist devletlerle işbirliği ve evrensel dostluk; özgürlüğe ve bağımsızlığa özlem duyan halkların desteklenmesi; tüm devletlerle hak eşitliği ve karşılıklı saygı temeline dayalı işbirliği ilişkileri kurulması, Anayasa'da hükümet için birer eylem ilkesi haline getirilmiştir. Anayasa'da barışın korunması ve halkların birbirini anlaması da birer temel buyruk olarak ifade edilmiştir. Anayasa'da, ayrıca, genel silahsızlanma hedefi ön plana çıkarılmakta, her türlü militarist ve milliyetçi propagandanın yanısıra, her türlü savaş kışkırtıcılığı ve yabancı düşmanlığı yasaklanmakta ve bunlar birer suç sayılarak cezalandırılmaktadır. Sosyalist toplumu muhtemel saldırılardan koruma gerekliliği, savunma ve koruma ödevini doğurmaktadır.

İşçi Sınıfının Öncülüğü ve Onun Bağlaşıklık Politikası

İşçi sınıfı ve bağlaşıkları:

Toplumsal ilişkilerde meydana gelen değişikliklerin etkisiyle, toplumsal yapı da değişikliğe uğradı. Üretim araçlarının özel mülkiyetine son verilmesi, sömürücü sınıfın ortadan kalkmasına ve kapitalist toplumda üretim araçlarının özel mülkiyetinin yol açtığı uzlaşmaz çelişkilerin giderilmesine olanak verdi. Tarımsal üretim kooperatifleri (LPG) kurarak aralarında gönüllü olarak birleşen kooperatif köylüleri, kooperatifçi köylüler sınıfını oluşturdu. Sosyalist toplumun ana sınıflarını işçiler kooperatifçi köylüler oluşturmakta, bunları diğer toplumsal katmanlar aydınlar, zanaatkârlar ve bağımsız emekçiler izlemektedir.

İşçi sınıfının tarihsel görevi, sömürüden ve ezgiden kurtarılmış yeni bir toplum meydana getirmektir. Ülke-

nin yeniden kuruluşuna başlandığından bu yana, başını Marksçı - Leninci partisinin çektiği işçi sınıfı her zaman yönetici güç oldu; tüm toplumsal güçleri toplumsal yaşamın tüm kesimlerinin sosyalleştirilmesi yönünde seferber etti; herkesin çabalarının hedeflerini ve doğrultusunu saptadı. Sosyalist toplumun işçi sınıfı tarafından yönetilmesi nesnel temellere oturmakta ve tüm toplumsal ve siyasal güçlerce kabul edilmektedir. İşçi sınıfı toplumsal ilerlemenin canlı bir simgesidir ve ulusal gelirin en büyük bölümünü yaratmaktadır. Büyük çaplı üretimle doğrudan ilişkili olan işçi sınıfı, matematik bilimlerin ve toplumsal bilimlerin en ileri bulgularını maddi üretime uygulamakta, sosyalist üretim ilişkilerinin gelişmesi üzerinde belirleyici etkide bulunmakta ve toplumsal gelişmeye hızını ve niteliğini kazandırmaktadır. Onun toplumsal sorumluluklarının göstergeleri arasında, devletin ve ekonominin yönetici kadrolarının önemli bir bölümünün işçi sınıfı kökenli olduklarını ve görevlerini bu niteliğe uygun olarak yerine getirdiklerini görmekteyiz. Bu yolda ilerledikçe işçi sınıfı da dönüşümlere uğradı ve gelişti. Politik faaliyetleri ve ideolojik, mesleki ve kültürel alanlardaki yüksek yetişkinlik düzeyi bu gerçeğin bir kanıtıdır. İşçi sınıfının üretimdeki zihinsel çalışmanın büyük bir bölümünü gerçekleştirebilmesi ve yönetim faaliyetlerinin durmadan artan gereklerini karşılayabilmesi, onun yukarıda sözü geçen, kazanılmış özelliklerini bu kez daha da geliştirmektedir.

Marksçı - Leninci bir partinin varlığı, işçi sınıfının öncülüğünün yaşama geçmesinde zorunlu bir koşuldur. DAC'da bu siyasal kuruluş Almanya Sosyalist Birlik Partisi'dir (ASB)[1]. ASBP İşçi sınıfının, kendi çıkarları doğrultusunda, yani tüm emekçilerin çıkarları doğrultusunda bilimsel bir politikayla iktidarı kullanma aracıdır. Bu politika,

(1) Bu partinin Almanca'daki adının kısaltılmışı «SED» dir. (Ç.N.)

sosyalist toplumun kurulmasının ve sağlamlaştırılmasının nesnel yasalarının bilinmesine, başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm kardeş sosyalist ülkelerin, sosyalizm ve komünizm kuruculuğu alanında edindikleri zengin deneyimler temeline dayanmaktadır. (Bu konuda ASBP'ye ayrılmış olan alt-bölüme bakınız.)

İşçi sınıfı, diğer emekçilere, yaratıcı güçlerini geliştirmelerine ve böylece sosyalizm kuruculuğuna yaratıcı katkıda bulunmalarına yardımcı olmakla, önderlik yeteneklerini özellikle kanıtlamıştır. Toprak reformuyla toprağa kavuştuktan sonra köylüler, tarımsal üretim kooperatifleri kurmak üzere gönüllü olarak aralarında işte böylece birleştiler. Bu girişimlerinde de işçi sınıfının yol göstericiliğinden ve yardımından yararlandılar. Sonuç olarak köylüler belirleyici bir ilerlemeyi gerçekleştirdiler; işçi sınıfına sıkıca bağlanarak ve tarım biliminin (agronomi) son kazanımlarını da kullanarak büyük çaplı modern bir tarımsal üretimin gelişminin temellerini attılar.

Bilimin, eğitim ve kültürün sosyalist toplumun kurulmasındaki işlevinin bilincinde olan işçi sınıfı, aydınlara da her zaman destek vermiş ve yardımcı olmuştur. İşçi sınıfı, yirmi beş yıllık yeni toplum kuruculuğu boyunca, kendi saflarından yeni bir aydın kuşağı yetiştirilmesi için aralıksız çaba harcadı. Bugün, sosyalist aydınların çoğunluğunun işçi sınıfının ve kooperatifçi köylüler sınıfının saflarından çıktığı bir gerçektir. Bu niteliklerinden dolayı aydınlar işçi sınıfına sıkıca bağldırlar ve aydınların büyük bir bölümü maddi üretim alanında işçilerle yanyana görev yapmaktadırlar. Diğer çalışan katmanlar da, kendilerine özgü birer şekilde toplumun gereksinimlerinin karşılanmasına katkıda bulunmaktadırlar. Zanaatkârların, sebze yetiştiricilerinin ve balıkçıların önemli bölümü, gönüllü olarak aralarında birleşip üretim kooperatifleri kurmuşlar, böylece ülkenin sosyalleştirilmesine katılma konusunda kendileri bakımından gerekli adımı atmışlardır. İşçi sınıfı, böylece bu şekilde, tüm sınıfları ve katmanları, toplumsal ilerleme savaşımında güçlü bir

bağlaşıklık içinde birleştirmiştir. İşçi sınıfı, gelişmiş sosyalist toplumun ancak, — toplumsal ilişkilerin tümünün ve toplumun tüm kesimlerinin yeniden biçimlenmesine ağırlığını koyan, sosyalistçe çalışan, yaşayan ve davranan — tüm yurttaşların yaratıcı eyleminin eseri olabileceği görüşündedir. Sosyalizmin özünde yer alan «insana saygı», tüm emekçilerin yaşamsal çıkarlarının somutlaşmış en iyi ifadesi olduğundan ve toplumda ortak bir amaca ulaşmak için harcanan çabaları birleştirmek olanaklı hale geldiğinden, işçi sınıfının izlediği bağlaşıklıklar politikası alabildiğine verimli olmaktadır. Bu konuda, sosyalist toplumun sarsılmaz temelinin, bağlaşıklıklar olduğu, Anayasa'da da dile getirilmiştir. İşçi sınıfının ve onun Marksçı - Leninci Partisi'nin yöneticiliğindeki tüm toplumsal ve politik güçlerin, 25 yıldır devam eden bu bağlaşıklığının doğruluğu belli olmuştur, bu yüzden de bu bağlaşıklık bu minval üzere gitgide pekiştirilerek devam ettirilecektir. Bu pekişmeyi ise, işçi sınıfı ile diğer tüm toplumsal ve politik güçler arasındaki ilişkilerin iyice sıklaştırılması, güçlerin — toplumsal ilişkiler konusundaki Marskçılık - Leninciliğin temelleri konusundaki — bilgilerinin derinleşmesi ve onların sosyalist düşünce ve davranışlarının belirginleşmesi sağlayacaktır.

Almanya Sosyalist Birlik Partisi (ASBP):

Almanya Sosyalist Birlik Partisi (Almanca adının kısaltılmışı SED) sosyalist toplumun politik yönetimini üzerine almıştır. 22 Nisan 1946 tarihinde, Almanya Komünist Partisi ile Almanya Sosyal-Demokrat Partisi'nin, işçi sınıfının talihsiz bölünmüşlüğüne son veren birleşmelerinden doğan ASBP, öncü-gücü temsil etmekte ve onun etkisi ülkenin siyasal yönetiminde ağır basar. ASBP, işçi sınıfının ve diğer tüm emekçi-

lerin devrimci partisi olarak, tarihsel zorlukları altetmiş ve geleceğe giden doğru yolda halkı yönlendiren hümanist ideallerin ve devrimci işçi hareketinin — gerekçeleri, Marksçılık-Leninciliğin klasik yazarları tarafından açıklanan — hedeflerinin gerçekleşmesini özellikle gözetmişlerdir. Partinin, bitmek tükenmek bilmeyen güç kaynakları, Marks, Engels ve Lenin'in öğretisidir; SBKP'nin ve diğer komünist ve işçi partilerinin zengin deneyimleridir; Parti'nin işçi sınıfıyla ve diğer tüm emekçilerle kurduğu kopmaz bağlardır. Marksçı-Leninci öğreti, Parti'ye doğada ve toplumda geçerli gelişme yasalarının kavranması ve bu yasaların — her aşamaya özgü koşullar da gözönünde tutularak —, sosyalizm kuruculuğuna uygulanması için gerekli anahtarları sağlar. Kongrelerde ve Merkez Komitesi'nin tam üyeli oturumlarında (plenum) alınan kararlar, o andaki toplumsal koşulların analizine uygun olarak hazırlanır ve bu kararlarda günün görevleri belirlenir. Parti, toplumun ve ekonomideki tüm sektörlerin ana yönetimlerini işte bu temel üzerinde belirler. Parti, kararlarını emekçilerin görüşlerini alarak hazırlamakta; yönverme çalışmalarında, emekçilerin zengin bilgilerinden ve büyük deneyimlerinden yararlanmaktadır. Parti, kararlarında saptadığı politikayı emekçilere sabırla ve sistemli olarak açıklamakta, böylece emekçiler, bu kararların uygulanmasına aktif olarak katılabilecek duruma gelmektedirler. Parti, tüm faaliyet alanlarına dağılmış üyelerinin toplumsal kökenleri — %57'si işçi, %6'sı kooperatifçi köylü ve %17'si aydın — sayesinde, işçi sınıfına ve diğer tüm emekçilere kopmaz şekilde bağlıdır. ASBP, yurttaşların, devlet kurumlarının ve toplumsal kuruluşların bilinçli eylemlerini kuramsal araştırmaları, siyasal ve ideolajik düzeylerde eylemleri ve örgütleyici çabasıyla, o günlerin en önemli görevleri üzerinde yoğunlaştırır.

ASBP'nin yönetici rolü sosyalizmin gerçekleşmesi sürecinde alabildiğince artmaktadır. Gerek devletin, gerekse ekonominin yönlendirilmesi çalışmalarının özünde ve gerekliliğinde derin dönüşümler olmaktadır. Bir de şu

var; emekçilerin toplumsal süreçlerin yönetilmesine katılımı, toplumsal ilişkilerin daha iyi kavranmasını gerekli kılmaktadır. Toplumun gelişimini düzenleyen nesnel yasaların ışığında hareket eden ASBP, — toplumsal gelişme konusunda bilimsel ve gerçekçi bir programa sahip olduğu ve bu programın hazırlanmasında ve uygulanmasına katılabilmeleri için emekçilere her türlü olanağı verdiği için — aynı zamanda emekçi halkın aydınlatıcısı ve yönlendiricisi de durumundadır.

ASBP, uluslararası sorumluluklarını, çeşitli heyetlerin karşılıklı ziyaretlerine özellikle önem vererek ve kardeş partilerle ilişkilerinde diğer tüm işbirliği biçimlerine de başvurarak yerine getirmektedir.

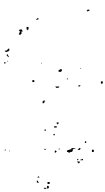
Dost Partiler, Demokratik Blok:

Faşizmin yerle bir edilmesidnen kısa bir süre sonra, Almanya'da işçi sınıfı partisinin yanısıra dört siyasal kuruluş daha doğdu. Böylesi bir gelişme, anti-faşist ve demokratik devrimin ilerlemelerinin bir sonucuydu. Çok partili sistemin anti-faşist demokrasinin yerleştirilmesinde son derece etkin olduğu görülecekti; işte bu nedenledir ki DAC Anayasası, ASBP'nin yanısıra birçok partinin varlığına açıkça yer vermektedir. ASBP'yle dost olan bu siyasal kuruluşlar bağımsızdırlar, ayrı tüzükleri, ayrı basın organları vardır ve ayrı kongreler yapalar. Bu partilerin temsilcileri, Halk Meclisi'nden (Yasama Meclisi) ve bakanlar kurulu'ndan, İl Meclislerine, İlçe Meclislerine, Belediye Meclislerine kadar, politik hiyerarşinin her düzeyinde ve halkı temsil eden tüm organlarda yer almaktadır. Bu partiler, işçi sınıfı erkinin yürütülmesine, hükümet politikasının ve icraatının genel eğilimlerinin saptanmasına, sosyalizm kuruculuğunda karşılaşılan görevlerin yerine getirilmesine doğrudan doğruya katılmaktadırlar. Bu Partiler, işçi sınıfının ve ASBP'nin yönetici rolünü eksiksiz kabul etmektedirler, ASBP de, dost kuruluşların eylemini

desteklemektedir; ASBP Merkez Komitesi birinci sekreterinin bu partiler başkanlarıyla düzenli bir şekilde yaptığı, içten ve yapıcı görüş alış-verişleri bu gerçeğin somut kanıtlarından biridir.

Almanya Demokrat Köylü Partisi (DBD) 24 Nisan 1948'de kurulmuştur. Kooperatifçi köylüler ile tarımla ilişkili çeşitli mesleklerden kişileri içinde toplamaktadır. DBD, Alman köylülerinin devrimci geleneklerine ve zulme karşı verdiği savaşımlara sahip çıkmaktadır. Bu parti, günümüzde modern bir sosyalist tarımın gelişmesi doğrultusunda çaba göstermektedir. Üyelerinden binlercesi tarımsal üretim kooperatiflerinin başkanlığını yapmakta, diğer binlercesi de bu kooperatiflerin yönetim komitelerinde yer almaktadırlar.

Almanya Liberal - Demokrat Partisi (LDPD) 5 Temmuz 1945'de kurulmuştur. Üyelerinin çoğu, zanaatkârlardan, küçük tüccarlardan ve aydınlardan oluşmaktadır. LDPD ilerici Alman burjuvazinin devrimci ve demokratik geleneklerini sürdürmektedir. Bu burjuvazinin hümanist ülkü ve hedeflerini sosyalist toplum içinde gerçekleştirmek için çalışmaktadır.

Hristiyan-Demokrat Birliği (CDU) 25 Haziran 1945'de kurulmuştur. Toplumun tüm katmanlarından üyeleri, protestan ve katolik mezheplerine bağlı Hıristiyanlardan ve diğer dinsel topluluklar üyelerinden oluşmaktadır. CDU, Hıristiyanlığm — yeryüzünde barış, insanların birbirini sevmesi gibi — temel buyruklarının ancak sosyalist toplumda saygı gördüğü kanı-

sında olduğu için, sosyalizme arka çıkmaktadır. CDU üyeleri, sosyalist toplumun kurulmasına aktif olarak katılmakla ve Marksçılarla arkadaşlık anlayışı içinde işbirliği yapmakla, hümanist görevlerini yerine getirmektedirler.

Almanya Ulusal - Demokrat Partisi (NDPD) 25 Mayıs 1948'de kurulmuştur. Esas itibariyle, zanaatkârlardan, küçük tüccarlardan ve aydınlardan oluşmaktadır. Çatısı altındaki toplumsal katmanlar barış ve sosyalizm yararına aktif olarak çalışmaktadırlar.

14 Temmuz 1945'de, mevcut beş parti bir araya gelerek Demokratik Blok'u kurmuş; Alman Özgür Sendikaları Konfederasyonu (FDGB), Almanya Demokratik Kadınlar Federasyonu (DFD) ve Özgür Alman Gençliği (FDJ) de bu Blok içinde yerlerini almışlardır. Demokratik Blok'un örgütlediği işbirliğinin sosyalizmin kurulmasında yaşamsal bir işlevi olmuştur. Tüm partilerin ve büyük toplumsal örgütlerin, yeni toplumun ilerlemesi için harcadıkları çabalar Demokratik Blok'ta yataklanmış ve Partiler, alınan kararların ortak sorumluluğunu Demokratik Blok aracılığıyla benimsemişlerdir. Devletin ve toplumun gelişimini ilgilendiren, önemli tüm sorunlar demokratik Blok'un komitelerinde tartışılmıştır. Tüm toplumsal sınıf ve katmanların temel çıkarları arasındaki özdeşlik, DAC'da muhalefet olmadığını göstermektedir. Ortak çıkarlara karşı yönelmekten başka bir işlevi olamayacağı için herhangi bir muhalefetin varlığı düşünülemez bile. Demokratik Blok, günümüzde Ulusal Cephe'nin yaşamsal unsurunu oluşturmaktadır. (Ulusal Cephe konusu için, aynı başlıklı ileriki bölüme bakınız.)

Kitle Örgütleri ve Dernekler:

Kitle örgütlerinin ve diğer toplumsal örgütlerin ülke yaşamında önemli bir işlevi vardır. Bu örgütler, sosya-

lizm kuruculuğunun bazı özgül görevlerinin yerine getirilmesinde üyelerini yarışmaya teşvik etmektedirler. Milyonlarca yarttaşın toplumsal süreçlerin yönetilmesine aktif olarak katılmalarına özen göstermektedirler.

İşçi sınıfı, toplum ve ekonomi üzerindeki etkisinin büyük bir bölümünü, Alman Özgür Sendikalar Konfederasyonu (FDGB) çatısı altında bir araya gelmiş sendikalar aracılığıyla yürütür. Sendikalar en genel sınıf örgütüdür; çünkü hemen hemen tüm işçileri, aydınları ve sosyalist tarımdaki çok sayıdaki emekçiyi çatıları altında toplamakta, sosyalist devlet içinde muazzam bir yaratıcı güç oluşturmaktadırlar. Sendikalar sosyalizmin okullarıdır, işçilerin çıkarlarını temsil ederler ve sosyalist toplumdaki yaratıcı-yarışmayı örgütlerler; DAC'ın başarılarında, ekonomik büyümesinde, toplumun maddi ve kültürel düzeyinin sürekli olarak yükselmesinde onların büyük ölçüde payları vardır.

FDGB, en başta görevinin, sayıları 7,8 milyonu bulan üyelerine, demokratik haklarını — günden güne daha bilinçli olarak ve gitgide daha etkili bir şekilde — kullanma olanaklarını sağlamak olduğu görüşündedir. FDGB, gerek Halk Meclisi'nde, gerekse çeşitli düzeylerdeki diğer halk meclislerinde, — devlet erkinin kullanılmasına doğrudan katılma durumundaki — çok sayıda delegeyle temsil edilmektedir. FDGB'nin Halk Meclisi'ndeki parlementer grubu, 68 saylavla, ikinci önemli sırayı almaktadır. Sendikaların yasa-tasarısı önerme hakları vardır; emekçilerin yasalarla güvence altına alınmış haklarına saygı gösterilip gösterilmediğini dikkatle izlerler. Özellikle ekonominin yönlendirilmesine ve planlanmasına el atarlar. (Bkz. «Ekonomi» bölümü) Ve işyerlerinde, çalışmanın bilimsel ve teknik ilerlemenin kazanımları dikkate alınarak yürütülüp yürütülmediğini de kovuştururlar. Sendikalar, ayrıca işyerlerindeki sağlık önlemleri, çalışma ortamındaki gü-

venlik koşulları, çalışma koşullarının iyileştirilmesi, insani ilişkilerin zenginleştirilmesi, emekçilerin kültürel ve ve sportif yaşamları üzerinde de titizlikle dururlar. FDGB, işçilerin ve diğer işletme görevlilerinin sosyal sigorta rejimini tam bir özerklik içinde yönetir ve bu tür kurumların sigortalılar tarafından yönetilmesi ilkesini uygular. Anayasa'ya göre, tüm kamu sorumluları ve tüm işletme sorumluları, sendikalarla, bir güven havası içinde sıkı bir işbirliği yapmakla yükümlüdürler. Sendikaların yaşamın her kesimindeki, özellikle politik yaşam, ekonomi, bilim yaşamı, toplumsal politika, sanat ve kültür alanlarındaki etkisi durmadan artamaktadır. DAC Bakanlar Kurulu'nu sendikalarla işbirliği yapmaya zorunlu kılan 16 Ekim 1972 tarihli yasayla bu gerçeğin doğrulandığını görüyoruz. Bu yasaya göre, Bakanlar Kurulu yaşam ve çalışma kurullarının geliştirilmesine, işçi sağlığına ve emeğin korunmasına, çalışma ortamlarının düzenlenmesine, emekçi nüfusun kültür ve spor yaşamına ilişkin önlemleri, örgütün en yüksek organı olan FDGB Konfederal Komitesi'yle birlikte saptamaktadır. Toplumsal politikanın, gelirler politikasının ilkeleri birlikte tanımlanmakta ve bunların uygulanmasına birlikte nezaret etmektedirler. Bakanlar Kurulu ve Konfederal Komite, bu alanları kapsayan yasal yönergeleri de birlikte hazırlarlar. Böylece sendikalar, sosyalizme özgü toplumsal ilişkilerin düzenlenmesinde etkin rol oynamaktadırlar (Bkz. «Ekonomi» bölümü).

FDGB, Dünya Sendikalar Federasyonu'nun (DSF) üyesidir.

Almanya Demokratik Kadınlar Federasyonu (DFD): Kadınların birlikteliğini temsil eden DFD, 8 Mart 1947'de kurulmuştur. Toplumun tüm katmanlarından kadınları biraraya getirmekte ve Alman kadın hareketinin en iyi geleneklerni sürdürmektedir. DFD, kadın eşitliğinin DAC'da günlük yaşama geçebilmesi ve gitgide da-

DAC'DA KADINLARIN TOPLUMSAL KONUMU

- Kadınların halk temsil organlarındaki oranları:

	Sayı	Toplam içinde oranı
Halk Meclisi'nde	159	% 31,8
İl Meclislerinde	1.021	% 35,9
İlçe ve Belediye Meclislerinde	6.208	% 36
Küçük Belediyeler Meclislerinde	53.883	% 29,8
Kasaba Meclislerinde	1.057	% 35,2

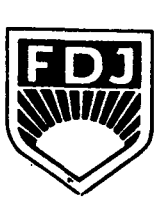
- Kadınlar, DAC'da halk temsilcilerinin % 30,5'ini oluşturmaktadır.
- 1972'de kadın belediye başkanlarının sayısı 1,634 (% 18,6) idi.
- Yargıçların üçte birini kadınlar oluşturmaktadır.
- Mahkemelerdeki halk temsilcilerinin 21.190'ı kadındır. (İlçe mahkemelerinde % 45,4, il mahkemelerinde % 44,2)
- Uzlaştırma kurullarındaki kadın üyelerin oranı % 40, hakem kurullarındakilerin oranı ise % 37,1'dir.
- Seçilmiş sendika görevlilerinin % 44,6'sı kadınlardan oluşmaktadır.
- Devamlı Üretim Konferansları üyelerinden 39.815'i (% 22,5) kadındır.
- Ulusal Cephenin seçimle oluşan komitelerinde görev yapan kadınların sayısı 103.000'i (% 30) bulmaktadır.
- Öğrenci Velileri Konseylerinin yarısı, dershane grupları üyelerinin üçte ikisi kadınlardan oluşmaktadır. 1972 yılında DAC'daki genel öğretim okullarında ve genişletilmiş okullarında görev yapan öğretmenler arasında kadınların oranı % 62 idi.

ha çok sayıda kadının toplumsal görevlerin gerçekleşmesine katılması için etkin çaba harcamıştır. Kadınlara, kişiliklerini geliştirmelerinde yardımcı olmayı, aile yaşamlarının ve çocuklarının mutluluğuna saygı gösterilmesini kendine amaç edinmiştir. Bu amaçlara ulaşmak olanağı ancak sosyalist rejimde olduğu için, DFD üyeleri sosyalizm kuruculuğu için canla başla savaşım vermektedirler. DFD'nin, gerek Halk Meclisi'nde —35 saylav—, gerekse diğer halk temsil organlarında temsilcileri vardır. Tüm bu kurumlarda DFD temsilcileri, kadınların özgül gerek-

sinimlerinin yasalarda yer alması için etkin uğraş vermektedirler. DFD, Ulusal Cephe aracılığıyla, kent-içi mahallelerde ve belediyelerde yoğun bir çaba göstermektedir. Özellikle çocukların eğitiminde, ev işlerinin görülmesinde, sağlık kurallarının uygulanmasında ve boş zamanların örgütlenmesinde kadınlara yardımcı olmaya önem vermektedir.

1967'de kurulan kadın Akademileri büyük bir başarı elde etmişlerdir. Bu Akademiler en başta kadınların, özellikle ev kadınlarının, zanaatkâr eşlerinin, eve iş alan ya da dışarıda yarım gün çalışan kadınların kişiliklerinin serpilip geliştirilmesinde uzmanlaşmışlardır. Bu kitleye yönelik olarak, sosyalizm kuruculuğunun temel politik sornularını işleyen konferanslar ve toplantılar düzenlemektedirler.

Barışın korunması, kadınların, özellikle anaların ta yüreklerinde yer etmiş kesin gerekliliklerden biridir. İşte bu nedenledir ki DFD yumuşamaya, güvenliğe ve halklar-arası anlaşmaya yönelik tüm girişimleri desteklemektedir. DFD, 1948'den beri Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu (UDKF) üyesidir. Dünyadaki tüm kadın örgütleriyle dostça ilişkiler sürdürmektedir. DFD üyeleri, özgürlük, ulusal bağımsızlık, barış ve demokrasi uğruna savaşım veren tüm kadınlarla dayanışmalarını göstermektedirler. DFD, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 1972 Aralığında aldığı 1975'i Uluslararası Kadın Yılı olarak ilan etme kararını sevinçle karşılamış ve UDKF'nin bu konudaki kararlarını uygulamayı yükümlenmiştir.

Özgür Alman Gençliği (FDJ), gençler arasında sosyalizmin değer ölçülerini yaymak ve gençleri yeni toplumun kurucuları haline getirmek için etkin biçimde uğraş vermektedir. 7 Mart 1946'da kurulan FDJ halen 1 800 000 üyeye sahiptir ve 1 850 000 alt okullar öğrencisini bir araya getiren Thaelmann (Tel-

man) Piyoniye örgütüne maddi ve manevi desteğini vermektedir. FDJ, gençliği, sosyalizmin kurulmasına yaratıcı katkıda bulunabilmesi için seferber etmektedir. Görevinin, yürekleri enternasyonalizm coşkusuyla kabaran ve Alman işçi sınıfının Ernts Thaelmann gibi büyük önderlerinin atılgan ruhuyla davranan, genç yurtsever sosyalistler yetiştirmek olduğunun bilincindedir. Milyonlarca genç, FDJ'nin Marksçılık - Leninciliğin incelenmesine, sosyalizm kuruculuğnun güncel sorunlarına ve anti-emperyalist savaşıma ayrılmış yıllık konferanslarını izlemektedir. Gerek ASBP, gerekse DAC hükümeti öteden beri gençliğe güvenmekte ve onun sorumluluk duygusuna seslenmektedirler.

Berlin 28 Temmuz ile 5 Ağustos 1973 günleri arasında dünya gençliğinin buluşma yeri oldu. Festivale gelen çeşitli heyetler Sachsenhausen'deki faşizm kurbanları anıtını ziyaret etmeyide unutmadılar.

DAC'DA GENÇLİĞİN TOPLUMSAL KONUMU

- **30 yaşından küçüklerin halk temsil organlarındaki oranları**

Halk Meclisinde	%	12,2
İl Meclislerinde	%	21,4
İlçe ve Belediye Meclislerinde	%	26,3

- 1973'te, üretim faliyeti kesiminde 60.951 gençlik şantiyesi vardı. Bu şantiyelerde 766.626 genç çalışıyordu.
- 1973'te toplam 266.030 gencin katıldığı 22.195 gençlik ekibi vardı.
- 1972-1973 öğrenim yılında 1 milyon 300 bin genç, sosyalist gençler merkezinin seminerlerini izledi.
- 1972'de 12.891 genç teknisyen ve genç yenilikçi kulübünün 141.409 üyesi vardı.
- 16. Genç Teknisyenler Sergisinde 20.379 gencin hazırlamış olduğu 1.497 proje sergilendi.

1974 başında onaylanan gençlik üzerine yeni yasa, FDJ sekreterliklerinin, gerek birlikte-yönetim (cogestion) alanındaki, gerekse merkezi ve yerel yönetimlerce alınan kararlarının denetimi alanındaki haklarını genişletiyordu. FDJ'nin yetkileri arasında öneriler sunmak da bulunmaktadır. FDJ, tüm gençliğin çıkarlarının temsilcisi olarak, devlet, işyerleri, kooperatifler, sendikalar ve diğer kitle örgütleri yöneticileriyle sıkı işbirliği içindedir. Bu çalışmayı özellikle halk temsil organlarındaki temsilcileri aracılığıyla yürütmektedir. Örneğin, FDJ'nin Halk Meclisi'nde 40 kişilik bir saylav grubu vardır. Böylece gençlerin yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi uğraşını sürdürmektedir. Gençlik kitlesinin işyerlerindeki ve tüm öğrenim kurumlarındaki girişkenliğini teşvik ederek desteklemekte; gençleri geliştirip zenginleştiren tatil örgütlenmeleri düzenlemektedir. FDJ, 1973 yılında Berlin'de düzenlenen, 10. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali sırasında, DAC gençliğinin sosyalist örgütü, çalışmalarının göz kamaştırıcı bir bilançosunu sergilemiştir.

FDJ, Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu (DDGF) üyesidir.

Alman - Sovyet Dostluk Derneği'ni toplumsal kuruluşların en güçlülerinden biri yapan nedenlerin başında, SSCB'yle dostluğun artık DAC halkı için önemli sorunlardan biri durumuna geldiğini kanıtlayan üç buçuk milyon üyeye sahip olması gelmektedir. Dernek iki ülkenin insanları arasındaki ilişkileri teşvik etmiş, sosyalizm ve komünizm kuruculuğunda Sovyet halkının birik-

Berlin halkının, 1973 Mayısında DAC'ı ziyarete gelen SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev'e gösterdiği sıcak kabul.

tirdiği tüm zengin deneyimleri yaymayı kendisine amaç edinmiştir. Pek çok emekçi grubu «Alman - Sovyet Dostluk Ekipleri» oluşturulması kampanyasına katılmıştır.

Sosyalist ülkelerarası bütünleşme hareketi yolladığı ölçüde, Derneğin görev alanı da genişlemektedir. Dernek, Sovyetler Birliği'nin çevresinde güçlü biçimde örgütlenen sosyalist ülkeler topluluğunun uğraş alanının geniş kapsamının emekçilere anlatılmasına özelliklé büyük önem vermektedir.

DAC Kültür Birliği, fikir ve kültür yaşamının geliştirilmesini ve zenginleştirilmesini kendisine başlıca amaç olarak saptamış sosyalist bir örgüttür. Birlik, üyelerinin tatil zamanlarını değerlendirmek üzere çalışma grupları oluşturmaktadır. Kültür Birliği'nin Halk Meclisi'nde de bir saylav grubu vardır.

Bunlar dışındaki diğer örgütler arasında, uzmanlaşmış dernekler ve meslek örgütleri bulunmaktadır. Örneğin, *DAC Barış Derneği,* —çeşitli ülkelere ve bölgelere göre uzmanlaşmış, halklararası dostluk derneklerinin ve komitelerinin bir tür üst örgütü durumunda olan— *DAC Halklararası Dostluk Birliği, Anti-Faşist Direnişçiler Komitesi, URANIA* Bilim Yayma Derneği, *Halk Dayanışması* Örgütü; meslek örgütleri arasında, *DAC Yazarlar Birliği, DAC Gazeteciler Birliği, Mühendisler Odası, DAC Mimarlar Birliği, Besteciler ve Müzikologlar Birliği, Görsel Sanatçılar Birliği, DAC Sinema ve Televizyon Yönetmenleri Birliği, DAC Oyun Yazarları Birliği* ve *DAC Hukukçular Birliği;* bilim dernekleri arasında, uzaybilim, jeoloji vb. gibi alanlarda çeşitli derneklerin yanısıra, çeşitli tıp dernekleri; Sporcular ve Spor Teknisyenleri Derneği, *Alman Kızıl Haçı, DAC Jimnastik ve Spor Federasyonu, Tüketim Kooperatifleri Birliği, Bahçıvanlar ve Küçükhayvan Yetiştiricileri Birliği* gibi örgütler bulunmaktadır. Bu örgütler temsil ettikleri özgül çıkarlar yönünde toplumsal yaşamı etkilemektedirler. Üyeleri, devlet aygıtının çeşitli kesim-

lerinde oluşturulmuş komite ve konseylerde örgütleri için çalışmakta, bilgi ve tavsiyeleriyle, sorumlu devlet memurlarına ve yöneticilerine yardımcı olmaktadırlar.

DAC Ulusal Cephesi

DAC'daki politik parti ve örgütlerin ulusal Cephe düzeyinde yürüttükleri işbirliği, onların hareketliliklerinin, canlılıklarının bir ifadesidir. Halkın tümüne coşku getiren bu geniş sosyalist hareketin çalışmalarına her yurttaş katılabilir. Ulusal Cephe, toplumun tüm katmanlarının temsil edildiği 240 kişilik bir Ulusal Konsey tarafından yönetilmektedir. Bu Ulusal Konsey üyeleri, ulusal çapta yapılan kongrelerde, delegelerce seçilmektedirler. Ulusal Konsey de kendi arasından, tüm partilerin ve tüm kitle örgütlerinin temsil edildiği 50 kişilik bir başkanlık kurulu seçmektedir.

Ulusal Cephe seçimlerde aday listesini hazırlarken Demokratik Blok'a danışmakta, seçim toplantıları örgütlemekte ve ortak aday listesini düzenlemektedir.

Ulusal Cephenin seçimli komiteleri, illerdeki il merkezlerindeki, semtlerdeki ve mahallelerdeki yüzbinlerce gönüllünün eylemini, her bir yurttaşın yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yöneltmektedir. Halk temsil organları onların konsey ve komisyonları Ulusal Cephe komiteleriyle sıkı bir işbirliği içindedirler. En önemli karar taslaklarını, halk temsil organlarında görüşmeye başlamadan önce, halkın tartışmasına açmaktadırlar. Ulusal Cephe organları, Ulusal ve yerel ölçeklerdeki görevlerin gerçekleştirilmesi konusunda tüm halkın öneri ve görüşlerini toplayarak halk temsil organlarına iletmektedirler.

Kitlelerin Toplumsal girişkenliğinin, ekonomik gelişme planının gerçekleştirilmesi doğrultusunda, yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesiyle doğrudan ilişkili çalışmaların yürütülmesi doğrultusunda harekete geçirilmesinde Ulusal Cephe'nin büyük payı vardır. Ulusal Cephe, ay-

rıca, maddi ve parasal fonların kullanılması ve tüm kaynakların işletilmesi doğrultusunda da çaba gösterir. Ulusal Cephe, kentlerin ve köylerin güzelleştirilmesini hedef tutan yarışmalar da düzenlemektedir. Oyun alanları, emekli evleri, kreşler, yüzme havuzları gibi toplumsal tesisler yapımında da göz kamaştırıcı sonuçlar elde etmiştir.

Mülkiyet İlişkileri

Üretim araçlarının sosyalist mülkiyeti, işçi sınıfının politik iktidarının ve onun kooperatifçi köylülerle ve diğer toplumsal katmanlarla gerçekleştirdiği bağlaşıklığın sağlam temelini oluşturmaktadır. Bu deyimin (üretim araçlarının sosyalist mülkiyeti) kapsamı içinde, devlet mülkiyeti (tüm halkın mülkiyeti) emekçi toplulukların kooperatif mülkiyeti ve toplumsal kurumların mülkiyeti girmektedir. Bu üç tür mülkiyet arasında en önemlisi olan, devlet mülkiyeti, doğal kaynaklardan, sanayi işyerlerine, banka ve sigorta şirketlerine, bazı tarım işletmelerine (devlet çiftlikleri), demir yolları, deniz yolları ve hava yollarına, PTT'ye dek uzanır.

Sosyalist mülkiyet toplumun devlet tarafından yönetilmesini ve planlanmasını hem olanaklı, hem de gerekli kılmaktadır. Yönetim ve planlama sosyalizm kuruculuğunun nesnel yasalarını tüm sektörlerde geçerli kılma araçlarıdır. Ayrıca, toplumun devletçe yönetilmesi ve planlanması, emekçiler tarafından öne sürülen, — ASBP'nin 8. Kongresinde de, yıllık kalkınma programlarının ve beş yıllık planların başlıca hedefi olarak ilan edilen —, gitgide daha geniş kapsamlı maddi ve kültürel gereksinimlerin dikkate alınıp karşılanmasına da olanak verir.

Sosyalist mülkiyet, sosyalist demokrasinin ekonomik dayanağını oluşturmaktadır. Üretim araçlarının sahipleri olarak DAC yurttaşlarının herbiri aynı derecede, sosyalist mülkiyeti genel çıkar doğrultusunda yönetmek, ondan ve-

rim sağlamak, onu korumak ve emeklerinin ürünlerini aralarında paylaşmak hak ve ödevine sahiptirler. Bu nedenle, yurttaşların, elleri altındaki maddi ve mali kaynaklardan en yüksek verim sağlamayı hedef tutarak, işyerleri ve devlet kurumları düzeyinde, planların hazırlanmasına ve tüm ekonominin yönetimine etkili biçimde katılırlar. (Bkz. «*Sosyalist Devlet*» bölümü.)

Tarımsal üretim kooperatifleri oluşturmak üzere aralarında gönüllüce birleşen kooperatifçi köylüler, yönettikleri mülkiyetin gelişmesinden ve daha çok ürün vermesindoğrudan yarar görürler. Üretim tekniklerinin sanayileşme süreci modern tekniklerin ortaya çıkışı, tarımbilimde yeni kazanımlar ve çeşitli kooperatifler arasında sosyalist işbirliğinin gelişmesi sayesinde, tarım alanında da üretim teknikleri ilerlemektedir. Tarımsal üretimin örgütlenmesinde nitelikçe daha üst bir biçime geçiş, daha yüksek verimler elde edilmesine yol açmaktadır. Aynı ilke, zanaatkârlar, balıkçılar ve sebze yetiştiricileri tarafından kurulan kooperatifler için de geçerlidir.

DAC'da özel mülkiyet ve miras hakkı güvence altındadır.

Devlet ve tüm toplum doğanın korunmasına büyük önem vermektedir. Çevre korunmasına ve düzenlemesine ilişkin 14 Mayıs 1970 yasası, doğanın akılcı şekilde düzenlenmesi ve korunması konularında, merkezi ve yerel yönetim mercilerinin davranış kurallarını belirlemekte, Devletin, ekonomik kuruluşların ve işletmelerin hak ve ödevlerini tanımlamaktadır. (Bkz. «*Ekonomi*» bölümü.)

Sosyalist Toplumda Bilim, Eğitim ve Kültür

İşçi sınıfının bilim karşısındaki tavrı, onun bilimsel bir ideolojiye, Marksçılık-Leninciliğe sahip çıkmasıyla belirlenmektedir. Sosyalizm bilimsel temeller üzerine oturur: DAC'ın kuruluşundan bu yana geçen 25 yıl boyunca, dev-

let hizmetlerinin, işletmelerin ve kurumların yönetiminde bilimin gittikçe artan bir rol oynaması bunun en güzel kanıtıdır. Emekçilerin yaşam düzeyini yükseltme isteğinin zorunlu kıldığı üretim artışı, sosyalizmin üstünlüklerini artan ölçülerde harekete geçirmeyi ve bu üstünlükleri bilimsel-teknik devrimle çitiştirmeyi gerektiriyordu. Emekçiler açısından ise, eğitim ve kültür, üretimi yönetmenin ve toplumsal yaşamın tüm kesimlerine katılmanın önkoşuluydu. Bu durumda, bilimin, eğitimin ve kültürün, sosyalizmin kurulmasında yaşamsal bir rol oynadığını anlamak kolaylaşmaktadır. Sosyalizmin bu asli öğeleri (bilim, eğitim ve kültür) Anayasada da, sosyalist toplumun temelleri olarak belirlenmiştir.

Gelişmiş sosyalist toplumda bilim, eğitim ve kültür, gerek üretim artışı, gerekse üretim sürecinin emekçiler tarafından yönetilmesi bakımından birer önkoşul haline gelir. Bu yüzden de, bilim, eğitim ve kültür hem toplum tarafından, hem de sosyalist devlet tarafından teşvik görür. İşte yine bu yüzden, bilimden, eğitimden ve kültürden, nitelikçe daha yüksek bir yaşam kurulmasına hizmet etmeleri beklenmektedir. Bu olgu, bilimin kazanımlarının emekçilerin yararlanmasına sunulmasını ve insanlık dışı amaçlarla kötüye kullanılmasının yasaklanmasını gerektirmektedir. Ayrıca, emekçilerin ideolojik, mesleki ve kültürel planda son derece değerli bir formasyona sahip olmaları, böylece geleceğin kuruluşu güvence altına alınmaktadır; çünkü toplumsal ilerlemenin mahiyeti ve hızı, büyük ölçüde, emekçilerin entellektüel düzeylerine ve yaratıcı eylemlerine bağlıdır. Bilim, eğitim ve kültür zamanla, giderek artan ölçüde, emekçi halkın maddi ve tinsel zenginleşmesini etkilemekte ve tüm halkın malı haline gelmektedir.

Yurttaşların Temel Hak ve Ödevleri

DAC, emekçilerin yüz yıllardır saygı gösterilmesini is-

tedikleri temel hakları yaşama geçirmiştir. Anayasada yer alan ve pek çok yasada belirlenen, yurttaşların temel hak ve ödevleri, toplumsal ilişkilerin kurulmasına, iktidarın yürütülmesine katılma olanağını herkese vermektedir. Sosyalizm kuruculuğunda yol alındığı ölçüde emekçiler, haklarını kullanmanın, ahlaki bir görev ve toplumsal bir gereklilik olduğunu ve bunun, insanın kendi yaşamını kurmasında da kendisine güç kattığını anlamışlardır. Bu bakımdan, temel hak ve ödevlere bir bütün gözüyle bakıyoruz. Örnek olarak eğitimi ele alalım: Herkes için geçerli, eğitim görme (öğrenme) hakkı, aynı zamanda, günlük yaşam için gerekli bilgileri öğrenme görevini içerir. Temel haklar birbirinden ayrılamaz. Bu konuda bir başka örnek de çalışma hakkıdır: Çalışma hakkı zorunlu olarak eğitim görme hakkını da içerir; yoksa, emekçinin kaliteli iş çıkarması ve üretim sürecine katılması olanaksızlaşır.

Temel hak ve ödevler yaşamın tüm kesimlerini kapsar. DAC'da başka yerlerde yapıldığı şekilde, siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel haklar diye ayırımlar yapmak kesinlikle söz konusu değildir. Bu haklar bir bütün olarak ele alınır ve sosyalist toplumu ilerletmek için seçkin bir araç olarak kullanılır.

İşçi sınıfının iktidarı, devlet mülkiyeti, sosyalist üretim ilişkilerinin mükemmelleşmesi, emeğin üretkenliğinin artışı ve ulusal gelir düzeyinin yükselişi, temel hak ve ödevlerin birer güvencesidir. Kollektif özgürlükler, İş Yasası gibi, sosyalist eğitim yasası gibi çeşitli düzenlemelerde somutlaşır. Yasalar, temel hakların hemen uygulanmasını buyurur. Temel hakların korunması, bir yandan, toplumsal kuruluşların ve devletin denetimi sayesinde, bir yandan da, hukuk yollarına başvurma sayesinde güvence altında tutulur.

Halkın içinde hiçbir grup ayrımcı uygulamalara maruz bırakılamaz. Cinsiyet, milliyet, ırk, ideoloji, din, köken ve toplumsal durum bakımından hiçbir ayırım söz konusu olmaksızın, tüm vatandaşlar aynı haklara ve aynı ödevlere sahiptirler.

Temel haklardan bazılarını şöyle sıralayabiliriz: Çalışma hakkı, eğitim görme hakkı, sağlığın korunması hakkı, yaşlılık ve çalışamama durumunda toplum tarafından yardım görme hakkı, dinlenme ve tatil hakkı, kültür yaşamına katılma hakkı.

Kadın eşitliği

DAC'ın kurulduğu günden beri, erkekler ve kadınlar, toplumsal, siyasal ve özel yaşamın tüm kesimlerinde aynı haklara ve aynı hukuksal statüye sahip olmuşlardır. Kadınlar, eşit iş için erkeklerle aynı ücreti alırlar. Kadınların hak eşitliği doğrudan doğruya sosyalist hümanizmadan kaynaklanır. Bu eşitlik daha başında, ilk DAC Anayasasında ilan edilmişti. Bu ilke kısa zamanda yaşama geçmiş olup, kadının gelişip ilerlemesi, toplumun ve devletin en büyük görevlerinden biri olmaya devam etmektedir.

Kadının gelişmesine yönelik tüm önlemler, kadının kişiliğini en iyi şekilde yaratıcı - çalışma içinde geliştirebileceği ve toplumsal yaşamın tüm alanlarına katılarak kendi benliğinin tam olarak bilincine varabileceği düşüncesine dayanmaktadır. Merkezi ve yerel yönetim organları, kadınlara daha geniş siyasal, toplumsal ve kültürel çalışmalarda bulunabilme ve mesleki yetişkinliği yükseltebilme olanağı vermek üzere, kamu kuruluşlarıyla işbirliği yapmaya yasayla yükümlü tutulmuşlardır. Özellikle, kadınların yüksek öğrenimlerini kolaylıkla sürdürebilmeleri için yüksek okullarda ve yüksek teknik okullarda özel sınıflar açılmıştır. Devlet organlarının ve işletmelerin yöneticileri, orta ve yüksek dereceli yönetici kadrolar içinde kadınların oranını artırmakla yükümlü tutulmuşlardır. İşyerlerinde, devlet hizmetlerinde ve kurumlarında, sendika yönetimlerine bağlı kadın komisyonları kurulmuştur. Bu komisyonlar, kadınların günlük ve mesleki yaşamlarında, aile yaşamında karşılaşabilecekleri sorunlara çözüm bulmalarında yardımcı olmaktadır. Sendika yönetimleri işyer-

leri sorumlularıyla, kadınlar için belirli destek önlemlerini öngören geliştirme planları hazırlamaktadırlar.

Kadınlara ve çocuklara yönelik toplumsal faaliyet bütçesi hayli kabarıktır. Bakım kurumlarının —kreşler ve çocuk yuvaları— kapasitesi düzenli olarak artmaktadır. Kadının yükünü hafifletmeye yönelik önlemler arasında, ev - içi hizmetlerin dışarıdan görülmesinin yaygınlaştırılması, okul kantinleri, işyerlerindeki ve kurumlardaki kantinler, ev işlerinin bir bölümünü ortadan kaldıran ve kolaylaştıran ev donanımları sayılabilir. Kadın, ayrıca evlenmede ve aile yaşamında da erkekle eşittir. Çocuk bakımı karı ve koca tarafından birlikte üstlenilir. Bekâr anneler hiçbir ayrımcılığa maruz değillerdir.

Sosyalizm kuruculuğunda yol alındıkça, eşitliğe saygı gösterilmesi isteği ile toplumsal ilişkilerin dönüşüme uğratılmasını birarada ele alan kadınların sayısı da gittikçe artmaktadır.

Gençlik

DAC'da gençlik politikası, herkesin birlikte gelişmesi ilkesine dayanmaktadır. DAC'ın kuruluşundan beri, yetkili kamu organlarının ve tüm toplumun davranış ilkesi, genç kuşağa güvenmek ve ona sorumluluklar teslim etmek olmuştur. Gençliğe ilişkin ilk yasada (Şubat 1950) hareket noktası, sosyalist gençlik örgütü tarafından 1946'da ilan edilen «Genç kuşağın temel hakları» olmuştur. Bu metin gençliğin toplumsal görevlere katılmasında büyük bir rol oynamıştır. 1964'de yürürlüğe konulan ikinci yasa, mevzuatı toplumsal gelişmeyle ve özellikle, gençlerin gittikçe berraklaşan bilinçlenmesiyle uyumlu hale getiriyor; gençliğin sosyalizm kuruculuğuna katılma olanaklarını ve haklarını genişletiyordu. Toplumun tüm katmanlarında yoğun bir tartışmadan geçirildikten sonra 1974'te Halk Meclisi'nde yasalaşan yeni metin de yine aynı hedefe yöneliktir. Bu yasa, sosyalizm kuruculuğunda son yıllarda edinilen deneyim-

lerden, özellikle, genç kuşağa duyulmuş olan güvenin, daha geniş hak ve ödevlerin oluşmasına yolaçmış olmasından esinlenmiştir. Yasa, ayrıca, genç kuşağın gelişmesini hızlandırmaya yönelik pek çok önlem öngörmüştür.

Tüm toplum, yani özellikle ana babalar, başta FDJ olmak üzere kitle örgütleri, devlet kurumları ve ekonomik kuruluşlar gençlerin eğitilmesi uğraşı içindedir ve onların sosyalist gençler olarak yetişmelerine büyük özen göstermektedirler. Toplum, gençlerin Marksçı-Leninci ideolojiyi özümleme ve bir mesleğe iyice hazırlanma yönündeki çabalarına destek olmaktadır. Bu, FDJ çevrelerinin de, kamu yetiştirme ve yetkinleştirme kuruluşlarının da, işyeri eğitim merkezlerinin de hedefidir.

Sosyalist toplumun gençlik politikası, özellikle, gençlerin toplumun yönetimine ve planlanmasına katılmasında somutlaşır. İşte bu nedenle, tüm halk temsil organlarında, danışma komisyon ve konseylerinde, işyerlerindeki sendika şubelerinde, vb. gençlere yer verilmektedir. Gençler, plan taslaklarının tartışmasına ve son derece önemli diğer kararların hazırlanmasına büyük ölçüde katılırlar. Pek çok sayıda genç devlet kurumlarında ve ekonomi hizmetlerinde sorumlu mevkilerde bulunmaktadır. Devlet hizmetlerirnin yürütülmesinde ağır basan ilkelerden biri de gençliğe güvenmektir; bu nedenledir ki pek çok inşaat alanı, yalnızca gençlerin sorumluluğuna bırakılmış, biraz daha yaşlılardan onlara yardımcı olmaları istenmiştir. Tüm çalışma alanlarında, bir yanda da gençlik brigadaları kurulmuştur.

«Genç Teknik Sergisi» kampanyası artık düpedüz bir kitle hareketi halini almıştır. Bu kampanya, bilimsel-teknik devrimin yaşama geçirilmesinde gençliğin buluşlarını topluma tanıtma amacına yöneliktir. Elemeler her yıl önce işyerleri, kentler ve iller düzeylerinde yapılmakta ve sonra Leipzig'deki ulusal sergiyle sonuçlanmaktadır. Gençlerin sunduğu buluşların ve yeniliklerin parasal değeri milyarları bulmaktadır. 1973 elemelerine katılanların sayısı

birbuçuk milyondu ve 16. Sergi de 20 bin gencin çalışmaları sergilendi.

Gençliğin kültürel yaşamına, beden eğitiminin ve sporun yaygınlaşmasına, yaşam ve çalışma koşullarının düzenlenmesine, sağlığın korunmasına, gençlerin boş zamanlarının ve tatillerinin değerlendirilmesine büyük önem verilmektedir. Devlet kurumları, gençliğin bu alanlardaki girişimlerine maddi ve mali destek sağlamakla ve FDJ'yle işbirliği yapmakla yükümlüdürler. Böylece gençlerin kültürel yaşamlarını ve genel olarak boş zamanlarını zenginleştirme isteğine etkin biçimde yardımcı olmaktadırlar.

Sosyalist toplumun gençliğe ilişkin politikası, devlet yönetiminin ve planlamasının bir öğesidir. Pratik önlemlere ekonomik kalkınma planlarında yer verilir. Halk temsil organları, bunların kurumları ve kamu idaresi sorumluları gençliğe ilişkin sosyalist politikanın uygulanışını denetlemekle görevlidirler. Her yıl, bir «Gençlik ve Spor Haftası» düzenlenmekte, o hafta boyunca, gençlik yasasının uygulanışının bir yıllık bir bilançosu yapılmakta ve en iyi uygulamalar resmi nişanlarla ödüllendirilmektedir.

Yönetime katılma hakkı

DAC'ın ilk Anayasasında, sosyalizm kuruculuğunda, yönetime katılma hakkına yer vermiştir. Sosyalizm kuruculuğunda yol alındıkça, bu haktan yararlananların sayısı durmadan arttı. Emekçilere, katılımlarının biçimleri, yöntemleri ve mahiyeti hakkında pek çok bilgi ve deneyim aktarılmış ve Anayasa'nın hazırlanması sırasında ele alınan pek çok hususun anlatılması için çaba gösterilmiştir. Anayasa yurttaşların, sosyalist toplulukların ve devletin siyasal, ekonomik, toplumsal ve kültürel yaşamına katılma hakkını ayrıntılarına dek belirlemiştir. Burada biz sosyalist demokrasinin bir öğesini görmekteyiz.

Bu hak, aynı zamanda, her emekçinin kişiliğinin serpilip gelişmesinin bir güvencesi ve sosyalist toplumun temel bir özelliğidir.

Aşağıdaki tablo, bu hakın kullanılmasında emekçilerin ne denli etkin, hareketli olduklarını göstermektedir.

DAC'DA YÖNETİME KATILMA ÖRNEKLERİ

	Delege Sayısı
Halk temsil organlarındaki temsilcilerin sayısı	204.444
Seçilmiş sendika görevlileri sayısı	234.002
15.507 devamlı Üretim Konferansındaki seçilmiş üyeler	176.584
Kültür sorunlarıyla görevli seçilmiş sendika sorumluları	220.428
Çalışma koşullarını teftişle görevli seçilmiş sendika görevlisi	87.605
İşçilerin ve köylülerin çalışma koşullarını denetleyen 5.200 Komitede ve 9.700 komisyonda görevlilerin sayısı	177.100
İşyerlerindeki 13.162 kadın Komisyonunda görevlilerin sayısı	104.311
FDGB'nin (Özgür Alman Sendikaları Konfederasyonu) özel 5537 komisyonunda görev yapan gençlerin sayısı	39.311
23.055 Uzlaştırma Komisyonundaki Temsilcilerin sayısı	199.439
Mahkemelerdeki halk temsilcilerinin sayısı	48.733
5267 Hakem Kurulundaki üyelerin sayısı	55.502
Ulusal Cephe'nin 17.000 Komitesindeki üyelerin sayısı	335.000
6150 Öğrenci Velileri Konseyindeki üyelerin sayısı	103.532
102.850 Dershane grubu üyelerinin sayısı	557.078

Toplumsal yaşamın, üretim, tarım, ticaret, kültür ve eğitim gibi tüm kesimlerinde yeni toplumsal ilişkilerin kurulmasına katılma olanakları sayısızdır.

Seçme hakkı ve seçim sistemi

Seçimler demokratik ilkelere göre yapılır ve bu ilkeler, halk temsil organları için yapılan ilk seçimlerden

bu yana durmadan mükemmelleştirilmiştir. Böylece, yeni kurallar ortaya çıkmış, bunlar, sosyalist Anayasada yer almış; Halk Meclisi ve yerel halk temsil organları için yapılan seçimler bu yeni kurallara göre örgütlenmiş ve uygulanmıştır.

Seçim günü 18 yaşını doldurmuş bulunan her yurttaş demokratik olarak, halk temsil organlarını seçmek ve o organlara seçilmek hakkına sahiptir. Halk Meclisi'ne seçilebilme hakkı ise 21 yaşında kazanılmaktadır. Halk temsil organları için saylavlar, herkese açık, özgür ve gizli oylamayla dört yıl için seçilmektedir.

Seçimler, demokratik olarak oluşturulan seçim komisyonları tarafından düzenlenmekte ve yönetilmektedir. Bu komisyonlar, Ulusal Cephe içinde bir araya gelen diğer partilerin ve toplumsal örgütlerin temsilcileri ile halkın diğer temsilcilerinden oluşmaktadır.

Seçim kampanyaları, büyük siyasal tercihlerin tartışıldığı kitle mitingleriyle hararetlenir. Bu, görev süreleri son bulan saylavların, seçimle işbaşına gelen devlet ve ekonomi yöneticilerinin, çalışmaları hakkında kamuya açık olarak hesap verme dönemidir.

Seçmenler, aday listelerini, her adayın geçmişini ve özelliklerini dikkatle inceledikten sonra düzenlerler. Adayları partiler ve kitle örgütleri gösterir. Çeşitli kuruluşların temel çıkarlarının aynı olduğu gerçeğinden çıkarak, bu kuruluşlar önerilerini Ulusal Cephe'nin ortak aday listesinde birleştirmektedirler. Ulusal Cephe'nin önerdiği adaylar, seçmenlerin temsilcilerinin katıldığı konferanslarda ve seçim toplantılarında kendilerini tanıtırlar. Adaylar geçmiş çalışmalarına ve halk temsil organlarına seçildikleri zaman neler yapmaya niyetli olduklarına ilişkin bilgi vermekle yükümlüdürler. Bu uygulamanın yararı tüm ilgililere adayları tanıtmaktır.

Önerilen listedeki aday sayısı saylav sayısından daha fazladır. — İşletmelerdeki emekçilerin, kooperatifçi köylülerin ve kamu idaresinde çalışan memurlar arasından seçilen — seçmen temsilcileri adayların sırasını saptar.

Seçmenler, adaylarının birini ya da birkaçını reddetmiş ve onların adlarını listede karalama hakkına sahiptir.

DAC'da, toplumsal yaşamın en büyük olaylarından biri olan oylama gününde seçmenler, yine kendilerinin önerdikleri adaylar için oy kulanarak tercihlerini belirlemektedirler.

Başvuru hakkı

Toplumsal yaşama katılmanın bir başka biçimi de vatandaşların halk temsil organlarına, seçilmiş olanlar-devletin ve ekonominin tüm kurumlarına, işletmelere ve kombinalara dilekçelerini sunabilmesidir. Başvuru hakkı, yurttaşlara toplumsal yaşamın tüm kesimlerinde geniş bir eylem alanı açmakta ve onlara, kamu kurumlarının ve memurların aldıkları önlemlere ilişkin önerilerini, eleştirici gözlemlerini ve sorumluların davranışları hakkındaki düşüncelerini sunabilme olanağı vermektedir. Ayrıca yurttaşlar, devletçe güvence altına alınmış temel haklarının çiğnenmesi ya da zedelenmesi konularında da dilekçeler sunabilirler. Dilekçelerin dikkatle incelenmesi ve belirli süreler içinde yanıtlanması zorunludur. Dilekçelerin verildiği merciler, çalışmaları hakkında bunlardan değerli dersler çıkarırlar. Dilekçesi, öngörülen biçimlerde incelenmeyen veya verilen yanıta itirazı olan her yurttaş itirazını yasada belirlenen mercilere götürebilir.

İnanç özgürlüğü

İnanç özgürlüğü ve ibadet etme özgürlüğü Anayasanın güvencesi altındadır. Her vatandaş, bir dini ya da mezhebi benimseyebilir, istediği ibadette bulunabilir ya da ateizmi seçebilir. Devlet kilisesi yoktur. Kilise ile devlet, okul le kilise arasında kesin br ayrılık vardır. Kilise-

ler ve diğer dinî topluluklar kendi sorunlarının çözümünü ve kendi çalışmalarının yürütümünü, Anayasa ve yasal düzenlemeler çerçevesinde, istedikleri gibi yaparlar. Yurttaşların hak ve ödevleri, her hangi bir dinin uygulanmasına dayandırılamayacağı gibi, herhangi bir dinle de kısıtlanamaz.

Dinlerine bağlı yurttaşların, kilise adamlarının ve kilise büyüklerinin durumu, sosyalizmin ve Hıristiyanlığın insanî hedeflerinin birbirine karşıt olmadığı görüşünden güç almaktadır. Dini kurumlarla ilişkiyi sağlamak üzere, Bakanlar Kurulu Diyanet İşleri Müsteşarlığını kurmuştur.

DAC'da müminleri olan dinler, protestanlığı (sekiz piskoposluk, 7500 kilise çevresi), katolikliği ve —27 küçük dinsel topluluk tarafından yayılan— protestan kökenli çeşitli mezhepleri kapsamaktadır. Bu dinsel topluluklar, kiliseyle bağlantılı birçok kuruluşu (hastaneler, emekli evleri, çocuk yuvaları, yaşlılar için bakım evleri, vb.) yönetmekte ve ibadet yapılan binaların yanısıra, toprak reformu kapsamı dışında bırakılmış birtakım topraklara da sahiptirler. Protestan ilâhiyatçıları, öğrenimlerini üniversitelerdeki ilâhiyat fakültelerinde yapmakta ve diğer öğrenciler gibi devlet bursundan yararlanmaktadırlar. Ayrıca devlet dini topluluklara kilise adamlarının aylıkları için, emeklilik maaşları için ve dul ve yetimlerine bağlanan aylıklar için geniş mali ödenekler vermektedir. Her yıl dinsel sanat yapıtlarının ve yapılarının korunması ve bakımı için büyük ölçüde harcamada bulunmaktadır.

İfade özgürlüğü

Herkes görüşünü özgürce ve kalabalıklara yönelik olarak ifade etme özgürlüğüne sahiptir. Politik, ekonomik ve kültürel yaşamın sorunları üzerinde olsun, uluslararası olaylar üzerinde olsun, açık tartışmalar yapılmasına

özen gösterilmektedir. Basın, radyo ve televizyon özgürlüğü bu anlamda anlaşılmaktadır. Bu basın ve yayın kurumlarının politik görevleri, ülke ve dünya olayları konusunda halkı devamlı olarak bilgilendirmek, halkın güncel olaylar konusunda — topumsal ilerleme doğrultusunda; halkın, barışın, demokrasinin, halkların birbiriyle anlaşmasının ve sosyalizmin çıkarlarından esinlenen — yargılara varmasına yardımcı olmaktır.

Sosyalist rejime özgü hümanizmanın da gerektirdiği gibi, DAC'da ifade özgürlüğünü, militarist ve intikamcı, savaş kışkırtıcı, ırkçı bir kini körükleyici propaganda yaparak kötüye kullanmak yasaktır. Böylesi kötüye kullanımlar yasaya göre cezalandırılır.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak özgürlüğü de aynı düzenlemelerin kapsamındadır.

Sosyalist Devlet

Sosyalist devlet, işçi sınıfının ve bağlaşıklarının sosyalist toplumu geliştirme aracıdır; işçi sınıfı, sosyalist devlet aracılığıyla iktidarını yaşama geçirmekte ve tarihsel görevini, sosyalizmi kurmayı gerçekleştirmektedir. Tüm kamu yetkili organlarının ve tüm devlet kurumlarının her biri, topluma ve devlete düşen görevlerin gerçekleştirilmesine kendi özgül alanlarında katkıda bulunurlar. Anayasa, bunların tümünü halkın refahı doğrultusunda hareket etmekle yükümlü kılmıştır. İşçi sınıfı, yandaşlarının sosyalist devlet kurumlarının çalışmalarına katılmalarını sağlamakla, kendisi ile diğer toplumsal sınıf ve katmanlar arasındaki bağlaşıklığın daha ileri bir biçimini, örneğini vermekte ve sosyalist demokrasinin bir öğesini oluşturmaktadır.

İşçi sınıfı, partisinin kararlarında öngörülen tüm önlemleri yaşama geçirmek için devleti bir araç olarak kullanır. Partinin kararları, tüm toplumun eylem çerçevesi-

ni oluşturan yasalar ve kararnameler biçiminde somutlanmaktadır. Halk temsil organları tarafından onaylanan yıllık kalkınma programları buna bir örnektir: Devlet, halkın maddi yaşam ve kültürel düzeyini yükseltmeyi gözeterek, toplumsal yaşamın tüm kesimlerinin gelişimini yönetir ve planlar; sosyalist kazanımların korunmasını da güvence altında tutar. Sosyalist devletin ana hedefi, halkın yaratıcı tüm gücünün, serpilip gelişmesini, herkese eğitilmiş sosyalist bir kişilik kazandıracak bir eğitimden yararlanma olanağının verilmesini, devlet işlerine katılma olanaklarının mükemmelleştirilmesini sağlamaktır. Sosyalist devlet emekçilerin hizmetine koşulmuştur ve emekçilere dayanmaktadır. Devlet ve toplum bir bütün oluşturur.

Sosyalist devletin örgütlenmesinde ve yönetilmesinde yol gösterici ilke, demokratik merkeziyetçilik ilkesidir. İşçi sınıfı için bu ilke, sosyalist toplum ve devlet içindeki yönetici rolünü gerçekleştirmek için bir araç görevini görür ve tüm toplumsal güçlerin ortak eylemde birleştirilmesine olanak verir. Demokratik merkeziyetçilik, — işçi sınıfı iktidarının yürütülmesi ve üretim araçlarının toplumsal mülkiyetinin yaşama geçirilmesi bakımlarından gerekli olan — devletin merkezi yönetim ve planlamasını, emekçilerin yaratıcı eylemleriyle ve yerel girişkenliklerle kaynaştırır. Devlet kurumları, bu kuralı korumak üzere yasalar ve diğer yasal yönergelerle, üst kamu yetkili organlarının kararlarıyla bağlanmış durumdadır. Ayrıca, emekçiler ve onların oluşturdukları — işyerleri, yerel devlet kurumları, kitle örgütleri gibi — topluluklar, büyük karaların hazırlanmasına geniş biçimde katılırlar. Devlet kurumları, sorumlu oldukları bölgelerin yönetilmesinde ve planlamasında, genel toplumsal gerekliliklerden hareket ederler. Bazı kararlar alır ve bunları uygularken, toplumun bütününü ilgilendiren gereksinimleri dikkate alırlar, sorumluluklarındaki kesimlerde bulunan tüm kaynaklardan yararlanılmasına özen gösterirler. Demokratik merkeziyetçilik, halk kitlelerine istemlerini belirtme ve sos-

DAC yöneticileri sık sık emekçilerle görüşür, onlarla sohbet eder, onlara parti ve hükümet politikasını açıklarlar. ASBP Merkez Komitesi Erich Honecker'ı sevgiyle karşılayan bir işçi grubu (üstte). ASBP Merkez Komitesi Politik Büro üyesi ve Devlet Konseyi Başkanı Willi Stoph, DAC'ın kuzey yöresindeki kooperatifçi köylülerle hasat üzerine sohbet ediyor (altta).

yalizm kuruculuğuna katılma olanağı sağar. Yurttaşlar tüm devet kurumları için yapılan tek dereceli seçimlere katılırlar; bu kurumlar yaptıkları çalışmalardan yurttaşlar karşısında sorumludurlar ve yurttaşların, kararların alınmasına, uygulanmasına ve uygulama sırasında denetlenmesine katılmalarını sağlarlar. Böylece demokratik merkeziyetçilik, sosyalist toplumun üstünlüklerini ve itici güçlerini yaşama geçirmenin bir aracı olmaktadır. Sosyalizm kuruculuğunda yol alındıkça, devlet, toplumsal kalkınmanın yönetilmesinde ve planlanmasında çok daha çeşitli gereklerle yüzyüze gelmektedir. Devletin rolünün arttığı görülmektedir. DAC emekçilerinin kendi sosyalist devletlerini güçlendirme ve berkitme yolundaki çabalarını artırmalarının nedeni işte buradan kaynaklanmaktadır.

Kamu yönetimi

Sosyalizmin mahiyetinden ileri gelen bütün bu ilkeler, devletin örgütlenme ve yönetilme tarzını da belirler. DAC, 15 il'den oluşur, bu illerde toplam 27 kentmerkezi ve 191 kasaba bulunmaktadır; bunlara bağlı 8777 belediye vardır. Bu yönetim kademelerinin tümü, kamu yönetimi sistemini meydana getirir.

Halk temsil organları

Halk temsil organları (Halk Meclisi, il meclisleri, kent meclisleri ve belediye meclisleri), kendi yetki alanlarındaki bölgeleri yönetirler. Bunlar, halk tarafından tek dereceli seçimle seçilirler. Bu meclislerde işçi sınıfı yönetici rolünü duyurur ve bağlaşma politikasını sürdürür. Sözü geçen meclisler düzeyinde, kooperatifçi köylülerin, yadınların ve diğer toplumsal katmanların görüşlerini alarak en iyi çözüm yollarını bulur çıkarır. İşçi sınıfı ve par-

tisi, halk temsil organlarındaki ortak çalışmalarda tüm emekçilerin zengin deneyim hazinesine başvurur, kararların hazırlanmasında onların görüşlerinden ve önerilerinden yararlanır. Tüm siyasal partiler ve tüm kitle örgütleri çeşitli meclislerde temsil edilmektedirler.

Halk temsil organları, devlet kurumları sisteminin temelini oluşturur. Diğer tüm kurumların yetki kaynağı onlardır ve onlar önünde sorumludurlar. Anayasa, devlet erkinin hiçbir durumda ve hiçbir zaman, temel yasada öngörülenlerin dışındaki kurumlarca yürütülemeyeceğini buyurmaktadır. Halk temsil organları, ancak kendi yetkileriyle fesh olabilir. Bu organlar tüm erki elde tutarlar ve bundan ötürü karar almak, bunları uygulamak ve uygulamayı denetlemek yetkilerine sahiptirler.

Halk temsil organları, tüm toplum, tüm devlet hizmetleri için; yetki alanlarına giren yöredeki işyerleri ve tüm kişiler için geçerli kararlar alırlar. Halk temsil organları, yurttaşların aktif katılımını gözetirler. Halk temsil organları, üyeleri, komisyonları ya da çalışma grupları aracılığıyla, toplumsal örgütlerle ve Ulusal Cephe komiteleriyle yakın bir bağlantı halinde bulunurlar. Hak temsil organları sosyalist devlete özgü demokrasiyi mükemmel şekilde yansıtmaktadırlar.

Halk temsil organları üyeleri

Anayasa, Halk Meclisi'ne ve yerel halk temsil organlarına seçilenlerin hak ve ödevlerini ana hatlarıyla belirlemektedir. Onlar, halkın temsilcileri olmak sıfatıyla büyük bir saygınlığı, toplumun ve devletin desteğine sahiptirler. Halk temsil organları üyeleri, emekçilerin çıkarlarını temsil ederler. Seçim bölgelerindeki halkın refahını gözeterek görevlerini yerine getirirler. DAC'da profesyonel parlamentarizm yoktur; seçilenler, meslek yaşamının ortamıyla ilişkilerini sürekli olarak koruyan emekçilerdir.

Seçmenlerin çıkarlarını etkin biçimde temsil etmek,

ancak, seçmenlerle düzenli ilişkiler sürdürülerek mümkün olur. Bu yüzden, seçilenler toplumla ilişkilerini sürdürmekle yükümlüdürler. Mahalle ve işyerlerindeki toplantılar sırasında, devletin politikasını ve üyesi bulundukları halk temsil organının kararlarını açıklamaya, merkezi ya da yerel yönetimlerce alınan önlemlerin uygulanmasına seçmenlerin katılımın sağlamaya çalışırlar. Halk temsilcileri, seçmenleriyle devamlı irtibatta bulunur, danışma toplantıları yapar, seçmenlerinin görüş ve önerilerini dinler, yani genel anlamıyla seçmenlerinin hizmetinde bulunurlar. Yurttaşların verdikleri dilekçelerin incelenmesine katılır ve bunlar üzerinde yapılan işlemler hakkında bilgi alırlar. Pratikte, halk temsilcilerinin tümü, üyesi oldukları temsil organında sürekli bir komisyonun ya da bir çalışma grubnun üyesidirler. Kamu kuruluşlarıyla — işyerlerinde, sendikalarla, mahallelerde Ulusal Cephe komiteleriyle — işbirliği yaparlar. Son derece yoğun ve çeşitli olan bu ilişkiler, seçilenlerin, halk temsilciliği faaliyetlerini emekçilerin tavsiyeleriyle, eleştirici ve yapıcı uyarılarıyla zenginleştirmelerine ve halk temsil organlarında karar alınırken, genel isteği gözönüne almalarına olanak verir. Seçilenler, gerek kendi çalışmaları, gerekse halk temsil organının çalışmaları hakkında seçmenlerine düzenli olarak hesap vermekle yükümlüdürler. Seçilen bir kişinin ödevlerini ciddi olarak yerine getirmemesi halinde, yasada öngörülen biçimlerde, görevinden alınabilir.

Halk temsilcilerinin hakları, büyük toplumsal sorumlulukları düzeyindedir Toplantılar sırasında, işyeri konseyinden ya da işyeri yöneticilerinden olsun, tarımsal üretim kooperatifi başkanlarmdan olsun bilgi isteyebilirler. Onların bilgi istedikleri kimseler de yasalarda belirlenmiş süreler içinde yanıt vermek zorundadırlar. Halk temsilcileri, seçmenlerin kendilerine sordukları soruları yetkili mercilere aktarabilirler. Konseyler ve onlara bağlı kuruluşlar halk temsilcilerine yardımcı olmak ve onlara destek sağlamak zorundadırlar. İşyerlerinin, kombinaların ve kurumlarm yönetici kadroları olsun, kooperatiflerin yö-

netim kurulları olsun, halk temsilcileriyle işbirliği kurmakla ve onlara yardımcı olmakla yükümlüdürler.

Halk temsilcileri, seçildikleri görevlerden ötürü, mesleki bakımdan veya başka bir bakımdan herhangi bir zarara uğramamaları gerektiği ilkesinin koruyucu hükümlerinden, temsilcilik görevleri boyunca, mesleki yükümlülüklerin dışında tutulurlar. Halk Meclisi'ne seçilen saylavlar, ayrıca saylav dokunulmazlığından da yararlanırlar.

Halk Meclisi

Halk Meclisi, en yüksek halk temsil organıdır. Saylavlar, siyasal partiler olarak ve büyük kitle örgütleri (FDGB, FDJ, DFD, Kültür Birliği) olarak parlamentoda çeşitli gruplar oluştururlar. Halk eğemenliğinin ifadesi olan Halk Meclisi'nin tüzüğü Anayasa'ca belirlenmiştir. Bu Meclisin haklarını hiç kimse sınırlayamaz.

Halk Meclisi devlet politikasının ana hatlarını çizer. Toplumun tümünün gelişmesinin ana yönelimlerini belirleyen ve herkesi bağlayan yasalar ve kararlar kabul eder. Onayladığı yasa ve kararların uygulanmasını denetler. Kendi içinden Devlet Konseyi'ni, Bakanlar Kurulu'nu, Ulusal Savunma Konseyi'ni, Yüksek Mahkeme Başkanını ve yargıçlarını, basavcıyı seçer. Bu kurum ve kişiler doğrudan doğruya Halk Meclisi'ne karşı sorumludurlar ve görevleri sırasında bu görevlerinden alınabilirler. Halk Meclisi, bu kurumların çalışmalarına yön veren ilkeleri saptar.

DAC'ın uluslararası ilişkilerinin genişlemesinin sonucu olarak Halk Meclisi bu alanda önemi gittikçe artan görevlerle karşı karşıya kalmaktadır. Antlaşmaları ve diğer uluslararası sözleşmeleri onaylamak da, iptal etmek de Halk Meclisi'nin yetkisindedir. Halk Meclisi «savunma durumu» ilanına yetkili tek organdır.

Beş yıllık planların ve yıllık programların devlet büt-

çesinin onaylanmasını içeren yasayı yapma yetkisi de yalnızca Halk Meclisi'nindir. Bu yasaların tasarıları, önce Halk Meclisi'nin komisyonlarında en ince ayrıntılarına dek görüşülür. Uygulama alanından uzmanlar, bilim emekçileri ve kitle örgütlerinin temsilcileri de bu görüşmelere katılırlar. En önemli yasa tasarılarının, yasalaşmadan önce halkın görüşüne sunulması Anayasa buyruğudur. Son-

HALK MECLİSİ
Toplumsal ve Mesleki Bileşim

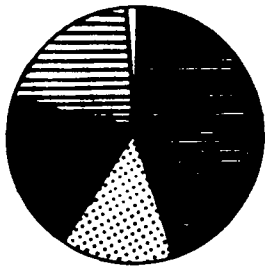
İşçi 219 : % 43,8

Tarım işçisi, koperatif üyesi aile işletmecisi 77 : % 15,4

Hizmetli 102 : % 20,4 .

Aydın 101 : % 20,2

Diğer 1 : % 0,2

Politik Bileşim
(parlamento grupları)

ASBP	127 : % 25,4
DBD	52 : % 10,4
NDPD	52 : % 10,4
CDU	52 : % 10,4
LDPD	52 : % 10,4
FDGB	68 : % 13,6
FDJ	40 : % 8
DFD	35 : % 7
DAC Kültür Birliği	22 : % 4,4

Yaş Grupları

21 — 25 yaş	31 : % 6.2
26 — 30 yaş	30 : % 6
31 — 40 yaş	102 : %20,4
41 — 50 yaş	214 : %42,8
51 — 60 yaş	80 : % 16
60'dan büyük	43 : % 8,6

Cinsiyet

Erkek	341 : % 68,2
Kadın	159 : % 31,8

ra bu tasarılar, değiştirme ve tamamlama önerilerine göre yeniden ele alınırlar. Böylece yurttaşlar, yasa hükümlerinin oluşmasına doğrudan etkide bulunabilmektedirler.

Halk Meclisi, bir başkan, bir başkan vekili ve üyelerden oluşan bir başkanlık divanı seçer. Başkanlık divanı oturum çalışmalarını yönetir.

Halk Meclisi, toplumsal, ekonomik ve kültürel yaşamın önemli kesimleri için on beş komisyon oluşturur: Dışişleri komisyonu, sanayi, inşaat, kültür, dilekçe-başvuru, gençlik işleri komisyonları özellikle önemlidir. Bu komisyonların görevi, yasa tasarılarını hazırlamak ve uygulamaları denetlemektir. Komisyonlar, emekçilerin, emekçi kuruluşlarının, devletin yerel kurumlarının yardımlarını isterler. Komisyonların çalışmasını bakanlar kurulu da destekler ve devlet politikasının en önemli sorunları üzerinde onları bilgilendirir.

Devlet Konseyi

Devlet Konseyi Halk Meclisi'nin bir kurumudur. Bir başkan, birkaç başkan vekili, üyeler ve bir sekreterden oluşur. Devlet Konseyi'nin bileşimi, işçi sınıfı ile partisinin yönetici rolünü ve bunların, sosyalist toplumdaki tüm siyasal güçlerinin birliğini sağlamak için verdikleri uğraşı yansıtmaktadır. Devlet Konseyi'nin çalışmalarına Halk Meclisi başkanı, Bakanlar Kurulu başkanı, Ulusal Cephe'nin Ulusal Konsey başkanının yanısıra, tüm siyasal partilerin ve büyük kitle örgütlerinin temsilcileri de katılır.

Devlet Konseyi başkanı, uluslararası ilişkilerde DAC'ı temsil eder. DAC'm diğer devletlerdeki temsilcilerini göreve atar ve görevden alır; diğer devletlerin DAC'daki temsilcilerinin güven ve geri alınma mektuplarını kabul eder.

Bakanlar Kurulu

16 Ekim 1972 tarihli yasa, — toplumsal sürçelerin yönetilmesinde ve planlamasında ortaya çıkan yeni yeni gereklerin karşılanmasına olanak sağlamak üzere — Bakanlar Kurulu'nun, yani DAC hükümetinin yetkilerini önemli ölçüde geniletmiştir. İşçi sınıfı partisinin yol göstericiliğinde hareket eden Bakanlar Konseyi, iç ve dış politikanın ana hatlarını Halk Meclisi adına oluşturmaktadır. Devlet politikasının pratiğe geçmesini ve tüm devlet kurumlarının bu davranış bütünlüğü içinde hareket etmesini sağlar. Bakanlar Kurulu, halkın maddi yaşam düzeyini ve kültürel düzeyini düzenli olarak yükseltebilmek amacıyla ekonominin dengeli gelişmesini denetler. Bakanlar Kurulu'nun dış politika alanındaki davranışını, bir yandan Sovyetler Birliği'yle ve diğer sosyalist ülkelerle dostluk ve işbirliğini güçlendirme isteği, bir yandan da sosyalist ülkeler arasındaki ekonomik bütünleşme hareketinin ortaya çıkardığı gerekleri yerine getirme ihtiyacı belirler. Bakanlar Kurulu, Halk Meclisi'nin bir mercii olarak, bazı yasa tasarılarının, özellikle Plan'ı hazırlar. Halk Meclisi komisyonlarının çalışmasına yardımcı olur.

Bakanlar Kurulu Başkanı ve üyeleri Halk Meclisi tarafından dört yıllık bir süre için seçilirler. Bakanlar Kurulunda, bir başkan, başkanvekilleri ve her biri ekonominin ve toplumsal yaşamın diğer alanlarının belirli bir kesiminden sorumlu bakanlar vardır. Bakanlar Kurulu, kendi arasından, hükümet başkanına bağlı bir Bakanlar Kurulu Başkanlık Divanı oluşturur. Bakanlar Kurulu üyeleri, topluca ve tek tek Halk Meclisi'ne karşı sorumludurlar. Bakanlar Kurulu, çalışmaları hakkında Halk Meclisi'ne hesap vermekle yükümlüdür. Bakanlar Kurulu seçiminden sonra, başkan, ana eylem hedeflerini sergileyen hükümet programını Halk Meclisi'ne açıklayıp onay isteğinde bulunur. Halk Meclisi bu açıklama hakkında bir karara varır. Bakanlar Kurulu, Halk Meclisi'ni, başta plan olmak üzere, en önemli görevlerin gerçekleştirilmesine

ilişkin gelişmelerden düzenli olarak bilgili kılar. Bakanlar Kurulu, yasaları uygulamak için kararnameler çıkarır, uluslararası ilişkiler alanındaki — özellikle, sosyalist ülkelerarası ekonomik bütünleşmeye ilişkin olanlar başta olmak üzere — yetkilerini uygulamak için, çoğu hükümetlerarası anlaşmalar olan uluslararası sözleşmeler imzalar ya da iptal eder.

Bakanlar Kurulu, görevini emekçilerin ve onların örgütlerinin yardımı sayesinde yerine getirir. Sendikalarla işbirliği yapmakla yükümlüdür. Bakanlar Kurulu, büyük çaplı hükümet tasarılarının hazırlanmasına ve pratiğe geçirilmesine kamu kuruluşlarının katılımını teşvik ederek, emekçilerin deneyimlerinden ve düşüncelerinden yararlanır. İşte böylece plan, işyerlerinde, devlet kurumlarında ve semtlerde yüzbinlerce emekçinin katıldığı yaratıcı bir tartışmanın ürünü olmaktadır. Bakanlar, sık sık işyerlerini, mahalleri ve devlet dairelerini ziyaret ederek, emekçilerle, genellikle brigadalar, sendika şubeleri ve gençlik grupları düzeyinde söyleşilerde bulunurlar.

Bakanlar Kurulu, Bakanlıkları ve onların yönetimindeki (Devlet Plan Komisyonu, Bilimsel Araştırma Konseyi, İşçi ve Köylü Müfettişliği gibi) ulusal idare kuruluşlarını yakından izler, bunların çalışmaları arasında eşgüdüm sağlar ve çalışmalarını denetler.

Yerel devlet kuruluşları

12 Temmuz 1973 tarihli yasa, yerel devlet kuruluşlarının hukuki statüsünü ve yetkilerini yeniden belirlemiştir. Yasa koyucu, ASBP 8. Kongresinin gösterdiği yönde, yerel devlet kuruluşlarının sorumluluklarını genişletmiş, bu kurumların şube sayısını artırmış ve tüm vatandaşların çıkarlarını karşılamak üzere devletin hangi doğrultuda, nasıl hareket etmesi gerektiğini işaret etmiştir.

Yerel devlet kuruluşları, yetkili kamu organları bütünü içinde yer alırlar. Genel çıkarlardan esinlenirler ve

kendi bölgeleriyle ve bölge halkıyla ilgili tüm sorunlar hakkında, yasalara ve diğer yasal mevzuata dayanarak, kendi sorumlulukları altında karar alırlar. Yerel halk temsil organları, çalışmalarıyla, ASBP 8. Kongresinin saptadığı ana hedefin yaşama geçirilmesinde kendi özgül katkılarını sunmaktadırlar. Bu kuruluşların görevi, kendi bölgelerindeki halkın yaşam ve çalışma koşullarını iyileştirmek, sosyalizme yaraşır davranış ve yaşam kuralların oluşumunu teşvik etmektir. Yerel devlet kuruluşları, halkın günlük ihtiyaçlarının devamlı olarak karşılanmasını sağlamakla, kiralık konut inşa etmekle, (yeni konutlar yapımı, eski konutların bakım ve modernleştirilmesi), dinlenme sitelerini düzenlemekle, gençlerin boş zamanlarını yararlı bir şekilde değerlendirecekleri ortamı hazırlamakla, beden eğitimini ve sporu kitlelere götürmekle yükümlüdürler. Yerel devlet kuruluşları, kültür ve fikir yaşamının serpilmesinde de yoğun çaba harcarlar; eğitimin ve kültürün maddi koşullarının yaratılması yönünde uğraş verirler. Toplumsal çevre halk sağlığı, emeğin korunması, çalışma ortamının düzenlenmesi de yetki alanları içindedir. Doğal çevrenin düzenlenmesi ve korunması da yerel devlet kuruluşlarının uğraşları arasındadır. Bu kuruluşlar, bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesi için, bir yandan yerel gelirlerle, öbür yandan devlet bütçesinden aktarılan ödeneklerle beslenen önemli maddi ve mali fonlardan yararlanırlar.

Yerel devlet kuruluşları, yerel gelirleri ve kaynakları, bölgelerindeki işyerlerinin görevlerini en iyi şekilde yapabilmeleri için harekete geçirirler. İşyerlerinin büyüme yöntemlerini ve rasyonalleştirme projelerinin nasıl gerçekleşeceğini saptamak için, işyerleriyle işbirliği yaparlar. Örneğin, bir işyerine bir kazan dairesi kurulduğunda, buraya kiralık binalar eklemenin olanaklı olup olmadığı araştırılır. Yerel devlet kuruluşları, su ve diğer doğal zenginlikler gibi yerel kaynakların verimli şekilde işletilmesini sağlamak üzere işyerleriyle birlikte çalışırlar.

Yerel Devlet kuruluşları, tasarruflarındaki fonları

akılcı biçimde kullanmak ve bunları toplumun yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine ayırmak zorundadırlar. Bu kuruluşlar, bu amaçla, bölgedeki işyerlerinin almış oldukları önlemler arasında eşgüdüm sağlar, işyerleriyle, emekçilerin gereksinimlerinin karşılanması ve işe intibaklarının sağlanması, fikir ve kültür yaşamının zenginleştirilmesi için anlaşmalar yapar, mevcut olanakların genel çıkar yararına kullanılıp kullanılmadığı yakından izlerler.

Hemen hemen tüm DAC belediyeleri bu tip anlamalar yaparak tüm halkın yaşam koşullarında hatırı sayılır bir iyileşme sağlamışlardır. Bu alanda, işyerleri belli yükümlülükleri yerine getirmek zorunda bırakıldığı halde, yerel devlet kuruluşlarına geniş ayrıcalıklar tanınmıştır. Üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti sayesinde hem mümkün, hem de gerekli hale gelen yerel devlet kuruluşları ile işyerlerinin ortaklaşa hareketi her şeyi emekçilerin esenliği için yapmak isteğinin bir belirtisidir. Bu koşullarda, işyerlerindeki emekçiler kamu işlerinin yönetimi üzerinde çok daha belirgin bir etkide bulunabilmektedir.

Kentler ve köyler, bu hedeflere ulaşmak için işbirliği yaparlar. Güçleri ve olanakları akılcı biçimde kullanmak üzere, çok sayıda kent ve köy aralarında, hizmetler sektörü, komşu yörelerde tatil yerleri düzenlenmesi, ihtiyaç maddeleri sağlanması, ulaşım vb. gibi özgül alanlarda işbirliğini sağlayan özel amaçlı birlikler kurmuşlardır.

YEREL HALK TEMSİLCİLİKLERİ

	Delege Sayısı
İl Meclisleri	2.840
İlçe ve Belediye Meclisleri	17.214
Küçük Belediyeler Meclisleri	180.890
Kasaba Meclisleri	3.000
Toplam	203.944

Yerel halk temsil organlarının her birinde en üst kurum Konsey'dir. Konsey: Başkan, başkanvekilleri, sekreter ve üyelerden oluşmaktadır. Konsey, halk temsil organınca seçilmekte ve onun tarafından görevden alınmaktadır. Konsey, halk temsil organı adına kamu işlerinin yönetimini yürütür. Konseyler, kamu idaresinin bir bütün olarak yürütülmesinden, gerek kendilerini seçen halk temsil organına karşı, gerekse bir üst düzeydeki halk temsil organının konseyine karşı sorumludurlar. Yerel devlet kuruluşlarının, devlet politikasının ana çizgilerinin oluşturulmasındaki payı zamanla gitgide artmaktadır.

Halk temsil organlarının genel toplantılar dışındaki sürelerde, seçilmiş temsilcilerin çalışmalarının büyük kısmı, devamlı komisyonlarda yürütülür. Bu komisyonlar, toplumsal yaşamın önemli kesimleri için yetkili kılınırlar ve yerel gerekliliklere göre oluşturulurlar. Halk temsil organları önünde sorumludurar ve çalışmaları hakkında onara hesap verme durumundadırlar. Komisyonlar, halk temsil organları üyesi olmayan kimselerden de yardım isteyebilirler. Komisyonlar, yüzbinlerce yurttaşın, katılımına dayanan, çalışma grupları oluştururlar. Sürekli komisyonların görevi halk temsil organının kararlarını hazırlamak, bu kararların uygulanmasını denetlemek ve yurttaşların katılımını kazanmaktır.

Adalet

Mahkemeler, devlet kurumları sisteminin bir parçasıdır. Mahkemeler, diğer tüm devlet kurumları gibi, halk tarafından seçilmiş meclislere bağlıdırlar. Anayasanın yüksek ilkesine göre, yargıçlar halk temsil organlarınca seçilir ve yine onlar tarafından görevlerinden alınabilir. Yargıçlar, görevlerinin yerine getirilmesi konusunda halk temsil organları önünde hesap vermekle yükümlüdürler.

Adalet: Yargıtay, il mahkemeleri, ilçe mahkemeleri ve

— yasanın kendilerine tanıdığı yetkiler çerçevesinde yargılama yapan — toplumsal mahkemeler tarafından yerine getirilmektedir. Askerlik alanıyla ilgili yasaya aykırı fiillere ve suçlara Yargıtayda ve askeri mahkemelerde bakılmaktadır. DAC'da olağanüstü mahkemeler yoktur. Yargıtay, tüm mahkemelerin hukuksal uygulamada birlik içinde olmalarını gözetir. İlçe mahkemelerinin kararlarını, il mahkemeleri, il mahkemelerinin kararlarını Yargıtay, Yargıtayın kararlarını Halk Meclisi gözden geçirir.

Yargıçlar ve savcılar, yasalar halka yönelik olarak yorumlanacak şekilde seçilirler: Yargıçların ve savcıların hiçbiri Nazi döneminin faşist adalet aygıtında görev almamıştır. Anayasa, yargıç seçilebilecek kişinin kendini halka ve sosyalist devlete adamış olmasını, geniş bilgi ve zengin deneyime sahip bulunmasının olgunluğuyla ve karakter sağlamlığıyla kendisini göstermiş olmasını şart koşmaktadır. Yargıçlar, kararlarını tam bir bağımsızlık içinde verirler. Onları yalnızca Anayasa, yasalar ve diğer yasal mevzuat bağlar.

Toplumsal yaşamın diğer kesimlerinde olduğu gibi, yurttaşların adalet işlerine ve yargılamaya katılmalarında da, yeni yeni biçimler ve yöntemler oluşturulmuştur. Yargıçlarla aynı haklara sahip olarak duruşmalara katılan halk temsilcilerinin sayısı 49.000'i bulmaktadır. İl mahkemelerinde bu kişiler il meclislerince, ilçe mahkemelerinde ise doğrudan emekçi meclislerince seçilmektedirler. Mahkemelerdeki halk temsilcileri o çalışmaları süresince, kendi işyerlerindeki ücretlerini almaya devam ederler.

Mahkemelerdeki duruşmalara toplumsal savunmacılar ile toplumsal suçlayıcılar katılabilirler. Bunlar, sanıkla birlikte çalışmış ve onu iyi tanıyan yurttaşlardır. Mahkemenin doğruyu bulmasına ve adil bir karara varmasına yardımcı olurlar. Çoğu kez mahkemeden hapis cezası dışında bir ceza, yani, halk önünde uyarı cezası, para cezası vermesini veya hapis cezasını tecil etmesini isterler. İşyerindeki çalışma grupları, sanığın eğitilmesi ve ıslah edilmesi için kefil olurlar. Bu durum cezanın eğitici

etkisini artırmaktadır. Tecil süresince mahkûm işini değiştiremez.

Toplumsal mahkemeler gittikçe artan sayıda davaya bakmaktadır. 23.055 anlaştırma kurulu küçük suçlarla, iş hukuku kapsamındaki sorunlarla ilgilenmekte ve önemsiz uyuşmazlıklarda hakemlik yapmaktadır. Bu anlaştırma kurulları işyerlerinde, kurumlarda ve kamu kuruluşlarında faaliyet göstermekte, üyeleri gizli oyla seçilmektedir. 1963 yılından bu yana kasabalarda, kentlerde ve kooperatiflerde uzlaştırma kurulları kurulmuştur. Anlaştırma kurullarıyla aynı haklara ve görevlere sahiptirler; bununla birlikte iş hukukundan doğan ihtilaflara bakmazlar.

Yargılamak mahkemelerin tek görevi değildir; onlar, aynı zamanda hukukun ihlal edilmesinin nedenlerini bulup çıkarmak, suçları ve kabahatleri toplumsal ortamı içinde değerlendirmek durumundadırlar. Ana hedefleri, toplumun etkin yardımını sağlayarak suçluluğu önlemektir. Halk temsil organlarından ve onların kurumlarından yardım görür, halkın yaşamıyla sürekli ilişki içinde bulunurlar.

Başsavcılık, yasalara ve diğer yasal mevzuata dayanarak, sosyalist yasallığa bağlılığa saygı gözetilmesini titizlikle izler. Yasaların çiğnenmesini önler, suçluluğa karşı savaşımı yönetir ve suçlu olarak nitelenen kişilerin bir mahkemede yargılanmalarını sağlar.

Başsavcılık makamı, Halk Meclisi'ne karşı sorumlu olan başsavcı tarafından yönetilir. Başsavcı görevinden geri alınabilir. Tüm savcılar, başsavcı tarafından görevlendirilir ve aynı şekilde görevlerinden geri alınabilir. Ona karşı sorumludurlar ve onun emirlerine göre davranmak zorundadırlar. Savcılık, mahkeme kararlarında ve cezaların uygulanmasında eşitliğini gözetir; hükümlünün, kollektif çalışma sayesinde düzelmesine, sağlık tesislerinden ve gerekli tıbbi bakımdan yararlanabilmesine, hakkı olan ücreti alabilmesine ve normal koşullarda çalışabilmesine özellikle özen gösterir. Kamu kuruluşları, cezalarını ta-

mamlayan hükümlülerin toplumsal ve mesleki yaşama dönüşünü kolaylaştırmaya çaba gösterirler.

Alman Halk Polisi

Alman halk polisi güvenliği ve kamu düzenini güvence altına alır. Alman Halk Polisi'nin de başı olan İçişleri Bakanının emri altındadır. Halk Polisi'nin görevlileri işçi sınıfından, kooperatifçi köylüler sınıfından ve toplumun diğer katmanlarından çıkmadır.

Halk Polisi servisleri halk temsil organlarıyla işbirliği içindedirler, onlara kamu güvenliğine ilişkin raporlar verirler ve kamu düzenine yönelik önlemlerin uygulanması için öneriler sunarlar. Halk Polisi, çalışmalarında, sanayi ve tarım emekçileri başta olmak üzere, halkın katılımından güç alır. 100.000'i aşkın gönülü, Halk Polisi'ne yardımcı olur; ayrıca Halk Polisi, yüzbinlerce gönüllü itfaiyecinin ve trafik gönüllüsünün desteğinden de yararlanır.

Ulusal Halk Ordusu

Birleşmiş Milletler Bildirgesi'nin 51. maddesinde öngörülen, ülkelerin tek tek ve topluca savunma hakkına dayanarak DAC Halk Meclisi, 18 Ocak 1956'da ulusal halk ordusunun ve Ulusal Savunma Bakanlığı'nın kurulmasına ilişkin yasayı onayladı. Ulusal halk ordusunun ilk birlikleri 1 Mart 1956'da oluşturuldu.

Ordu, çoğu İspanya'daki uluslararası brigadalarda, birçok Avrupa ülkesindeki direniş hareketlerinde veya Sovyet Ordusu yanında faşizme ve militarizme karşı savaşmış general ve amiralerin komutası altındadır; bu özelliği, DAC ordusunun, hiçbir zaman, diğer halklara karşı saldırıya ve baskıya alet edilemiyeceğinin güvencesini

oluşturmaktadır. Bu general ve amirallerin ASBP'nin yönetimi altında yetiştirdikleri genç subayların % 80'i işçi kökenlidir.

Askerlik hizmeti sırasında Ulusal halk ordusu askerleri, seçme, seçilme ve bir siyasal kuruluşa üye olma hakkı başta olmak üzere, tüm sivil hak ve görevlerini korurlar.

DAC, Varşova Paktı'nın kurulduğu günden (Mayıs 1955) beri, bu paktın üyesidir. Alman Halk Ordusu, her zaman, sosyalist ülkelerin ortak savunma gücü içinde yer alacak şekilde planlanmış ve donatılmıştır. Tüm modern araç-gereçlere sahiptir. Ulusal Halk Ordusu askerleri sıkı bir silah kardeşliğiyle Sovyetler Birliği'nin ve diğer sosyalist ülkelerin silahlı kuvvetlerine bağlıdır. DAC Savunma Bakanı, sosyalist ülkeler müttefik birlikleri komutan yardımcıları grubunun üyesidir.

Ulusal Halk Ordusunun görevi, her an DAC'ın kara, deniz, hava sınırlarını korumak, her türlü olasılığa karşı hazır olmaktır. Yani, Ordunun, kara, deniz, hava kuvvetleri ve sınır birlikleri, uygulamada tam bir uyanıklık ve kararlılık göstermelidir. DAC'ın kara, hava - savunma ve deniz kuvvetlerinin birlikleri, müttefik sosyalist ülkeler ordularının alarm sistemiyle bütünleştirilmiş olup böylece, sosyalizmin kazanımlarının ve barışın korunmasına etkin katkıda bulunmaktadırlar.

DIŞ POLİTİKA

Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Erich Honecker, ASBP 8. Kongresinde yaptığı konuşmada sosyalist Alman devletinin izlediği barışçı dış politikayı şu şekilde vurgulamıştı: Demokratik Alman Cumhuriyeti dış politikası, «sosyalizmin kurulması için en iyi koşulları yaratmaya, DAC'ın bir parçası olduğu sosyalist ülkeler topluluğunu sürekli olarak güçlendirmeye, özgürlükleri için savaşım veren halklarla uluslararası dayanışmayı her an kanıtlamaya» yöneliktir. «Bizi, barış içinde yanyana yaşama ilkelerine saygı gösterilmesi için her şeyi yapma ve emperyalizme karşı aktif bir savaşım verme istenci yönlendirmektedir.»

Tarihin öğretilerinden esinlenen DAC, barışa ve halkların birbiriyle anlaşmasına yönelik bir dış politika izlemektedir. Uluslararası ilişkilerde DAC'ın eylemine kaynaklık eden amaç ve ilkeler arasında, barışın ve güvenliğin sürekli korunmasını, özgürlük ve bağımsızlık için savaşım veren halkların desteklenmesini, farklı siyasal ve toplumsal rejimlere sahip devletlerle, barış içinde yanyana yaşama ilişkileri kurma istencini görmekteyiz.

DAC, kendi toprakları üzerinde Alman militarizmini ve Nazizmi kesin olarak tasfiye etmiş olup, barışa, sosyalizme, halkların birbiriyle anlaşmasına ve sömürgecilik ile ırkçılık karşısında güvenliğe hizmet eden bir dış politika izlemektedir. DAC, özgürlük ve bağımsızlık özlemi çeken halkların çabalarını desteklemekte, tüm devletlerle, hak eşitliği ve karşılıklı saygı temeline dayalı olarak işbirliği yapmaktadır.

DAC Anayasasının hükümleri Birleşmiş Milletler Bildirgesi'yle uluslararası hukukun demokratik kurallarıyla, Potsdam anlaşmalarıyla ve anti-Hitlerci müttefiklerce kabul edilen diğer sözleşmelerle tam bir uyum içinde bulunmaktadır.

DAC Anayasasındaki hükümlere eklenen bu genel ilkeler, dünyada yumuşama ve ilerlemeye hizmet eden enerjik bir barış politikasıyla bütünleşmektedir. DAC, istekli olan tüm devletlerle karşılıklı ilişkilerini hak eşitliği temeline dayalı olarak geliştirmeye hazırdır.

Bu yönelim, DAC'a uluslararası ilişkilerde büyük bir saygınlık kazandırdığı gibi, onu Avrupa'da bir barış etkeni durumuna da getirdi. Bugün artık, DAC'ın bağımsız ve egemen devlet olduğunu herkes kabul etmektedir. DAC'ın varlığı tartışma konusu olmaktan çıkmıştır. DAC'ın politika alanındaki girişimleri, DAC ile Sovyetler Birliği'ni ve sosyalist ülkeler topluluğunun diğer üyelerini birbirine bağlayan sarsılmaz bağlaşıklık ve sıkı dostluk temeline dayanmaktadır.

Sosyalist ülkeler topluluğunun eşgüdümlü dış politikası sayesinde ve özellikle Sovyetler Birliği ile diğer kardeş ülkelerin her zamanki desteği sayesinde DAC, emperyalist boykot, ayrım ve iftira politikasını kırmış ve böylece, uluslararası yaşamda tartışmasız hakkı olan yeri elde etmiştir.

SSCB'nin ve sosyalist ülkeler topluluğunun diğer üyelerinin yanısıra, DAC ortak barış politikasının yaşama geçirilmesine katkıda bulunmaktadır. SBKP 24. Kongresinde hazırlanmış olan barış programı, emperyalizmin saldırganlığına, barışın enerjik biçimde savunulması ve uluslararası

güvenliğin sağlamlaştırılması politikasıyla karşı çıkmaktadır. Bu program, uluslararası anlaşmazlıkların çözümlenmesinde zora ve tehdide başvurulmamasını, Avrupa'da ortak bir güvenlik sistemi kurulmasını, ABC silahlarının (atom-biyolojik-kimyasal silahların) yasaklanmasını, dünyanın birçok bölgesinin nükleer silahlardan arındırılmasını, silahlanma yarışının durdurulması için verilen savaşımın hızlandırılmasını, yabancı askeri üslerin sökülmesini vb. öngörmektedir.

Almanya Sosyalist Birlik Partisi 8. Kongresi de belirlenen genel doğrultudan çıkarak, DAC, uluslararası yumuşamaya ve toplumsal rejimleri farklı devletler arasında barış içinde yanyana yaşamaya katkısını oluşturan kararlı ve esnek bir politika çizmiştir.

Sosyalist Ülkeler Topluluğunun Ebedi Üyesi

Tüm varlığı süresince DAC, barışçı bir sosyalist devlet niteliğini pekiştirmiş ve sosyalist ülkeler topluluğuna ebediyen üye olmuştur.

Demokratik Alman Cumhuriyeti, sosyalist enternasyonalizmin ilkelerine uygun olarak, Sovyetler Birliği'yle ve diğer sosyalist devletlerle her alandaki işbirliğini ve dostluğu hayata geçirmekte ve geliştirmektedir.

SBKP'nin 24. Kongresinde, Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev şunu belirtmiştir: «Her kardeş ülkenin serpilip gelişmesini arzu ediyoruz, biz, her bir kardeş ülkenin hızlı bir ekonomik büyümeye, bilimlerde ve teknikte ilerlemeye, sosyalist kültürün serpilip gelişmesine ve emekçilerin maddi refahının alabildiğine yükselmesine sahne olmasını arzu ediyoruz. Dünya sosyalist sisteminin, halkların uyumlu bir ailesi olmasını, yeni toplumu ortak bir çabayla kurmalarını ve onu korumalarını, deneyimleri ve bilgileriyle birbirlerini zenginleştirmelerini ve böylece insanlara, özgür halkların dünya ölçüsündeki topluluğu-

nun ileride nasıl bir şey olacağını gösteren bir aileyi oluşturmalarını diliyoruz.»

Bu ortak hedefler, SBKP ile ASBP arasında, yakın ve güvenli bir işbirliğinin kurulmasını ve bu işbirliğinin SSCB ile DAC arasında, yaşamın her alanını kapsayan, içten ve kardeşçe bir bağlaşıklığa yol açmasını teşvik etmiştir.

Bu ilişkiler, proletarya enternasyonalizmine, Sovyet ve Alman işçilerinin emperyalizme ve savaşa karşı verdikleri yiğitçe savaşımın geleneklerine dayanmaktadır. Bu ilişkiler, SSCB'nin en geniş ölçüde katılımıyla gerçekleşen, Alman halkının faşizmden kurtuluşunun anısıyla zenginleşmiş; kurtuluştan sonra Almanya topraklarında kurulan anti-faşist demokrasiye Sovyetler Birliği'nin dayanışma içinde yaptığı kardeşçe yardımla güçlenmiştir. Sovyetler Birliği DAC'ı ilk tanıyan ve onunla ilk diplomatik ilişkiyi kuran devlet olmuştur. SSCB, ülkemize her alanda sağladığı bütünsel desteğe hiçbir zaman ara vermemiştir. İlişkilerin evrimine damgasını vuran önemli olgular, 12 haziran 1964 tarihli dostluk, işbirliği ve karşılıklı yardımlaşma antlaşması ile, iki ülkenin hükümetleri ya da Marksçı-Leninci partileri arasında bağıtlanan ve toplumsal yaşamın tüm alanlarını kapsayan pek çok sözleşme ve antlaşmadır. 9 Aralık 1973'de Sovyet radyo ve televizyon muhabirlerinin sorularını yanıtlayan ASBP Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Erich Honecker şöyle demişti: «Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin elde ettiği başarıların her biri, aynı zamanda, —yeni toplumun kuruculuğunda halkımızın olanaklarını alabildiğine artıran— SSCB'ye sarsılmaz bağlılığımızın da bir ürünü sayılmalıdır. Sovyetler Birliği'yle dostça bağlaşıklığımızı ve sosyalist ülkeler topluluğuna üyeliğimizi, halkımızın yaşamının temellerinden biri gözüyle bakıyoruz.

Geleceğe doğru baktığımızda, doğal olarak bu topluluğun daha da kökleşmesini gözönünde bulunduruyor ve özgürleştireceği kaynakların ortak kullanımı yolunda yeni ilerlemeleri öngörüyoruz. Sımsıkı bağlılığımız her alanda kendini göstermekte, bilim, ekonomi, savunma, kültür, eği-

tim ve ideolojik çalışma alanlarında meyvalarını vermektedir.

Sovyetler Birliği'yle dostça işbirliğinin, ülkemiz emekçilerinin günlük yaşamında bugün büyük bir yeri vardır...»

Proletarya enternasyonalizminden esinlenen bu kardeşçe ilişkiler, her iki ülke çıkarlarına uygun düşmekte ve genel işbirliğinin artmasına ve Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nce (Bkz. «Ekonomi» bölümüne) onaylanan sosyalist ekonomik bütünleşme genel programının yaşama geçirilmesine hizmet etmektedir.

Geçmiş yıllarda Polonya Halk Cumhuriyeti, Çekoslovakya, Macaristan Halk Cumhuriyeti, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Moğolistan Halk Cumhuriyeti ve Romanya Sosyalist Cumhuriyeti'yle imzalanan dostluk, karşılıklı yardım ve işbirliği anlaşmaları da, DAC ile sosyalist halklar ailesinin kardeş devletleri arasında gittikçe yoğunlaşan işbirliğinin sağlam temelini oluşturmaktadır.

Dünya Sosyalist sistemi, eşit haklara sahip tarafların karşılıklı yardımlaşması ve ortak eylemine dayalı yeni tıp ilişkilerin örneğini vermektedir. Sosyalist ülkeler topluluğu üyeleri tüm alanlarda sıkı bir işbirliği içindedirler, sosyalist ekonomik bütünleşmeyi derinleştirmekte ve dış politikalarında eşgüdüm sağlamaktadırlar.

Bu dış politika, yumuşama, barışın ve güvenliğin korunması temeline dayanmaktadır.

Sosyalist ülkelerin ortak ve eşgüdümlü, dış politikası, sosyalizmin pekişmesini, sosyalist ülkeler topluluğunun güçlenmesini hedef tutar; ulusal kurtuluş hareketlerine, dayanışma içinde bir yardım sağlar, gelişmekte olan ülkelere işbirliği olanakları sunar. Hedefi, toplumsal rejimi farklı devletlerin barış içinde yanyana yaşaması ilkelerinin yaşama geçirilmesi, savaş ocaklarının söndürülmesi, uluslararası anlaşmazlıkların zora başvurmadan çözümlenmesi ve emperyalizmin saldırgan güçlerine karşı savaşımdır.

DAC'ın 14 Mayıs 1955'de üye olduğu Varşova Antlaşması'nm siyasal örgütü, sosyalist devletlerin dış politikasının eşgüdüm merkezi haline gelmiştir. Varşova Antlaşma-

sı'na üye devletlerin Siyasal Danışma Komitesi düzenli olarak toplanmakta, parti ve devlet yöneticileri ile Dışişleri bakanları arasında görüşmeler olmaktadır. Bu toplantılar, sosyalist ülkelerin dış politika alanında, —gerek barışı ve güvenliği, gerekse sosyalizmin kazanımlarını korumaya yönelik— eşgüdümlü davranışlarının temeli olmuştur ve temeli kalmaktadır.

Erich Honecker, konuşmalarından birinde şöyle diyordu. «...Sosyalist ekonomik bütünleşmenin en büyük avantajlarından birisi, DAC'ın ulusal çıkarlarının, tüm sosyalist ülkeler topluluğunun çıkarlarıyla ahenkli bir şekilde bağdaştırılmasını olanaklı kılmasıdır.»

Sosyalist ekonomik bütünleşme, ASBP 8. Kongresince saptanan baş hedefe, halkın maddi ve kültürel düzeyinin yükseltilmesine daha hızlı biçimde ulaşma olanağı vermektedir. DAC'm Amerika kıtasındaki ilk sosyalist devlet olan Kuba Cumhuriyeti'yle ilişkileri, sosyalist enternasyonalizmin ve yakın bir dostluğun damgasını taşır. DAC, Vietnam Demokratik Cumhuriyeti ile Güney Vietnam Cumhuriyeti Geçici Devrim Hükümeti'nin politikasını Paris Antlaşması'nın tüm taraflarca tam olarak uygulanması yönünde desteklemektedir.

Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'yle ve Yugoslavya Federatif Sosyalist Cumhuriyeti'yle ilişkiler dostluk ve işbirliği anlayışı içinde gelişmektedir. DAC, Çin Halk Cumhuriyeti ile devletten devlete ilişkilerini iyileştirmek için çaba göstermektedir.

Barış, Güvenlik ve Yumuşama Doğrultusunda

Dünya Barış güçlerinin 1973 Ekiminde Moskova'da toplanan kongresi uluslararası yaşamda son derece önemli bir olay olmuştur, çünkü bu kongre halkların o güne dek toplanan en büyük toplantısı olmuştur. Bu kongrede tüm kıtalardan 3.200 kişi biraraya gelmiştir. Kongrenin aldığı

siyasal kararlarla, yüz milyonlarca insanın kalıcı ve adil bir barış için verdikleri savaşımda yeni bir çığır açılmıştır. Bu kongrenin başarısı için DAC da yapıcı katkıda bulunmuştur.

Dünya barış güçlerinin bu kongresinde yaptığı konuşmada SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri Leonid Brejnev, dünyada barış hareketinin günümüzde elde ettiği yaygınlığı vurguluyordu. Bu hareket, komünistleri, sosyal - demokratları, devrimci demokratik partiler temsilcilerini, tanrıya inanmayanların yanısıra tüm mezheplerden müminleri, çok çeşitli toplumsal kökenli ve çok değişik meslekleden insanları bir araya getirdi. Tüm dünyaya yayılan bu barış hareketine, zamanımızın üç büyük devrimci gücü: Dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi hareketi ve ulusal kurtuluş hareketi can katmaktadır.

Tarih dünya barışı için, barış hareketinin motoru olan dünya sosyalist sistemi kadar büyük bir enerjiyle savaşım veren başka bir gücün varolmadığını her gün biraz daha göstermektedir. Bu, ne bir rastlantı, ne geçici siyasal bir olgu, ne de bir anlık bir yöneliştir. Bu, sosyalizm ve barışın birbirinden ayrılmaz olduğunu gösteren tarihsel bir yasanın ifadesidir. Emekçi halka sürekli olarak artan bir maddi ve tinsel esenlik sağlamak isteyen devletlerin, yani sosyalist devletlerin, yeni bir toplum kuruculuğunu sürdürmek için barışa kesin olarak gereksinmeleri vardır.

DAC hükümran bir sosyalist devlettir. Bu niteliğiyle, gerginliklerin giderilmesine ve barışın güçlendirilmesine yönelik girişimlerini artırmaktadır. DAC dünyadaki durumun gelişmesinin, büyük ölçüde, Avrupa'da barışa, özellikle, kalıcı, adil ve demokratik bir barış için verilen savaşımın sonuçlarına bağlı olduğunu bilmektedir. Alman halkının tarihindeki acı demeyimleri unutmayan DAC, Avrupa' da ve dünyada barışı sürekli olarak korumaya yönelik önerilere ve önlemlere her zaman için desteğini vermiştir

SSCB ve diğer sosyalist devletler, Avrupa güvenliği için yeni yeni öneriler sunmaktan hiçbir zaman geri durmamışlardır. Örneğin, 1972'de Prag'da toplanan, Varşova

Anlaşmasına üye devletler Politik Danışma Komitesi, o sıralarda hazırlıkları yapılan, Avrupa Güvenliği Konferansı gündeminde yeralıp görüşülecek somut öneriler hazırlamıştı.

Varşova Anlaşmasının bir üyesi olması sıfatıyla, DAC bu önerilerin ve girişimlerin hazırlanmasına katılmış, aynı zamanda bunların yaşama geçirilmesi üzerinde ısrarla durmuştur. SBKP 24. Kongresinde hazırlanan yapıcı barış programı ve sosyalist ülkeler topluluğu üyelerin eşgüdümlü dış politikaları sayesinde Avrupa'da yumuşama, güvenlik ve işbirliği yolunda önemli ilerlemeler sağlanabilmiştir.

Hiç kuşkusuz, Avrupa Güvenliği Konferansı, Avrupa kıtası halklarının yaşamında son derece önemli bir olaydır. DAC, Avrupa devletlerinin, tarihlerinde ilk kez, savaş ve saldırının değil de, güvenliğin ve ilgili tüm halklar arasında barışçı bir işbirliğinin söz konusu olacağı bir konferansta buluşmalarına büyük değer vermektedir.

SSCB ve diğer sosyalist devletler gibi, DAC güvenlik sorunlarının çözüme bağlanmasına büyük önem vermektedir, çünkü bunda Avrupa'da geniş bir işbirliğinin belirleyici koşulunu görmektedir. Gerçekten, devletler arasında güvene dayalı bir işbirliği kurulması bakımından, güvenliğin zorunlu bir koşul olduğu kesindir.

Bu durum, bağımsızlık ve hükümranlık, hak eşitliği, Avrupa da bugün mevcut sınırların değiştirilmezliği, zora ve tehdide başvurmama, iç işlere karışmama gibi, uluslararası ilişkilerin temel kurallarına sayğıyı zorunlu kılmaktadır.

Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı, Avrupa Kıtasında barışın korunması yönünde son derece önemli bir aşama olacak; ve tüm Avrupa devletleri arasındaki ilişkilerin yeniden belirlenmesi yolundaki yeni tarihsel çabaların hareket noktasını oluşturacaktır.

Konferansta üzerinde durulan ilkelerin özüne uygun olarak, Avrupa ülkeleri kendi aralarında, geniş bir işbirliği kurabilecekler, bu da, Konferansa katılan tüm ülkelere,

maddi ve tinsel bakımlardan büyük bir yarar sağlayacaktır.

Sosyalist Ülkeler topluluğuna üye devletlerin eşgüdümlü dış politikası ve onların ortak taarruzu, uluslararası havanın bir süre için iyileşmesini sağlamıştır, bu politikanın amacı sorunlara, barışın çıkarlarına uygun ve tüm halkların güvenliğini güvence altına alacak, kalıcı çözümler bulmaktır.

Avrupa'da güvenlik, yumuşama ve işbirliği, SSCB ile FAC arasındaki Polonya ile FAC arasındaki antlaşmaların, DAC ile FAC arasındaki ilişkilerin temellerine ilişkin antlaşmanın, Batı Berlin konusundaki dörtlü anlaşmanın, DAC ile FAC arasındaki ve DAC ile Batı Berlin Senatosu arasındaki anlaşmaların yürürlüğe girmesinden itibaren kendisini olumlu biçimde hissettirmiştir. Bu antlaşma ve anlaşmalar, gerek Avrupa güvenliği Konferansının toplanabilmesi gerekse uluslararası, yumuşamanın ilerlemesi doğrultusunda nesnel birer koşul olmuşlardır. Yumuşama yönünde gerçekleştirilen bu anlaşma ve ilerlemeler, barış içinde yanyana yaşamanın siyasal ve hukuksal temelini oluşturmuş, 2. Dünya Savaşı sonrası Avrupasındaki sınırların ve politikaların fiili varlığını artık tartışılmaz hale getirmiştir.

FAC'ın SSCB'yle, Polonya'yla, Çekoslovakya'yla ve DAC'la yaptığı antlaşmalarda, tarafların zora başvurmayacakları, sınırların değiştirilmezliğine saygılı olacakları ve aralarındaki ilişkilerde, Birleşmiş Milletler yasasındaki likelerin kılavuzluğunda hareket edecekleri açıklıkla belirtilmiştir.

DAC, —FAC'la olan ilişkileri temelinde— Berlin antlaşmasını imzalayıp uygulamaya koymakla, Avrupa güvenliğine son derece önemli bir katkıda bulunmuştur. Hiç kuşkusuz bu antlaşma, bir yandan Avrupa güvenliğini sağlamlaştırırken, bir yandan da iki Alman devleti arasındaki, ancak ve ancak barış içinde yanyana yaşama temeline dayalı ilişkilerde son derece önemli yeni bir dönemin başlangıcını belirlemektedir.

Batı-Berlin konusunda SSCB, ABD, İngiltere ve Fransa arasında imzalanan anlaşma, Avrupa'daki siyasal sorunlara çözüm getirme ve Avrupa kıtasında güvenliği güvence altına alma savaşımında büyük bir başarı olmuştur. Dörtlü anlaşmada, Batı Berlin'in FAC'a ait olmadığı ve bu devlet tarafından yönetilemeyeceği belirtilmiştir. Çoğu zaman zorlukla ilerleyen görüşmelerin tüm aşamalarında, DAC, SSCB'ye danışarak ve onunla mutabık kalarak yapıcı önerilerde bulunmuştur. DAC, anlaşma metinlerini özünden boşaltmaya yönelik tüm girişimlere kararlı olarak karşı çıkan diğer tüm sosyalist devletlerin yanısıra, anlaşma ve sözleşmelerin özüyle ve sözüyle, tam olarak uygulanması için tüm olanaklarını seferber etmiştir. Anlaşmalar yaşama geçirilmelidir, Avrupa halklarının barış özlemini giderebilecek tek yol budur.

Barış politikasının sonuçları açıkça ortadadır. Ne var ki, emperyalist ülkelerde barış ve güvenlik düşmanlarının her zaman bulunduğu da yadsınamaz. İşte bu nedenledir ki, uluslararası ilişkilerde elde edilen olumlu sonuçları geri alınamaz kılmak ve yumuşamayı tüm dünyaya yaygınlaştırmak zorunludur.

DAC, barışın ve güvenliğin sağlamlaştırılmasında kaydedilen ilerlemelerin, Avrupa'da kuvvet ve silah indirimi gibi önemli bir sorunun ele alınmasını da olanaklı kıldığı görüşündedir. İşte bu nedenle de, Viyana'daki silahsızlanma görüşmelerine aktif olarak katılmaktadır. Ayrıca, DAC silahların sınırlandırılmasına ve silahsızlanmaya ilişkin önlemlere duyduğu ilgiyi de böylece ortaya koymaktadır.

DAC, nükleer silahların dondurulması antlaşmasını da ilk imzalayan ve onaylayan devletlerden biri olmuştur. Atmosferde, uzayda ve deniz altında nükleer denemeleri yasaklayan anlaşmaya, imzalanmasından hemen sonra, hiç duraksamadan katılmış, kitle imha silahlarının deniz diplerinde depolanmasını yasaklayan anlaşmaya imzasını koymuştur.

DAC bu tavrında ısrarlıdır ve halkların barış içinde yanyana yaşamasından yana her türlü öneri ve fikri des-

teklemeye devam edecektir.

Uluslararası durumdaki gelişme ve yumuşama sürecindeki ilerlemeler, ASBP Merkez Komitesi'nin ve DAC hükümetinin dış politika sorunları karşısındaki haklılığını doğrulamaktadır. Parti ve hükümet, ASBP 8. Kongresince saptanan beş maddelik dış politika programını yaşama geçirmek için yararlı tüm girişimlerde bulunmaktadırlar. DAC bu programda, Avrupa güvenliği konferansının toplanmasından yana olduğunu ve BMÖ'ye tam üyeliğini istiyor; tüm devletlerle normal diplomatik ilişkiler kurma, FAC'la ilişkilerini uluslararası hukuka dayalı olarak normalleştirme ve Batı-Berlin'le ilişkilerini düzenleme istencini ifade ediyordu. Günümüzde aşağıdaki bilançoyu yapabiliriz:

— *DAC Avrupa Güvenliği Konferansı'na aktif olarak katılmakta ve Avrupa'da bir kollektif güvenlik ve yumuşama sisteminin yaşama geçmesine yönelik girişimleri artırmaktadır.*

— *DAC Birleşmiş Milletler Örgütü üyesidir; Sovyetler Birliği'yle ve sosyalist ülkeler topluluğun diğer devletleriyle sıkı bir uyum içinde, BMÖ'de ve onun ihtisaslaşmış kurumlarında dünya çapında yumuşama, barış ve güvenlik için çaba harcamaktadır.*

— *DAC'a karşı kurulan siyasal ve diplomatik abluka kesin olarak başarısızlığa uğramıştır. DAC, dünyada 100' den fazla devletle normal diplomatik ilişkiler içindedir. Bundan böyle DAC için, kapitalist devletlerle karşılıklı yarara dayalı bir işbirliğini geliştirmek gündemdedir. Daha şimdiden, birçok kapitalist ülkeyle, ekonomik, endüstriyel ve teknik işbirliği konularında hükümetler düzeyinde anlaşmalar imzalamıştır. Bu anlaşmalar barış içinde yanyana yaşama ilkesinden esinlenmiştir.*

— *DAC ile FAC arasındaki ilişkilerin dayanacağı temeller konusundaki anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra, FAC'la, uluslararası hukuka uygun olarak ilişkiler kurulmuştur.*

— *Batı-Berlin'le yapılan anlaşmalar, bu kentle ilişkileri normalleştirmiş ve Avrupa'da güvenlik ve yumuşama-*

yı teşvik etmiştir. Bu metinler, öncelikle Batı-Berlin sakinlerinin çıkarlarına cevap vermektedir.

DAC BMÖ'deki Girişimlerini Artırıyor

Kurulduğu 1949'dan beri DAC, Birleşmiş Milletler Bildirgesi'ne tamamen uygun bir politika izlemektedir. DAC, gerek Potsdam anlaşmalarından, gerekse anti-Hitlerci ittifakça imzalanan diğer anlaşmalardan doğan yükümlülüklerini yerine getirmiştir. Militarizmi, toprak ilhakçılığını ve şovenizmi topraklarından kesinlikle tasfiye etmiştir. Tarihin deneyimlerinden ve sosyalist devletin temel çıkarlarından esinlenen DAC, barış ve yumuşama, halkların birbiriyle anlaşması ve işbirliği politikası yürütmektedir. DAC Dışişleri bakanı Otte Winzer, BMÖ'nün 28. Genel Kurulu'nda, ülkesinin BMÖ'de ve BMÖ kuruluşlarında barışa ilgi duyan tüm devletlerle işbirliği yapma arzusunu vurgulamıştır. DAC, uluslararası ilişkilerde her türlü tehdidi ve şiddeti tartışmasız reddetmekte, halkların kendi yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkını savunmaktadır.

DAC Birleşmiş Milletler Örgütüne 18 Eylül 1973'de kabul edildi. Bu sonuçta, sosyalist ülkeler topluluğuna üye devletlerin ortak ve eşgüdümlü dış politikasının tarihsel bir başarısını teslim etmek gerekir. Bu aynı zamanda DAC'ın anti-emperyalist doğrultusuna ve DAC'ın barışa ve halkların birbiriyle anlaşmasına yönelik dış politikasına büyük değer biçen Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki ilerici devletlerin tavrının da bir sonucudur.

DAC'ın BMÖ'ye kabul edilmesi, DAC'ın uluslararası yaşama katılması için verilen savaşının sonuçlanmış olduğunun ve DAC'ın saygınlığının artışının bir kanıtıdır.

Böylece DAC, emperyalist güçlerin onlarca yılı süren engellemelerinden sonra, devletler ve halklar arasında kendine düşen yeri tam hakla almıştır.

DAC'ın BMÖ'deki varlığı, dünya barışına ve bu ulus-

lararası örgütün güçlenmesine yardımcı olmaktadır. Bir sosyalist devlet olarak DAC, BMÖ Bildirgesinin giriş bölümünde öngörülen «gelecek kuşakları savaş belasından kayırmak» hedefine yönelik çabalarını SSCB'nin ve sosyalist ülkeler topluluğun, diğer devletlerinin aynı yöndeki çabalarıyla birleştirmektedir. DAC, Birleşmiş Milletler Örgütünü barışa ve güvenliğe adanmış uluslararası bir forum olarak görmektedir.

Devletler ve halklar arasındaki ilişkilerde biriken deneyimler ve uluslararası yumuşamada elde edilen başarılar, eğer barışın korunması ve sağlamlaştırılması isteniyorsa, —SSCB'nin ve sosyalist ülkeler topluluğun diğer üyelerinin uğrunda nice çaba harçadıkları— barış içinde yanyana yaşama politikasının toplumsal rejimi farklı devletler arasında olanaklı olan tek ilişkiler biçimi olduğunu doğrulamaktadır. Bu düşüncenin verdiği güçle DAC, uluslararası ilişkilerde barış içinde yanyana yaşama ilkelerine saygı duyulmasını sağlamak üzere BMÖ kurumlarının sunduğu tüm olanaklardan yararlanmaktadır, yararlanacaktır.

DAC, Birleşmiş Milletler Örgütü'ne katılmasından sonra üzerine düşen tüm yükümlülükleri bu anlayış içinde yerine getirmektedir.

Üyeliğinden önce olduğu gibi, sonra da, BMÖ'nün yumuşama ve barışın korunması yönündeki tüm önlem ve önerilerine destek olmaya devam edecektir. DAC hükümeti ve halkı, BMÖ 28. Genel Kurulu'nun uluslararası ilişkilerde zora başvurulmaması ve nükleer silahların kullanılmasının ebediyen yasaklanması konularında almış olduğu kararı sonuna kadar onaylamaktadır.

DAC, Birleşmiş Milletler Örgütünü'n 28. Genel Kurulu'nda SSCB Dışişleri Bakanı Andrey Gromiko'nun, Güvenlik Konseyi'nin sürekli üyelerinin askersel harcamalarında % 10 indirim yapılması ve böylece serbest kalacak fonların bir bölümünün kalkınma yardımlarına ayrılması yolunda, hükümeti adına yaptığı öneriyi tamamen desteklemiştir.

DAC, BMÖ kuruluşları dışında ayrıca 500 kadar uluslararası kuruluşta da temsil edilmektedir.

Sarsılmaz Bir Anti-Emperyalist Dayanışma

Demokratik Alman Cumhuriyeti, enerjik eylemini, coğrafi konumundan ötürü sorumluluklarının çok ağır bastığı Avrupa'da barışın ve güvenliğin sağlanmasıyla sınırlı tutmamaktadır. 1969'da Moskova'da toplanan Komünist ve İşçi Partileri Uluslararası Danışma Toplantısı'nın, çağımızdaki üç büyük devrimci akımından birinin de anti-emperyalist ulusal kurtuluş hareketi olduğu şeklindeki saptamasını benimsemiştir. Sosyalist devletler ve uluslararası işçi sınıfı bu harekete canlı bir destek ve etkin bir yardım sağlamaktadır. DAC'da; kurtuluşları için savaşım veren Asya, Afrika ve Latin Amerika halklarıyla güçlü anti-emperyalist dayanışmasını yıllardan beri ortaya koymakta; bu halkların kendi yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkından yana çıkmaktadır.

DAC için bu kurallar kof sözler değildir. Bunlar, Alman işçi sınıfının insancıl ve sömürgeciliğe karşıt geleneklerine dayalı DAC dış politikasının ilkeleridir. DAC halkının proletarya enternasyonalizmine ve uluslararası dayanışmaya sahip çıktığını gönül rahatlığıyla söyleyebiliriz.

DAC, Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkelerine, sömürgeciliğin kalıntılarının kesinlikle tasfiyesi ve ekonomik ve politik bağımsızlık uğrundaki savaşımlarında yardımcı olmak istemektedir. Bunun için, bu devletlerle olan işbirliğini artırmakta ve onlarla sürdürdüğü ilişkileri çeşitli alanlara yaymaktadır. Bu tutum, Aralık 1948 tarihli uluslararası açıklamada da belirtildiği gibi sosyalizmin, halklarının yazgılarını kendilerinin belirlemesi hakkı ve insan haklarının yaşama geçirilmesi konularındaki anlayışına tamamen uygundur.

DAC Vietnam'da barışın sağlanmasıyla ilgili Paris Anlaşmalarının bütünüyle uygulanmasından ve bu anlaşmalara saygı gösterilmesinden ve tüm Çinhindinde adil bir barışın kurulmasını dileyen, yazgılarına sahip çıkmak isteyen Çinhindi halklarının haklarının tanınmasından yana olduğunu açıklamıştır.

DAC, emperyalizmin saldırgan politikasına karşı haklı bir savaşım veren Arap halklarıyla sınırsız dayanışmasını ortaya koymakta, İsrail birliklerinin işgal altındaki topraklardan çekilmesi ve Filistin halkının yasal haklarının korunması için çaba harcamaktadır. Çatışmanın politik düzeyde çözümüne ulaşabilmek için, Güvenlik Konseyi kararlarındaki tüm hükümleri yaşama geçirmek gerekmektedir.

DAC, kurtuluşları için savaşım veren Afrika halklarıyla uzun yıllardan beri etkin bir dayanışma içindedir. Afrika halklarının kaderlerini kendilerinin belirlemesi hakkına bütünüyle saygı duyulmasını savunmakta ve onlara siyasal, moral ve maddi destek sağlamaktadır. Güney Afrika'da ve Rodezya'nın güneyinde sömürgecilerin işledikleri cinayetler ve izledikleri ırk ayrımı politikası, her türlü sömürgeci baskı biçiminin tasfiyesinin kaçınılmaz bir zorunluluk olduğunu göstermektedir. Bu düşünceyle harekete geçen DAC, gerek Angola, Mozambik ve Gine-Bissau halklarının bağımsızlığı ve özgürlüğü, gerekse Zimbabve'deki ve Güney Afrika'da ırkçı baskının tasfiyesi için etkin biçimde uğraş vermektedir. DAC, Güney Afrika'ya ve Güney Rodezya'ya yapılan ekonomik, askersel ve siyasal yardıma son verilmesini talep etmektedir.

DAC, bloksuz devletler başkanlarının konferansını bü-

yük bir dikkat ve sempatiyle izlemiştir. Bu konferansın, emperyalist saldırının doğurduğu çatışmaların çözümüne ilişkin kararlarını desteklemektedir. Ulusal bağımsızlığın güçlendirilmesine, halkların ulusal zenginliklerine sahip çıkma hakkına, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik çıkarlarına ve de tüm devletlerin hak eşitliğine saygı duyulmasına ilişkin kararlarda da aynı tavrını sürdürmüştür. DAC, bloksuz devletlerce sömürgeciliğin ve yeni-sömürgeciliğin her türlü sömürü ve baskı biçimlerine karşı verilen savaımla dayanışma içindedir.

DAC, her üç kıtadaki devletlerle ilişkilerinin genel olarak gelişmesine büyük ilgi göstermekte, bu devletlerin, ekonomik bağımsızlıkları için yürüttükleri savaşıma katkıda bulunmaktadır. Bu ilişkiler, karşılıklı yarara dayalı uzun vadeli işbirliği açısından ele alındığında, DAC'ın, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik zorluklarını ortadan kaldırmalarına yardımcı olacak mükemmel olanaklar sağladığı görülmektedir.

Son yıllar içinde, DAC, çoğunluğu gelişmekte olan ülkeler olmak üzere 70 devletle diplomatik ilişkiler kurdu. Bu gelişmelerin yumuşamaya, bu ülkelerle ticarete ve bilimsel-teknik işbirliğine yararlı olduğu ortaya çıkmıştır.

DAC ile bu devletler arasındaki bilimsel ve teknik işbirliğinin amaçlarından birisi de, onların ekonomik bağımsızlık, gelişme ve ekonomik büyüme yönündeki çabalarını teşvik etmektir. Gelimekte olan bazı ülkeler, 1955'den bu yana, DAC'ın yardımlarıyla, toplam 500 sanayi tesisi kurmuşlardır. DAC'ın sağladığı yardım özellikle, bilimsel ve teknik projeler hazırlanması, deneyim alışverişi, patent hakları verilmesi, uzman gönderilmesi ve söz konusu ülkeler için uzman kadrolar yetiştirilmesi gibi alanlarda somutlanmaktadır.

SSCB'nin tüm sosyalist ülkeler topluluğunun, barış için, güvenlik ve yumuşama için, toplumsal rejimleri farklı devletler arasındaki ilişkilerde barış içinde yanyana yaşama ilkelerine saygı gösterilmesi için verdiği savaşım Afrika, Asya ve Latin Amerika devletleri ve halkları bakımın-

dan büyük bir önem taşımaktadır.

Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkeler topluluğunun diğer üyeleri gibi DAC da, barışın Avrupa sınırları ötesine de yaygınlaştırılması ve siyasal yumuşamanın benzer bir çabayla askeri yumuşamayla bütünleştirilmesi gerektiği görüşündedir.

Emperyalizmin körüklediği çatışma ocaklarının söndürülmesi dünyada yumuşama için gereklidir.

Tüm halklar, barışın korunması, güvenlik ve silahsızlanma savaşımında insiyatifin sosyalizmde olduğunu ve sosyalizmin Afrika, Asya ve Latin Amerika halklarının savaşım koşullarını durmadan iyileştirdiğini bilmektedirler. Bu savaşımın daha da hız kazanması ile toplumsal rejimi farklı devletler arasındaki ilişkilerde ve bütünüyle uluslararası yaşamda barış içinde yanyana yaşama ilkelerine saygı gösterilmesinin sağlanması arasında doğrudan ilişki vardır. Sosyalist devletler ile kapitalist devletler arasındaki ilişkilerde, genel olarak uluslararası ilişkilerde benimsenmiş uluslararası hukuk kurallarına saygı gösterilmesi, sömürgeci, yeni-sömürgeci, ırkçı ve toplumsal baskı güçlerinin, halkları köleleştirme politikalarını uygulamalarını daha da zorlaştıracak ve ilerlemeye düşman emperyalist güçlerin manevra alanını daraltacaktır.

Uluslararası savaşımın bu alanında sosyalizmin elde ettiği her başarı aynı zamanda, genç bağımsız devletlerin ve uluslararası düzeydeki kurtuluş hareketinin de bir başarısı olmaktadır.

Barış İçinde Yanyana Yaşamı İlişkileri

DAC, kapitalist devletlerle ilişkilerini, toplumsal rejimleri farklı devletlerin barış içinde yanyana yaşaması açısından ele almaktadır. Onlarla, devletlerarası hak eşitliği, egemenliğe, toprak bütünlüğüne karşılıklı saygı, içişlere karışmama, karşılıklı yararlanma ve uluslararası sorunla-

rın barışçı yoldan çözümlenmesi ilkelerine dayalı ilişkiler sürdürmeyi arzu etmektedir. Bu istekle harekete geçen DAC, 24 Ekim 1949'dan itibaren tüm ülkelerin hükümetlerine resmen başvurarak, hak eşitliğine ve karşılıklı saygıya dayanmak koşuluyla, DAC'la ilişki kurmayı yararlı ve gerekli gören her hükümetle normal diplomatik, ekonomik ve diğer ilişkiler kurmaya hazır olduğunu duyurdu.

Bu tür ilişkilerin kurulması gericilik ve militarizm güçleri karşısında bir duvar örmekte, barışın sağlamlaştırılmasına yardımcı olmakta, uluslararası işçi hareketine ve Afrika, Asya ve Latin Amerika haklarının kurtuluş savaşımına etkin bir destek oluşturmaktadır.

Avrupa'da ve dünyada, kalıcı bir barışın kurulmasına katkıda bulunmaya kararlı olan ve bağlaşıklarından destek gören DAC tüm devletlerle ilişkilerini ilerletmek ve, kapitalist devletlerin ilişkilerini, uluslararası hukuka dayalı normal diplomatik ilişkiler düzeyine çıkarmak için tüm olanaklarını seferber etmiştir. DAC ekonomik işbirliğine özel bir önem vermekte ve uluslararası ticaretin, hak eşitliğine, karşılık yarara dayanması halinde, diplomatik ilişkilerin iyileştirilmesinde önemli bir etken olduğu görüşüyle hareket etmektedir.

Kapitalist devletlerin çoğunluğuyla diplomatik ilişkilerin kurulmasından sonra, tüm taraflar için yararlı işbirliği ilişkilerinin geliştirilmesi öncelik kazanmaktadır. Resmi ilişkiler, bu ülkelerle somut anlaşmalara varılması için gerekli çerçeveyi oluşturmaktadır. DAC, birçok kez, bu devletlerle, anlaşmalar yoluyla, özellikle ekonomi alanında, ulaşımda ve ticari temsilcilikler alanında yararlı bir işbirliğinin gerçekleştirilmesinden yana olduğunu belirtmiştir.

DAC, barış içinde yanyana yaşamanın vazgeçilmez unsuru olan karşılıklı saygı temeli üzerinde, tüm bu olanaklardan yararlanmaya hazırdır; çünkü bu tutumunun Avrupa'da ve dünyada yumuşamaya katkıda bulunacağı inancındadır.

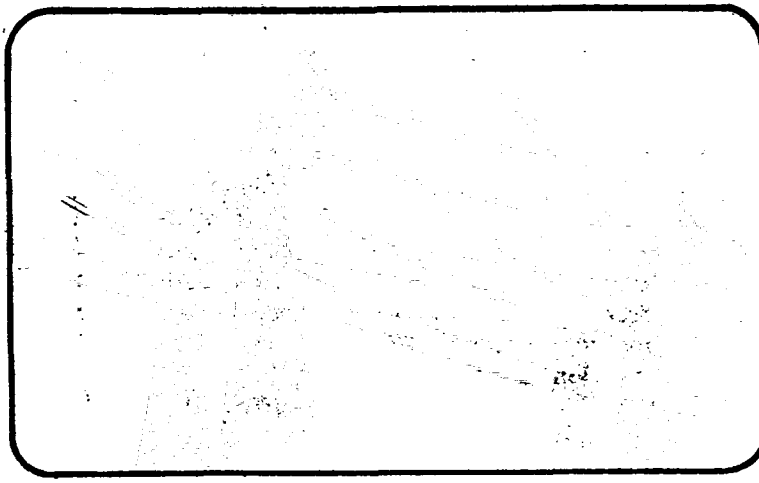
DAC, bu anlayış içinde, FAC'la ilişkilerini, iki devlet

arasındaki ilişkilerin temellerini belirleyen anlaşma çerçevesinde normalleştirmeye çalışmaktadır. 21 Haziran 1973'de yürürlüğe giren bu metin DAC ile FAC arasındaki ilişkilerin, uluslararası hukuk temelinde, normalleştirilmesi dönemini başlatmıştır.

Bağıtlanan anlaşmaların uygulanması gerektiği ilkesine bağlı olan DAC bu metnin tastamam uygulanmasını savunmaktadır. İlerlemeye düşman çevrelerin yaptıklarının tersine, DAC anlaşmanın zamanla sınırlı olmadığı ve tartışma konusu yapılmasına olanak sağlayacak veya anlaşmanın geçici bir nitelik taşıdığına ilişkin bir hüküm içermediği üzerinde ısrarla durmaktadır. Buyurucu bir niteliği olan bu anlaşma DAC ile FAC'ı toprak bütünlüklerine bugün ve gelecekte karşılıklı saygı göstermelerini zorunlu kılmaktadır.

Toplumsal ve siyasal rejimlerinin uzlaşmaz karakteri DAC ile FAC arasında hiçbir zaman bir birleşmenin olamayacağını göstermektedir. Bununla birlikte, barış içinde yanyana yaşama ilişkileri hem olanaklı, hem de gereklidir. İşte bu nedenledir ki, DAC her iki egemen devlet arasında barışçı bir işbirliğini savunmaktadır, çünkü bu tutum, Avrupa'nın ve tümüyle uluslararası ilişkilerin yararınadır.

Batı-Berlin konusunda ise DAC dörtlü anlaşmadan esinlenmekte ve bu bölgede karışıklıklar çıkmasından ve gerilimler doğmasından kaçınmakta, durumun normalleşmesine yardımcı olmaktadır. Anlaşma bu yönde elverişli koşullar yaratmıştır. DAC, bu temel üzerinde Batı-Berlin Senatosu ile, yumuşamaya ve insanlara yararlı anlaşmalar ve sözleşmeler imzalamıştır. Yazılı taahhütlere saygı, Batı-Berlin'e ilişkin işlerde tüm ilgili tarafların anlayışlı olmaları için bir güvencedir. DAC, Batı-Berlin'le normal ve iyi komşuluk ilişkileri içinde olmaktan yana olduğunu, askıda kalan sorunları her iki tarafın çıkarlarına uygun olarak, makul bir temel üzerinde çözümlemek istediğini birçok kez belirtmiştir.

EKONOMİ

Ekonomi, toplumun tüm kesimlerinin geliştirilmesine yönelik araçların yaratıldığı bir alan olmasından ötürü, diğerlerinden farklı bir faaliyet alanıdır. Halkın günlük faaliyetlerinin çoğunluğu bu alanda yer almaktadır: Fikir hayatının ortaya çıkardığı bellibaşlı sorunlar da yine bu alana yansımaktadır. İşçi sınıfının ve diğer tüm emekçilerin sayıca artması, insanlar arası ilişkiler ve sosyalist bilinçlenme üzerinde en büyük etki de yine ekonomiden gelmektedir.

ASBP 8. Kongresinde, Birinci Sekreter Erich Honecker şunu dile getiriyordu: «Bizim toplumumuzda ekonomi, çalışan halkın artan maddi ve kültürel gereksinimlerini gitgide daha çok karşılanması amacımıza ulaşmak için bir araçtır.» DAC planlarının tümü, devletin her türlü girişimine damgasını vuran, halkın refahını en üstün kural olarak tanıma ilkesinden esinlenmektedir. Tüm ekonomik kalkınma planları, toplumsal ilerlemeye verilen önceliğe dayanmaktadır.

«Kendi olanaklarımıza dayalı bu makul proje, aynı zamanda, geleceğe yönelik çabalarımızın temelinde yatan şe-

yin ne olduğunu da gösteriyor. Biz her şeyden önce, işçilerin ve köylülerin, bilim emekçilerinin ve teknisyenlerin, ülkemizdeki pek çok emekçinin coşkusuna, zengin bilgisine ve deneyimine bel bağlıyoruz. Makina ve araç-gereç olarak ekonomiye yapılan yatırım değeri son derece önemlidir... Ekonomik büyümeyi kalıcı biçimde güvence altına almayı amaçlayan her politika, önce, emekçilerin o makina ve gereçleri, daha hızlı ve kesiksiz bir üretimde bulunacak şekilde kullanabilmelerinin koşullarını yaratmalıdır.» (Erich Honecker)

ASBP 8. Kongresinde saptanan toplumsal politika programı uygulamaya konulmuştur. 1972 Nisanında, yani Kongreden yaklaşık bir yıl sonra ASBP Merkez Komitesi, FDGB Konfederal Komitesi ve DAC Bakanlar Kurulu, toplumsal programın uygulanmasına ilişkin çeşitli önlemleri saptıyorlardı.

Kongreden iki yıl sonra şöyle bir bilanço çıkarmak olanaklıydı:

— *Emeklilik ödeneklerine o dönemden itibaren, en yüksek artış uygulandı: Bu önlemden 3 milyon 900.000 kişi yararlanıyordu.*
— *Meslek sahibi toplam 200.000 anne için haftalık çalışma süresi 40 saate indirildi; iki ve daha fazla çocuklu anneler için toplam 400.000 kişi ücretli tatil, üç ile dokuz gün artırıldı; 30.000 yeni evli, 1972'de kendilerine sağlanan faizsiz kredi kullanma olanağından yararlandı.*
— *Kiralarda, yılın oniki ayı üzerinden konut başına ortalama 216 marklık bir indirim sağlandı.*
— *Asgari ücret tutarı (1 milyon 700.000 kişiyi ilgilendiriyordu) yükseltildi; 100.000 ustabaşının, 43.500 dökümhane işçisinin ve 100.000 kömür sanayii ve enerji işçisinin ücretleri artırıldı.*
— *Yıl sonu primi ortalama olarak 1972'de % 11 oranında arttı. Bu artış, hemen hemen onüçüncü bir maaş tutarına eşittir. Son iki yıl içinde işçilerin ve*

memurların ortalama aylık gelirleri % 8,9 artmıştır.

— *1973'de çeşitli toplumsal önlemler için ayrılan bütçe 2.500 milyon Marka yükseldi.* (Bkz. «*Sağlık ve sosyal yardım işleri*» bölümü).

8. Kongre, 1971-1975 dönemi içinde beş yıllık plan süresi toplam birbuçuk milyon apartman dairesinin yapılmasını ve iyileştirilmesini kararlaştırdı. Bu kararda ağırlık daha çok yeni yapımlara verilmiştir, bununla birlikte bu alandaki çalışmalar aynı zamanda eski yapıların modernleştirilmesi ve gözden geçirilmesini de hedeflemektedir. 1973 sonuna değin, 215.298'i yeni yapı ve bağımsız konut olmak üzere, 329.631 daire toplamına ulaşıldı. Yeni konutların % 60'ına işçi aileleri yerleşti. 975.000 kişi yeni ya da modernleştirilmiş bir apartman dairesine taşındı.

ASBP 8. kongresince kabul edilen toplumsal programda kiralık konut yapımına büyük bir öncelik verilmişti. Yeni dairelere taşınalarm sevinci de büyük oluyordu.

Emlak spekülasyonu ve kira tırmanışları diye bir şeye DAC'da rastlanmaz. Kiralar yıllardır dondurulmuştur. 1972'de yeni yapıların kirası, aylık geliri 2.000'i aşmayan tüm aileler için, taşrada metre karede 0,85 Mark ve başkentte 1,10 Mark olarak saptanmıştır. 1973 Ekiminde, 1976 - 1990 dönemini kapsayan bir konut programı kabul edildi. 1990 yılına dek tüm aileler yeni ya da modernleştirilmiş bir konutta oturacaklar. Bu hedefe ulaşmak için, 1976 ile 1990 yılları arasında, önümüzdeki üç beş yıllık plan süresince, toplam 200 milyar marklık bir yatırım demek olan 2.800.000 ile 3.000.000 konut yapmak ya da iyileştirmek gerekecektir.

Bu programın uygulanması geçmişten miras kalan toplumsal ve bölgesel farklılıklara son verilmesini sağlayacak, kent ve köy sakinlerinin, ama öncelikle işçi sınıfının, kooperatifçi köylülerin ve kalabalık ailelerin yararına olacaktır. Konut dağıtımında genç evlilere öncelik verilecek, bu ise onların yeni yaşamlarını önemli ölçüde kolaylaştıracaktır. Ayrıca yaşlı kişilerin konut gereksinimi de bu programın kapsamı içindedir; çok sayıda küçük daireler, emekli evleri ve tedavi merkezleri kurulacaktır.

Mahalleler, ekonomik olanaklar ölçüsünde, çok sayıda kollektif araç ve gereçle donatılacaktır. Büyük mahallelerde kollektif merkezler açılacaktır. Bu merkezlerde: Okullar, kreşler, ve çocuk bahçeleri, alış-veriş merkezleri, çeşitli hizmetler, bakım birimleri, eğlence ve boş zamanı değerlendirmek için araç-gereçler, özellikle beden eğitimi ve spor tesisleri bulunacaktır.

Konut yapımı programı, yaşam koşullarını iyileştirme yönündeki en iddialı önlemi oluşturmaktadır. Toplum, 8. Kongre kararlarının nasıl uygulandığını yapım programının yaşama geçirilmesine bakarak değerlendirmekte, bu da tabanda, konut koşullarının iyileştirilmesi yönünde girişkenliği teşvik etmektedir. 1973'de gönüllüler, toplam 13.400 konutun bakımını ve gözden geçirilmesini yükümlenmiştir.

Önümüzdeki beş yıllık plan süresinde (1976-1980),

2.100.000 kişinin yerleşmesini sağlayacak 750.000 konutun yapımı ve modernleştirilmesi öngörülmektedir. Yeni kiralık konut birimleri öncelikle işçi ailelerine ve kalabalık ailelere (% 60'ı birinci kategori için) ayrılacaktır.

Gereksinimlerin karşılanması yönünde de büyük çaba harcanacaktır. Bu konuda 1971-1975 beş yıllık planında şu genel hatlar saptanmıştır:

1. Bu dönem boyunca *tüketim maddelerinde hiçbir fiyat artışna gidilmeyecektir.*

2. Düşük ve orta fiyatlı maddelere yönelik talebin karşılanmasına özen gösterilecektir. Aynı zamanda, üretimin çeşitlendirilmesi ve ürünlerde kalite sağlanması yönünde çalışılacaktır.

3. Sentetik elyafın gitgide daha geniş ölçüde kullanılmasından ötürü, önemli fiyat artışlarının beklendiği mal kategorileri için perakende fiyatlar, üretim maliyetinin düşürülmesiyle, dolaysız vergilerin azaltılmasıyla ve kâr haddinin indirilmesiyle yeniden düzenlenecektir.

Halkın kullanımı için üretilen mallara ayrılan fonlar 1975'e dek her yıl % 4,1 artacaktır.

Partinin ve hükümetin hedefinin insanın refahı ve halkın mutluluğu olduğunu belirtmiştik. Ülkedeki ekonomik büyüme bu hedefin en sağlam güvencesidir. 1973'de ulusal gelir artışı 1970'e oranla 18 milyar mark, yani üç yılda % 16,5 olmuştur. Aynı dönemde sanayi üretimi % 20 oranında artmıştı. 1973 yılında üretim hacmi 207,8 milyar marktı. Ve bu 1949-1953 arası toplam üretiminden daha çoğunu ifade ediyordu. Bu arada üretkenlik (produktive) artışının, sanayi üretiminde % 80'i bulan artışın temel nedeni olduğunu belirtmek gerekir. Üretkenlik 1973 yılında % 16 oranında artmıştır. 1972'de ve 1973 de yatırımlar 71 milyar mark olarak gerçekleşmiştir. Bu tutar DAC'ın ilk on yıllık yatırımlarının toplamına eşittir.

Böylesi bir yükseliş içinde, kuruluşundan 25 yıl sonra DAC'ın başlangıçtaki durumunu gözlerde canlandırabilmek son derece zordur.

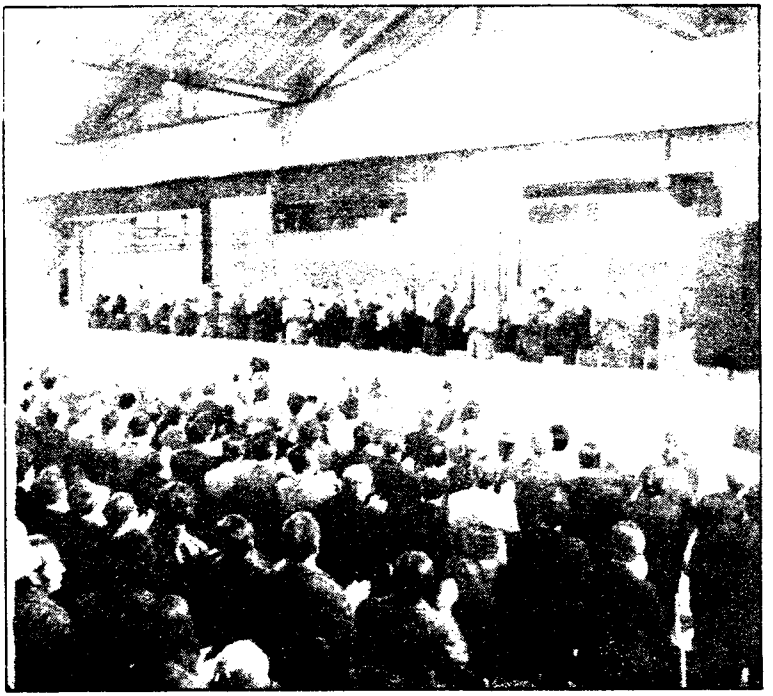
1949'da DAC Avrupa'da en elverişsiz koşullardaki dev-

letlerinden biriydi; hiçbir hammadde kaynağına sahip değildi, tek bir ağır sanayi tesisi yoktu. İkinci Dünya Savaşının yıkıntıları için borçlu olduğu savaş tazminatları, ekonominin canlandırılması bakımından da ağır bir yüktü. Kurulduğu yıl DAC yine de 22 milyar Marklık bir sanayi üretimini gerçekleştirdi.

Sovyetler Birliği'nin bu koşullarda yaptığı yardımın önemini herkes çok iyi bilmektedir. SSCB, savaşın, özellikle Hitlerci faşistlerin uyguladığı «yerle bir etme» politikasının ağır yıkımlarına uğramışken, DAC'a ekonomik gelişmesi önündeki engelleri aşması için yardım etmiştir. Nitekim, kendi ülkesinde çok gereksinim duyulan hammaddeleri DAC'a ihraç etmiş, örneğin DAC'daki birkaç yüksek fırını çalıştıracak demir cevherini sağlamıştır. SSCB aynı zamanda, DAC'a yiyecek maddeleri ile —traktör, makina ve kamyon gibi— ülkenin henüz üretemediği ürünler de satmıştır.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nde DAC

DAC'ın elde ettiği ekonomik başarılar, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin diğer ülkeleriyle, özellikle SSCB ile bütünleşme yönünde sağlanan ilerlemelerle açıklanabilir. Sovyetler Birliği'nden yapılan dışalım (ithalat), DAC'ın hammadde ve yakıt gereksiniminin neredeyse tümünü karşılamaktadır. SSCB, yüksek kapasiteli otuzdan fazla sanayi tesisinin kurulmasında bilimsel ve teknik yardımda bulunmuş, gerekli donanımın çoğunu sağlamıştır. Doğu demir-çelik kombinası, Schwedt-Oder petro-kimya tesisleri, Thierbach ve Boxberg dev termik santralleri, Rheinsberg ve Kuzey nükleer santralleri bu dev tesisler arasındadır. DAC, ithalat ve uluslararası işbölümü çerçevesinde, 1966-1970 yılları arasında SSCB'den 8.500 takım-tezgâh ile 5.500 bilimsel ve teknik patent satın almıştır. Bugüne değin, DAC'dan 6.000 öğrenci Sovyet yüksek okullarında ve üniversitelerinde eğitim görmüştür. SSCB, DAC'a doğal

Elektrik enerjisi üretimi Beş Yıllık Plan'ın büyük hedeflerinden biridir. SSCB ve Diğer EYK üyeleri bu konuda DAC'a etkili yardımlarda bulunmaktadırlar. SSCB yardımıyla kurulan Kuzey Nükleer Elektrik Santrali'nin birinci blokunun işletmeye açılışı.

gaz çıkarılması için gerekli olan araç-gereçlerin yarısını satmış ve ülkeye yüzlerce uzman göndermiştir. SSCB'yle dış ticaretin hacmi 1951-1955 dönemi için 17 milyar Mark iken, yürürlükteki beş yıllık planda 100 milyara ulaşmıştır.

Ekonomik ve teknik işbirliğinin sevk ve idaresini (yönlendirilmesini) üstlenen Ekonomik Yardımlaşma Konseyi (EYK), sosyalist ülkelerin uluslararası ekonomik örgütüdür. Bu örgüt, sosyalist enternasyonalizm ilkelerine dayalı yeni tip ekonomik ilişkilerin somutlanmasını, biçimlen-

mesini, temsil etmektedir. 1949'da kurulmuştur ve amacı, tüzüğünde, «ilgili ülkelerde ekonomik ve teknik ilerlemeyi hızlandırmak, az gelişmiş ülkelerde sanayileşme düzeyini yükseltmek, üye ülkelerin ekonominin planlı gelişimi yönündeki çabaları arasında birlik ve eşgüdüm sağlayarak Konsey üyesi ülke halklarının yaşam düzeyinde ve emeğin üretkenliğinde kesintisiz bir ilerlemeyi güvence altına almak» olarak saptanmıştır.

Konseye, SSCB, DAC (1950'den beri), Çekoslovakya, Polonya, Macaristan, Bulgaristan, Romanya, Moğolistan, Kuba üyedir. Yugoslavya, gittikçe artan ölçüde Konsey üyeleriyle işbirliği yapmaktadır. Finlandiya, EYK'yla bilimsel ve teknik bir işbirliği anlaşması bağıtlamıştır.

Bu ülkelerin tümünün yüzölçümü 25 milyon km^2 den fazladır ve nüfusu 362 milyondur. EYK üyeleri bugün yeryüzünde varlığı bilinen demir, çinko ve bakır cevheri yataklarının yarısına, doğal gazın % 40'ına, petrol ve maden kömürü kaynaklarının üçte birine, manganez ve kalsiyum fosfat cevherinin % 80'ine, nikel ve volfram kaynaklarının üçte ikisine sahiptir.

1 Temmuz 1973'de Birleşmiş Milletler Merkezi, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin Avrupa'lı üyelerinin sanayi üretiminin 1963'den bu yana % 91 arttığını ilan ediyordu. 1972'de EYK ülkeleri, 1.100 milyar kilovat/saat elektirik enerjisi ve 170 milyon ton çelik ürettiler; 400 milyon ton petrol ve 250 milyar metre küp doğal gaz çıkardılar; 20 milyon ton sülfürik asit üretmişlerdir.

EYK üyesi ülkeler maden kömürü ithalatlarının % 98 ini, petrol ürünlerinin % 96'sını, demir cevherinin % 80'ini, makina ve donanımın % 95'ini karşılıklı alış-veriş yoluyla birbirlerinden sağlamaktadırlar.

Sosyalist ülkelerin oluşturduğu bu güçlü sistemin bir üyesi olması DAC için bir ekonomik büyüme güvencesidir. Diğer EYK üyeleriyle yıllık ve beş yıllık kalkınma planları konusunda ikili ya da çok taraflı eşgüdüm sağlanmakta; sanayinin ve tarımın geliştirilmesi, üretimde ihtisaslaşma ve işbirliği sağlanması, ulaşımın geliştirilmesi, ortak sana-

yi projeleri gerçekleştirilmesi, alış-verişin ve bilimsel ve teknik bilgi mübadelesinin artırılması konularında ortak önlemler alınmaktadır.

DAC'da tasarlandığı haliyle etkin bir iktisat politikası, ancak Sovyetler Birliği'yle ve diğer sosyalist devletlerle *planlı bir iş bölümü* temeli üzerinde ele alınabilir. DAC, dış ticaretinin % 70'ini Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyesi ülkelerle yapmaktadır. İşte bu nedenledir ki, SSCB'den ve diğer sosyalist ülkelerden yapılan makina ve donanım, hammadde ve yakıt ithalatı 1975'e dek önemli ölçüde bir artış eğilimi taşımaktadır. Buna karşılık DAC'da, makina, elektroteknik ve elektronik sanayi ürünleri, tüketim maddeleri ve diğer mallar ihraç edecektir.

EYK'nın 1971'de Bükreş'de yapılan 25. toplantısı, işbirliğinin derinleştirilmesi ve mükemmelleştirilmesi, EYK üyesi ülkelerin sosyalist ekonomileri arasındaki bütünleşmenin geliştirilmesi doğrultusunda, önümüzdeki 15-20 yıl içinde gerçekleştirilecek bir program kabul etti. Bu programın amacı, yüksek verimlilikteki ulusal ekonomileri birbirine yaklaştırmak, ulusal ekonomilerin gelişme düzeylerini gitgide birbirine eşit hale getirmek, ekonominin, bilimin ve tekniğin temel alanlarında derin ve istikrarlı bağlantılar kurmak, o ülkelerdeki pazarları sağlamlaştırmak ve genişletmektir. Bu karmaşık programın gerçekleştirilmesi, ayrıca, EYK üyesi çeşitli ülkelerde bellibaşlı ekonomik ve toplumsal görevlerin başarıyla yerine getirilmesinin, bilimsel-teknik devrimde en yüksek düzeye ulaşmanın bu ülkeler halklarının maddi ve kültürel düzeylerini yükseltmenin, EYK üyesi ülkelerin savunma gücünü pekiştirmenin de bir güvencesidir. DAC ve SSCB parti ve hükümet delegasyonlarının yaptıkları görüşmeler sırasında, araştırma ve geliştirme alanlarında ikili işbirliği yapılması, yeni üretim sistemleri oluşturulmasına, yeni yönetim ve bilgilenme tekniklerinin kabulüne yönelik çabalarda eşgüdüm sağlanması konularında kararlaştırılan önlemler, diğer EYK üyeleriyle bu konularda yapılmış olan ikili anlaşmaların yanısıra, yürürlükte bulunmaktadır.

EYK üyesi ülkeler, tüm EYK ölçeğindeki genel programı yaşama geçirmek için, bilimsel ve teknik projelerle ilgili işbirliği anlaşmaları imzalamışlardır. Bu doğrultuda, eşgüdüm Merkezleri (1973 ortasında 34 tanesi faaliyetteydi) ve diğer uluslararası kurumlar kurmuşlardır.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi ülkeleri güçlü bir ekonomik büyümeye tanık oldular. EYK dışındaki diğer ülkelerle dış ticaretin hacmi 1972'de, 1971'e oranla % 10,4'lük bir artış göstererek 68.400 milyon Rubleye ulaştı.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin ihtisaslaşma örgütlerinden bazıları şunlardır:

1. *İnterechim;* merkezi, DAC'da kimya sanayiinin yoğun olduğu Halle ilindedir. Bu ortak örgütün ilgi alanı —sentetik boyalar, tekstil ve deri sanayilerinde kullanılan kimyasal maddeler, tarımsal koruma ilaçları ve ilaç maddeleri gibi— kimyasal ürünleri kapsar.

2. *Intermetal,* merkezi Budapeşte'dedir. Görevi, demir, çelik ve çeşitli alaşımlar, çelik boru, demir-dışı madenler üretiminde eşgüdüm sağlamak, bu üretimi geliştirmek ve bunların alım-satımını izlemektir.

3. *İnteratom;* merkezi Varşova'dadır. Enerjinin geliştirilmesinde en önemli alanlardan birindeki bilimsel ve teknik görevler bu kuruluşa verilmiştir.

4. Agromach; merkezi Budapeşte'dedir. Meyvacılığın, sebzeciliğin ve bağcılığın makinalaştırılmasıyla yükümlüdür.

5. *Ekonomik İşbirliği Uluslararası Bankası;* 1963'de Moskova'da transfer edilebilir 300 milyon Rublelik bir ön sermayeyle kurulmuştur. Karşılıklı ödemeleri düzenlemekte ve ticari alış-verişin gelişmesini izlemektedir. Çeşitli ülkelinin bu bankanın sermayesine katılımı, dış ticaret hacimlerine oranla hesaplanmaktadır. Örneğin, SSCB'nin bu Bankanın sermayesindeki payı 116 milyon Ruble, DAC'ın 55 milyon Ruble ve Moğolistan'ın 3 milyon Rubledir. Üye ülkelerin banka sermayesindeki paylarının birbirinden farklı olmasına karşın, üyelerin hepsi aynı statüde bulunmaktadır. EYK üyesi ülkelerin bankaları arasındaki trans-

fer hacmi —hesap birimi Ruble olarak— 1971'de 1970'e oranla % 11 yükselmiş, Bankaca verilen kredilerin oranı ise, aynı yıllar için % 42 artmıştır.

6. *Uluslararası Yatırım Bankası;* merkezi Moskova' dadır. Elverişli koşullarla uzun ve orta vadeli sanayi kredileri vermektedir. Başlangıç sermayesi 1.052 milyon Rubledir. Her ülkenin başlangıç sermayesindeki payı ise, ilgili her ülkenin dış satımlarına oranla hesaplanmıştır. DAC'ın katılımı 176.100.000 Rubledir. Üye ülkeler burada da, sermaye katılım oranlarından bağımsız olarak aynı haklara sahiptirler.

7. *Yük Vagonları Ortak Parkı:* Bu Park'ın eli altında halen 230.000 vagon bulunmaktadır.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin bazı ortak girişimleri

EYK'nin büyük çaplı projeleri arasında, özellikle DAC' da büyük sanayi tesisleri yapımı bulunmaktadır. Hammadde üretimi alanında, devasa şantiyeler açılması öngörülmektedir.

EYK'nin 1973 Haziranında Prag'daki 27. Toplantısında, üye ülkelerde nükleer enerjiyle çalışan 20 elektrik santralı kurulmasını öngören, bir nükleer enerji kullanımını geliştirme programı kabul edildi. Böylece, nükleer enerji kullanımının üye ülkelerde hızla ilerlemesi sağlanacaktır; bu yoldan elektrik enerjisi üretimi 1980 yılında 2.000 milyar kilovat/saate ulaşacak, 1990'da ise 2.000 milyar kilovat/saati geçecektir. DAC'da halen, Rostock ilinde, Kuzey nükleer elektrik santralı kurulmaktadır; bu santral 440 megavat kapasiteli olacak ve SSCB'den ithal edilecek, basınçlı suyla çalışan reaktörlerle donatılacaktır. DAC'ın yürürlükteki beş yıllık planına göre, Magdeburg ilinde nükleer bir santralın kuruluş çalışmalarına başlanması öngörülmektedir. DAC'da santrallerin kapasitesi, kurulacaklarla birlikte

1975'e dek 6.400 megavata çıkacaktır.

EYK'nin Avrupa'daki üyelerine 1972'de 20.500 milyon kilovat/saat enerji sağlayan enterkonnekte elektrik şebekesi «Mir» de ekonomik bütünleşmenin bir ürünüdür. İlgili ülkeler, kısa bir süre önce «Mir»i, Sovyetler Birliği'nin Avrupa kesiminde genişletilen elektirik şebekesinin yeni bölümlerine bağlayacak 750 kilovoltluk bir hat çekilmesini kararlaştırmışlardır.

DAC son derece önemli daha birçok projeye de katılmaktadır. Bunlardan ikisi üzerinde duracağız. Bunlardan biri, Sovyetler Birliği'ndeki Üst-İlimsk selüloz kombinasıdır. Bu kombina, üretime geçtikten sonra yılda 500.000 ton sülfatlı selüloz üretecektir. Bir karşılaştırmaya olanak vermesi için, DAC'da 1972 yılında tüm sülfatlı selüloz üretiminin 399.000 ton olduğunu belirtelim. DAC ve SSCB hükümetleri arasındaki 21 Haziran 1973 tarihli anlaşmaya göre, DAC, Üst-İlimsk Kombinası için çelik inşaat, elektroteknik donanım, laboratuvar donanımı, havalandırma ve klima tesisleri sağlamaktadır. Ödemeler mal olarak yapılacak, yani DAC karşılık olarak sellüloz alacaktır. Yapılan hesaplara göre, Sovyetler Birliği'nin teslim edeceği sellüloz miktarı, 250.000 metreküp keresteyle eşdeğerli olacaktır. Diğer proje ise, üretime geçtikten sonra sosyalist ülkeler topluluğuna 500.000 amyant verecek olan Sovyetler Birliği'nde Kiyembayev kombinasıdır.

Bu arada ihtisaslaşmaya da büyük önem verilmektedir. Ortak çalışmalar, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyesi çeşitli ülkelere dağılmış 860 araştırma ve inceleme bürosunda yapılmaktadır. Bir veya birkaç maddenin geniş çapta üretiminde ihtisaslaşma, seri üretimi oalanaklı kılmaktadır. Üretimde uyumun nasıl bir doğrultuda sağlandığını göstererek birkaç örnek üzerinde duralım.

Durmadan artan motor ve şaft yatağı talebini karşılamak amacıyla EYK üyesi çeşitli ülkeler işletmeleri yetkili ulusal mercilere danıştıktan sonra belirli tiplerde rulman imalatında ihtisaslaşmaktadırlar.

Kalinin (SSCB) demiryolu gereçleri fabrikası incele-

me bürosu uzmanları, seyir hızı saatte 160 km'ye dek çıkabilen, yolcu vagonlarına uygun bir şasi gerçekleştirmiş, DAC ve Polonya'nın uzmanlaşmış fabrikaları, Sovyet bulgularına göre bu şasinin yapımını başlatmışlardır.

DAC, SSCB'ye vagon ihraç eden ülkelerin başında gelmektedir. Bu alanda uzmanlaştığı için DAC ekspres trenler vagonları ve frigorifik (soğuk havalı) vagonlar yapımında hızla ilerledi. DAC ayrıca sarnıç vagon yapımında da önemli ilerlemeler sağladı ve bu üretimde yüksek bir verimlilik gerçekleştirdi.

İhtisaslaşma işbölümü çerçevesinde, Konfeksiyon giyim eşyası, stor ve perde üretiminde bant sistemi uygulanması da öngörülmüştür. Ayrıca çamaşır makinası, tıbbi teknik donanım, laboratuvar araç-gereçleri ve katot tobleri üretimlerinin modernleştirilmesi üzerinde de durulmaktadır. Bugüne dek, DAC, Polonya ve Macaristan hep birlikte 40 ayrı tipte tüp üretiyorlardı. İhtisaslaşma sağlandıktan sonra her ülkede çeşit sayısı 10'a inmiş olacaktır.

Sosyalist ülkeler ekonomisi arasındaki bütünleşme hareketi, çeşitli sanayi sektörlerini kapsamı içine sokan, üye ülkeler arasında ikili ve çok yanlı anlaşmalarla tamamlanmıştır.

Polonya ve DAC halen Polonya yapı sanayiinde bazı ortak projeleri birlikte gerçekleştirmektedirler. Berlin'deki uzmanlaşmış fabrikaların işçileri, «Nowingli» çimento fabrikaları yapımında Polonyalı yoldaşlarına omuz vermişlerdir. DAC, Lodz'da tekstil fabrikaları kuruluşuna katılmaktadır. DAC, SSCB ve Çekoslovakya, DAC'ın ve Polonya'nın dokuma ipliği talebini birlikte karşılayabilecek devasa bir pamuk ipliği fabrikasının teknik donanımını sağlamışlardır. DAC'da Kazakistandaki kömür madenleri için, saatte 3.000 ton maden damarı indirme gücü olan özel ekskovatörler hazırlanmıştır.

Bu omuz verme hareketi, tek yönlü, yani sadece DAC' dan EYK üyesi yandaş ülkelere doğru değildir. Sovyet - Polonyalı, Macar, ve EYK üyesi diğer ülkelerden pek çok uzman kendi ülkelerinde hazırlanan donanımların DAC'

da montajını yapmaktadırlar. Örneğin, Piesteritz azot fabrikaları (DAC kimya sanayinin iki milyar marklık en büyük tesisi) üretime geçtikten sonra yılda 480.000 ton azot üretecektir. Tesislerde kullanılacak Sovyet doğal gazı Sibirya'da Tiumen'den, 5000 km. uzunluğundaki «Kuzey Şafağı» adlı gaz boru hattıyla gelecektir. Çekoslovakya yapay üre üretimi için gerekli üç bloku teslim etmiş ve montajını yapmıştır. Sovyet, Polonyalı, Çekoslovakyalı, Macar ve Yugoslavyalı ustalar da tesisin kuruluşuna katılmışlardır.

Böhlen (Leipzig yakınında) ile Zaluzi (Çekoslovakya' da Bohemya'nın kuzeyi) arasında bir etilen boru hattının gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Böhlen fabrikalarında yılda 300.000 ton etilen üretilecek ve bunun yarısı Zaluzi' ye ayrılarak, bu pay 138 km.lik bir boru hattıyla Çekoslovakya'ya aktarılacaktır. İleride, Çekoslovakya'da bir etilen damıtma fabrikası kurulacak ve o zamana kadar DAC' da önemli ölçüde artacak ihtiyaçlar bu fabrikadan karşılanacaktır. Yakın bir gelecekte Böhlen ve Zaluzi'de her biri 300.000 tonluk kapasiteli tesisler hizmete girecektir.

Böhlen fabrikalarının kurulmasına 50 kadar DAC işletmesi katılmakta, toplam 2.000 kadar DAC işçisinin yanısıra pek çok Çekoslovakyalı, Polonyalı, Macar, Romen ve Yugoslavyalı uzman da bu çalışmada çaba harcamaktadır.

26 Mayıs 1973 günü Ural ve Volga petrol alanlarını Polonya'da Plock ve DAC'de Schwedt - Oder petro-kimya kombinalarına bağlayan ikinci petrol boru hattının Batı uzantısı hizmete girmiştir. 1960 yılı başından bu yana SSCB'den DAC'a, 5.327 km. uzunluğundaki «Dostluk» petrol boru hattıyla 84 milyon ton petrol akmıştır. 1973 yılında, bu kanaldan 14.500.000 ton petrol aktarılmıştır, 1974 yılı içinde bu rakamın 18 milyona çıkması planlanmıştı.

Sovyetler Birliği, Çekoslovakya, Polonya ve Romanya, DAC'ın Harz çimento fabrikalarına bağlı en büyük Jips taşı ocağının hizmete sokulmasına ve çimento fırınlarının genişletilmesine de yardım etmiştir. Ekonomik Yardım-

laşma Konseyi'nin bu üyelerinin sağladığı yardım sayesinde DAC'ın çimento üretiminde 1975'den itibaren her yıl 11 milyon tonu aşkın bir artış olacaktır.

1951 ile 1970 yılları arasında Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyesi ülkelerin ulusal gelirleri 4,8 kat, sanayi üretimleri 6,8 kat artmıştır. Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyelerinin oluşturdukları bölgesel birlik dünyadaki benzerleri içinde en dinamik olanıdır.

Ekonomik Planlama

Sosyalist ekonomi, emekçilerin yaratıcı katılımına dayalı bir planlama olmaksızın düşünülemez. DAC'da ekonomi alanında elde edilen başarılar, sosyalist bir devlette merkezi planlamanın gerekliliği ve haklılığının belirgin bir kanıtıdır.

Ekonominin kesiksiz büyümesini sağlamaya yönelik beş yılık plan şu şekilde oluşturulmaktadır: DAC bakanlar kurulu çeşitli sektörler ve bölgeler için hedefleri ve göstergeleri saptamakta, ekonomik büyüme açısından sürükleyici bir rolü olan dallar için daha ayrıntılı öngörülerde bulunmaktadır. Devletleştirilmiş İşletmeler Birliği (VVB) örgütleri, kombinalar ve işyerleri, bu hedefleri esas tutarak ve emekçilerin aktif yardımıyla plan taslakları hazırlamaktadırlar. Bu taslaklar bir üst kurumun onyına sunulur. Beş yılık planın kabul edilmesinden sonra, ilgili daireler, Devletleştirilmiş İşletmeler Birliği Örgütlerine, kombinalara ve işyerlerine düşen üretim hedeflerini ayrıntılı olarak belirtirler. Orta vadeli plan, ekonominin aralıksız ve dengeli bir şekilde gelişmesine olanak sağlayacak tarzda hazırlanır. Bu plan, ayrıca, bilim ve tekniğin en son kazanımlarını da kapsayabilecek ve — baştan başa bir değiştirmeye gerek kalmadan — piyasanın yeni koşullarına ayak uydurabilecek ölçüde de esnektir; «açık»tır.

Yılık planın amacı beş yıllık planda öngörülen hedefleri, — belli dönemde meydana gelen değişiklikleri de hesaba katarak — yıllık planlar, orta vadeli plan hedeflerini somutlaştırmayı amaçlamakla birlikte, orta vadeli planın minyatür bir kopyası değildir. Yıllık planın hazırlanmasından sorumlu olanlar ekonomik konjonktürler, iç ve dış pazarın durumuyla ilgili analizleri ve gerek SSCB'yle gerekse EYK'nın diğer üyeleriyle sosyalist ekonomik bütünleşme hareketinin yol alışını da gözönüne alırlar.

Emekçilerin Yaratıcı Katılımı

Özellikle ASBP 8. Kongresinden sonra emekçilerin yaratıcı gücünün kazandığı atılım, — bir yandan işçi sınıfının ve tüm emekçilerin girişkenliğine öbür yandan, herkesin devlet yönetimine, ekonomiye ve toplumun yeniden kurulmasına katılmasına dayalı — Kongre programının özünün emekçilerce çok iyi kavrandığını ortaya koymaktadır.

Demokratik katılım biçimleri çok çeşitlidir, toplumsal süreçlerin hareketliliği ölçüsünde değişkendir ve şematizmin hiçbir türlüsüne izin vermez. Emekçiler, gelişmiş sosyalist toplum ilerlediği ölçüde, işçi sınıfının ve tüm halkın amaçlarının gerçekleştirilmesi için gerekli maddi, ekonomik ve teknik temelleri güçlendirmektedir. Maddi zenginliklerin üreticileri, aynı zamanda bunların fiili sahipleri ve yararlanıcılarıdır. Bu, onların ürettikleri şeylere sahip çıkabildikten başka, özellikle, gerçekten gereksinim duydukları şeyleri üretebildikleri anlamına da gelir. Emekçilerin, — üretim ile kendi gereksinimlerinin karşılanması arasındaki ilişkiyi kavradıkları ve bu anlayış içinde hareket ettikleri ölçüde — atılımlarının daha büyük boyutlar aldığı ve hareketlerinin etkililiğinin arttığı görülmektedir. Sosyalizm, böylelikle, ekonomi ile demokrasinin yaratıcı bir sentezini gerçekleştiren ilk politik rejim olma özelliğini taşımaktadır.

Emekçilerin demokratik müdahalesi, yaratıcı eylemi, yönetime ve planlamaya bilinçli katılımı olmaksızın, sosyalist ekonominin mekanizmaları normal bir şekilde işleyemez. İşletme ve kombinaların sosyalist sektörde toplanması ve kitlelerin girişkenliğinin gelişmesi, yönetim işlevini devletin yerine getirmesini gerekli kılmıştır. Merkezi bir yönetim olmadan, ileri derecede bir işbölümüyle birbirinden kopuk hale gelmiş, çeşitli üretim alanlarının birbiriyle dengeli ve uyumlu birer gelişim göstermeleri düşünülemez. Yine böyle bir merkezi yönetim olmadan, emekçiler de girişkenliklerini, iyice belirli bir doğrultuda sürdüremezler. Devlet planları, emekçilerin demokratik katılımına dayandığına, bu katılım ise emekçilerin, işletmelerin işleyiş mekanizmaları hakkında eksiksiz bilgi sahibi olmalarını gerektirdiğine göre, bunun tersi de doğrudur. (Yani Merkezi yönetiminin yanısıra, emekçilerin demokratik katılımı da zorunludur.)

DAC'da demokrasi, işletmelerin kapısından içeri giremek şöyle dursun, hatta en büyük canlılığa işletmelerde kavuşmaktadır. VVB genel müdürleri ile işletme mü-

dürleri, kendi faaliyet alanlarında alınmış olan tüm kararların tam sorumluluğunu — tek tek yönetim ilkesi uyarınca — taşımakla birlikte, emekçilerin deneyimlerine dayanmak durumundadırlar. Tüm işçilerin ve memurların ekonomik hedeflerin gerçekleştirilmesine katılımı DAC' daki sendikaların temel görevlerinden biridir. İş Yasasında, tüm işletmeler planlarının emekçiler tarafından tartışılması ve yine onlar tarafından kabul edilmesi üzerine durulmuştur. Bu planların VVB'ye veya ilgili bakanlığa iletilebilmesi için önce sendika meclisinin onayının alınması gerekmektedir. Emekçilerin yönetime katılımı çeşitli kurumlar aracılığıyla gerçekleşmektedir.

1. Sürekli Üretim Konferansları: Sendikanın işyeri örgütünce düzenlenen ve seçimle oluşan bu kuruluşlar, emekçilerin işyeri yönetimine katılmasını sağlarlar. Ülke çapında toplam 400.000 işçi ve memur bu konferanslara katılır. Bu konferanslar iş örgütlenmesinin iyileştirilmesine dikkat eder, Plan'ın gerçekleştirilmesini denetler, aksaklıkları ortadan kaldırır ve emekçilerin önerilerinin dikkate alınmasını sağlar. Yönetici kadro, üretim konferansının tavsiyelerini gözönüne aldığı ölçüde, yerinde kararlar almaktadır. Ayrıca, işyeri şefi her ay önde gelen hedeflerin gerçekleşmesine ve işyerinin yönetimine ilişkin bir rapor vermek zorunluğundadır.

2. *Yenilikçiler Hareketi:* Yenilikçiler, makinaların ve tekniklerin iyileştirilmesine ilişkin önerilerde bulunurlar ve kullanılan maddelerde tasaruf sağlanması üzerine projeler önerirler, bunları uygularlar. Yenilikçilerin yaptıkları önerilerin tutarı 1971'de 3.200 Maka yükselmiştir. Yenilikçilerin %17'si kadınlardan, %30'u gençlerden oluşmaktadır.

Çalışma grupları ve toplumsal konseyler emekçilerin demokratik katılımı için olanak sağlayan diğer kuruluşların arasındadır.

Çalışma grupları, işyeri şefleri ile işbirliği yaparak, planın uygulanmasını izlemek ve yönetime ilişkin sorunlar için çözümler önermekle yükümlüdürler.

Toplumsal konseyler, Ulusallaştırılmış İşletmeler Birliği genel müdürüne, görevlerinin yerine getirilmesinde ve kararlarının hazırlanmasında yardımcı olurlar. Genel Müdür, plan projesini ve Birliğin çalışma raporunu Konseye sunmakla yükümlüdür.

DAC'da üretim araçlarının toplumsal mülkiyeti, sömürü ilişkilerinin ortadan kalkmasını ve insanlar arasındaki ilişkilerde ve insanların çalışma karşısındaki tavrında bir değişiklik yapmıştır. İşte, üç milyonu aşkın emekçiyi kapsayan 154.000 çalışma grubu, 1972'de sosyalist çalışma kampanyasına katılmıştır. Bunların yanısıra 303.000 üyesi olan, 40.000 araştırma kulübü ve grubu bulunmaktadır.

Sendikaların Hakları ve Ödevleri:

Özgür Alman Sendikaları Konfederasyonu (FDGB)' da iktidarda bulunan işçi sınıfının birleşik sendikal örgütüdür. DAC Anayasasının 44. maddesinin 2. bendi bu konuda şu saptamayı yapmaktadır: «Sendikalar bağımsızdır; çalışmaları hiçbir şeyle sınırlanamaz veya engellenemez.»

FDGB emekçilerin maddi, toplumsal ve kültürel çıkarlarını savunur, DAC'da sosyalizmin tamamlanması, barışın korunması ve sağlamlaştırılması için çalışır.

ASBP Kongresinin belirlediği gibi, FDGB Konfederal Komitesi, Bakanlar Kurulu ile birlikte toplumsal ve ücrete ilişkin politikanın ana hatlarını saptar. Ülke gelirinin artışını da gözönünde bulundurarak bunun uygulanmasını denetler. 1971'den bu yana, aylık asgari ücreti 300 Marktan 350 Marka çıkaran ve ücretleri ayda 350 - 435 Mark arasında artıran çeşitli önlemler alınmıştır. Ayrıca, sanayi işletmelerindeki ustabaşılaın, demir-çelik işçilerinin, madencilerin, enerji sanayii, ulaşım, kamu sağlığı ve toplumsal işlerde hizmet üretenlerin ücretleri artı-

rılmıştır. Tam gün çalışan işçilerin ve memurların ortalama aylık ücreti, 1970'de 755 Marktan 1973'de 835 Marka çıkarılmıştır.

FDGB, işyerlerine ilişkin uğraşlarında şu konulara öncelik vermektedir:

- Yaşam ve çalışma koşullarının sürekli olarak iyileştirilmesi;
- Sosyalist yaratıcı - yarışmanın örgütlenmesi, çalışma ekip ve gruplarında sosyalist çalışma hareketinin teşviki;
- Toplu sözleşme ve anlaşmalar bağıtlanması;
- Emekçilerin önerilerinin uygulanması;
- Tüm emekçilerin siyasal ve mesleki yetişkinlik düzeylerinin yükseltilmesi;
- Kadın için hak eşitliğine saygı ve tüm yeteneklerinin serpilip geliştirilmesi;
- Başta iş hukuku olmak üzere, sosyalist hukukun hazırlanması ve uygulanmasına katılım;
- İş sağlığının ve güvenliğinin iyileştirilmesi, işyerindeki toplumsal çalışmalara katılım;
- Sosyal sigortanın yönetimi, işletilmesi;
- Tatil hizmetlerinin yönetimi;
- Devlet ve ekonomi servisleriyle sıkı bir işbirliği halinde ekonomik planlamaya katılım.

FDGB, 8 sendikal federasyonu ve 7 sendikayı (örneğin sanatçılar sendikasını) içermektedir. Tüm sendika yöneticileri aşağıdan yukarıya doğru seçilmekte ve seçmenleri önünde sorumlu bulunmaktadır. En küçük örgüt birimi, bütün bir işyerindeki ya da bir atölyedeki sendika üyelerini kapsayan işyeri örgütüdür. Her işyerinde, sendika yöneticileri gizli oyla seçilir. Üyeler, keyfi işten çıkarmalara karşı korunur.

Sendikalar, ekonominin tüm kesimlerindeki atölyeler ve çalışma kollektifleri arasında sosyalist yaratıcı-yarışmayı örgütler ve yönetirler...

Bugün için ASBP 8. Kongresince karar altına alınan ana hedefe öncelik tanınmış; çalışma süresinde, yatırım

harcamalarında ve kullanılan malzemede tasarruf sağlamak için büyük bir kampanya açılmıştır.

Kampanya, ekonominin her kesiminde ağır basan gereksinimlere göre yürütülmektedir; öncelikle, Plan'da öngörülen tüm hedeflere erişilmesine, hatta bu hedeflerin aşılmasını amaçlamakta; imalat kalitesinin yükseltilmesi konusundaki taahhütler başta olmak üzere, girişilmiş tüm taahhütlerin yerine getirilmesini gözetmektedir. Ayrıca, bu kampanya sırasında, emeğin üretkenliğinin yükseltilmesi, bilimsel ve teknik ilerlemenin hızlandırılması yoluyla üretimde verimin artırılması, üretimin yoğunlaştırılması, çalışmanın sosyalist rasyonelleştirilmesi üzerinde durulmakta ve bütün bunların, emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesiyle bağlantılı olarak gerçekleştirilmesi gözetilmektedir. Yaratıcı-yarışma programları, toplumsal gereklilikler ve çeşitli işletmelerdeki emekçilerin maddi ve fikirsel gereksinimleri gözönünde tutularak hazırlanmaktadır. Böylece, bu türlü projeler, emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik çeşitli önlemler öngörmekte, kültürel ve fikirsel faaliyetlerle ilgili kesin hükümler içermektedir.

ASBP 8. Kongresi kararlarının yaşama geçirilmesinde sağlanan hız, yürütülen gayretli çalışmanın, tek tek her bireyin esenliği için doğrudan yararlı olduğunu ve bu yararın eskiye oranla her gün biraz daha arttığını tüm topluma kanıtlamaktadır. Yaratıcı-yarışma kampanyasında girişimlerin 1971'den bu yana durmadan artışı da bunu doğrulamaktadır. Bu kampanyada uygulanan yeniliklerden biri de, işletmeler emekçilerine mukabil-plan önerme olanağının tanınmış olmasıdır; Merkezi Plan'ın öngördüğü hedeflerin ilerisinde hedefler getiren bu mukabil-planlar, işletme personelinin tümü tarafından görüşüldükten sonra, sendika delegeleri genel kurulunca onaylanmaktadır. Personel, planda saptanan amaçlara ulaştığında, çalışmalar prim ve toplumsal avantajlar şeklinde ödüllendirilmektedir. İşletme şefleri, mukabil-planların gerçekleştirilmesi halinde, ayrıca başka fonları da

kullanabilmektedirler. Bu ek fonlar emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarının (örneğin işyeri sağlık hizmetlerinin, ekipler halinde çalışan işçilerin gereksinimlerinin karşılanmasının) iyileştirilmesini finanse etmek için harcanabilmektedir.

Emekçiler, sosyalist yaratıcı-yarışma kampanyasına, özellikle, yenilikçiler ve iş rasyonelleştiriciler hareketine, sosyalist çalışma, — yüksek öğrenim — yaşam hareketine geniş ölçüde katılarak iktidarı fiilen yürütmektedirler. Hareket, emekçilerin çoğunluğunu kapsamaktadır. Pek çok insan sosyalist çalışma kampanyasında yer almıştır. Sosyalist çalışma gruplarının belirgin özelliği, insanların aynı amaçlar çevresinde, aynı ilgiyi duyarak, birleşmiş olması ve ortak hedeflerin gerçekleşmesinde yanyana yer almalarıdır. Böylesi çalışma grupları içerisinde her bireyin çıkarı ile toplumsal gereklilikler birbirleriyle çakışmaktadır. Topluca çalışma yoluyla, bu çalışmaya katılan tek tek bireylerin beceri ve yetenekleri, yardımlaşma ve arkadaşlık içinde en üst noktaya dek gelişmektedir. Çalışma grupları kültür ve öğrenim işleri için birer plan kabul etmekte, bu planlarda, kültürel yetişmeye ve yetkinleşmeye ilişkin çok çeşitli önlemler (örneğin, tiyatro temsilleri seyretme, konser dinleme, sergi gezme, halk sanatları çalışmaları, vb.) ayrıntılı olarak belirtilmekte; tüm bu planlar işçilerin kişiliklerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır.

SANAYİ :

DAC'ın, 1960'lı yılların sonuna kadar devam eden ekonomik gelişmesinin belirgin özelliği, — makina, tekstil, optik ve mekanik hassas aletler sanayileri gibi, DAC topraklarında öteden beri mevcut, geleneksel sanayi kolları için gerekli olan temel ürünleri üretecek — bir ulusal sanayiin kurulmasına ve geliştirilmesine büyük ça-

ba harcanmış olmasıdır. Bu süre içinde sanayide aşağıda belirtilen yeni sektörler de oluşturulmuştur:
— kimya sanayii,
— gemi yapımı,
— açık deniz balıkçılığı,
— kıyı ve açık deniz balıkçı gemileri yapımı,
— donanım ayarlama tekniği,
— petrol ve doğal gaz çıkarımı,
— televizyon ve bilgisayar aygıtları üretimi,
— transistör tekniği
— plastik sanayii,
— elektrik santralleri donanımı yapımı.

Tüm sanayi dallarında bunlardan başka daha onlarca fabrika ve kombinanın kurulmuş olması, DAC'ın ekonomik gelişiminde son derece belirleyici olan bu aşamanın başarıyla tamamlandığını kanıtlamaktadır.

Sanayide, kapitalizmin mirası olan dağınıklığın ve yine kapitalizme özgü bir özellik olan «evrensel üretim»in aşılması gerekiyordu. Ulusallaştırılmış birçok işletmenin aralarında birer kombina oluşturacak şekilde birleştirilmesi de son derece iyi sonuçlar vermiştir.

Sanayinin yeni görevleri:

1971 - 1975 dönemini kapsayan Beş Yıllık Plan büyüme oranlarını şu şekilde saptamıştır:
— ulusal gelirde artış % 26-28;
— sanayi üretiminde yükselme oranı % 34-36;
— sanayide emeğin üretkenliğinin artışı % 35-37;
— tüketimde artış % 21-23;

Sanayiden, bellibaşlı görevler olarak, DAC'da sosyalist ekonominin maddi ve teknik temellerini genişletmesi ve iyileştirmesi, üretimin teknik düzeyini ve verimliliğini yükseltmesi ve bunun için, özellikle araştırma olanaklarını rasyonel şekilde kullanması, üretim süreçlerini

tümüyle otomatikleştirmesi, bilgisayar uygulamalarını genelleştirmesi, daha yüksek kaliteli yeni malzemeler kullanması, enerji üretimini daha da geliştirmesi ve tüketim maddeleri üretimini artırması beklenmektedir.

Toplumsal üretimin genişletilmesi ve iyileştirilmesi bakımından verimliliğin yoğunlaştırılmasına ve artırılmasına müstesna bir önem verilmektedir. Yoğunlaşma, makinalaşma yoluyla ve mevcut kapasitelerin daha iyi kullanılması yoluyla üretim artışına, başka bir deyişle, aynı miktarda işgücüyle daha çok miktarda ürün elde edilmesine yol açmakta, bu da çalışmanın sosyalist rasyonelleştirilmesini gerektirmektedir. Çalışmanın sosyalist rasyonelleştirilmesi, herkesin işle ilgili önerilerinin bir ürünüdür. İşçilerin, ustabaşıların, teknisyenlerin, inşaatçıların, iktisatçıların ve araştırmacıların tek kelimeyle, tüm emekçilerin örgütlü kollektif çalışmasının bir ürünüdür.

Üretim faaliyetinin rasyonelleştirilmesi, aynı zamanda, bilimsel iş organizasyonunun gerçekleştirilmesi, içinde çalışılan maddi ortamın mükemmelleştirilmesi, emekçilerin sağlıklarının ve üretim kapasitelerinin korunmasına yönelik önlemler alınması, emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesini sağlayacak mükemmel bir toplumsal ve kültürel ortam oluşturulması yönünde sürekli bir çaba gösterilmesini de içerir. İşbaşında geçen ölü zaman fasılalarının araştırılmasına ve iş kazası nedenlerinin ortadan kaldırılmasına ilişkin yöntemler de, yine, çalışmanın rasyonelleştirilmesi çerçevesi içinde yer alır.

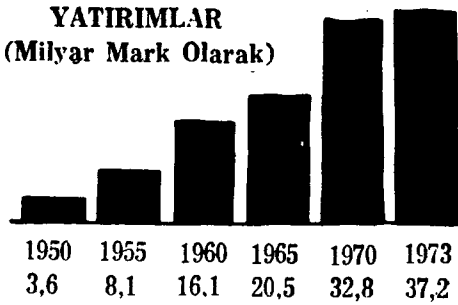
DAC'da bilinmeyen, görülmeyen konulardan bir tanesi de iş güvensizliğidir. Üretim faaliyetinin rasyonelleştirilmesi sonucu olarak, bazı görevler kaldırıldığında, işçiler başka bir işe verilmektedir. İşyerleri, yeni işe uygun bir yetişkinlik kazanma durumunda olan emekçilere geniş bir destek sağlamaktadır. Bu ilkeler, tek tek bazı işlerin tasfiyesi sırasında olduğu kadar, daha geniş çaplı yapısal dönüşümler sırasında da geçerlidir.

BAZI SANAYİ DALLARINDA ÜRETİM HACMİNİN ARTIŞI

	Birim	1960	1973
Elektrik enerjisi	Milyon KW/sat	40.305	76.900
Linyit	1.000 ton	225.465	246.000
Potaslı gübre	1.000 ton	1.666	2.556
Sülfürik asit	ton	729.941	1.058.000
Çimento	1.000 ton	5.032	9.547
Plastik ve Sentetik Reçine	ton	115.100	495.000
Sentetik elyaf	ton	155.809	254.000
Sentetik kauçuk	ton	86.765	133.000
Ham çelik	1.000 ton	3.750	5.890
Kimya sanayii makina ve donanımı	Milyon Mark	349	694
Ölçü, kontrol ve ayar donanım ve cihazları	Milyon Mark	105	743
Tarım Makinaları	Milyon Mark	601	2.100
Otomobil	Adet	64.071	147.000
Mobilya	Milyon Mark	1.447	3.026
Ev buzdolabı	Adet	138.569	469.000

Yatırımlar:

1971 - 1975 Beş Yıllık Planına ilişkin yönergeler, yatırımlar için büyük ödenekler ayrılmasını öngörmektedir. 1966-1970 dönemine oranla yatırım fonları % 28 - 30 artmaktadır. DAC Devlet Bankası'na ve Sanayi ve Ticaret Bankası'na bu konuda büyük sorumluluklar düşmektedir. Devlet Bankası para dolaşımından kaynaklanan tüm sorunları çözümlemekle, diğer kredi kurumlarıyla işbirliği halinde kredileri, bunların finansman kaynaklarını, para ve finans hareketlerini dengelemekle yükümlüdür.

Devlet Bankası, yeniden toplumsal üretim sürecine büyük bir canlılık kazandırmak ve her türlü kredi işlemini ve bunların bakiyelerini denetlemekle yükümlüdür.

Bu önlemler, elbette sanayie yapılacak yatırımlar için yeni ilkeler konulmasını gerektirmiştir. DAC Bakanlar Kurulu bu yeni ilkeleri saptamadan önce, 1000'i aşkın işletmede yeni ilkeler geniş bir tartışmaya açılmıştır. Bu ilkeler, bankaların beş yıllık plan hedeflerinin gerçekleşmesini güvence altına almaya ve ekonomik verimliliği yüksek yatırımlara destek olmaya özellikle özen göstermeleri gerekliliğine dayanmaktadır.

İşletmelerin sorumlulukları önemli ölçüde genişletilmiştir. İşletmeler, yatırımlarının içeriğine, çapına ve hazırlanma ve gerçekleşme süresine kendileri karar vermektedirler; bu önlemlerin verimliliğinden de yine tamamen kendileri sorumludurlar. Yerel devlet kurumlarının da, kendi bölgelerindeki bu tür projelere ilişkin hak ve görevleri de genişlemektedir.

Yatırımlar, istikrar içinde ekonomik büyüme için sürükleyici bir rol oynayan sektörlere yöneltilmiştir. Kredi konusunda yürürlüğe konulan yeni ilkeler ile yatırımların otofinansmanına ilişkin kurallar arasında koşutluk kurulmuştur. Kredi istenip istenmeyeceğine de işyerleri karar vermektedirler, ancak bundan doğacak yükümlülükleri de yerine getirmek zorundadırlar. Bu durum onları, ekono-

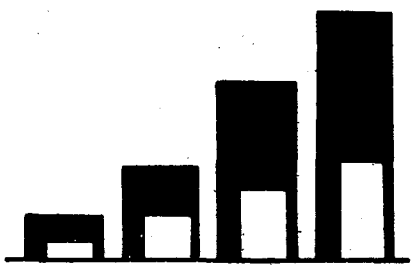
mik ürünlerini ve kredilerini verimli şekilde kullanmaya itmektedir. Bankalar, verimliliği kanıtlanmayan kredi isteklerini kesinlikle karşılıksız bırakmaktadırlar.

Bazı sektörlerin gelişimi:

Sanayi projelerinin en önemlisi DAC'daki enerji sanayiinin kapasitesinin genişletilmesidir. Yatırım tutarı 14 milyar Mark olan ve 5.900.000 - 6.400.000 kilovat kapasiteli elektrik santrallerinin 1975 yılına kadar hizmete girmesi öngörülmüştür.

Kimya sanayiinin gelişimi ülkenin hammadde gereksinimini karşılayacak ölçüde olacaktır; yine de, bu alandaki çabalar, genel ortalamanın üstünde bir artış oranına ulaşma yönünde yoğunlaştırılacaktır. Potasyum sana-

ÜRETİMDEKİ GELİŞME
(Milyon Mark Olarak)

	1949	1955	1965	1973
Gayrı Safi Ulusal Hasıla	51530	108675	204228	326440
Ulusal Gelir	22320	50347	84175	126670

yii, kimyadaki önemine göre bir gelişme gösterecektir. Kimya sanayiinde yapısal dönüşümlere yönelinecektir. 1965'de DAC'da organik kimyanın tümü kömür ve karbonla beslenirken, 1970'de kimya sanayii için gerekli olan karbonun dörtte birinden fazlası petrolden elde edilmiştir. Bu oran 1975'e dek % 50'ye ulaşacaktır.

— Makina yapımı, elektroteknik ve elektronik sanayii gibi — yatırım malları sanayilerinde, bir yandan rasyonelleştirmenin ekonominin tümünde yol açtığı talebi, bir yandan da dışsatımları karşılayacak bir yol izlenecektir.

Hafif sanayide, halkın gereksinimlerinin karşılanmasına ve iyi kaliteli ve çok miktarda ürünün dışsatımına öncelik verilecektir. Üretimin, 1975'e dek % 15 artması beklenmektedir.

DAC'da bilimsel ve teknik ilerleme, sadece ve sadece üretimin ve ulusal gelirin artmasına, toplumun maddi

DAC'DA EN BÜYÜK İŞLETMELER

En çok sayıda görevlinin çalıştığı yerler Posta İdaresi ile Devlet Demiryolarıdır; bununla birlikte bu kuruluşlar birer işletme sayılamazlar. DAC'taki en büyük işletmeler aşağıda gösterilmiştir:

Leuna Tesisleri (Kimya sanayii)	30.000 Kişi
Bitterfeld Kimya Kombinası	30.000 »
«W. Pieck» Bakır Kombinası, Mansfeld	20.000 »
Buna Tesisleri (Kimya Sanayii)	19.000 »
Carl Zeiss Tesisleri	16.000 »
Hettstedt Metalürji Tesisleri	16.000 »
Schwarze Pumpe Linyit Kombinası	14.000 »
«E. Thaelmann» Ağır Makina İmal Tesisleri, Magdeburg	13.000 »
Lauchhammer Linyit Kombinası	11.000 »

ve kültürel yaşam düzeyinin yükselmesine hizmet etmektedir.

Çevre korunması:

Sosyalist toplumda yeniden üretim, doğal ortamın da yeniden üretilmesini içermektedir. Doğa, en büyük toplumsal zenginlik kaynaklarından biridir; bu niteliğiyle Beş Yıllık Planın ana hedefinin yaşama geçirilmesini etkilemektedir. Böylece, çevre düzenlenmesi ve korunması da, sosyalist devletlerin ekonomik bütünleşmesinin içerdiği ana konulardan birisini oluşturmaktadır. Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin genel programında doğanın korunmasına yönelik önlemlerin, bilimsel ve teknik işbirliğinde baş sıralarda yeraldığını görmekteyiz.

Su ve araziye olan talep, —kimya snayii, linyit madeni işletilmesi ve arıtılması, enerji tüketimi, metalürji, potas sanayii, selüloz ve kâğıt sanayii gibi— bazı sanayi kollarında görülen hızlı gelişmeden ötürü hızla artmaktadır. Bu yüzden, suların ve atmosferin kirlenmesine karşı verilen savaşıma, terkedilen maden ocaklarından artakalan alanların yeniden kullanıma açılmasına iyiden iyiye önem verilmektedir.

DAC Halk Meclisi, uzun süren bir halk yoklamasından sonra 14 Mayıs 1970'de çevre düzenlemesine ilişkin yasayı kabul etmiştir. Bu metin, yaşamı iyileştirme, yaşamın ve üretimin doğadaki dayanaklarını (toprakları, suları, atmosferi, bitki örtüsünü ve hayvan topluluklarını) etkin biçimde canlandırma ve değerlendirme ve de sosyalist vatanı güzelleştirme isteğini dile getirmiştir.

ASBP 8. Kongresi kararlarının uygulanması çerçevesinde, çevre düzenlenmesinin ve korunmasının, ekonominin yönetiminde ve planlanmasında önemli bir motif olduğu görülmektedir. Bu alandaki düzenlemeler sosyalist devlet tarafından yetkinleştirilmiştir.

DAC Bakanlar Kurulu 1973 yılında, suların ve atmosferin kirletilmesine karşı savaşım, çöplerin ve özellikle sanayi bölgelerindeki dökünlülerin yokedilmesi konularına ilişkin olarak ulusal çapta 21 proje kabul etti. Bunlardan bazıları birkaç yıla kademelendirilmiştir. Bu projelerin toplam maliyeti 325 milyon Markı bulmakta olup, bunun 90 milyonu 1973'te girişilen öncalışmalar içindir. Öngörülen tesisler bir kez kurulduktan sonra su ve hava kirlenmesinde önemli bir azalma görülecektir. Bakanlar Kurulu 1973'de Baltık Denizi'nin kirletilmesine karşı, özellikle mevcut filitreleme donanımının genişletilmesine ve yeni tesisler yapımına ilişkin bir dizi önlem almıştır. Gelecekte, işyerlerinin uymak zorunda olacakları, kirlenmeye ilişkin azami değer sınırları saptanacaktır. Bu hoşgörü sınırına saygı duyulup duyulmadığı da bir devlet denetimi konusu olacaktır. Ayrıca, yeni yaptırımların uygulanmasın kolaylaştıracak bazı ekonomik özendiriciler konusu da incelenmektedir.

Toplumsal sorumluluğu olan örgütler, örneğin Teknik Uzmanları Odası, DAC Kültür Birliği, Urania Derneği ve diğerleri, bu alandaki girişimlerini artırmaktadırlar. Bugüne değin suların kirlenmesine karşı savaşım için yirmi kadar tesisin proje çalışması yapılmış ve yapımı tamamlanmıştır. 1972'de hava kirlenmesine karşı savaşım için 42 araştırma ve yürütme programı hazırlandı. 1973 yılı bilimlerde gelişim planı, gürültüye karşı korunma ve savaşım konularını da kapsamı içerisine almıştır.

Bu sektörde yapılan çeşitli analizler, DAC'ın su gereksiniminin karşılanması açısından durmun pek sağlam olmadığını göstermiştir. Kişi başına mevcut su miktarı, yılda 1000 metreküptür. Komşu devletlere oranla DAC'da su kullanımı 2-3 kat fazladır. Yağışlar az olduğunda Saale ve Pleisse gibi nehirlerin suyu sanayide beş kat daha fazla kullanılmaktadır. Bu koşullarda durumun iyileştirilmesi ancak kullanılmış suların etkin biçimde değerlendirilmesiyle olanaklıdır. 1972'de günlük su temizleme kapasitesi 300.000 metreküp olan 323 tesis kurulmuştur. Yer-

leşme merkezleri günde 83.000 metreküp su temizleyen donanımla donatılmıştır. Bu alanda çaba gösteren pek çok fabrika vardır. Premnitz sentetik iplik fabrikalarında, değeri milyonlarca Markı bulan, kullanılmış suları biyolojik yolla temizleme tesisi hizmete sokulmuştur. Böylece Havel nehri suyunun temizliği, berraklığı 12 kilometre boyunca, standartlara göre 1 derece artmıştır. Sadece bu örnek bile gerekli çabaların boyutunu göstermeye yeterlidir. Son yirmi yıl içinde 500 milyon metreküp kapasiteli 66 baraj hizmete girmiştir. 1975 yılına dek biriktirilen su miktarı 200 ile 250 milyon metreküp arasında artacaktır.

Hava kirliliğine karşı savaşım, çözümlenmesi en karmaşık ve en zor sorunlardan biridir. Kamu yetkili organları bu sektördeki yatırımlarını öncelikle termik santrallerden, kimya sanayiinden, metalürji ve inşaat malzemesi sanayilerinden yayılan toz ve dumanların azaltılmasına yöneltmiştir. Bu yatırımlar 310 milyon Marka çıkarılmıştır. Ayrıca, linyit çıkarılan bölgelerde ve Halle ilinde kimya sanayiine ayrılan yörede 1973 yılında yeni bir ilerleme kaydedilmiştir.

Toprakların işletilmesi ve korunmasında da hatırı sayılır ilerlemeler elde edilmiştir. Tüm 1960-1970 dönemi boyunca gözlemlenmiş olan, yararlı tarım topraklarının daralması olayı, inşaat ve madencilik işleri için gerekli alanların gitgide tahliye edilmesi suretiyle, 1971 yılından beri durdurulmuş bulunmaktadır.

Terkedilen maden işletmelerinden kazanılan alanlar, yeni kullanılmaya başlanan maden alanlarından daha fazlasıdır. DAC, nadasa bırakılmış ve bereketsiz toprakların, terkedilmiş eski köy yollarının tarıma açılmasında önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Neubrandebourg ilinde böylece kazanılan toprakların toplamı 1972'de 1300 hektara çıkmıştır.

Mahallelerde, fabrikalarda ve dinlenme merkezlerinde gürültünün azaltılması, bilindiği gibi herkesin sağlığını, huzurunu ve çalışma gücünü etkilemektedir. Gürültünün kaynağını (özellikle trafik ve üretim) bulmak için

illerde gürültü haritaları düzenlenerek büyük çapta bilgi toplanmıştır.

Pek çok ilçede ve ilde dinlenme merkezleri düzenleme çalışmaları yürütülmüştür. Örneğin, terkedilmiş eski açık hava işletmelerinin yerleşim alanları üzerinde yapay göller yaratılmaktadır; adı henüz haritalarda yer almayan Senftenberg gölü bunlardan biridir. Düzenleme çalışmalarının ilk bölümü 1 Haziran 1973'de tamamlanmıştır.

Çevre düzenlenmesine ve korunmasına, uluslararası işbirliğinde özellikle Ekonomik Yardımlaşma Konseyi içinde giderek artan bir önem verilmektedir. Bu alanda SSCB' yle, Çekoslovakya'yla ve Polonya'yla özellikle yakın ilişkiler kurulmuştur.

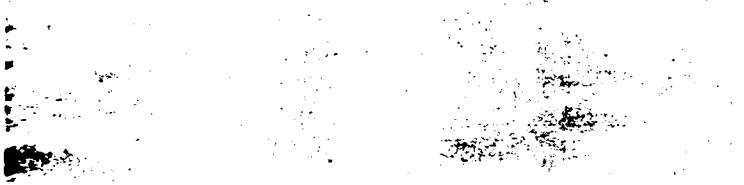
Katılan ülkeler, sadece kendi olanaklarına dayansalar hiçbir zaman girişemeyecekleri son derece pahalı projeleri ve diğer projeleri uygulamaya koymaktadırlar. Havaya karışan gazların kükürtten arındırılması, biyosferde kirlenmenin ve kirlilik sınırının analiz edilmesi, akaryakıtla çalışan motorların egzos gazlarının arındırılması, bu alandaki örneklerdendir. Halen EYK üyesi ülkelerde ve Yugoslavya'da toplam 360 araştırma enstitüsü ve inceleme bürosu toplam 112 proje üzerinde çalışmaktadır. EYK'nın uzmanlaşmış on beş sürekli komisyonu toplam 52 proje üzerinde çalışan 170 araştırma enstitüsünün ve inceleme bürosunun çalışmaları arasında eşgüdüm sağlamaktadır. Tüm kapasiteler arasında daha iyi eşgüdüm sağlamak ve olanaklı olduğu kadar aynı işin ikinci kez yapılmasının önüne geçmek amacıyla, çevre korunması alanında 1980'e dek geçerli olacak genel bir eşgüdüm programı hazırlanmıştır. Bu program, çalışmaları birbirine daha uyumlu kılmaya ve tekrarları önlemeye yöneliktir. 1973'de EYK'nın Bilimsel ve Teknik İşbirliği Komitesi bünyesinde bir Çevre Korunması ve Düzenlenmesi Konseyi kurulmuştur. DAC'a düşen görev de, hava kirlenmesiyle savaşım için bir eşgüdüm merkezi kurul-

ması olmuştur. Ayrıca, kapitalist devletlerle de, uluslararası işbirliği alanında birçok ilerlemeler kaydedilmiştir.

TARIM :

Temelleri Lenin tarafından atılmış ve SSCB'de yaşama geçirilmiş olan Marskçı-Leninci politikanın tarım kesiminde uygulanmasının bir ürünü olan DAC tarımı, iç piyasada satışa sunulan malların % 45'ini sağlayarak, ülke ekonomisinin güçlü bir kesimi haline gelmiştir.

DAC'da tarım, toplumun yiyecek maddeleri talebinin % 67,8'ini karşılamaktadır. Tarım ürünleri, toplam 50 sanayi dalında işlenmektedir. DAC gibi sanayileşmiş bir ülkede tarım, sanayi için (özellikle genel makina sanayii ve kimya sanayii için) bir beslenme kaynağı rolü oynadıktan başka, bölge kalkınması ve çevre koruma konularında da etkisini güçlü bir şekilde hissettirir.

Dev püskürtücülerle meyva ağaçlarının ilaçlanması.

Tarımda üretimin makinalaşması, uzun vadede maliyetlerde önemli bir azalmaya ve — toplumun gereksinimlerinin karşılanmasına olanak sağlayacak — bir üretim artışına yol açmaktadır.

Tarımda, Leninci modele uygun olarak oluşturulmuş işletme tipleri tarım ve sebze üretim kooperatifleri ile devlet çiftlikleridir.

Leninci tip büyük sosyalist işletme DAC'da kendini geniş ölçüde kanıtlamıştır. DAC'da tarımsal gayrisafi hasıla 20 yılda, yaklaşık olarak 3 kat, kesimlik hayvan üretimi 4,4 kat, süt 3,5 kat, yumurta 11,2 kat arttı. Kooperatifçi köylülerin ve tarım işçilerinin elde ettikleri sonuçlar göz kamaştırıcı olmuş, yirmi yılda emeğin üretkenliği bu kesimde de büyük ölçüde artmıştır. Tarımda kişi başına net hasıla 1950'de 4.100 Mark iken, 1972'de % 360 oranında bir artışla 14.600 Markı bulmuştur.

Tarımda böylesi bir gelişme, 1945'ten sonra ve onu izleyen dönemlerde meydana gelen dönüşümler sayesinde olmuştur.

1946'da köylülerin ve tarım işçilerinin geleneksel istemine kulak verme olanağı olmuş ve demokratik tarım reformuna başlanmıştır. Toprakların büyük bölümünü ellerinde bulunduran soyluların ve büyük arazi sahiplerinin malları kamulaştırılmış, aynı şekilde Nazi elebaşılarının ve savaş suçlularının toprakları da çiftçiler ve tarım işçileri arasında dağıtılmıştır. Böylece, köy, köklü bir toplumsal dönüşüme sahne olmuştur.

Savaş sonrasında çok sayıda kişisel işletme oluşturulması, toplumun gereksinimlerinin karşılanması ve kır kesiminin demokratikleştirilmesi için gerekliydi; ancak tarımsal üretimi önemli ölçüde artırabilmek için zamanla, büyük işletmelere geçiş üzerinde durmak gerekti. Bu yolda, önce köylülerin başlattıkları ve daha sonra hükümetin teşvik ettiği ilk adımlar 1952'de atıldı. Bu ilk kooperatiflerin verdiği başarılı sonuçlar (verimliliğin artması ve maliyetlerin düşmesi, çalışma sürelerinin kısalması, ağır işlerin ortadan kalkması, geniş alanlarda makinalar kul-

lanılması) karşısında köylüler, kollektif çalışmanın avantajlarına kendileri kanaat getirdiler. 1960'da tüm DAC köylüleri tarımsal üretim kooperatiflerinin üyesiydiler. Daha sonraki yıllarda küçük kooperatifler, büyük işletmeler oluşturmak üzere aralarında birleştiler. Tarımsal üretim kooperatifleri sayısındaki hafif azalışın nedeni budur. Tarım kesiminde asıl anlamıyla bu altüst oluş, araç-gereç ve insan kaybına yol açmaksızın, tarımda emeğin

TARIM İŞLETMELERİ

	İşletme Sayısı	Ortama alan	Devamlı Görevli Sayısı	Üye Sayısı
Tarım kooperatifleri	7.576	714	677.300	906.000
Sebze kooperatifleri	334	66	21.300	23.600
Devlet Çiftlikleri	500	884	74.300	

DEVLETE HAYVAN ÜRÜNLERİ TESLİMİ

(Faydalı tarım alanından her hektar için kg. olarak)

	1950	1960	1973
Kesimlik hayvan (Toplam)	57.5	169.7	311.6
sığır olarak	24.3	58.8	106.3
domuz olarak	33.3	106.7	184
Süt	266.4	759.6	7.268.7
Yumurta - Adet	40	389	607

HEKTAR BAŞINA VERİMDEKİ ARTIŞ

(Kental olarak)

	1950	1960	1973
Hububat	10.7	22.5	35,8
Patates	160,9	152,4	175,4
Şeker Pancarı	308,5	287,6	291,9
Hayvan yemi	327,4	542,6	528,9

üretkenliğinde ve köylülerin gelirinde düzenli bir artış sağlanarak gerçekleştirilmiş; yeni bir toplumsal sınıf, kooperatifçi köylüler sınıfı doğmuştur.

DAC'da izlenen topraklandırma politikasının her evresi sosyalist devrimin başını çeken güç olan işçi sınıfının emekçi köylülerle bağlaşıklığının etkisi altında gerçekleşmiş; bu politika işçi sınıfının desteği sayesinde ve onun yönetiminde, köylüleri, yüzyıllar boyu süren kulluktan, ezilmişlikten kurtulma düzeyine çıkarmayı amaçlıyor ve köylüler kitlesindeki güçlerin özgürce serpilip gelişmesini gözetiyordu.

Tarımsal üretim kooperatifleri (LPG):

Tarımsal üretim kooperatifleri, erkek-kadın köylülerin, sebze yetiştiricilerinin, tarım işçilerinin ve diğer emekçilerin gönüllü birliğiyle kurulan büyük sosyalist işletmelerdir. Tarımsal üretim koperatifleri, çalışmalarını, iç demokrasiye ve kendi tüzüklerine dayalı olarak, tam bir özerklik içinde yürütürler. Kooperatifler, tüzel kişilerdir. DAC'da üç tür LPG vardır.

1. *Tip LPG:* Üyelerce verilen toprakların topluca (kollektif olarak) işletildiği ve kullanıldığı kooperatifler;
2. *Tip LPG:* Toprağın, meraların, plantasyonların — meyva ağaçları gibi — devamlı ekim alanlarının topluca (kollektif olarak) işletildiği kooperatifler;
3. *Tip LPG:* Toprağın ve ormanların ortaklaşa işletildiği ve kullanıldığı, traktörlerin, tarım makinalarının, aletlerinin ve binalarının, koşum hayvanlarının ve ürün sağlayan hayvanların kooperatifler malı olduğu ve topluca kullanıldığı kooperatifler.

Her üç tip kooperatifte de toprağın mülkiyeti köylülere ait olmaya devam etmekte, her aile reisi özel kullanımı için 50 Ar'lık (1 Ar 100 m^2'ye eşittir) bir toprak parçasını alıkoyabilmektedir.

Kooperatiflerin tüm üyeleri aynı haklara ve ödevlere sahiptir. Kooperatif genel kurulu, işletmelerin en üst organı olarak, demokratik bir görüşmeden sonra tüm temel sorunları karara bağlar. Koperatifçi köylülere yapılan ödemenin temelini oluşturan iş değerlendirme göstergesini saptar. Bu gösterge, kooperatifin geliriyle orantılı olarak hesaplanmaktadır. Göstergelerin tutarı, yapılan işin miktarına ve değerine tekabül eder. Genel Kurulca seçilen bir mali denetleme komisyonu, kooperatifin ekonomik yönetimini, yasal mevzuata ve tüzüğe uyulup uyulmadığını, iç yönetmeliğin ve genel kurul kararlarının uygulanıp uygulanmadığını denetler.

Kooperatif üyeleri, iki yıllık bir süre için bir yönetim komitesi seçerler. Bu komite, kooperatif üyeleri genel kurulunun yürütme organıdır; üretimin sevk ve idaresiyle ve planlanmasıyla, günlük işlerin yönlendirilmesiyle görevlidir; yasalara ve genel kurul kararlarına uyulmasını sağlar; genel kurul için dosyalar hazırlar. Yönetim komitesini kooperatif başkanı yönetir ve haftada en az bir kez toplanır.

Tarımsal üretim kooperatiflerinin yanısıra sebze kooperatifleri de vardır. Sayıları 334'ü bulan bu kooperatiflerin yapıları ve iç işleyişleri tarım kooperatiflerinin aynıdır. Başlıca, sebzecilikle, meyvacılıkla fide ve çiçek yetiştirmekle uğraşırlar. Çiçekçilik konusunda ünlü «İGA» Uluslararası Çiçekçilik Sergisi'nin her yıl Erfurt kentinde açıldığını hatırlatmak isteriz.

Tarım alanındaki üretimin geliştirilmesinde, sosyalist işletmenin, devlet çiftliklerinin ve kooperatifler birliklerinin önemli rolü olmaktadır. Devlet çiftliklerinin sayısı 500'ü, sosyalist işletme veya kombinalarınki ise 367'yi bulmaktadır. Bunlar özellikle, tarımda makinalaşmanın artmasına, toprakların iyileştirilmesine ve genel olarak tarım mühendisliği çalışmalarına yardımcı olan kuruluşlardır. Bu işletmelerdeki emekçiler, tarım kimyası (gübre ve tarım koruma ilaçları) merkezlerindeki arkadaşlarıyla işbirliği yapmakta ve tarımsal üretimin yoğunlaştırıl-

masının ve sanayileştirilmesinin nesnel koşullarını hazırlamaktadırlar.

Ormancılık, avcılık:

DAC topraklarının hemen hemen % 30'u ormanlarla kaplıdır. Belli başlı ağaç türleri, çam (% 56) ile bir tür köknar (% 21) dır. Sık yapraklı ağaçlar arasında gürgen ve meşe başta gelir. Sorumlu servisler, toprakların ve ormanların ağaçlandırılması, verimli kılınması ve bakımını kapsayan geniş bir programı uygulamaya koymuşlardır. Hedef, kereste üretimini ulusal çapta artırmak, gereksi-

HAYVANCILIK

(100 hektarlık kullanılabilir tarım alanı başına)

Sığır	(Genel)	İnek	Domuz	Yumurta veren
1950	55,4	24,8	87,4	133,6 Tavuk
1973	87,2	34,4	172,6	401,3

nimlerin en çok hissedildiği yerlerde yeni ağaçlandırma çalışmalarına girişmek ve de kentsel ve sanayisel gelişme ile doğal ortamlar arasında bir denge oluşturmaktadır. Odun ve kereste kaynaklarında, DAC ekonomisinin artan gereksinimini yurt-içi kaynaklardan karşılamaya olanak verecek ölçüde genişletilmesi öngörülmüştür. Böylece bugün 1/3'ü dışalımlarla sağlanan odun-kereste gereksiniminin tümü ileride yurt-içinden sağlanacaktır.

DAC'da avlanma yasayla düzenlenmiştir. Av hayvanları halkın malıdır. Av hayvanlarının yoğunluğu ve miktarı, tarımın ve ormancılığın gereksinimlerine uygun bir düzeyde tutulur. Toplumun tüm katmanlarında avcılıkla uğraşanlar vardır.

Nasıl bir yarın

ASBP 8. Kongresi, DAC'da tarımın görevinin, toplumun ve sanayiinin gereksinimlerini daha etkin, daha iyi biçimde karşılamak olduğunu belirtmiştir. Beş Yılık Plana ilişkin yasa, tarımsal üretimlerin 1975'e değin % 12 oranında artmasını öngörmektedir; bu düzeye varabilmek için yoğunlaştırma çalışmalarına daha da hız verilecektir. Böylesi bir hedefe varabilmek için uygulanan teknikler arasında, gitgide daha büyük ölçüde, kimyasal ürünler kulanımına, makinalaşmaya, toprağı daha verimli hale getirme çalışmalarına, bitki ve hayvan türlerinin mükemelleştirilmesine, tarımsal üretimin sanayileştirilmesiyle yakından bağlantılı olarak, çeşitli işletmeleri kendi aralarında yeniden gruplaştırılması yoluyla tarım alanında üretim örgütlenmesinin yetkinleştirilmesine başvurulmaktadır.

ASBP 8. Kongresinden bu yana elde edilen sonuçlar, kadın ve erkek kooperatif köylülerinin gerek bu kongre kararlarına, gerekse 9. Köylüler Kongresi kararlarına sahip çıktıklarını ve hızlı bir ilerleme yoluna girdiklerini göstermektedir. 1972'de tarımın tüm dallarında elde edilen hasat rekor düzeyde olmuştur. Devlete teslim edilen kesimlik

YAPAY GÜBRE KULLANIMINDAKİ ARTIŞ

(Hektar başına kg. olarak)

	1950	1960	1973
Azot	27.8	38	106,8
Fosfat	14.2	32,7	69,1
Potas	51,1	82,3	94,2
Kalsiyum oksit	85,4	128,2	212,2

MAKİNAYLA HASAT YAPILAN ALANLÂRIN ORANINDAKİ ARTIŞ

	1950	1960	1973
Hububat	—	% 18,4	% 99.8
Patates	—	% 6,8	% 89.3
Şeker pancarı	—	% 18,6	% 99,1

DAC'DA 1973 YILINDA TARIM MAKİNALARI MEVCUDU

	Makina sayısı	Makina başına tarım alanı (hektar olarak)
Traktör	143.293	41
Kamyon	32.391	183
Biçer-döğer	11.883	194
Patates sökücü-yükleyici	10.183	60
Pancar sökücü-yükleyici	4.896	47

DAC'DA TARIM ALANINDA TAM GÜN ÇALIŞANLÂRIN EĞİTİM DÜZEYLERİ (1973)

	Kadro Sayısı
Yüksek öğrenim görmüş olanlar	9.851
Yüksek teknik öğrenim görmüş olanlar	34.472
Ustabaşları	51.110
Mesleki Ehliyet Kursları mezunları	496.554

hayvan miktarı 1970'e oranla % 12,2; süt % 7,5; yumurta % 3,8 oranında artmıştır. Köylülerin gelirlerinde de aynı oranlarda yükselmeler olmuştur.

Sovyetler Birliği ve Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne üye diğer devletlerle işbirliği, tarımsal üretimlerin yoğunlaştırılmasına ve sanayileştirilmesine önemli ölçüde yardımcı olmaktadır. Sosyalist ekonomik bütünleşme hareketi üretimin her kesiminde etkisini göstermektedir. Son beş yıl içinde DAC hizmetteki traktörlerin üçte birini SSCB'den ithal etmiştir. Yine Sovyetler Birliği, DAC'ın yüksek verimli tohumluk ve tarımsal ilaç - gübre sanayinde kullanılan hamadde gereksinimini geniş ölçüde karşılamaktadır. EYK üyesi ülkeler, makina yapımı, makina grupları ve kullanma teknikleri üzerine ortak modeller oluşturarak aralarındaki işbirliğini sıkılaştırmaktadırlar.

Tüm beş yılık plan süresince DAC, SSCB'den 45.000 adet 5 Mp tipi ve 25.000 adet 1,4 Mp tipi traktör ithal edecektir.

Leipzig Madensel Gübre Enstitüsü, tüm Ekonomik Yardımlaşma Konseyi için bilimsel araştırmalar yapmakla görevlidir. Hazırladığı bilimsel program, EYK üyesi birçok ülkece benimsenmiştir.

Budapeşte'de kurulu «Agromach» merkezi sebzecilik, meyvecilik ve bağcılık çalışmalarının makinalaştırılmasında kulanılacak makina gruplarını araştırma ve geliştirme çalışmalarında eşgüdüm sağlamakla sorumludur. DAC ve SSCB uzmanları, üç yıl içinde, altı pulluklu bir pancar sökme - budama - yükleme makinasını tamamladılar. Bu makina, süper güçte makina grupları hazırlanması konusundaki sosyalist işbirliğinin anlamlı bir örneğidir. Pancar toplama kapasitesi saatte 2 hektar olan KSG model makina ise bu verimli işbirliğinin diğer bir kanıtıdır.

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi Odesa'da çeşitli türlerin — daha fazla verim elde edilmesine olanak sağlamak amacıyla — geliştirilmesiyle uğraşan bir merkez açmıştır. Çok yakın bir gelecekte, ikisi DAC'da, ikisi Çekoslovakya'da ve biri de SSCB'de olmak üzere beş yeni merkez daha açılmış olacaktır. Araştırmacılar halen, yeni türlerin yetiş-

tirilmesi üzerinde incelemeler yapmaktadırlar. Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyesi ülkeler arasında melez bitki ve tohum değişim hacmi yılda 50.000 tona yükselmiştir. Bu tohumlar, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne üye tüm ülkelerde sınanmaktadır. Sovyet «Besostaya 1» tohumları kullanan Bulgar ve Macar köylüleri, yılda 750.000 ton fazla ürün almaktadırlar. «Mironovskaya 808» ekilen Çekoslovakya'da, geleneksel türlere oranla fazlalak 180.000 tona yükselmiştir; DAC'da aynı tohum, verimi % 20 artırmış ve kalitede de önemli bir gelişme sağlamıştır. Ekonomik Yardımlaşma Konseyi üyesi ülkeler, Macaristan'da, Polonya' da, DAC'da, SSCB'de ve Çekoslovakya'da denemeleri tamamlanan şeker pancarı, patates ve diğer türlerde yeni tohumlar kulanılmasıyla, üretimde elde tutulur verim artışları sağlamışlardır.

Sosyalist ekonomik bütünleşme hareketi EYK üyesi her ülkeye tarımda gelişme hızını artırma olanağı vermektedir. Bu yardım olmadan, DAC sosyalizm yolunda bu denli hızlı bir ilerleme sağlıyamazdı.

Tarım bilimi sosyalist ülkeler arasındaki bütünleşmede büyük rol oynamaktadır. Sovyetler Birliği'nin araştırma kapasitesi DAC'dakinin yaklaşık yirmi katıdır. Berlin Tarım Bilimi Akademisi, bu alanda DAC'ın en büyük kurumudur. Bu Akademide en yetkili uzmanlar çalışmaktadır. Akademi'nin 15 ülkede 43 muhabir üyesi vardır. Akademi' nin çalışmaları 34 enstitü eliyle yürütülür ve bu enstitülerden her biri ya bir kooperatif ya da bir devlet çiftliği olan birer deneme merkezi ile bağlantılıdır. Her yıl Leipzig yakınlarındaki Markkleeberg'de, «AGRA» adıyla tanınan bir tarım sergisi düzenlemekte ve tarım biliminin son kazanımları orada sergilenmektedir.

Başarının anahtarı: İŞBİRLİĞİ

Tarımsal üretimlerin yoğunlaştırılması üretim tekniklerinin gitgide sanayileştirilmesi, nitelikçe daha üst düzey-

de yeni işbirliği şekillerinin ortaya çıkmasına yol açmıştır.

Köylülerin ve tarım işçilerinin bunlardan birinde karar kılması, elbette, çalıştıkları işletmenin gelişmişlik düzeyine, ekonomik ve doğal koşullara bağlıdır. Kooperatifler ve devlet çiftlikleri büyük sosyalist işletme biçimleridir ve öyle kalmaya devam edeceklerdir. Üretimde sanayileşmenin bir çırpıda değil, her bir aşaması iyi bir hazırlık ve herkesce kavranmışlık isteyen uzun bir süreç boyunca adım adım gerçekleştiği, sınanmış bir ilkedir.

İşbirliğinin gelişemediği, henüz nüve halinde bulunduğu durumlarda makina istasyonunu ortak kullanıma açmakla ve yeni donanımlar alımı için gerekli fonları toplamakla işe başlamakta yarar vardır. Kooperatifin her üyesi bunu kendi bakımından yararlı bulur. Bazı kooperatifler ve devlet çiftlikleri, belirli bir ürün türünü ortaklaşa yetiştirmek üzere bir araya gelirler. Tarımın makinalaştırılması yoluyla, tohum serpme, bakım ve hasat sürelerini ve ve maliyetlerini düşürmek olanaklıdır.

Bir işyeri, birçok işletmeyle değişik nitelikte ilişkiler kurabilir. Örneğin, bir koperatif, makinaların ve araç - gereçlerin ortaklaşa kulanımını sağlamak üzere üç, dört ya da beş işletmeyle birden işbirliği kurabilir. On, onbeş ya da yirmi kooperatifle birlikte tarım koruma ilaçlaması ve gübreleme üzerine bir tarımsal ilaç - gübre merkezi kurulmasına girişebilir. Hayvan yemi olarak kullanılacak otların kurutulması için bir fabrika kurulması amacıyla aynı işyerleriyle ya da başkalarıyla bağlaşabilir. İşletmeler arası birliklerin kapsamca genişliği, niyet edilen üretimin cinsine ve gerekli teknolojilere bağlıdır. Birçok işletme arasında böylesi bir işbirliği, daha ileri kooperatiflerin deneyimlerini herkesin hizmetine sunma ve geri kalmış işletmelere gelişmelerinde yardımcı olmak için mükemmel bir araçtır.

İşbirliği, tarım işletmeciliğinde ve hayvancılıkta uzmanlaşmış büyük işyerlerinin kurulmasına olanak sağlamaktadır. Böylece, çağdaş tekniklerden, son bilimsel kazanımlardan yararlanmak olanaklı hale gelmektedir. Emeğin

üretkenliği artar, ürünlerin kalitesi yükselirken, üretim maliyetleri düşmektedir. İşletmeler - arası birliklerin elindeki fonlar daha büyük olmakta, yani bu birlikler tarım işletmeciliğinde ve hayvancılıkta sanayileşme düzeyine çıkabilmek için gerekli yatırımlara girşebilecek durumda bulunmaktadırlar.

MESLEKİ EĞİTİM GÖRMÜŞ TARIM EMEKÇİLERİ ORANINDAKİ ARTIŞ

1950: % 7,2 — 1960: % 11 — 1973: % 72,5

TARIMDA EMEĞİN ÜRETKENLİĞİNİN ARTIŞI

Çalışma türü ve miktarı	1960'lı yıllarda Aile işletmesinde	1960'lı yıllarda Kooperatifte	1970'li yıllarda sanayileşmiş tarımsal üretimde
1 kental ürün için gerekli çalışma süresi	6-7 saat	2-3 saat	30-35 dakika
Hektar başına üretim maliyeti (Mark olarak)	628,20	521,20	444,40
1 Kental buğday için üretim maliyeti (Mark olarak)	26,17	19,31	13,89

Büyük tarım işletmelerinin, ürün işleme işletmelerinin ve pazarlama işletmelerinin ortak işyerlerine sahip olmaları, üretimin sanayileşmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu üç daldan işletmeleri biraraya getiren «işbirliği birlikleri» kurulmuştur. Bu birliklerde biraraya gelen ekonomik birimler, çalışmayı rasyonelleştirmeye ve bundan en büyük yararı sağlamaya çalışmaktadırlar. İşbirliği ilişkileri. sözleşmelerle düzenlenmekte ve toplumun gıda maddeleri

gereksiniminin karşılanmasını düzenli hale getirmektedirler.

İşletmeler - arası birliklerin sağladığı avantaj üretim faaliyetinden daha çok kazanç sağlanmasından ibaret değildir. Bunun yanısıra, tarımda aktif olan kişiler arasındaki ilişkiler de sağlamlaşmaktadır. Köyde yaşam zenginleşip çeşitlenmekte, toplumsal kültürel ve sportif olanaklar, araç - gereçler, güçlerin ve mali kapasitelerin biraraya getirilmesi sayesinde çoğalmaktadır.

Yeni bir köylü kuşağının yetişmesi:

Son yirmi yıl içinde tarımda, derin politik, ekonomik ve toplumsal dönüşümlere tanık olundu. Çalışma koşullarının iyileşmesi ve üretimde geleneksel tarzın aşılması oranında kısa bir süre içinde, köylerin geri - kalmışlığına son verildi. 1950'de bir aile işletmesi ortalama 7,2 hektarlık bir alanı işliyordu. Bir kooperatifin ortalama yüzölçümü ise 1960'da 360 hektardı ve bu 1972'de 714 hektara çıktı.. 1950' de bir aile işletmesinin 4 sığırı ve 6 domuzu varken; 1965' de 3. tip bir kooperatifte ortalama 450 sığır ve 790 domuz bulunuyordu. Üretim tekniklerinin sanayileşmesi sayesinde, 2000 ineklik dev ahırlar, 5000 hayvanlık daha yetiştirme ahırları, 10.000 hayvanlık domuzluklar, 5000 kapasiteli gübrelikli dişi domuzlar için domuzluklar yapılabilmektedir. Bunlar ileri işletmelere sadece birkaç örnektir.

Tarımda gelişme, doğrudan doğruya, ekim ve hayvancılık çalışmalarının makinalaştırılmasına bağlıdır. Hasat çalışmalarının makinalaşmışlık düzeyi şu son yıllarda önemli ölçüde yükselmiştir. Emekçi başına sabit sermaye yatırımları tutarı 1961'de 17.000 mark iken 1971'de 38.000 marka çıkmıştır; sanayileştirilmiş hayvancılıkta ise 30.000 ile 60.000 mark arasında oynamaktadır.

Bu sadece üretim ilişkilerinde bir devrim olmakla kalmamakta, aynı zamanda, insanlar arasındaki ilişkilerde bir alt - üst oluş, insanların düşünce ve davranış şekillerinin

1 KENTAL ÜRÜN İÇİN GEREKLİ ÇALIŞMA SÜRESİ

Ürün Cinsi	1960	1970
Patates	1 — 2.5 saat	0.7 — 0.8 saat
Şeker pancarı	2.2 — 2.5 »	0.6 — 0.7 »
Süt	10 — 12 »	4.5 — 5 »
Kesimlik domuz	18 — 22 »	13 — 15 »

TARIM ALANINA YATIRIMLAR
(Milyar Mark olarak)

Kesim	1966 — 1970	1971 — 1975
Sosyalist tarım	18.9	19.8
Tarım-Kimyası, makina Parkı,		
Toprak ıslahı, tarımsal inşaat, v.b.	2	1.9
Tarımsal sanayiler, gıda sanayii	3.9	4.5
Toplam	24,8	26.5

(Yatırımların kendilerini finanse etme oranı 1967'de % 67 iken, 1971'de % 77'ye yükselmiştir.)

1972'DE TARIM-KİMYASI MERKEZLERİNİN SAĞLADIĞI HİZMETLER

DAC'da kullanılabilen toplam tarım alanı	6.300.000 hektar
Zirai ilaçlamaların toplam alanı	6.500.000 »
Azotlu gübreleme alanı	1.300.000 »
Kireçleme alanı	85.000 »
Temel (potaslı ve fosforlu) gübreleme alanı	2.600.000 »

derin bir dönüşüme uğraması anlamına da gelmektedir. Günümüzde kooperatifçi köylüler çok gelişmiş bir topluca yaşama duygusuna sahiptirler ve mülkiyet sorunlarını başka bir açıdan ele almaktadırlar, yani onlar için özel mülkiyet bir fetişizm olmaktan çıkmıştır. Onlar, artık üretim araçlarının kollektif sahipliğini, tüm topluluğun çıkarı için tercih etmektedirler. Bu açıdan ele alındığında, kol-

lektif ilişkiler yüksek bir fikri düzeyi olan yeni köylü kuşağının yetişmesi ve eğitimi üzerinde derin bir etki yapmaktadır.

Sosyalist tarımın bu denli ilerlemiş olması, geniş ölçüde, tarım alanında çalışan kişilerin öğrenim derecesine bağlıdır. En göz alıcı ilerlemeler kadınlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Tam olarak yetişmiş kadınlar oranı 1967' de % 24,8 iken 1972 de % 62,7'ye .yükselmiştir. Tek sınıflı okulların kaldırılması kırsal alanda öğrenimin ilerleme sağlanmasında büyük rol oynamıştır. Günümüzde kırsal alandaki gençler tıpkı kentlerdeki arkadaşları gibi, on sınıflı genel öğretim okullarına ve politeknik okullarına devam etmektedirler. Onlar da, diğer öğrenciler gibi, yükseköğrenime ve teknikögrenime devam edebilmektedirler. Öğrenim ve sürekli eğitim, kırsal alanda sosyalist yaşamın temel özelikleri haline gelmiştir. İnsanların uyumlu gelişimi, kadın ile erkek arasındaki hak eşitliğiyle, kaliteli bir öğrenimle, kültürün ve gün geçtikçe daha da insanileşen çevrenin tüm zenginliklerinden herkesin yararlanabilmesiyle güvence altına alınmıştır.

Kırsal kesimdeki dispanserlerin ve devlet kliniklerinin doktorları, gerek toplumun genel sağlık bakımı gerekse iş hekimliği alanında büyük bir çaba harcamaktadırlar. Tarım emekçileri ve onların bakmakla yükümlü oldukları kimseler sosyal sigortalıdır ve kırsal kesimdekilere, sanayide çalışan işçilerle aynı yardım ve ödenekleri tanıyan tek, merkezi bir rejime tabidirler. Yaşlı kişiler, kentte olduğu gibi emeklilik hakkına sahiptirler.

Eskiden aile işletmelerinde çalışanlar tarlaları başından ayrılamadıkları için tatil diye bir şey bilmedikleri halde, günümüzde kollektif çalışma bu soruna çözüm getirmiştir. Kadın ve erkek tüm kooperatifçi köylülerin ücretli tatil hakkı vardır. Alman Hür Sendikalar Konfederasyonu'nun tatil servisi, sanayi işçilerinin yanısıra, köylülerin de bu gereksinimini karşılamayı üstlenmiştir. Ayrıca kollektif çalışmanın hızlandırdığı kültürel çalışmalar da önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Köylerin çoğunda birer

kültür kulübü açılmıştır; bu kulüpler kırsal kesimde birer kültür merkezi durumundadırlar. Kırsal kesimdeki büyük yerleşme merkezlerinin pek çoğunda kültür evleri, köylü tiyatroları, taşlama kabareleri, amatör sinema stüdyoları vardır; tatil zamanlarının topluca (kollektif) örgütlenmesi hedefine yönelik topluluklar ve gruplar artık sayılamayacak denli çoğalmıştır. Spora başlayanların sayısı yıldan yıla artmaktadır. Binicilik sporu şubelerinin halen 26.000 aktif üyesi bulunmaktadır.

Kırsal kesimde, toplam 3.700.000 kitap içeren 8500 kitaplık vardır. Bunlar gönüllü ücretsiz kişiler tarafından yönetilmekte ve büyük bir başarı elde etmektedirler. Geçen yıl bu kitaplıklar, okurlarına toplam 13 milyon kitap ulaştırmışlardır; bu kitapların 5 milyonu edebiyat yapıtı ve 1 milyonu teknik yapıt idi.

Bugün köylüler tiyatroya gitmek için her türlü olanağa sahiptirler. Bu amaçla toplu taşıma araçlarınca özel servisler yapılmaktadır.

Bu örnekler şu iki olguyu göstermektedir: Birincisi, kırda yaşam baştan başa değişmiştir; ikincisi, kent ve kırsal kesim arasında yüzyılardır varolan düzey farklılığı sosyalizm koşullarında gitgide ve hızla ortadan kalkmaktadır.

Devletin ve ekonominin yönetimine demokratik katılım:

DAC'da sosyalist tarımın başarısı, kollektif yaşam duygusunun derinleşmesinde, — artık dostlukla, yardımlaşmasıyla ve karşılıklı anlayışla mayalanan — insanlararası ilişkilerin artan sıcaklığında somutlaşmaktadır. Onbinlerce erkek ve kadın köylü, yönetici olma niteliğini kazanmış ve devletin toplumun yönetiminde yerlerini almışlardır.

250.000'i aşkın kadın ve erkek köylü ve tarım ürünleri işleyen sanayilerin emekçisi devletin ve ekonominin yönetimine katılmaktadır; kooperatiflerin yönetim komiteleri,

kadın, erkek 104.000 kişiyi, çalışma komisyonları ve grupları ise 180.000 kişiyi kapsamaktadır. Halk Meclisi'nin 500 saylavından 77'si kooperatifçi köylülerdir, tarım ürünleri işleyen sanayilerde çalışan emekçilerdir. İl meclislerinde 386, ilçe meclislerinde 2.605 ve belediye meclislerinde 60.550 kooperatifçi köylü bulunmaktadır.

DAC'da Tarım, Ormancılık, Gıda ve Tarımsal Sanayiler Bakanlığına bağlı bir danışma organı olan DAC tarım, tarımsal sanayiler ve gıda sanayii Konseyi'nde kadınlı erkekli 59 kooperatifçi köylü vardır. Yönetsel hiyerarşinin diğer kademelerine gelince, il konseylerinde 260, ilçe konseylerinde 8.487 ve çeşitli halk temsil organlarının çalışma gruplarında 25.300 köylü bulunmaktadır.

Köylülerin devlet ve ekonominin yönetimine katılımı, sosyalist demokrasinin temel özelliklerinden biridir ve kooperatifçi köylüler sınıfı içinde siyasal bilincin yükseldiğinin bir göstergesidir. Köylüler Kongresi, kooperatifler genel kurullarınca ve ilçeler köylü konferanslarınca seçilen 2000 delegenin yanısıra devlet, partiler ve kamu örgütleri yöneticilerinin katılımıyla her iki yılda bir toplanmaktadır.

Ulaşım :

DAC, Avrupa'nın Kuzeyi ile Güneyi, Batısı ile Doğusu arasında demiryolu karayolu ve nehiryolu ulaşımında büyük rol oynamaktadır. DAC ulaşımda rasyonelleşmeye ve özellikle ticari ulaşım araçlarının iyileştirilmesine büyyük önem vermektedir.

Demiryolu trafiği:

DAÇ, uluslararası demiryolu trafiğinin gereklerini, 10 sınır geçiş noktasında ve Seddin kontrol ve kumanda mer-

kezinde yerine getirmektedir. Uluslararası trafikte DAC' dan günde 20 marşandiz katarının ve 100 uluslararası ekspres ve hız treninin belirli bir zaman tarifesi uyarınca geçmesi öngörülmüştür. Bu rakamlar gelecekte önemli ölçüde artabilecektir. DAC'da lokomotiflerin modernleştirilmesine de özel bir önem verilmektedir. Buharlı lokomotiflerin yerini gitgide DAC ve SSCB yapısı dizel lokomotifleri ve elektrikli lokomotifler almaktadır. DAC ile İskandinav ülkeleri arasındaki demiryolu bağlantısı Danimarka'ya (Gedser) ve İsveç'e (Trelleborg) uzanan iki feribot hattıyla sağlanmakta ve bu hatlar ilgili ülkelerin demiryolu işletmeleri ile Deutsche Reischbahn tarafından ortaklaşa çalıştırılmaktadır. İsveç ile Norveç, kıta Avrupasıyla ulaşımlarının yarısından fazlasını bu yolla gerçekleştirmektedirler.

DAC demiryolu ağı Avrupa'nın en yoğun demiryolları arasındadır. Toplam 14.384 km uzunluğundadır. 1972'de demiryolları 641 milyon insan taşımıştır. Aynı yıl içinde demiryoluyla yüktaşımacılığı 274,5 milyon tona yükselmiştir.

Sarnıçlı vagonlarla taşımacılık yaygınlaşmakta, trenler ve garlar gerekli düzenlemelerden geçmektedirler. Rostock limanı da bu tür ulaşım araçları için donatılmıştır. Daha şimdiden, sarnışlı - vagon taşımacılığı için devamlı hatlar konulmuştur. Sarnıçlı vagon taşımacılığı sağladığı kolaylıklardan dolayı, son yıllarda hızlı bir gelişme göstermiştir. 1969'da genel kapasite 112.000 sarnıç-vagon'dan 1972'de 258.000'e yükselmiştir. DAC'da 19 sarnıç-vagon yükleme - boşaltma garı kurulmuştur. Halen hizmette bulunan altı garın da gözden geçirilmesi öngörülmüştür.

Karayolu ulaşımı:

Karayolu ağı, toplam uzunlukları 12.364 km'yi bulan trafiği yoğun yollardan (otoyolar, ulusal yollar) ve toplam uzunlukları 33.203 km'yi bulan ikincil yollardan (1. ve 2. sınıf yollar) oluşur.

Araçların akış hızını çok sayıda transit yolu ve yoğun bir yol ağı sağlar. Sınır kapılarında yüksek kapasiteli yol garları, trafik akışını hızlandırmak için yeniden düzenlenmiştir. Tüm illerde ve başkent Berlin'de yolcu taşıma işletmeleri kurulmuştur. Bunların kapasitesi 1973'de 19.100 yolcu otobüsüne yükselmiştir. Taşınan yolcu sayısı 1.253 milyonu bulmuştur. Taşınan yük miktarı ise aynı yılda 523 milyon tona çıkmıştır.

Birbirine yakın yerleşme merkezleri arasındaki ulaşımda son yıllarda gözalıcı bir ilerleme kaydetmiştir: 1973'de böylece 1.814 milyon yolcu taşınmıştır. Bunun 341 milyonu Berlin'de ve önemli bölümü metroyla ve banliyö trenleriyle gerçekleşmiştir.

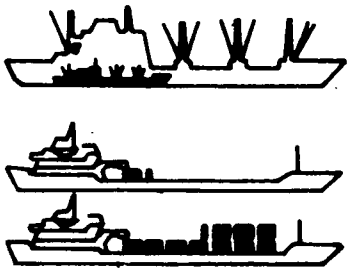
Denizyolu ulaşımı:

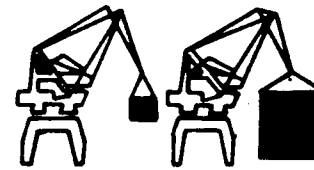
Denizyolu ulaşımı DAC için oldukça yeni bir alandır. Her şeye karşın DAC'ın demiryoluyla taşıma kapasitesi 1973'de 1.465.308 tonalitoya (190 gemi) çıkmıştır. Bu gemilerin büyük bir bölümü DAC'ın 4 tersanesinde yapılmış geri kalanlar da dışarıdan satın alınmıştır. Denizyoluyla yük taşıma kapasitesi 1973'de 11,5 milyon tonu bulmuştur.

Düzenli birkaç hat üzerinde sefer yapan ticaret filosunun yanısıra, DAC'ın önemli bir balıkçı filosu da vardır; bu filo balıkçı teknelerini ve gemi fabrikaları kapsar.

Nehir yoları:

Taşınan toplam yük miktarı içindeki oranı düşük olsa da, nehiryolu trafiği transit geçişlerde önemli bir işleve sahiptir. Bu önem Elbe ve Oder nehirlerinin ve Merkez Kanalı'nın merkezi bir konumda bulunmasından ileri gelmektedir: DAC'da iç nehir yollarının uzunluğu toplam 2.546 km'dir ve bunun 1.800 km'sinden 300 tonu aşkın tekneler yararlanabilmektedirler.

SU YOLUYLA TAŞIMACILIK DAC Bandıralı Teknelerle

Taşıma kapasitesi (Tonilato olarak)		Taşınan Yük (Tonilato olarak)		Yükleme Boşaltma (Ton olarak)	
1960	277.424	1960	1.375.000	1960	4 461 000
1973	1.465.308	1973	11.498.000	1973	15 799 000

1973'te belli başlı limanlarda Yükleme Boşaltma (Ton olarak)
Rostock : 12 477 000 Wismar : 2 406 000 Stralsund: 916 000

Yük taşımacılığı bakımından en önemli iç limanlar, Dresden, Riesa, Magdeburg ve başkent Berlin limanlarıdır. Buna karşılık yolcu taşımacılığı bakımından en başta gelen yolcu limanları ise Berlin, Dresden ve Baltık limanlarıdır. Yolcu taşımacılığı «Weisse Flotte» tarafından yapılmakta, yılda 8 milyon yolcu taşınmaktadır.

Hava ulaşımı:

1956'da hizmete giren hava yolları, ulaşımcılığın en yeni kesimidir. Interflug Havayolları'nın hat sayısı, 1956' da 5 iken 47'ye yükselmiştir. Interflug, pistleri kıtalararası jetler için donatılmış üç hava limanına: Berlin, Leipzig ve Dresden hava limanlarına sahiptir. Interflug 1973'de 911.700 yolcu ve 19.799 ton yük taşımıştır. Interflug yabancı şirketlerle 128 temsilcilik anlaşması bağıtlamıştır.

İşletmeye ait uçakların 1973'de yaptıkları yol 20.126 milyon km'dir. Interflug, ayrıca, tarım ve ormancılık çalışmaları için özel servisler ihdas etmiş, bu servisler 2.520.000 hektarlık bir alandaki hizmetleri üstlenmişlerdir.

Dış Ticaret:

Son yirmibeş yıl boyunca Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin sürekli ekonomik büyümesi, dış ticaretin önemli ölçüde artmasıyla ve ekonomik, bilimsel ve teknik işbirliği ilişkilerinin genişlemesiyle atbaşı gitmiştir. 1973'de dış ticaret hacmi 53,5 milyar mark olarak (1949'a oranla yirmi kat fazla) gerçekleşti. DAC bugün, dengeli ve sürekli ekonomik gelişimiyle ve ürünlerinin kalitesiyle takdir gören, büyük ticari olanaklara sahip, sanayileşmiş ve çağdaş bir sosyalist ülkedir.

DAC dış ticaretinin yapısı çeşitlilik özelliği gösterir. Bu yapı içinde, sanayi donanımları ve makina, elektroteknik ve elektronik endüstrileri mamülleri ön sırada yer almaktadır. Metalurji mamülleri, dışsatımların % 60'ını ve dışalımların da % 35'den fazlasını oluşturur. Bunu, kimyasal maddeler ve komple sanayi donanımları izlemektedir. DAC, patent hakları ve çağdaş teknolojiler satımı için piyasalarda varlığını hissettirmektedir.

Dış ekonomik ilişkiler SSCB'yle ve Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne üye diğer ülkelerle ekonomik iç içeliğin etkisi altındadır. 1974'de 25. yılını kutlayan EYK, dünya nüfusunun onda birini kapsayan ve dünyada sanayi üretiminin üçte birini gerçekleştiren ülkeleri içermektedir.

DAC, uluslararası sosyalist işbölümünde ve EYK'nın — işbirliğinin ve ekonomik bütünleşmenin derinleştirilmesine ve yetkinleştirilmesine yönelik — genel programı çerçevesinde yürüyen işbirliğinde etkin bir rol oynamaktadır. Gelecek 15 - 20 yıl için geçerli olan bu uzun erimli proje, üretimin, bilimlerin ve tekniğin geliştirilmesiyle bağlantılıdır. En başta, sosyalist kollektif çalışmanın yararları-

nın değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

1973 yılı ortalarında, Genel Program'ın kabul edilmesinden iki yıl sonra, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin 27. Toplantısı, ekonomik ve bilimsel işbirliği alanındaki çalışmaların, esas itıbariyla, EYK tarafından düzenlenmekte olduğunu saptamıştır. Özellikle enerji sektöründe, petrokimya dalında, makina sanayiinin, elektroteknik ve elektronik sanayilerinin çeşitli kesimlerinde uzmanlaşmaya ve birliğine ilişkin çeşitli projeler halen gerçekleşme yolundadır.

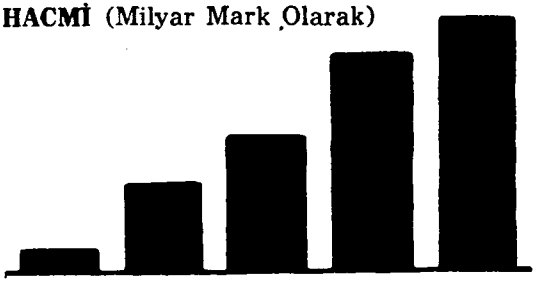
Sovyetler Birliği, DAC'ın dış ticaretinde en başta gelen ülkedir. DAC'ın bu ülkeyle yaptığı alış - verişin parasal hacmi 1973'de 18.500 milyon marktı. Bu rakam, — SSCB'nin en yoğun ticari ilişkide bulunduğu ülke olan — DAC'ın dış satım ve dışalımlarının % 35'ine eşittir. SSCB, makina, donanım ve tesis dışalımının dörtte birini DAC'dan gerçekleştirmektedir.

SSCB'den yapılan dışalımlar içinde, makina ve donanımların, enerji santralleri için donanımların, iş rasyonelleştirme ve otomasyon aygıtlarının, kara taşıtları ile tüketim mallarının oranı artmaktadır. Sovyetler Birliği'nden gönderilen hammaddeler, DAC'da çok gelişmiş olan imalat sanayinin gereksiniminin karşılanması bakımından bir güvence oluşturmaktadır. DAC'a, haddelenmiş çelik dışalımının % 80'ini, dışarıdan aldığı petrolün % 90'ını, demir cevherinin, pamuk ve odun - kerestenin % 90'dan fazlasını, doğal gazın % 100'ünü tek başına SSCB sağlamaktadır. DAC ekonomisi, ürettiği makinalı iş tezgâhları, tarım makinaları, demiryolu malzemesi, gemiler, bilimsel aygıtlar, büro donanımları, kimyasal maddeler ve hafif sanayi ürünleri için Sovyet pazarında uzun erimli geniş sürüm olanakları bulmaktadır.

İki ülke, işbirliğini daha da pekiştirmek için, son derece önemli projelere ilişkin altmıştan fazla sözleşmeyi hükümetler ve bakanlıklar düzeyinde bağıtlamışlardır. Sovyetler Birliği'nde 50'yi aşkın bakanlık ve kamu kuruluşu, DAC'da otuz kadar eşkonumdaki kuruluşla işbirliği yap-

maktadır. DAC ve SSCB Hükümetlerarası Komisyonunun 1974 Martında Moskova'da gerçekleşen 15. toplantısı, her iki devletin ekonomileri arasındaki bütünleşme biçimlerini ele almıştır. Bu toplantıda şu alanlarda işbirliğinin genişletilmesi üzerine bir sözleşme imzalanmıştır: Optik ve optik - mekanik sanayileri; Polonya Halk Cumhuriyeti'nin de katılacağı elektroteknik donanım tesisinin ortaklaşa yapımı.

DIŞ TİCARET HACMİ (Milyar Mark Olarak)

1950	1960	1965	1970	1973
3,7	18,5	24,7	39,6	53,5

Çekoslovakya, Polonya, Macaristan, Bulgaristan, Romanya, Moğolistan ve Küba gibi Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'ne üye diğer ülkelerle ekonomik ilişkiler de aynı özellikleri göstermektedir: Kollektif çalışmada ilerleme; araştırma, kalkınma ve üretim konularında işbirliği ve uzmanlaşma anlaşmaları; bazı projelerin ortaklaşa gerçekleştirilmesi; alış - verişin alabildiğine artırılması. DAC, bu arada, Yugoslavya, Vietnam Demokratik Cumhuriyeti ve Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti'yle de uzun erimli anlaşmalarla düzenlenmiş ekonomik ilişkiler sürdürmektedir. Ayrıca, Çin Halk Cumhuriyeti'yle ve Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'yle de alış - verişin genişletilmesi üzerinde mutabakata varılmıştır.

Son yıllarda, ekonomik, bilimsel ve teknik işbirliği Asya, Afrika ve Latin Amerika devletleriyle önemli ölçüde

ilerlemiştir. Pek çok durumda, diplomatik ilişkilerin kurulmasıyla başlayan görüşmeler hükümetlerarası uzun erimli anlaşmalar bağıtlanmasına varmaktadır. Gelişmekte olan ülkelerle alış - veriş 1973'de bir önceki yıla oranla % 22 artmıştır.

Cezayir, Suriye, Mısır, Hindistan ve Irak'la (bunlar DAC'm gelişmekte olan ülkeler arasında en yoğun ilişkide bulunduğu ülkelerdir) alış - veriş çok hızlı gelişmiştir. Ayrıca, bugüne dek DAC dış ticaretinde varlığı pek az hissedilen Fas, Tanzanya, Meksika, Peru, Gine gibi ülkelerle ticari ilişkilerde önemli bir gelişme kaydedilmiştir. DAC bu ülkelere komple sanayi tesisleri, çeşitli aygıtlar ve üretim malları ihraç ederken, onlardan da bu ülkelerin geleneksel ürünlerini ve —gün geçtikçe artan ölçülerde— sanayi ürünleri ithal etmektedir.

Birleşmiş Milletler Örgütü Ticaret ve Kalkınma Konferansı'nda (UNCTAD) ilan edilen ilkelerle tam bir uygunluk içinde, DAC, gelişmekte olan ülkelerle alış - verişini artırarak bu ülkeler ekonomilerinin sağlamlaşmasına katkıda bulunmaktadır. Bu çerçeve içinde uzman kadroların yetişmesini üstlenmekte, ilgili ülkelere uzmanlar göndermekte ve projeler hazırlanmasına girişmektedir. Sadece son birkaç yıl içinde, gelişmekte olan ülkelerden 4.200 kişi DAC' da tam bir mesleki eğitim almış ya da sürekli bir meslek stajına katılmıştır. Hindistan, Mısır, Cezayir, Tunus, Brezilya, Kolombiya ve diğer ülkelerden çok sayıda işletme, DAC'dan patent hakkı almıştır.

Sosyalist devletlerce yürütülen etkin barış ve yumuşama politikası, aynı zamanda, sanayileşmiş kapitalist ülkelerle yapılan ticari ilişkilere de olumlu biçimde yansımaktadır. Bunların pek çoğuyla diplomatik ilişkilerin kurulması, gerek ticaretin, gerekse ekonomik, sınai, bilimsel ve teknik işbirliğinin gelişimi için elverişli koşullar yaratmıştır. İtalya, Fransa, İngiltere, Finlandiya, İsveç, Avusturya ve daha başka birçok ülkelerin hükümetleriyle yapılan anlaşmalar, hak eşitliği ve karşılıklı yarar ilkelerine dayalı uzun erimli bir işbirliği için sağlam temeller oluşturmaktadır.

Son yıllarda sanayileşmiş kapitalist ülkelerle yapılan alış - verişte gözlenen ilerlemeler DAC'ın ekonomik gücünü kanıtlamakta ve ilişkilerin genişletilmesi için ideal bir temel oluşturmaktadır. 1973'de bu ülkelerle yapılan alış - veriş hacmi bir önceki yıla oranla % 24 artmıştır. İtalya, Hollanda, Belçika ve Avusturya bu ortalamanın üstündedir.

Uluslararası fuarlar ve sergiler, DAC sanayiinin verimliliği ve dışsatım arzı konularında bilgilenme olanağı vermektedir. DAC her yıl yaklaşık 25 kadar fuara katılmakta, kollektif sergiler veya tanıtma büroları açmaktadır. Ayrıca, çeşitli dış ticaret işletmeleri de uluslararası teknik sergilere katılmakta ya da bunları düzenlemektedir.

DAC, mart ve eylül başlarında olmak üzere, yılda iki kez iş dünyasına ev sahipliği yapmaktadır. Leipzig fuarı, gelenekseli ve yeni buluşları biraraya getiren en önemli gösterilerden biridir. İlkbahar ve Sonbahar Leipzig Fuarlarında teknik mamüller ve tüketim malları birarada sergilenmektedir. Mühendislere yönelik mesleki oturumları, sempozyumları ve teknik yol gösterme hizmetlerini de içeren bilimsel ve teknik gösteriler programı, Leipzig Fuarlarını; ticaret adamları, teknisyenler ve bilim adamları için gerçek bir çekim merkezi haline getirmektedir. Dünyanın beş kıtasından üreticiler, Leipzig Fuarının, uluslararası ticaret dünyasında pek değerli sayılan altın madalyalarından ya da diplomalarından birisini kazanmaya çalışırlar.

LEIPZIG FUARLARI

Yıl	Fuar Alanı (m^2)	Fuara Katılan İşletmeler Sayısı
İlkbahar Fuarları		
1946	26.400	2.770
1960	297.000	9.472
1973	350.000	9.250
Sonbahar Fuarları		
1947	44.900	4.317
1960	115.000	6.853
1973	270.000	6.275

İç Ticaret ve Hizmetler:

DAC'da çok iyi örgütlenmiş ve çok çeşitli ürünleri kapsayan geniş bir perakende ticaret ağı vardır. Bu ağın, en küçük köylere dek yayılmış satış noktaları bulunur.

Ticarette üç kuruluş vardır:

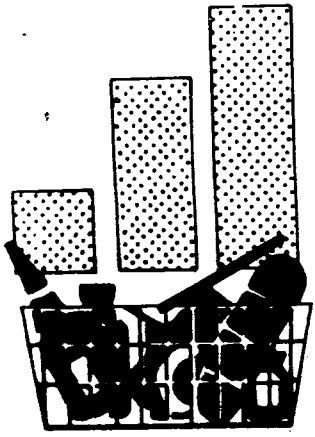
1 — Devletleştirilmiş perakende ticaret (H. O.);
2 — Tüketim kooperatiflerinin perakende ticareti (Konsum);
3 — Özel perakende ticaret, lokantalar ve perakende ticaret yapan küçük üreticiler ve zanaatkârlar.

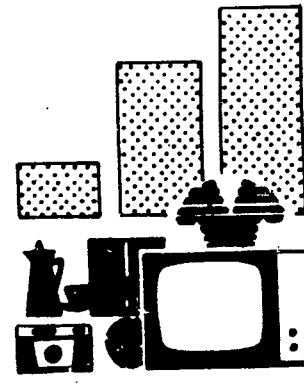
DAC'da iç ticaret, esas olarak, devletleştirilmiş ticaret örgütü (H. O.) ve tüketim kooperatifleri (Konsum) eliyle yürütülür. Sadece bu iki ticaret türü, satışlar toplamının beşte dördünü gerçekleştirmektedir. DAC'da perakende satışların toplam tutarı, birçok malın fiyatlarındaki düşmelere karşın, 1950'den bu yana dört kattan fazla artmıştır. Bunun nedeni, gıda maddelerinin ve tüketim mallarının satışının artmasıdır. Bununla birlikte, ticaret alanında alınmış olan bazı önlemlerin de bu yönde katkısı olmuştur. Bunlar arasında, en büyük mağazaların aralarında birleşerek «Centrum» mağazalar zincirini oluşturmasını, «Kontex», «Magnet» ve «Kontakring» gibi başka mağaza gruplaşmalarını, Leipzig ve Karl - Marx - Stadt'da katalog üzerinden verilen siparişlere göre satış yapan büyük mağazalar kurulmasını (bu mağazaların 1972 yılı satışları toplamı 468 milyon markı bulmuştur) ve kırsal kesimde gezer pazar - kamyon servisinin de katkısıyla ticaretin genişlemesini sayabiliriz.

Sosyalist perakende ticaret, devlet mağazalarının (H. O.) ve tüketim kooperatiflerinin satışlarından oluşmaktadır. 34.000'i kooperatiflere ait olmak üzere, 70.000 sosyalist satış mağazası bulunmaktadır. Kooperatifler, üyelerine alımlarının her biri için bilet vermekte ve yıl sonunda da alım tutarına orantılı bir indirimde (risturn) bulunmaktadırlar. Kooperatifler, çeşitli servislerden (bu tür servisler, devlet mağazalarında da yerine getirilir) ayrı olarak 1500

üretim birimini içermektedirler. Bu birimler arasında örneğin, çamaşırhaneler, boyahaneler, ev aletleri kiralama hizmetleri bulunmaktadır. Otelcilik ve lokantacılık alanında ise kooperatiflerce işletilen 6000 otel ve lokantaya karşılık, devletçe işletilenlerin sayısı 15000 dolaylarındadır. Yüzdelik satıcılar, işletmelerini büyütmek isteyen ve bunun için de kamu kuruluşlarından yardım alan özel mülk sahipleridir. Bu yarı-kamusal sektör mal ve hizmet dağıtımının sürekliliğini sağlamak üzere, devlet satış kurumlarıyla ve tüketim kooperatifleriyle sözleşmeler imzalar.

PERAKENDE TİCARET HACMİ (Milyar Mark Olarak)

	Gıda vb.	Dayanıklı Tüketim Malları
1950	10.550	6710
1960	24.921	20.036
1973	39.546	35.055

1973'te sosyalist ticaret kurumları 63 milyar marklık bir satış gerçekleştirmiş; toplam ticaret de 74,6 milyar marka ulaşmıştır.

Sosyalist sektördeki mağazaların tümünde, onların çalışmalarına yardımcı olan birer konsey ve birtakım komisyonlar vardır. Seçimle göreve gelen gönüllülerden oluşan

BAZI MALLARIN PERAKENDE SATIŞ FİATI
(Mark olarak)

Malın Cinsi	Miktarı	Fiatı
Patates	5 Kg	0.85
Elma	1 »	1.82
Çavdar ekmeği	1 »	0.52
Dana rosto (kemiksiz)	1 »	9.80
Pastörize süt (% 2,5 yağlı)	0.5 l.	0.36
Peynir (% 30 yağlı) 1. kalite	1 Kg.	7.20
Tereyağı, 1. Kalite	1 »	10.—
Margarin (en ucuzu)	1 »	2.—
Yumurta	1 Adet	0.34
Sarı bira, 11° ya da 11,5°	1 l.	1.60
Çocuk ayakkabısı, kauçuk tabanlı, 35 no.	1 Çift	16.30
Aspiratör	1 Adet	195.—
Çamaşır Makinası yarı-otomatik, 4 kg.	1 »	1.450.—
Buzdolabı, 130 litre	1 »	1.100.—
Dikiş makinası, elektrikli (Veritas marka)	1 »	662.—
Televizyon cihazı 59 cm ekran	1 »	1970.—
Linyit Briket		
Karneyle	50 Kg.	1,70
Serbest piyasadan	50 Kg.	3.51
Taşıt kartı, otobüs, tren için (2. sınıf)	15 Km.	2.50
Berlin Banliyö treni, 1. Bölge		0.20
Uçak Bileti, Bir kişi Berlin-Leipzig		32.—
Mektup pulu (20 gr.a kadar zarf için)		
Şehir içi		0.10
Ülke içi		0.20
Elektrik abonman tarifesi		0.50
Ev elektriği tüketimi	1 Kw/saat	0.08
Tiyatro koltuğu	1 Kişi	2.20 — 15.—
Müzelere giriş	1 Kişi	0.20 — 1.—
Kütüphane hizmetleri		Ücretsiz

bu konsey ve komisyonlar, etkili bir toplumsal denetim yapar ve halkın dileklerini aktarırlar. Bu konsey ve komisyonlar, ayrıca, tüketici konferansları, müşterileri ve satış personelini biraraya getiren açık tartışmalar örgütlerler; bu organlar sosyalist demokrasinin bir biçimidir.

Alış - veriş hakkı, DAC'da pek çok belirlemelerle açıklığa kavuşturulmuştur. Müşterinin sahip olduğu pek çok ayrıcalık arasında, şikayet hakkı, malın kusurlu çıkması halinde indirim uygulanması ya da mal satıldığı anda kullanılamaz duruma gelmişse malın değiştirilmesi hakkını sayabiliriz. Taksitli satışlar, yüksek değerdeki dayanıklı tüketim maddeleri için geçerlidir. Faiz oranları son derece düşüktür.

Tüm sanayileşmiş ülkelerde olduğu gibi, toptan ticaret farklılaşmaya uğramış ve çeşitli sektörlerin yapılarına uygun hale gelmiştir. Büyük mağaza birlikleri, tüketim kooperatifleri ve devlet ticaret kurumları, işlemleri kısaltmak için, yine de, alımlarını doğrudan doğruya üretim birimlerinden yapmaya çalışırlar.

Birçok işletmeler, belediyelerin hizmet kombinaları ve çoğunluğu üretim kooperatiflerinde toplanmış olan zanaatkârlar — bazı işlerden kısmen hatta tamamen kurtulan kadınlar başta olmak üzere — halkın yaşam koşullarının iyileştirilmesine önemli ölçüde yardımcı olmaktadırlar. Hizmet sektöründe kullanılan donanımların, özellikle yeni toplu konutlarda yaygınlaştırılması öngörülmüştür. Büyük işletmelerin tümü ve orta işletmelerin çoğu kendi işçilerine ve hizmetlilerine yönelik hizmet birimleri (lokanta, kantin, kuaför salonu, onarıma gidecek eşyaları —özellikle giyim eşyasını ve ev donanımını — bırakma noktası) açmışlardır.

Yaşam düzeyi

Halkın yaşam düzeyi yalnızca, işçilerin ve hizmetlilerin gerçek geliriyle ölçülmez. Halkın yaşam düzeyini ince-

lerken, öncelikle, *bunalım tanımayan* bir ekonominin *sürekli* olarak geliştiğini, ücretlerin ve fiyatların istikrarını koruduğunu, emeklilik maaşının güvence altında olduğunu, gerek işyeri ölçeğinde, gerekse ulusal ölçekte geniş bir sağlık ve sosyal yardım ağı bulunduğunu, iş sağlığının korunduğunu ve iş kazalarına karşı güçlü önlemler alındığını, tıbbi yardımlar hastaneler ve tedaviler için hastalardan ücret alınmadığını, ücretli tatil hakkının güvence altında

İŞÇİ VE HİZMETLİ AİLELERİNİN NET ORTALAMA AYLIK GELİRİ

(1973 yılında)

İki kişilik aile	1.021	Mark
1 çocuklu aile (3 kişi)	1.189	»
2 çocuklu aile (4 kişi)	1.244	»
3 çocuklu aile (5 kişi)	1.267	»

ÜÇ KİŞİLİK BİR AİLENİN ORTALAMA MASRAFLARI İÇİNDE BAZI BÜYÜK KALEMLERİN ORANLARI

	%
Beslenme	26,3
Sigara, içki v.b.	8,4
Ayakkabılar	2,2
Dokuma ve kumaşlar	10,5
Diğer dayanıklı tüketim eşyası	18,1
Hizmetler ve onarım giderleri (genel)	11,9
Taşıt ücretleri % 1,2	
Kira % 2,7	
Elektrik ve hava gazı % 1,4	

DAC'da genel eğitim okullarının sayısı 5.896'yı bulmaktadır. 102.800 dershaneyi içeren bu okullarda 147.000 eğitimci 2,7 milyon öğrenciyi yetiştirmektedir. Her bir eğitimciye düşen ortalama öğrenci sayısı 18,5'tur. Dershanelerde ortalama olarak 26,3 öğrenci eğitim görür.

bulunduğunu ve düzenli olarak ödendiğini, çocuğu ve anneyi koruyan çeşitli önlem uygulandığını, tek bir sosyalist eğitim sistemi olduğunu, tüm ilk, orta, yüksek ve teknik öğretim masraflarının devletçe karşılandığını da gözönüne almak gerekir.

Sağlam DAC parasının yüksek bir satın alma gücü sağlamasından başka, kiraların çok düşük olması, çeşitli hizmetlerin varlığı, haftada beş günlük çalışma süresinin gitgide kısalması gibi bir dizi etkenin, DAC yurttaşlarının yaşamında önemli bir rol oynadığını belirtmek gerekir. Bu önlemlere, 1972 yılından itibaren yürürlüğe giren, emekli aylıklarının artırılması, genç evlilere faizsiz kredi açılması, bireysel sayfiye evleri yapımına kolaylık sağlanması gibi yenilerini de eklemek uygun olur. Temel gıda maddelerinin düşük tüketim fiyatlarını desteklemek, dayanıklı bazı tüketim maddelerinin, çocuk giyim eşyasının ve yakıtların fiyatlarını sabit tutmak, taşıt bilet ücretlerinin ve kiraların düşük düzeyini korumak, eğitime, spora ve kültür işlerine yapılan yardımları sürdürmek için devlet bütçesinden ayrılan ödenekler ve sosyal yardımlar 1965 - 1970 yıllarında 110 milyar markı bulmuştur.

Eğitim, kültür, radyo ve televizyon, spor, eğlence ve dinlenme, gençliğin yetişmesi gelişimi, kamu sağlığı, toplumsal işler ve sosyal sigorta için yapılan bütçe harcamaları 32,7 milyar marka yükselmiştir. Sosyalist işletmelerde tam gün çalışan işçilerin ve diğer çalışanların aylık ortalama geliri 1973'de 835 marktı. Kredi kurumlarındaki mevduat ve özel tasarrufla 65,123 milyar marka (kişi başına 3.835 mark) çıkmıştı.

DEVLET HARCAMALARININ BAŞLICA KALEMLERİ
(Milyon Mark olarak)

	1950	1973
Eğitim (Yüksek Öğretim ve Yüksek Teknik Öğretim de içinde)	1.136	7.321
Kültür İşleri (Radyo ve Televizyon da içinde)	312	1.455
Sağlık ve Sosyal Yardım (Sosyal Sigorta hariç)	1.394	6.988
Sosyal Sigortalar ve Emekli Maaşları	4.575	19.891

1 Temmuz 1972'den itibaren, devlet ve kooperatif sektörlerinde toplam 273.000 dairenin (yeni yapımlar) kiralarında indirim yapılmıştır. Bu dairelerde oturan ailelerin % 94'ü bu indirimden yararlandı, indirim tutarı, dairelerin yarısında 10 - 20 markı, dörtte birinde ise 20 - 50 markı buldu. On katlı bir apartmanda, — bir oturma odasından bir yatak odasından ve bir çocuklar için yatak odasından, mutfak, banyo - tuvalet ve balkondan oluşan - bir dairenin aylık kirası, kalorifer yakıt parası da içinde, 110 marktır.

Halkın net geliri, 1970 yılına oranla 1973'de % 16 artmış, bu artıştan sadece ve sadece emekçiler ile emekliler yararlanmışlardır. Perakende ticaret hacmi 1973'de % 16,5 bir artışla 10.500 milyon marka yükselmiştir. Bu artış özellikle dayanıklı tüketim maddelerinde (% 23,9) görülmüş, gıda, sigara ve içki perakende satışlarındaki artış ise % 10,5 olmuştur. Tüm bu dönem boyunca perakende satış fiyatlarında herhangi bir artış olmadığına da dikkat çekmek isteriz.

EĞİTİM

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde, üstün nitelikleri pek çok ülkede takdir gören bir eğitim sistemi uygulanmaktadır. Hitler faşizminin 1945'de ezilmesinden sonra işçi sınıfının ve onun Marksçı - Leninci örgütü, Almanya Sosyalist Birlik Partisi'nin önderliğinde gerçekleştirilen eğitim reformu toplumsal yaşamın bu kesimini yenibaştan kurdu. Bu konuda da Sovyetler Birliği paha biçilmez bir yardımda bulundu.

«Alman eğitim sisteminin, demokratikleştirilmesi üzerine 1 Eylül 1946 Yasası» okulun işlevini, anti - faşist ve demokratik devrim sırasında oluşturulan yeni düzenin sağlamlaştırılmasına etkin bir katkıda bulunma, öğretimin ve eğitimin faşist ideolojiden kurtarılması ve gençlerin barış, dostluk ve demokrasi anlayışına göre yetiştirilmesi olarak tanımlıyordu. Amacını, «gençliği Nazi yanlısı ve militarist fikirlerden kurtarmak, çocuklara halkların huzur içinde ve kardeşçe yanyana yaşamaları, demokrasi ve insanlık ülkülerini aşılamak» olarak saptıyordu. İşçi ve köylü iktidarı burjuvazinin eğitimdeki ayrıcalıklarına son verdi, herkesin eğitimin her kademesine yükselebilme yolunu

açtı ve işçi köylü çocuklarına geniş bir destek sağladı.

Nazi yanlısı ve militarist düşünceleri yayan öğretmenler eğitimden uzaklaştırıldı, çünkü yeni yasa ancak ve ancak, bu yasanın gerekliliğine inanan ve sorumluluklarının bilincinde olan öğretmenler tarafından uygulanabilirdi.

Eğitim, yapısı ve programları bakımından her zaman için toplum gelişimine uyarlandı ve DAC'da toplumun devrimci değişimleri için son derece önemli bir öğe haline geldi. 1952'de alınan kararla sosyalizm kuruculuğuna girişildiğinde okulu ve tümüyle eğitimi yetkinleştirmek zorunlu hale geldi. İşçi sınıfı partisi, 1956'da politeknik eğitimin kurulmasını kararlaştırıyordu. 1959'da sekiz sınıflı okul kaldırılıyor ve yerine on sınıflı genel ve politeknik öğrenim getiriliyordu.

1965'de sosyalist eğitim yasası yürürlüğe girdi. Bu yasa, devlet icraatının bu alandaki çerçevesini saptıyordu. Birkaç yıl sonra 1971'de, Almanya Sosyalist Birlik Partisi 8. Kongresi, on sınıflı okulu 1975'e dek tüm ülke çapında

DAC'DA EĞİTİM YAŞAMIYLA İLGİLİ İSTATİSTİK VERİLER (1973)

Eğitim Kurumları	Sayıları	Öğrenci Sayısı	Öğretim görevlisi Sayısı
Çocuk yuvaları	11.432	675.100	64.000
Okullar	5.896	2.754.270	155.000 Öğr.gör.
			30.000 Eğitimci
Meslek Okulları	1.044	429.000	14.000
Yüksek teknik okullar	106	152.137 (1)	
Yüksek okullar	54	145.776 (2)	
Ulusal bütçede eğitim harcaması (Yerel yatırımlar hariç)		5 milyar Mark	
Okul ve yuvar kantinleri için ödenekler toplamı		630 milyon Mark	

(1) Tam gün okula devamı eden öğrencilerin sayısı 66.000
(2) Tam gün okula devamı eden öğrencilerin sayısı 111.000

uygulama kararını alıyordu. Böylece sosyalist toplum gerek işçi sınıfının ve tüm emekçi halkın yaygın bir öğrenim görmesini, gerekse sosyalist kişiliğin genel gelişimini olanaklı kılan koşulları yaratmış oluyordu. Kültür ve eğitim zenginlikleri tüm çocuklara açıldı; çocuklar yaratıcı becerilerini tam olarak geliştirebilecekleri koşullara sahip oldular.

Sosyalist eğitim, bilim ile ideolojik taraflılığın bütünlüğü ilkesine, yaşamla ve üretici çalışmayla, spor ve kültür yaşamıyla kurulmuş sıkı ilişkilere dayanmaktadır. Bu kurallar gün geçtikçe daha mükemmel bir şekilde uygulanmaktadır.

Tüm öğretim ve eğitim çalışmasının eksenini, erkek ve kız çocuklarının, gelişmiş sosyalist toplumda üstlenecekleri görevlere hazırlanması oluşturmaktadır. Çocukların işçi sınıfı ideolojisini ve ahlakını kazanmalarına büyük önem gösterilmektedir. Çocukları, özellikle sosyalist yurtseverliğin ve proletarya enternasyonalizminin yüce değerlerini, çalışma karşısında, sosyalizme özgü olumlu bir tavrı benimsemeleri gözetilmektedir. Okullu çocuklar, işçi sınıfının ahlak değerlerini ve ülkülerini üretici toplumsal faaliyetlerin çeşitli biçimleri ve politeknik eğitim sırasında sosyalist sanayi ve tarım işletmelerindeki çalışmaları sayesinde özümsemektedirler. Böylece, çalışma ve çalışan karşısında büyük bir saygı duymaktadırlar. İşçilerin ve kooperatifçi köylülerin etkisi altında, sorumluluk bilinci, özgürce kabul edilen bir disiplin ve devrimci atılganlık kazanmaktadırlar.

Sosyalist okuldaki öğrenim ve eğitim, topluluklar çerçevesinde yürütülmektedir. Okulda, topluluk duygusunun kazandırılmasına önde gelen bir önlem verilmektedir. Sosyalist okuldaki eğitim ve öğrenimin en önemli yönlerinden biri işte budur. Bu duyguya, çocuklar arasında kollektif ilişkilerin serpilip gelişmesi, her birinin davranışı ile sosyalist toplumda işçi sınıfından ve diğer emekçilerden beklenen davranış arasındaki uyum sağlanması yoluyla varılmaktadır.

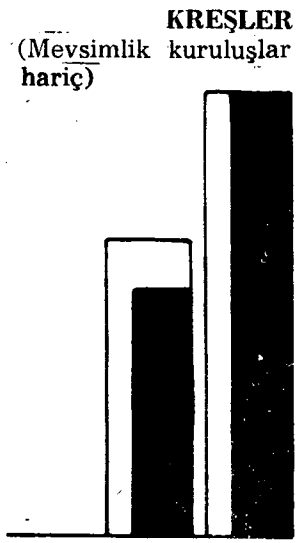
Eğitimde öncelik, derneklerde ve çalışma gruplarındaki okuldışı çalışmalarla tamamlanan genel eğitime verilmiştir. Genel sosyalist eğitim, matematiği, fen bilimlerini ve politeknik öğrenimi, yurttaşlık öğrenimini, toplumsal ve moral bilimleri, Almancayı, yabancı dilleri, sanatı ve beden eğitimini kapsamaktadır. Meslek eğitimi daha sonra bu ortak gövdeyle bütünleşmektedir. Eğitim, okul - öncesi eğitimden başlayıp genel eğitim okulundan, meslek okullarından; yükseköğretim ve yüksek tekniköğretimden geçerek, yetişkinlerin uzmanlaşmalarına dek düzenlidir, örgütlüdür. Bir kademeden diğerine yükselme uyumlu bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Eğitim parasızdır ve devlet bu amaçla gitgide büyüyen harcamalarda bulunmaktadır.

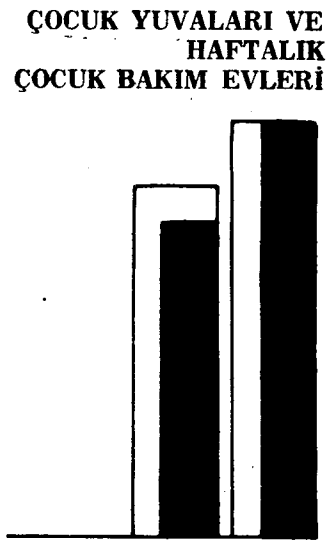
Kreşler ve Çocuk Yuvaları

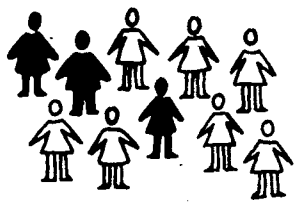
Anneleri çalışan ve öğrenimlerini sürdüren süt çocuklarına ve küçük yaştaki çocuklara yönelik geniş bir halk kreşleri ağı oluşturulmuştur. Bu kuruluşlardaki donanımlar sürekli olarak geliştirilmekte, çocuklar aileleriyle sıkı bir ilişki içinde bakılmakta ve eğitilmektedirler. Çocuklar düzenli olarak tıbbi muayeneden geçirilmekte ve deneyimli çocuk bakıcılarına emanet edilmektedir. Tüm bunlar, çocuğun bedensel ve zihinsel gelişiminin uyumlu olmasını sağlamaktadır.

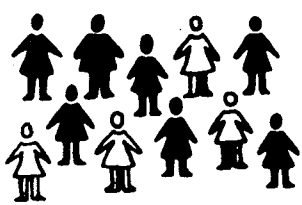
İsteyen ana - babalar, üç - altı yaş arasındaki çocuklarını çocuk yuvalarına gönderebilirler. Bu kuruluşların amacı, okul - öncesi bir eğitim programı sayesinde çocukları daha sonraki okul yaşamına hazırlamaktır. Kadın eğitimciler, çocukların zihinsel ve bedensel gelişimine özen gösterirler. Çocuklar, buralarda ülkelerini tanımaya başlarlar ve çalışma ve çalışan karşısında saygı anlayışı içinde eğitilirler. Gözlemleme anlayışları, zihinleri ve bellekleri geliştirilir, sözcük hazineleri genişletilir ve ana dillerini düzgün olarak konuşmaları öğretilir. Resim yapmaya, model çizmeye, şarkı söylemeye ve dans etmeye istekli olan

İşçi-köylü devleti çocuklara özel bir özen göstermektedir.

	Kuruluş	Yer sayısı
1960	2.740	92.408
1973	5.308	223.380

	Kuruluş	Yer sayısı
1960	8.890	355.830
1973	11.442	675.100

3 yaşından küçük her 1000 çocuktan 352'si kreşe
Okul öncesi yaşta her 1000 çocuktan 767'si çocuk yuvasına gidiyor.

çocukların bu eğilimi, bu konulardaki zevklerini, imgelemlerini ve sezgilerini işlemek, geliştirmek amacıyla teşvik edilir.

Çocuk yuvalarına gitmeyen çocuklar için, okullar çocuk yuvalarıyla işbirliği yaparak eğitici ve eğlendirici öğ-

leden sonra gezintileri düzenlerler. Okula başlamalarından bir yıl kadar önce çocuklar kollektif yaşama alıştırılırlar, onlara bazı davranış kuralları öğretilir ve okumanın ilk öğleriyle tanıştırılırlar. Böylece, çocuklar okullardaki ortak yaşamla daha kolay uyum sağlayabilecek hale gelirler.

On Sınıflı Genel Eğitim ve Politeknik Okulu

On sınıflı genel eğitim ve politeknik okulu, sosyalist eğitimin temelini oluşturur. Tüm çocuklara, çağdaş sosyalist toplumun gereklerine uygun düşen geniş bir genel eğitim sağlar.

Okul eğitiminin ilk dönemini, birinci sınıftan üçüncü sınıfa dek uzanan *birinci evre* sınıflar oluşturur. Eğitimin tüm kademelerinde olduğu gibi burada da bir arada okuyan erkek ve kız öğrenciler, bu dönem boyunca ilk bilgileri öğrenirler: Okuma, yazma, matematik. Aynı zamanda çocuklara, doğabilimlerine, toplumun gelişimine ve emekçilerin sosyalist üretim içindeki faaliyetlerine ilişkin bilgiler verilmeye başlanır.

Orta evre 4., 5. ve 6. sınıfları kapsar. İlk derece sınıfların da kazanılan temel bilgilerin ayrıntılarına inilir. Çocuklar, özel bilim dallarının eğitimine hazırlanır. *İkinci evre*, 7. sınıftan 10. sınıfa dek uzanır. Ders saatlerinin önemli bölümü çeşitli bilim dallarına ayrılmıştır. Derslerin programları ve veriliş tarzı söz konusu bilimlerin yapısına göre değişir.

Ortanın üstünde başarılı olan ve bazı özel yetenekler gösteren öğrenciler, gençleri ekonominin ve kültürün gereksinimleri uyarınca yetiştirmekle yükümlü özel okullara (matematik, kimya, ziraat okulları ve teknik okullara ve özel dershanelere) gönderilirler. Ayrıca, spor özel okulları (çocuklar ve gençler için), müzik okulları, yaşayan dillerin ağırlıkta olduğu genel eğitim okulları da bulunmaktadır.

Sosyalist okulun ana eksenini politeknik öğretim ve eğitim oluşturur. Bunlar, okulu yaşama bağlamakta, öğrencilere üretimi yönetme ve planlama ilkelerini, bedenle ve zihinle çalışmanın çeşitli tekniklerini verirler. Politeknik eğitim, her türlü tek yanlı yetişmeye karşı güçlü bir engel oluşturur, öğrenim ile üretici çalışmanın birliğini sağlar.

Politeknik eğitim, 1. sınıftan 10. sınıfa dek uzanan kademeli programlara göre örgütlenmiştir. Birinci sınıftan altıncı sınıfa dek verilen politeknik dersler, öğrencilere ağaç, maden ve plastik maddeler üzerinde çalışmada ilk teknik bilgileri ve ilk deneyimleri kazandırır. Bu arada çocuklar bahçecilik üzerine teorik ev pratik dersler de izlerler.

Politeknik eğitim yedinci sınıftan itibaren nitelikçe bir değişime uğrar. Bu sınıftan itibaren, politeknik eğitime, doğrudan sanayi ve tarım işletmelerinde devam edilir. Madenlerin işlenmesi, sanayi mekaniği, elektroteknik ve tarımsal üretim üzerine yöntemli dersler, öğrencilerin genel teknik bilgiler edinmelerini sağlar; bu dersler de çıraklık atölyelerinde, okulların üretim atölyelerinde ya da doğrudan üretim işletmelerinde verilmektedir. «Sosyalist üretime giriş» dersi onlara, üretime ilişkin bilimsel, teknik, ekonomik ve siyasal temelleri verir. Deneyimli, uzman eğiticiler, matematik ve kesin fen dersleri öğretmenleriyle sıkı işbirliği yaparak, işyerinde politeknik eğitim derslerini yönetirler. Ayrıca, işçiler ve kooperatifçi köylüler de öğrenciler üzerinde eğitici bir etkide bulunurlar.

Gençler, meslek öğrenmiş olarak okuldan çıkarlar. Böylesi bir öğrenim görenlerin oranı bugün % 99'a çıkmaktadır. Çıraklık süresi, genel olarak iki yıldır. Teorik ve pratik eğitim, sayıları ülke çapında oldukça fazla olan çıraklık merkezleri tarafından verilmektedir. Gençlerin çoğu, sosyalist bir işyerine bağlı bir okula yazılmaktadırlar. Üç yıllık bir eğitime devam etmek koşuluyla, mesleki yetişme kurslarına paralel olarak lise bitirme sınavlarına da hazırlanmak olanaklıdır.

Mesleki eğitiminde bir basitleştirme ve gelişmiş sosyalizmin gereklerine uyarlama çabası gerçekleştirilmiştir. Birkaç yönelimi birden kucaklayacak denli geniş olan temel meslekler için eğitim artık sınırlanmaktadır. Mesleğin derinine öğrenilmesine ve elektroteknik, MCR tekniği bilgisayar tekniği gibi alanlarda temel bilgilerin kazanılmasına ağırlık verilmektedir. 1971-1975 Beş Yıllık Planı süresinde 900 bin genç mesleki yeterlik belgesi için sınav verecek ve mesleklerini tam olarak uygulama düzyine varmış olacaklardır.

En iyi sonuçları almış olan çıraklar, çıraklık döneminde olmalarına karşın bir araştırma ekibinde çalışabilirler. Çalışmalarının sonuçları, her yıl «Genç Teknik Sergisi»nde sergilenmektedir. En yetenekli ve en çalışkan öğrenciler, genişletilmiş genel eğitim ve politeknik okuluna kabul edilmektedirler. Seçme sırasında çeşitli kökenlerden çocukların oranının toplumun toplumsal yapısıyla uyum içinde olmasına özen gösterilmektedir. Genişletilmiş okulun görevi, gençleri yükseköğrenime hazırlamaktır. Eğitim 11. sınıftan itibaren başlar, bitirme sınavı da 12. sınıfın sonunda verilir. Bu iki yıl süresince gençler, politeknik eğitim derslerine devam etmekte ve sosyalist işletmelerdekilerle işbirliği içinde olan, bilimsel ve teknik ekipler oluşturmaktadırlar.

Okul-Aile İlişkisi, Gençliğin Örgütlenmesi

Çocukların ve delikanlıların eğitimi, ailenin, okulun ve gençlik örgütlerinin ortak görevidir.

Anne-babaları temsil eden demokratik bir örgüt olan öğrenci anne-babaları konseyi, her iki yılda bir seçilmekte ve eğitim ve öğretim süreci üzerinde belirleyici bir rol oynamaktadır. Bu kuruluş, anne-babaların, öğrencilerin elde ettikleri sonuçlardan ve davranışlarından sorumluluk duymalarına çalışmaktadır. Öğrenci anne-babaları kon-

seyi başkanı, okulun eğitim konseyi üyesidir. Ayrıca, anne-babalar, çeşitli sınıflarda, sınıf öğretmenlerine destek olan birtakım komiteler seçmektedirler.

Özgür Alman Gençliği ve onun yönlendirdiği ve «Ernst Thaelmann» piyonerler örgütü, okulla, aileyle ve — çoğu kez dershanelerin tek tek koruyuculuğunu üstlenen — sosyalist işyerleri çalışma ekipleriyle işbirliği yaparak, çalışmalarını öğrenci gençlik arasında yürütmektedirler. Öğrencilerde, geniş siyasal, bilimsel ve teknik bilgiler edinme isteğini uyandırıp bu isteği teşvik eder, öğrencileri kültürlerini artırmaya özendirirler. Çalışma grupları, gençleri çalışmaya teşvik ederler, boş zamanlarını ilginç ve öğretici biçimde değerlendirmeleri için onlara olanak tanırlar. Her iki örgüt de, ülkenin doğal açıdan en güzel yerlerinde tatil merkezleri oluşturmak üzere hem okullarla ve hem de işletmelerle sıkı bir işbirliği yaparlar. Her yıl 6 - 14 yaş arasındaki 900 bin kadar çocuk, tatillerini tüm ülke çapında, sayıları 6 bini bulan tatil merkezlerinde geçirmektedirler. Anne-babaların mali katılımı son derece azdır, çünkü masrafların büyük bölümünü devlet, toplumsal örgütler ve işletmeler karşılamaktadırlar. Bu amaçla her yıl yaklaşık 165 milyon Mark harcanmaktadır.

Gençler, 14 yaşına gelince, «Jugendweihe» adı verilen görkemli bir törenle, simgesel olarak, yetişkinler dünyasına kabul edilirler. «Jugendweihe» çocukların eğitilmesinde son derece önemli bir etkendir. Gençler, sosyalist toplumu kavramalarına, okul programları dışındaki bilimsel, teknik ve toplumsal sorunları tartışmalarına olanak sağlayan hazırlık kursları görmekte ve Alman halkının hümanist gelenekleriyle, tüm ülkelerdeki işçi sınıfının devrimci savaşımıyla tanışmaktadırlar. Bu kurslara katılım serbesttir; ayrıca, buralara dindar anne-babaların çocukları da kabul edilmekte, hatta diğer kursların yanısıra, dinsel öğrenim de görebilmektedirler.

Öğretim Görevlilerinin Konumu

DAC'da toplum, öğretim görevlilerine derin bir saygı besler ve büyük değer verir. Hükümet, «Öğretim Görevlileri Günü»yle, onların eğitici rollerine duyduğu saygı ve şükranı dile getirmektedir. Devlet temsilcileri, görkemli birer törenle seçkin eğitimcileri «Seçkin Halk Öğretmeni» nişanıyla ve diğer nişanlarla ödüllendirir; bazı öğretim görevlileri, eğitimcilikteki ya da okuldaki çalışmalarındaki üstün başarılarından dolayı «Oberlehler», «Studienrat», «Oberstudienrat» ve «Professor» derecesine yükseltilirler.

Eğitimde en az iki yıl çalışan tüm öğretmenler ek emeklilik ödeneğinden yararlanırlar.

DAC'da öğretim görevlileri Öğretim ve Eğitim sendikası üyesidirler. Bu sendika Alman Özgür Sendikalar Konfederasyonu üyesidir ve Uluslararası Eğitim Sendikaları Federasyonu'na (FISE) bağlıdır.

İkinci evre öğretimde ve genişletilmiş okullarda çalışacak öğretmenler, meslek eğitimlerini üniversitelerde ve yüksek öğretim kurumları düzeyindeki eğitim okullarında görmektedirler. Öğretim görevlisi adaylar genel olarak iki konuda uzmanlaştırılmaktadır. Öğretim, ikinci evrede öğretmenlik yapacaklar için dört yıl, genişletilmiş okulda öğretmenlik yapacaklar için beş yıl sürmektedir. Birinci evre öğretmenlerinin öğrenimleri ise üç yıl sürmektedir; bu öğretim, teknik eğitim kurumları düzeyinde olan ve sayıları 30'u bulan eğitim enstitülerinde verilmektedir. Çocuk yuvalarında görev yapacak eğitimciler, sayıları 13'ü bulan, iki yıllık eğitim okullarında öğrenimlerini tamamlarlar. Ayrıca her il ya da ilçe merkezinde birer mesleki yetkinleşme merkezi vardır.

1970'de, öğretim ve eğitim konularında yapılan araştırma çalışmalarında eşgüdüm sağlamakla görevli, DAC Eğitim Bilimleri Akademisi kurulmuştur. Bu Akademi Bilimsel yaşam ile eğitim kuramı arasında bir köprü işlevi

gördüğü kadar, bilim ile toplumsal pratiğin kaynaşmasını sağlayan bir merkez işlevi görmektedir.

Üniversiteler, Yüksekokullar ve Yüksek Teknikokullar

DAC'da üniversitlerin ve yüksekokulların çalışmalarına, öğretimin, araştırmanın ve eğitimin bir bütün olduğu ilkesi kılavuzluk eder. Üniversite ve yüksekokulların görevi, en yetenekli gençleri ulusal ekonomide, politikada, kültür yaşamında, halk sağlığında, milli eğitimde ve teknikte yüksek sorumluluklara hazırlamaktır. Orta derecedeki yönetici kadrolar, teknik okullarda yetiştirilmektedir.

Üniversiteler ve yüksekokullar, giderek artan ölçüde, araştırma ve değerlendirme çalışmalarının en önemli bölümünü üstlenmekte, toplumun tüm clarak gelişmesinin gereklerini büyük ölçüde gözönünde bulundurmakta ve böylece, teknik devrimi denetim altında tutmak için gerekli bilimsel kaynakları oluşturmaktadırlar.

YÜKSEKÖĞRENİM ve YÜKSEK TEKNİKÖĞRENİM GÖRMEKTE OLAN ÖĞRENCİLER

Yıllar	Genel Öğrenci Sayısı	Kız öğrenci Sayısı	10.000 Nüfus başına öğrenci sayısı
Yüksek Tekniköğrenim:			
1960	126.000	36.000	73,1
1973	162.137	86.770	95,1
Yükseköğrenim:			
1960	101.800	25.400	59
1973	145.776	65.904	85

Üçüncü üniversite reformu sırasında araştırma ve kadro yetiştirme kapasitelerinin artırılması üzerinde durulmuştur. Yetiştirilecek kadrolarla alt-bölümler oluştu-

rulması, her ülkenin karşı karşıya bulunduğu çeşitli ekonomik görevlerin üstesinden gelinebilmesi bakımından gerekli olan, farklı bilgi alanları arasında ortak çalışmalar yürütülmesini olanaklı kılmaktadır. Eğitim ve araştırmanın verimliliği artırılmış ve sosyalist işletmelerle sıkı bir işbirliği aşamasına varılmıştır. Böylelikle, araştırma sonuçları artık daha kısa zamanda uygulamaya geçirilebilmektedir.

Hedef, sağlam bilgilerle donanmış, diğer alanlardaki sonuçları ve yöntemleri kavrayıp özümleyerek, bunları kendi alanlarında uygulayabilecek yetenekte sosyalist uzmanlar yetiştirilmesidir. Bu amaca varmak için, eğitim temel derslere ayrılmıştır. Böylece öğrencilere, genç yöneticiler olarak çalışacakları alanların pratik gerekliliklere ağırlık tanıyan, uzmanlık alanlarının yanısıra, toplum bilimlerini de kapsayan sağlam temel bilgiler verilmektedir.

Kadro yetiştirme çalışmalarının tümünde verilen derslerin bilimsel bakımdan üretmen olması gözetilmektedir. Temel fikri, öğrenciler tarafından bilimsel bilgilerin kazanılması ile bunların pratikte uygulanması arasındaki diyalektik bütünlüğü gerçekleştirmektir. Bu sistemin temel yanlarından birisi de, araştırma çalışmalarının en kısa süre içinde öğrenciler tarafından yürütülmesidir.

Öğrenciler, derslerin ve grup çalışmalarının yanısıra, çalışacakları dalda staj görmektedirler. Ancak bu şekilde pratik sorunlara ilişkin bilgi sahibi olabilirler ve bunların bilimsel çözüm mekanizmalarını öğrenebilirler. Diploma tezlerinde pratik bir sorunu işleyen ve çalışmalarının sonucu ilgili işletme yöneticileri karşısında açıklayan öğrencilerin sayısı artmaktadır. Dersler ile pratik arasında ilişki kurulması, son derece şaşırtıcı sonuçlar ortaya çıkarmıştır.

Yükseköğrenim dört-beş yıl sürmektedir. Bu süre teknikokullar için üç yıldır. Bir yükseköğrenim kurumuna yazılma, lise diploması almaya bağlıdır. Bir teknikokula yazılmak içinse, genel öğrenimde onuncu sınıfın yıl sonu

sınavını başarıyla vermek yeterlidir. Tüm DAC uyrukluları parasız öğrenim hakkından yararlanırlar; yükseköğrenimde kayıtlı bulunanların % 90'ı burs almaktadır; bu oran yüksek tekniköğrenim görenlerde % 81'dir. Toplum içindeki en yetenekli ve en aktif öğrenciler ayda 300 Mark olan Wilhelm Pieck bursuna, ya da 450 Marka varan Karl Marks bursuna hak kazanmaktadırlar.

DAC'da üniversitler, yüksekokullar ve teknikokullar yüksek bir gelişmişlik düzeyine sahiptirler. 1945'de sadece 6 olan üniversite ve yüksekokul sayısı 54'e çıkmıştır. Geleneksel ve eski Berlin, Leipzig, Halle, Jêna, Rostock, Greifswald üniversitelerinin Dresden Teknik Üniversitesi'nin ve Freiberg Madencilik Akademisi'nin yanısıra, tüm ülkede yeni yeni kurumlar kurulmaktadır. Bunlar arasında özellikle, Magdeburg ve Karl Marks Stadt Makina İnşa Yüksek Teknikokulları, Mersebourg Kimyacılık Yüksek Teknikokulu, Ilmenau Elektroteknik Yüksek Teknikokulu, Magdeburg, Dresden ve Erfurt Tıp Akademileri, Weimar Müzik Yüksek Okulu, Leipzig Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu, Postdam, Dresden, Leipzig, Halle, Erfurt, Zwickau ve Güstrow Eğitim Yüksekokulları bulunmaktadir. Bu kurumlardaki kayıtlı öğrenci sayısı 145.000'dir. Bu rakama ayrıca, DAC'a yaklaşık 60 ülkeden gelen ve DAC'lı arkadaşlarıyla aynı koşullarda öğrenimlerine devam eden genç yabancıları da eklemek gerekir.

DAC'da belli başlı 60 ana dalda öğretim yapan 200 teknikokul vardır. Bu okullarda belli başlı öğretim alanlarını, teknik (mühendislik alanları) ekonomi, tıp, eğitim ve güzel sanatlar oluşturmakta ve bu okullarda 162.000 öğrenci okumaktadır.

Sosyalist rejimdeki çağdaş üretimin ortaya çıkardığı gerekleri karşılamak üzere mühendislik okulları açılmıştır. Bunlar, yüksek teknikokullar ile yükseköğrenim arasında bir köprü oluşturmaktadırlar. Görevleri, üretimin günümüzdeki gereklerini tam olarak kavramış bilim teknisyenleri yetiştirmektir.

Bilimler Akademisi ve Tarımbilimi Akademisi, temel

araştırmalar da dahil, her türlü araştırmalarla uğraşmaktadır. Her iki Akademi de Berlin'dedir. Leipzig'deki Saksonya Bilimler Akademisi ile Halle'deki «Leopoldina» Akademisi de yine araştırmalarla uğraşmakla yükümlüdürler. Görevleri DAC'da oluşacak ekonomik yapıları belirlemektir. Tüm araştırma kapasiteleri, DAC'ın bilimsel ve ekonomik gelişim bakımından büyük önem taşıyan projelere yönlendirilmiştir.

DAC'daki tüm bilim kurumları, dış ülkelerdeki akademilerle, araştırma enstitüleriyle, üniversitelerle ve büyük okullarla işbirliği yapmaktadırlar. Sosyalist bütünleşme hareketi ilerledikçe, Sovyetler Birliği'yle ve diğer sosyalist ülkelerle bilimsel işbirliği de güçlenmektedir. Bunlar arasında bir çok önemli araştırma çalışmasının ortaklaşa planlanmasını gösterebiliriz. Ayrıca, özgürlükleri ve ekonomik bağımsızlıkları için savaşım veren halklarla olan ilişkiler de gelişmiş ve son derece verimli düzeye çıkmıştır.

Sürekli Mesleki Eğitim

DAC yurttaşları üretimde, bilimsel-teknik devrim çerçevesi içinde meydana gelen son derece hızlı dönüşümleri

DEVAMLI EĞİTİM

- Halk Üniversitesine kayıtlı olanlar (1972/1973) ... 266.000
- Mektupla Eğitim ve Gece Okulları
  - Yüksek okullar (1969) ... 24.800
  - Yüksek okullar (1973) ... 35.723
  - Yüksek Teknik Okullar (1980) ... 56.100
  - Yüksek Teknik Okullar (1973) ... 97.584
- URANIA Bilim Yayma Derneği konferanslarına katılım ... 2.500.000
- DAC Kültür Birliği konferanslarına katılım ... 2.700.000
- Teknik Elemanlar Odası konferanslarına katılım ... 600.000

izleyebilmek ve bilimsel-teknik ilerlemenin ağır basmasına yardımcı olabilmek için her alandaki bilgilerini genişletmeye ve derinleştirmeye çalışmaktadırlar. Bu amaçla, söz konusu gerekleri karşılayacak bir mesleki eğitim ve mesleki yetişkinliği geliştirme sistemi oluşturulmuştur.

Büyük bir sanayi işletmesi çevresindeki ya da belirli bir tarımsal yöredeki yetişkin yaştaki insanların mesleki yetişkinliklerini geliştirecek bütün kurumlar, işletme akademilerinde ve köy akademilerinde kümelenmiştir. Bu kurumlar, her şeyden önce insanlara mesleki yetişkinlik kazandırma ya da yeni bir işe uyum sağlama yönünde çalışma yapmaktadırlar. Yetiştirme biçimleri, sıradan işçilerin mesleki ehliyet sertifikası, hatta ustabaşılık diploması alacak hale getirilmesine kadar uzanmaktadır.

Bir yüksekokula ya da bir yüksek teknikokula bağlı kurumlar, belli bir meslek kesimindeki mühendisler, teknisyenler ve ustabaşılar için sık sık gece kursları düzenlemektedirler. Ayrıca, matematik bilimler veya toplumsal bilimler, teknik ve kültür konularında konferanslar da izlenebilmektedir.

Halk üniversiteleri çok rağbet görmektedir. Bu üniversiteler genel bilgileri genişletmeye yönelik geniş birer program uygulamaktadırlar. Bu okullardan, genel okulun sekizinci, onuncu veya onikinci sınıfını bitirmeyle eşdeğerli birer diploma verilmektedir. Bu halk üniversiteleri, ayrıca son derece çeşitli alanlarda, sınav zorunluğu olmayan stajlar da düzenlemektedirler.

Yetişkin yaşta kimselerin mesleki çalışmalarına ara vermeden, tekniköğrenim ya da yükseköğrenim görebilmeleri için, mektupla öğrenim ve akşam bursları düzenlenmektedir. Sorumlu kurumlar, öğrencilerin hizmetine geniş bir eğitim malzemesini sunarlar. Mektupla öğrenim gören emekçilere, okulda düzenlenen iki-üç haftalık stajlara katılmak, sözlü sınavlardan geçmek ve bitirme sınavına hazırlanmak için işletmelerinden izin verilmektedir. Öğrenciler bu süreler içinde ücretlerini kesintisiz olarak almaya devam etmektedirler. Mektupla öğrenim, yüksek-

öğrenimde beş-yedi yıl, tekniköğretimde, seçilen bölüme göre dört-beş yıl sürmektedir. Kayıt masrafları, yükseköğrenim için yılda 120 Mark, tekniköğrenim için de 80 Mark-tır; eğitim malzemesi ise ücretsizdir.

SAĞLIK VE TOPLUMSAL YARDIM

DAC'da herkesin sağlığının korunması ve maddi güvenliği yasaların teminatı altındadır. Anayasa'nın 35. maddesi şöyle demektedir:

> *(1) Her Demokratik Alman Cumhuriyeti vatandaşı sağlığının ve işgücünün korunması hakkına sahiptir.*
> *(2) Bu hak, yaşam ve çalışma koşullarının düzenli olarak iyileştirilmesiyle, halk sağlığı sisteminin ilerletilmesiyle, tüm gereksinimlere cevap getiren toplumsal bir politikayla, beden eğitiminin, okul ve kitle sporunun, turizmin yaygınlaştırılmasıyla güvence atlında tutulur.*
> *(3) Sosyal güvenlik sistemi, hastalık ve kaza durumlarında, maddi geçimi güvence altında tutar, ücretsiz olarak tıbbi tedavi, ilaç ve diğer tıbbi aynı yardım sağlar.*

1948'de Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından kabul edilen «Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi»nce ilan edilen bu temel insan hakları DAC'da yaşama geçmiştir. Sağlı-

ğın ve işgücünün korunması, tüm toplumun ortak bir görevi olarak benimsenmiştir. Sağlık Bakanlığı, tıbbi hizmetlerin yönlendirilmesi ve planlanmasıyla görevlidir; sağlık politikasının genel hatlarını bu bakanlık belirler.

DAC'da halk sağlığı şu ölçütlere göre örgütlenmiştir:

— Sağlık hizmeti örgütleri birer devlet kurumudur, yani hemen hemen tüm sağlık hizmeti personeli, devlet parasıyla çalışan devlet kuruluşlarının görevlileridir.

— Yıllık kalkınma planlarında olsun, Beş Yıllık Planlarda olsun, halk sağlığı örgütünün finansmanına, yapacağı işlere ve sağlayacağı yardımlara, yetkili kurumların geliştirilmesine, araştırmaların ve kadro eğitiminin finansmanına ilişkin ayrı birer bölüm vardır.

— Hastalıkların başlangıçta giderilmesi, halk sağlığı görevlilerinin birinci hedefidir. Sağlık görevlileri, koruyucu önlemler alınmasını, hastalıkların daha ilk evresinde ortaya çıkarılmasını ve tedavi edilmesini bir bütün olarak ele alırlar.

— Toplumsal konumu ve bilindiği yer ne olursa olsun, herkesin, nitelikli bir hekime ücretsiz olarak başvurma hakkı vardır.

— Sağlık kurumları işyerinin ve konutun hemen yakınındadır, işyerlerinde tıbbi sağlık hizmetlerinin bulundurulmasına, oturulan semtlerde (büyük kentlerde) acil yardım servisleri açılmasına, doktor ile hastalar arasındaki ilişkilerin yakın tutulmasına, hekimlerin hastaları gitgide daha çok evlerinde ziyaret etmelerine büyük önem verilir.

— Tüm halk sağlığı kurumları bilim ve tekniğin en son kazanımlarını hemen uygulamaya geçirirler.

— Halk, sağlığın korunması konusunda seçilen hedeflerin yaşama geçirilmesine yardımcı olmaya çağrılmıştır; bu da, herkesin elindeki olanaklar oranında kendi sağlığını ve işgücünün korunması için kendisini sorumlu duymasını gerektirmektedir.

İşçi sınıfının ve tüm emekçilerin esenliğini hedef tutan ASBP 8. Kongresi kararlarında güçlü bir ifadeye ka-

Koruyucu hekimlik DAC'da işe zamanında karışır: Vücut yapıları kusurlu çocuklar, çocuk yuvalarında jimnastikle tedavi ediliyorlar.

vuşan politika, son yıllarda, sağlık hizmetlerinin ve toplumsal ortamın önemli ölçüde iyileşmesiyle sonuçlanmıştır. — Harcamaları hızla yükselen — sosyal güvenliğe ayrılan devlet yardımları 1972'de 5.400 milyon Markı bulurken, sağlık ve toplumsal yardımlar bütçesi de 6.500 milyon Marka çıkmıştır. 1972'de halk sağlığı hizmetlerinde, % 86'sı kadın olmak üzere 369.000 kişi istihdam ediyordu.

DAC'da halk sağlığı alanında kazanılan başarıların ve uluslararası düzeydeki saygınlığın temel nedenleri ülkedeki sürekli ekonomik büyümedir, üretim alanında çalışan emekçilerin örnek başarılarıdır, SSCB'yle ve diğer sosyalist ülkelerle işbirliğinin (bu işbirliği, kardeş ülkeler hekimlerinin sağladığı yardımlarda somutlaşmaktadır) derinleştirilmesidir.

Halk Sağlığı

Beş Yıllık Plan 1975'e dek özellikle sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesine ve bu hizmetlerden ülkede yaşayan herkesin yararlanmasına, koruyucu hekimliğin etkinliğinin ve kalitesinin yükseltilmesine, hastalıkların ortaya çıkarılmasına ve tedavisine, hastaların hekimlerle ve genel olarak tüm sağlık personeliyle ilişkilerinin yakınlaşmasına ağırlık vermektedir. Tüm bu görevler, ancak tüm devlet kurumlarının, tüm toplumsal güçlerin ve tüm halkın katılımıyla başarılabilir.

Sağlık hizmetinin düzeyi yükseltilmek istendiğinde, koruyucu hekimlik, hastalıkların ortaya çıkarılması ve tedavisi, ikincil tedaviler, hastaları topluma yeniden kazandırma çalışmaları arasında, ayakta ve yatarak tedaviler arasında bir bütünlük sağlamak gerekir.

DAC'da 1973 yılında 29.275 doktor ve 7.558 dişçi bulunmaktaydı. Doktorların ve dişçilerin mesleğe hazırlanmaları beş yıl, tıpta ya da çene cerrahisinde uzmanlaş-

maları da beş yıl sürmektedir. Genç doktor ve dişçilerin, uzmanlaşma için ikinci bir beş yıllık ek meslek eğitimi görmeleri üzerinde ısrarla durulmaktadır; çünkü nüfus başına uzman hekim sayısında, bölgelere göre, devam eden küçük farklılıklara böylece son verilebilecektir.

Sosyalist rejimde halk sağlığının temel ilkesi korunmalıdır, (yani muhtemel hastalık kaynaklarının önceden ortadan kaldırılması, ya da denetim altına alınmasıdır); korunma, tüm doktorlar ile tüm halk sağlığı personeli için yönlendirici ilkedir. Nüfusun bazı kesimlerine ya da bazı hastalıklarla savaşıma yönelik olarak uğraş veren gezici hekimlik bu ilkeyi tam anlamıyla uygulamaktadır.

Halkın bazı kesimlerine yönelik gezici hekimlik, üretim alanında çalışan emekçilerin tıbbi gözetim altında bulundurulmasını da kapsamaktadır. Bu amaçla, işçi ve iş sağlığını koruyacak pek çok kurum kurulmuştur. Koruyucu tedavilerde ve nekahat tedavilerinde de işçilere öncelik tanınmaktadır. Halka koruyucu hekimlik uygulamaları, kitlesel ölçekte hastalık taramalarının yasal bir takvime göre yürütülmesini, gebe kadınların, emzikli annelerin ve bebeklerin tıbbi denetimini, gençlerin tıbbi korunmasını da içerir.

Bazı hastalıklarla savaşıma yönelik gezici hekimlik ise, veremlilerin, kanser tümörlülerin, damar ve kalp hastalarının, şekerlilerin ve romatizmalıların tedavisini üstlenmiştir. Devletçe bu düzeyde alınan çeşitli önlemler, sağlık çevresinin genişlemesini ve koruyucu hekimlikte uzmanlaşmayı sağlamıştır. Bu alandaki kurumların sayısı durmadan artmaktadır.

Korunmadaki ilerlemeler, ihtiyarlık eşiğindeki erken ölümlerde, genel olarak hasta insanların sayısında, doğumda ve doğum sonrasındaki sakatlıklarda, hastalık ve sağlık bozukluğu oranlarında gerileme sağlamıştır. Hekimler, hizmetlerine verilen olanaklar sayesinde, en zorlu hastalıklarla başa çıkabilecek duruma gelmiştir.

1971'den sonra ASBP Merkez Komitesi, DAC Bakanlar Kurulu ve FDGB Konfederal Komitesi, sağlık ve top-

DAC'DA HALK SAĞLIĞINA İLİŞKİN İSTATİSTİKLER

Hastahane sayısı	588	Devlet hekimi muayenehaneleri	1.536
Hastahanelerde yatak sayısı	184.532	Devlet dişçisi muayenehaneleri	859
Poliklinik sayısı (işyeri poliklinikleri de içinde)	499	Kır kesimi reviri	4.967
Şehirlerdeki dispanserler	163	Doğum-öncesi danışmalar merkezi	980
Kır kesimindeki disp.	388	Doğum sonrası danışmalar merkezi	10.203
Kentlerde ve köylerde sağlık merkezi sayısı	942	Doğumevleri	15
		Aşı merkezleri	679

İŞYERLERİNDEKİ SAĞLIK KURUMLARI

İşyeri poliklinikleri	99	Doktor muayenehaneleri	2.086
İşyeri dispanserleri	267	Revirler	1.251

lumsal yardım alanlarında son derece önemli önlemler almışlardır. Bu önlemlerin bazıları şunlardır:

— Emekli ve malül maaşları 1972 Eylülünden itibaren artırılmıştı. Bu artıştan 3.900.000 kişi yararlanmaktadır.

— Üç çocuklu annelerin haftalık çalışma süresi, ücrette düşme olmaksızın 40 saate indirilmiş; asgari ücretli tatil süresi, vardiya halinde çalışanlar için 21 günden 24 güne çıkarılmıştır.

— Doğum yardımı 1.000 Mark olarak saptanmıştır.

— Doğum izni dört hafta daha artırılarak toplam 18 haftaya çıkarılmıştır.

Ayrıca, halk sağlığı alanında donanımların modernleştirilmesi ve yeni personelin işe alınması sayesinde tıbbi yardımlarda aşağıdaki iyileştirmeler sağlanmıştır:

— Doktor sayısının, 1980'e dek 500-520 kişiye 1 doktor düşecek şekilde artırılması öngörülmüştür.

— Erken tümör tarama çalışmaları kadınlar için yaygınlaştırılacak ve tüm emekçilerin tıbbi sağlık çevresi iyileştirilecektir.

— Emeklilerin bakım evlerinin ve tedavi merkezlerinin kapasitesi, 1975'e kadar 10.000 yatak artırılacaktır.

— 1971'den bu yana muayenehanelerindeki hekim ve dişçi sayısı 2.000 artırılmıştır; 1975'e dek bu sayı 1.800 daha artacaktır.

— 1975'e dek on beş poliklinik ve dispanser yapılacaktır.

— 1975'e dek toplam 8 hastahane daha yapılacak ve modernleştirilecek, toplam yedi hastahanenin modernleştirilme ve yapım çalışmaları başlatılacaktır. 1973'de 540 yataklı yeni Riesa hastahanesi, Schwedt-Oder'de de 600 yataklı hastahane kapılarını açmıştır. Bunlar sanayi bölgelerinde tıbbi sağlık çevresinin iyileştirilmesi yönündeki önlemlerden bazılarıdır.

— 120'si daha şimdiden hizmete girmiş bulunan otomatik laboratuvarların tümünün çalışmaya başlamasıyla ve bölgesel laboratuvar merkezlerinin açılmasıyla, teşhislerdeki isabet ve çabukluk önemli ölçüde artacaktır.

— Şiddetli ve kronik böbrek iltihaplarının tedavisinde kullanılan donanımın daha da iyileştirilmesine çalışılacaktır. Halen 27 dializ merkezi bulunmaktadır.

— Ağır yaralılar ve ağır hastalar için, birçok sağlık merkezi elektronik denetleme aygıtlarıyla donatılacaktır.

— Sağlık ve toplumsal yardım işlerinde çalışan memurlar, 1973'den itibaren hizmet süreleri ve ücretleriyle orantılı olarak yılda bir ikramiye almaktadırlar.

Sağlık Hizmeti

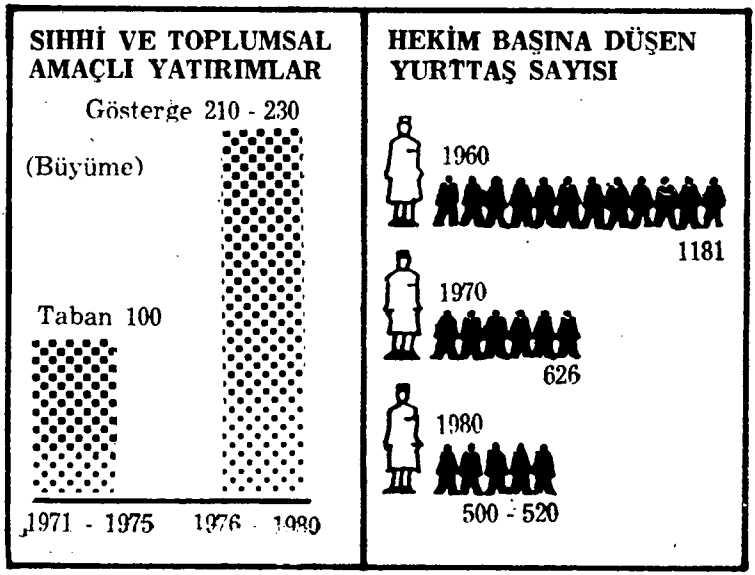
Sağlık hizmetini daha etkili hale getirmek üzere, gezici ve sabit tedavi hizmetleri birleştirilmiştir. İşletmelerin sağlık kurumları, belediyenin sağlık servislerine yardımcı olurlar. Her iki kesimden doktorlardan oluşan karma ekiplerin kurulmakta, sağlık donanımları ortaklaşa kullanılmaktadır. Fabrikalarda ve konut semtlerinde sağ-

lık hizmetleri bundan olumlu yönde etkilenmektedir.

İlçe hastahaneleri ya da poliklinikleri, sağlık işlerinin, bölge düzeyindeki yönetim merkezlerini oluşturur. Halk sağlığı memurlarının sürekli meslek eğitimini de onlar üstlenirler. Kırsal alanda sağlık hizmeti de, bu yönde harcanan çabaların bir sonucu olarak, kentle aynı düzeydedir.

Gezici hekimlik

Çalışma alanı, gerek sağladığı tedavilerin alan itibariyle genişliği, gerekse düzeyi bakımından son zamanlarda durmadan iyileşmektedir. Gezici hekimlikteki doktor sayısı artmış, 1973'de ortalama, 980 kişi başına bir doktora ulaşmıştır.

Gezici hekimlik, genel sağlık kontrolünün yanısıra, uzmanlaşmış ve hatta ileri derecede uzmanlaşmış tedavi çalışmalarını kapsamaktadır. Poliklinikler, bu sistemin temel dayanaklarıdır. Polikliniklerde, en azından, uzmanlaşmış altı servis bulunur: Bu polikliniklerin hepsinde birer muayene, dinlenme odası, tedavi salonu, teşhis laboratuvarı, radyoloji servisi, eczane ve fizik tedavi servisi vardır.

Poliklinikler teşhis ve genel tedavi çalışmalarında büyük bir rol oynamaktadırlar.

Bu tesisler, tıbbi müdahalenin en gerekli yerlere, yani mahallelere, köylere ve işyerlerine ulaştırılması ilkesine gör, kurulmaktadır. Gezici tedavi hizmetleri, aynı zamanda dispanserlerde, tedavi merkezlerinde, resmi ya da özel doktor ve dişçi muayenehanelerinde de yapılmaktadır. Güvene dayalı ilişkileri kökleştirmek üzere, halen, konutta tedavi sistemi geliştirilmekte ve hastaların önce aile doktoruna başvurması tavsiye edilmektedir. Muayene ve tedavi randevularının, gece nöbetçisi tıbbi hizmetlerin ve her ilde bulunan bölgesel ilk yardım servislerinin sayılarının artırılmasına çalışılmaktadır.

Tıbbın, herhangi bir hastanın tedavisine mümkün olan en kısa zamanda geçebilmek üzere, etkili bir duruma gelmiş bulunduğunun en iyi kanıtı, koruyucu hekimlikte ve hastalığa yol açacak durumların önceden izlenip saptanmasında kaydedilmiş olan ilerlemedir.

Diş bakımı, modern donanımlarla donatılmış dişçi muayenehanelerinde ve ağız hastalıkları kliniklerinde yapılmaktadır. Şiddetli ağrı çekilen hallerde ilk tedavi nöbetçi servislerden biri tarafından yapılmaktadır. Nüfusun yoğun olduğu kesimlerde dişçi klinikleri açılmıştır. Hizmette ekonomik verimliliği sağlamak üzere, en iyi donatılmış dişçi muayenehanelerinde iki ekip halinde çalışma düzeni halen yaygınlaştırılmaya çalışılmaktadır. Çocuklar için düzenli kontrol olanağı sağlanmış ve ağız ve çene cerrahisinde uzmanlaşmış klinikler açılmıştır. İçme suyunun fluorlanmasının diş çürümesine karşı en

etkin savaşım aracı olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sayede çocuklarda diş çürümesi oranı % 70 oranında azaltılmıştır. Kırsal kesimde tedaviler gezici dişçi birimlerince yapılmaktadır.

Sabit tedaviler

En mükemmel donanımlarla donatılmış olan hastahaneler, tüm bir bölge için teşhis ve tedavi merkezi olma durumundadır.

Tedavi, özellikle kalp ve damar hastalıklarında, kanserli tümörlerde, psikiyatri ve asabiye, yaralıların bakımında ve bulaşıcı hastalıklara karşı savaşımda yoğunlaşmıştır. Hastahaneler, en çok 20-25 km'lik bir çevreye hizmet sağlayacak şekilde yapılmaktadır.

Hastahanelerdeki genel yatak sayısı, küçük tesislerin kapanması nedeniyle bir azalma eğilimi göstermektedir. 1973'de 588 hastahane vardı ve bunların yatak sayısı her 1.000 kişiye 10,9 yatak olarak düşüyordu.

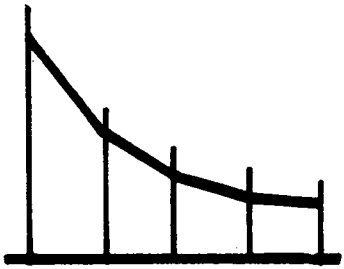
Uzmanlaşmış tesislerin en ünlüleri arasında: CHU tesisleri, Berlin-Buch'ta Rössle Kanser Hastalıkları Kliniği gibi bazı hastahaneler, Berlin-Friendrichshain Böbrek Nakil Merkezi ve Karlsburg Şeker Hastalığı Araştırmaları ve Tedavisi Enstitüsü bulunmaktadır.

Annenin ve Çocuğun Korunması

DAC Anayasası ve diğer bazı yasalar annenin ve çocuğun korunmasına ilişkin ilkeleri ve koşulları belirlemiştir. Evlilik aile ve annelik teşvik edilmektedir. Kalabalık aileler ve genç anneler toplumda özel ilgi görmektedirler.

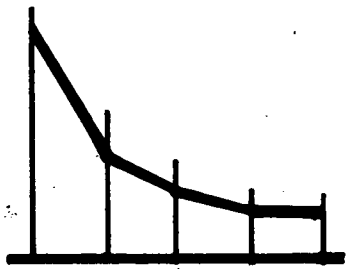
Anne sağlığının korunması, özellikle doğum-öncesi düzenli muayeneler ve klinikte doğum yoluyla sağlan-

CANLI DOĞAN HER 1000 ÇOCUKTA ÖLÜM ORANI

1950	1960	1965	1970	1973
72,2	38,8	24,8	18,5	16

HER 1000 DOĞUMDA LOĞUSA ÖLÜM ORANI

1950	1960	1965	1970	1973
2,1	1	0,6	0,4	0,3

maktadır. Bu sağlık yöntemleri, çocuğun sağlığı için yaşamsal bir önem taşımaktadır. Genç annelerin ve yeni doğan bebeklerin doğum-sonrası bakımı ve masrafları anne ve çocuk muayene merkezlerinin yükümlülüğündedir.

Kreşlerde, çocuk yuvalarında, okullarda ve çıraklık eğitimi merkezlerinde muayenelerin amacı çocukların ve gençlerin sürekli tıbbi korunmasını sağlamaktır. Kalabalık aileler için özel bir sağlık hizmeti ve toplumsal bakım servisi oluşturulmuştur; koruyucu ve tedavi edici kürlerden yararlanmada çocuklara ve annelere öncelik tanınmaktadır, kalabalık ailelerin kreşlerden ve çocuk yuvalarından yararlanmada da öncelikleri vardır.

Aileye de büyük önem verilmektedir; bu amaçla evlenme, aile yaşamı, cinsellik konularında danışma sağlayan, okullarda ve diğer eğitim kurumlarında cinsel eğitim veren, 100'ü aşkın sayıda danışma merkezi açılmıştır.

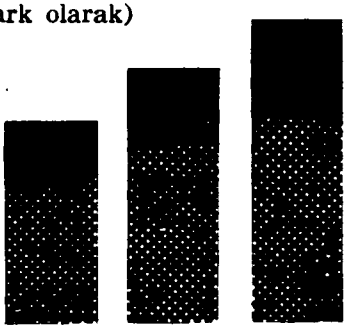
İşyerlerinde Sağlık Hizmeti

İşçi sınıfının büyük kazanımlarından birisi olan işyerlerinde sağlık hizmeti, sağlık politikasında büyük bir öneme sahiptir. Halen işyerlerinde 3.700 sağlık merkezi bulunmaktadır; bunlar emekçilerin % 65'inin sağlık bakımını üstlenmektedir. Bu oran 1980'e kadar % 80'i aşacaktır.

Bedensel yorgunluktan, sıcaktan, tozdan, zehirleyici maddelerden ve gürültüden etkilenme durumundaki emekçiler ve ekip halinde çalışanlar için yoğun bir bakım sistemi oluşturulmuştur. Bu girişim, çalışma koşullarının hafifletilmesi, çalışma ortamının daha da düzeltilmesi, beden eğitimini ve sporu yaygınlaştırmak, sağlık kurallarını tanıtmak yönündeki çabaların bir parçasıdır.

İŞÇİLERİN VE HİZMETLİLERİN TOPLUMSAL GÜVENLİK HARCAMALARI

(Kişi başına Mark olarak)

	1965	1970	1973
Toplam harcamalar	561	714	949
Toplumsal amaçlı harcamalar	389	494	665

İş giysisi ile koruyucu araç-gereçler için yıllık harcamaların tutarı 160 milyon Markı bulmaktadır. İşçi sağlığına ve iş kazalarının önlenmesine ayrılan bütçe 1971-1975 dönemi için 17 milyar Markı bulmaktadır. İş kazalarının önlenmesi yönündeki uğraşların bir sonucu olarak, 1973'de her 10.000 çalışan kişi içinde iş kazasına uğrayan insan sayısı 365'le sınırlı kaldı; böylece bu alanda DAC'da en düşük düzeyi gerçekleştirmek mümkün olmuştur. FDGB, tam gün memur istihdam eden ve toplam 205.000 ücretsiz gönüllü çalıştıran bir iş müfettişliği sistemi oluşturmuştur. Bu sistem, işçi sağlığını ve iş kazalarının önlenmesine ilişkin yasal hükümlere, işyeri yönetmeliklerine ve diğer hükümlere uyulmasını denetlemektedir.

Sağlık Eğitimi

DAC'da sağlık eğitimi tüm toplumun önünde duran bir görevdir. Sağlık Bakanlığı sağlık eğitimi ve sağlık kurallarının tanıtılması konusunda özel bir çaba harcamıştır. Her halk sağlığı memuru aynı zamanda bir eğitici olmak durumundadır. Çalışmaların ağırlıklı bölümü DAC Sağlık Komitesi ile iller ve ilçeler düzeyindeki ve bölgesel komiteler tarafından yürütülmektedir. Bunların görevi, sağlık kurallarının yaygınlaşmasını sağlamak, sağlık kurallarına uyulması ve çevrenin düzenlenmesi konusunda herkesin kendisine düşen sorumluluğu kavramasına çalışmaktır. Bu çalışmalarında adı geçen komitelere, — sergilenecek malzeme ve eğitim malzemesi hazırlamaya elverişli bir atölyeye sahip olan — Dresden'deki Alman Sağlık Müzesi ile kamu kuruluşları, okullar, basın, radyo ve televizyon yardımcı olmaktadır.

Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Korunma

Belirli, resmi bir takvime göre yapılan aşıların, bulaşıcı hastalıkların yol açtığı vakalar oranının düşmesindeki payı çok büyüktür. Aşı alımları için yapılan devlet harcamaları tutarı 13 milyon Marktır; araştırmalar için yapılan harcamaların tutarı bunun da üstündedir.

Halk sağlığı servisleri, bulaşıcı hastalıklara karşı korunmaya büyük önem vermektedirler. Bu alanda verilen uğraşlar sonunda çocuk felci vakaları ortadan kalkmıştır. Son derece etkin olan bir Sovyet preparatıyla aşı kampanyasının başlatıldığı 1963'den bu yana hiçbir çocuk felci olayı görülmemiştir. Difteri de son derece seyrektir; 1972'de sadece üç difteri olayı görülmüştür. Kızamık da etkinliğini büyük ölçüde yitirmiştir.

Elde edilen bu sonuçları değerlendiren halk sağlığı servisleri bundan böyle çalışmaları, hâlâ yaygın olan boğmaca, tetanos, kabakulak ve grip gibi bulaşıcı hastalıklar üzerinde yoğunlaştırmak gerektiği görüşündedirler.

Tüberküloz, (verem), uyugulanan etkin ve yoğun bir korunma çalışması sayesinde çoktan beri bir felaket olmaktan çıkmıştır. Yeni vakaların sayısı 1949'da 108.000 (25.000'i çocuk) iken, 1972'de 8,500'e (70'i çocuk) inmiştir.

Yine de bu tehlikeli hastalığa karşı, denenmiş önlemlerden vazgeçilmiş değildir. Düzenli kitlesel tarama ve aşılama çalışmaları başta gelmektedir. Röntgen muayeneleri nüfusun % 90'ını kapsamaktadır. Vereme karşı etkin bir korunma sağlayan BCG aşısının tüm yeni doğan çocuklara uygulanması, bu hastalığın çocukluk sırasında yol açtığı bulaşmalarda ve ölümlerde göze çarpıcı bir gerileme sağlamıştır.

Tüm kurumlar ve tüm işletmeler, işçi sağlığına ve kamuya açık yerlerin temizliğine özen göstermekle yükümlüdür. Yetkili devlet daireleri bu yönde yönetmelikler çıkarmakta ve bunların uygulanmasını denetlemektedirler.

Sosyal Yardım İşleri

Halk Sağlığı Bakanlığı, devletin, sosyal yardım işleri alanındaki çalışmalarını yönetmekle görevlidir. Bu bakanlık, kreşlerin, huzur ve bakım evlerinin ve tedavi merkezlerinin, sakatlara (örneğin sağırlara ve amalara) ayrılmış tesislerin geliştirilmesini planlar ve yönetir.

Sosyal yardım servisleri, kalabalık ailelerin, yaşlıların, bakıma muhtaç sakatların ve hastaların durumlarını izler. Bu işi, kamu örgütleriyle işbirliği içinde yaparlar. Ayrıca Halk Sağlığı Bakanlığı, ilgili kurumlarla birlikte toplumsal güvenliğin yönlendirilmesine ilişkin ilkeleri oluşturur.

DAC'da toplumsal güvenlik sendikaları genel olarak iki kesimden oluşur: Birincisi, Sosyal Sigortalar Kurumu, işçileri, ve hizmetlileri kapsar ve Özgür Alman Sendikalar Konfederasyonu'nca yönetilir; Ulusal Sigortalar Kurumu ise tarımsal üretim kooperatifleri ile diğer üretim kooperatiflerinin üyeleri, zanaatkârları, bağımsız emekçileri ve diğer kişileri kapsar. Bir kimsenin bir yerde çalışmaya başlayıp bir iş akdıyle bağlanması otomatik olarak, o kişinin toplumsal güvenlik sistemine üye olmasına yol açmakta, sigortalının kendisinin ya da bakmakla yü-

kümlü olduğu kimselerin hastalanması halinde nakdi ya da aynı yardım görmesine hak kazandırmaktadır.

Sigortalının aylık ödentisi, ücretin ya da maaşının % 10'u oranında olup, 60 markı geçmemektedir. İşyeri ödentisi de aynı miktardadır. 1972'de sosyal güvenlik harcamaları 17.700 milyon Markı bulmuştur. Sosyal güvenlik sistemine üye olmak, tıbbi tedaviye ve diş tedavisine ilaçlardan ücretsiz yararlanmaya, hastanede parasız yatmaya ve tedavi görmeye hak kazandırmaktadır.

Aylık gelirleri 600 Marka kadar olan emekçiler, hastalıklarının ilk altı hafta süresince net ücretlerinin % 90'ı tutarında bir yardım ve tazminat alırlar. Altı haftayı geçen çalışmama durumları süresince aldıkları yardım ise net ücretin % 70-90'nı oluşturmaktadır. Hastalık yardımı tutarı hesaplanırken sahip olunan çocuk sayısı da gözönüne alınmaktadır.

600 Markın üstünde ücret alan diğer tüm emekçiler de, bir sandığa bağlı oldukları takdirde aynı haklardan yararlanmaktadırlar. Ödenti, 600 - 1200 Mark arasındaki ücretlerin % 10'u tutarındadır. İşyeri ödentiside sigortalınınkine eşittir.

İş kazaları ile meslek hastalıkları için de aynı sosyal mevzuata göre işlem yapılır. Emekçiler, hastalık yardımı ile ücret tazminatını, tüm çalışmama süresince net ücretin % 90'ı olarak alırlar. Çalışma yeteneği tam olarak kazanılmamışsa emekçi sürekli bir aylık alır. İşe giderken uğranılan kazalar da iş kazaları gibi işlem görür.

DAC'da emeklilik yaşı üstündeki nüfus hayli yüksektir; toplam nüfusun % 20'sini oluşturmaktadır. Sosyalist toplum yaşlı kişilere özel ilgi gösterir. Tüm emekliler vaktiyle ödedikleri ödentilere bakılmaksızın, sosyal sigorta yardımlarından yararlanırlar.

Emeklilik maaşı, malüllük maaşı, hak sahibinin yasal yakınlarına yapılan düzenli ödemeler, iş kazası veya meslek hastalığı durumunda ödenen maaşlar gibi ödemeler sosyal sigorta tarafından yapılır. Sosyal sigorta, aynı zamanda madencilerin, demiryolu işçilerinin postacıların,

savaş gazilerinin emeklilik maaşları ile geçici tazminatlarını da öder. Faşizme karşı savaşmış olanlar ve Nazizm kurbanlarına, diğer ödemeler dışında ayrıca bir ek ödeme daha yapılmaktadır. En az emeklilik maaşı ayda 200 Marktır.

Halk Dayanışma Örgütünün 1.600.000 üyesi vardır: Sürekli olarak 115.000 kişinin çalıştığı bu kuruluş, yaşlıların toplumsal ve kültürel gereksinimlerini, istemlerini karşılamak yönünde uğraş verir.

Yaşlıların konut sorunu, yetkililer için sürekli bir ilgi konusudur. Kiralık büyük yapılarda bu amaç için özel daireler yapılmakta, bakım . merkezlerinin bulunduğu emeklilik evleri kurulmaktadır.

Ozel olarak yaşlılara yönelik hizmetler de geliştirilmiştir: Yaşlıların konutları bakılıp onarılmakta, çamaşırları yıkanmakta, ihtiyaç duydukları eşya ve maddeler onlar adına satın alınmakta, evlere servis yapılmakta, komşulardan yardım sağlanmakta, komşu işletmeler kantinlerinden, lokantalarından ya da Halk Dayanışma Örgütünün kulüplerinden öğle yemeği sağlanmaktadır.

Evlerinden dışarıya çıkamayacak durumda olanlar da Halk Dayanışması'nın ev hizmetlerinde görevlilerinden ya da Kızıl-Haç personelinden yardım görmektedirler.

Halk Dayanışması Örgütü, emekliler için, yılda ortalama 100.000 kültürel gösteri düzenlemektedir. Bu örgüt 300 kulüp, görüşme, buluşma ve dinlenme yeri çalıştırmaktadır. Ayrıca işletme sorumluları artık işten ayrılmış eski meslektaşlarıyla ilişkilerini korumaya özen göstermektedirler. Onları işletmenin toplumsal ve kültürel yaşamına katmaya çalışırlar. Emeklilerin 600.000'i aşkın bir bölümü çalışmaya devam etmektedir.

Yaşlılıktan dolayı tek başına bir evde yaşayamıyacak durumda olanlar, emekli evlerine, tedavi merkezine ya da alanında uzmanlaşmış kurumlardan birine gidebilirler. 1973'de 778 emekli evinde 40.741 yer 448 tedavi merkezinde 57.356 yer ve uzmanlaşmış 64 tedavi kurumunda 3376 yer bulunmaktaydı. Yaşlılar buralarda bütünüyle

DAC'da yaşlılar yalnız ve çaresiz değiller. Karl - Marx - Stadt kentinde bir yaşlılar evi.

güvence altındadırlar ve ayrıca da cep harçlığı alırlar.

Sosyalist toplum, yaşlı kimselerin sosyalizm kuruculuğu alanındaki deneyimlerinden genç kuşakları yararlandırmayı ve yaşlıların yaşam koşullarını iyileştirmeyi kendine görev bilmektedir.

Vietnam'a yapılan dayanışma yardımı, halk sağlığı servisinin gerçekleştirdiği uluslararası çalışmalar arasında en önemlisidir. Demokratik Vietnam Cumhuriyeti halk sağlığı örgütüne DAC'dan yapılacak sağlık yardımına ilişkin hükümetlerarası anlaşmaya göre, bu yardım bir yandan devlet yardımını, öbür yandan halktan toplanan bağış ve yardımları kapsamaktadır. Bu yardım çerçevesinde DAC, Vietnam'a ilaç, tıbbi - teknik donanım, doktor ve sağlık hizmeti danışmanları göndermekte, Vietnamlı doktor yetiştirmekte ve bu ülkenin hastalarını tedavi etmektedir.

Tıp Araştırmaları

Tıp araştırmalarının yönteminden ve planlanmasından sorumlu olan Halk Sağlığı Bakanlığına bilim ve uygulama alanlarından 60 temsilcinin katıldığı Tıbbi Planlama ve Eşgüdüm Konseyi yardımcı olmaktadır. Bakanlık, tıp araştırmalarının yönelimleri konusunda tavsiyeler hazırlamakla yükümlüdür. Çalışmalarda kalp ve damar hastalıklarına, kanserli hastalıklara, gençlik, aile, kadın sağlığına, yaşlı kimselerin sağlık sorunlarına, beslenme sorunlarına, çevre düzenlenmesine, labrotuar bulgularına öncelik verilmiş ve çalışmaların bu bölümü diğer sosyalist ülkelerle birlikte yürütülmüştür. Bu görevlerin yerine getirilmesi tıp uzmanları, mühendisler, teknisyenler, kimyagerler, biologlar ve fizikçiler gibi çeşitli alanlardan uzmanların biraraya getirilmesini gerektirmektedir. DAC'da tıp araştırmaları altı üniversitenin tıp fakültelerinde, üç tıp akademisinde ve Halk Sağlığı Bakanlığı'na ve Bilimler Akademi-

si'ne bağlı enstitülerde yoğunlaşmıştır.

Araştırmacılar, çalışmalarının sonuçlarının kısa bir sürede uygulamaya geçmesini özellikle gözetmektedirler.

DAC Kızıl Hacı (DRK)

DAC'da Kızıl Haç'ın bir milyondan fazla üyesi ve yandaşı vardır; bunların yanısıra 670.000 genç kurtarıcı bulunmaktadır. Kızıl Haç hastaların taşınmasıyla görevlidir ve acil servislere yardımcı olur. İlk yardıma, hastaların ve emzikli çocukların bakımına ilişkin temel bilgileri yaygınlaştırır. 1960'dan bu yana düzenlediği konferanslar ve stajlar 3.300.000 kişi tarafından izlenmiştir. Kızıl Haç doğal afetler ortaya çıkması ve seferberlik ilanında harekete geçmekle yükümlüdür. Çok sayıda can kurtaran merkezi ve ilk yardım merkezi açmıştır. Kızıl Haç, ayrıca su yollarında dağlarda ve tüm istasyonlarda yardıma hazırdır. 1967'den bu yana hastalara ve malüllere bakım hizmetleri düzenlemiştir. Kızıl Haç, aynı zamanda, yaşamı da ve çalışma dünyasında geçerli sağlık kurallarının tanıtılmasında da önemli bir rol oynar.

DAC Kızıl Haç'ı, 1954'ten bu yana Kızıl Haç örgütleri Birliği'ne bağlıdır; her zaman için uluslararası dayanışmasını somutlamıştır, özellikle doğal afetlere ve saldırı savaşlarına uğrayan ülkelere maddi ve moral yardımına koşmaktan hiçbir zaman geri kalmamıştır.

Uluslararası İlişkiler

Tüm devletlerin eşitlik koşulları altındaki işbirliğinin halkların sağlık sorunlarına katkıda bulunduğundan hareket eden DAC, kardeş sosyalist ülkelerle ve diğer devletlerle işbirliği ilişkilerini güçlendirmektedir.

DAC ve SSCB halk sağlığı bakanlıkları, kimya laboratuvarlarındaki çalışmalarını rasyonalleştirme ve otomatikleştirme olanaklarını inceleme konusunda anlaşmaya varmışlardır. DAC, Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin halk sağlığına ilişkin anlaşmasına katılmış ve «bilimsel araştırmalarda ve kliniklerde kullanılan bio - medikal aygıtlar» üzerine çalışma yapmayı yüklenmiştir. DAC sosyalist olmayan birçok devletle de anlaşmalar bağıtlamıştır.

DAC'da halk sağlığı konusundaki bilimsel danışmanlar, uluslararası örgütlerin çalışmalarına katılmaktadır; «enfaktüs çeşitleri» gibi birçok OMS projesinin hazırlanmasını üstlenmişlerdir. Uzmanlaşmış servisler tüm enfaktüs olaylarının ve enfaktüse tutulabilecek kişilerin sayımından bu hastalığa karşı savaşımda önemli bir adım olacağı kanısındadırlar. DAC'ın kanser konusundaki istatistiklerin en gelişmiş bir ülke olduğunu belirtmek gerekir. Bu alanda, uluslararası düzeyde son derece aktif olan ve kamu servislerinin etkin yardımlarından yararlanan altmış kadar tıbbi kuruluş bulunmaktadır. DAC, 108 uluslararası bilimsel tıp kuruluşunda temsil edilmektedir.

DAC halk sağlığı alanında ayrıca Arap halklarının, Bangladeş halkına ve ulusal bağımsızlığı için savaşım veren Afrika halklarına da dayanışma yardımlarında bulunmaktadır.

TATİLLER VE BOŞ ZAMANLAR

DAC'da yurttaşın ücretli izin hakkı yasayla güvence altına alınmıştır. Dinlenme ve tatil hakkı Anayasa'da ve İş Yasası'nda yer almıştır. En az ücretli tatil süresi 15 iş günüdür, süre mesleki yetkinliğe ve emekçilerin sorumluluklarına göre 24 iş gününe dek çıkabilir. Emekçilerin % 60'ından fazlası 18 günlük ve daha fazla tatil hakkından yararlanmaktadır, malüllerin ve Nazizm kurbanlarının ücretli tatil süresine üç gün daha eklenmektedir. Üç ve daha fazla çocuğu olan kadınların tatil süresi 21 iş günüdür; ekip halinde çalışılan durumlarda bu süre 24 iş günüdür; tüm çıraklar için de tatil 24 iş günüdür.

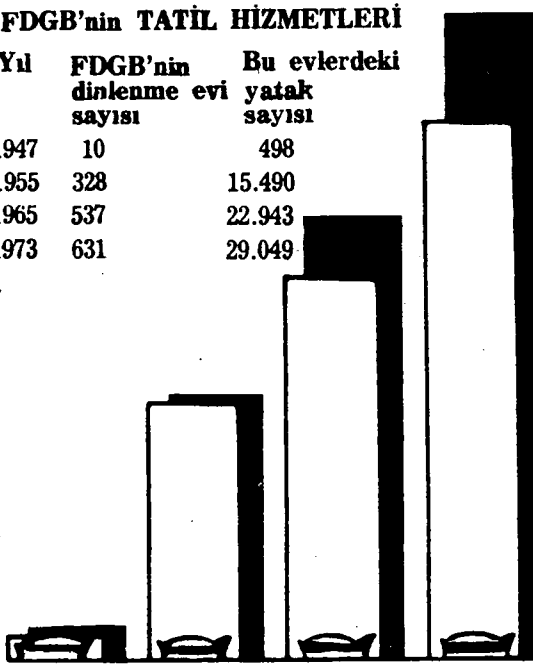
Tatilin gerçek bir dinlenme sağlıyabilmesi için, her emekçi en az 15 günlük tatilini bir defada kullanmak durumundadır. Tatil yerine ikramiye niteliğinde herhangi bir ödeme yapmak yasaklanmıştır.

Sendikaların Tatil Hizmetleri

İş Yasası, dinlenme hakkının Alman Özgür Sendikalar Konfederasyonu (FDGB) ve özellikle bu kuruluşun tatil servisince yaşama geçirildiğini açıkça belirlemektedir. FDGB bu amaçla önemli miktarda parasal harcamalar

FDGB'nin TATİL HİZMETLERİ

Yıl	FDGB'nin dinlenme evi sayısı	Bu evlerdeki yatak sayısı
1947	10	498
1955	328	15.490
1965	537	22.943
1973	631	29.049

Bu rakamlara FDGB'nin anlaşma yaptığı evlerdeki yatak sayısını da eklemek gerekir. Bunlar, esas itibariyle eski otel ve pansiyonlardan (1973'te FDGB'nin anlaşma yaptığı 439 dinlenme evinin yatak kapasitesi 31.243'tü) ve çok sayıda aileden oluşmaktadır. 1973'te FDGB'nin yönetimi altında 97.396 yer bulunuyor ve bu yerlerden yılda birkaç kez yararlanılıyordu.

yapmaktadır. Sendikaların tatil servisi 1947'de kurulmuştur. O tarihten bu yana, tatil servisi, hızlı bir gelişme göstermiş ve çok sayıda yeni evin ve tatil köyünün kurulmasını sağlamıştır. FDGB'nin yönetim sorumluluğundaki toplam tatil günü 1975'de iki milyonu bulmaktadır. Bu hedefe ulaşmak için, mevcut evler büyütülmekte ve modernleştirilmektedir. Bu arada, yapım yönünde büyük çaba harcanmaktadır. Yeni yapımlar arasında Maden Dağlarındaki Obrehaf ve Oberwiesenthal otelleri, Müritz kıyısında bulunan ve önemli ölçüde genişletilmekte olan Klink tatil köyü sayılabilir. Binz'de Rügen adasında bir tatil merkezinin yapımı tamamlanmaktadır, Mecklemburg gölleri kıyısında birkaç tatil merkezinin yapımına başlanmıştır. Bu süre içinde 8500 kişilik bir ek kapasite sağlanmış olacaktır. ASBP 8. Kongresinden sonra, Oberhof, Dresden, Postsdam, Sassnitz ve Warnemünde otellerinin yatak kapasitesinin % 80'nin FDGB'nin tasarrufunda olması kararlaştırılmıştır.

Tatil çekleri, işyerlerinde herkesin istediği olanaklar ölçüsünde karşılamaya çalışan bir sendikal komisyon tarafından dağıtılmaktadır. Örneğin, bu komisyon, yaz ayları için ayrılmış tatil yerlerini öncelikle okulları tatilde bulnan çocukların anne babalarına vermektedir.

FDGB aracılığıyla yapılan bir gezinin fiyatı mevsimine, kalınacak konutun türüne ve kişinin gelirine göre değişmektedir. Her şey dâhil 13 günlük bir tatil için kişi başına 50 ile 120 mark arası bir ödeme yapılmaktadır. Herkes geliriyle orantılı olarak, işyerinin sendikal yönetiminden mali bir destek elde edebilmektedir. İstek sahibi sendikalı ise, eşi de yardımdan yararlanmaktadır. Tatile giden her sendikalı, tren bileti üzerinden, kendisi ve ailesi için % 33,33'lük bir indirimden yararlanmaktadır.

Çocukların tatili anne babalarının ödeyeceği ücret 30 marktır, geri kalan 95 markık farkı ise işyeri sendika şubesince ödenmektedir. Son birkaç yıl içinde çocukların hizmetindeki yer sayısında önemli artış olmuştur. 1968'de kalabalık ailelere ayrılan yer sayısı 4000 idi; bu rakam

1972'de 11.500'ü bulmuştur. Bu sayı önümüzdeki yıllarda önemli ölçüde artacaktır. Yeni yapımlarda kalabalık ailelere ayrılan oda sayısı da artmaktadır.

KAMPİNG

DAC'ın her yöresine dağılmış 532 kamping alanı vardır. Burralarda toplam 329.500 turist konaklayabilir. Yer ayırma ve kayıt işleri merkezi bir servis tarafından yerine getirilmektedir.

DAC TURİZM OFİSİ

- Sosyalist ülkelere 800.000 turistik gezi
- DAC'da 14'er günlük 197.708 konaklama
- Birtek günlük 3.400.000 turist ağırlama
- Birkaç günlük 298.493 DAC İçi turlar

Kamping, DAC'da pek rağbetlidir ve çok yaygındır. Tatile çıkanların hemen hemen dörtte biri, tatillerini çadırlarda, genellikle belediyelerce düzenlenmiş ve bakımı sağlanmış kamping alanlarında geçirmektedir. Bu alanları, ihtiyaç duyulabilecek tüm donanımlarla donatılmıştır. Kampinge çıkanlar, bu alanlardaki mağazalarda otomobil römorkundan, deniz teknelerinden, plastik mutfak, eşyasına ve spor malzemesine varıncaya kadar her türlü eşya ve malzemeyi bulabilmektedirler. Ayrıca kiralık kamping donanımı veren merkezler de vardır. Büyük fabrikaların ve devletleştirilmiş işletmeler birliklerinin büyük çoğunluğu tatil evleri, bungalovları ve yarım milyon kişiyi barındırabilecek kapasitede kamping alanlarına sahiptir. Buralarda uygulanan fiyat tarifesi FDGB'nin fiyatları dolaylarındadır.

DAC turizm ofisi tatillerin örgütlenmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Barınma, beslenme ve diğer hizmetler genel olarak FDGB'ninkilerle aynı düzeydedir, sen-

dikalar bu kesimdeki tatiller için destekleme yardımı ödemedikleri için fiyatlar biraz daha yüksektir.

18.000 yatak kapasiteli 242 gençlik oteli de, gençliğin hizmetindedir; bu, üç milyon gence DAC'ın en güzel yerlerinde kısa süreli tatil yapma olanağı sağlamaktadır. Gençlik otellerinin çoğunluğu, Karl - Marx - Stadt (43), Dresden (33) ve Rostock (20) illerinde kurulmuştur. Ayrıca toplam 34 gezi turu konaklama merkezinde 100.000 kişiyi geceleri konuk etme olanağı vardır.

DAC'da başta gelen turistik bölge Baltık kıyılarıdır. 1972'de 2.200.000 kişi tatilini burada geçirmiştir. Burada FDGB'ye ait 336 tatil evi, işletmelere ve kamu kuruluşlarına ait 650 tatil evi ve 58 kamping alanı vardır. Orta Dağlar ile DAC'ın kuzeyindeki göller bölgesi, en rağbet gören diğer tatil bölgeleri arasındadır.

Kış aylarında, 100.000 kişi kış sporu yapmak üzere, karları hiç erimiyen Thuringen Ormanı ve Maden Dağları gibi diğer kış sporları merkezlerinde tatillerini geçirmektedir. FDGB aracılığıyla tatile çıkanlar, son derece düşük bir ücret karşılığında kayak ve kızak kiralayabilmektedirler.

Dış Ülkelerde Tatil

Pek çok DAC yurttaşı tatilini yurt dışında geçirmektedir. İlgilenenlere pek çok olanak sağlanmıştır. Sosyalist ülkelerin sendikal merkezleri arasında sendikalıların tatillerini karşı ülkede geçirmeleri konusunda anlaşmalar yapılmıştır. İşletmeler ve kombinalar da böylesi bir mübadeleyi uygulamaktadırlar.

DAC Turizm Ofisi, sosyalist ülkelerin en güzel yerleri için, her yıl çok sayıda (örneğin 1973'de bir milyonu aşkın) tatil bileti satmaktadır. DAC Turizm Ofisi, ayrıca, yurt dışındaki yakın sayfiye kentlerine ve merkezlerine yönelik kısa süresi tatil gezileri düzenlemektedir. Motosiklet Sporu Federasyonu, Gazeteciler Birliği, «Görmek ve Tanımak»

Komitesi, Gençlik Turizm Ofisi ve çeşitli meslek kuruluşları da yurt dışına tatil gezileri örgütlemektedir. Sosyalist ülkeler yönetimindeki turizm trafiğinde pasaport ve vize zorunluluğunun kaldırılmasından sonra, özel yolculuklarda hızla artmıştır. 1973'de 10,2 milyon DAC yurttaşı sosyalist ülkelere ve 1.300.000'i de diğer ülkelere yolculuk yapmıştır.

Hafta Sonu Tatilleri

DAC yurttaşları, yıllık tatilin dışında, iki günlük hafta sonu tatilini de dinlenmek ve eğlenmek için değerlendirmektedirler. Çoğunluğu en sevdiği konuyla uğraşmakta, spor yapmakta, tiyatroya, sinemaya gitmekte, müzeleri gezmekte ve kendilerini sanatsal bir uğraşa vermektedirler. Yurttaşların pek çoğu aileleriyle birlikte kentleri çevresinde geziye çıkmaktadır. DAC Turizm Ofisi, her yıl üç milyon hafta sonu seyahati ve trenle, otobüsle veya gemiyle özel gezi bileti satmaktadır. Ayrıca, eğlenceli bir hafta sonu geçirebilmek için de pek çok olanak yaratılmış, yakın doğa çevresinde dinlenme merkezleri düzenlenmiş, yüzme havuzları yapılmış, spor malzemesi ve bisiklet kiralama merkezleri açılmıştır, ara yolların işaret levhaları tamamlanmış ve bu yollar üzerinde lokantalar açılmıştır. 1971 - 1975 beş yıllık planı, yerel devlet kurumlarının, işletmelerin ve sendikaların, mevcut kapasitelerin tüm emekçilerin yararlanabileceği ölçüde artırılması konusunda, aralarında işbirliği ve eşgüdüm sağlamalarını öngörmüştür.

Hafta sonu gezilerinin yaygınlığı konusunda birkaç örnek vermek istiyoruz: Sans - Souci parklarını ve şatolarını gezegenlerin yıllık sayısı bir milyondan aşağı düşmemektedir; geçen yıl Oberhof'u 800.000 turist ziyaret etmiştir; bu sayı Baltık kıyıları için 10 milyondur.

DAC, Bir Turizm Ülkesi

DAC'a Leipzig Fuarı gibi, sadece iş için değil, fakat ülkeyi ve onun doğal güzelliklerini tanımak için gelen turist sayısı yıldan yıla artmaktadır. DAC Turizm Ofisi, yabancı turistler için önemli bir hizmet oluşturmuş ve 1972'de 689.000 turistle ilgilenmiştir. Ayrıca çok sayıda turist DAC' da kalma sorunlarını kendileri çözümlemektedir. 1973'de sosyalist ülkelerden 9,1 milyon, FAC ve Batı Berlin dahil diğer ülkelerden ise 4,8 milyon kişi DAC'ı ziyaret etmiştir.

Interhoteller, hizmet ve diğer konularda son derece titiz müşterilerin hizmetindedir. Bu oteller başkent Berlin'de ve il merkezlerinde Weimar, Oberhof gibi turistik merkezlerde bulunmaktadır. Otoyol üzerindeki Mitropa otelleri, Hermsdorfer Kreuz ve Magdeburger Börde, Berlin - Schönefeld havaalanı otel kombinası için de aynı şey söylenebilir.

KÜLTÜR YAŞAMI

Toplumsal yaşamın diğer kesimleri gibi DAC'da kültür de sosyalizmin damgasını taşır. Bu konutlarda kültür, 1920 lerde Berlin'i veya Dresden'i ünlü kılan nedenlerden temelden farklılık gösterir.

Kültür yaşamına yön veren birkaç büyük ilke vardır: Kültür yaşamı, barışın, halklararası anlaşmanın, hümanizmin, sosyalizmin sorumluluklarının bilincinde olan ve kendi sorumluluklarına uygun davranan kişileri birleştiren kollektif anlayışın gelişmesinin hizmetindedir. Yasalar savaşçı ve ırk ayırımcı propagandayı, milliyetçi kampanyaları, şiddetin ve ahlaksızlığın övülmesini yasaklamaktadır.

Kültür, süreç içinde toplum yaşamının tüm kesimlerine girmektedir. Sanatsal bir uğraşa kendini veren emekçiler gitgide çoğalmaktadır. Tüm sanatsal uğraşlarda her şeyden önce aranan kalite olmaktır.

Kültür, artık sadece kentsel bir olgu olmaktan çıkmış ve tüm ülke düzeyine yayılmaktadır. Küçük kentlerde ve köylerde, gönüllüler kitlesi toplum içinde gerçek bir kültür gereksinmesi yaratmak için sabırlı bir çalışma yürütmekte ve kültür işlerinde iletişim ve kişisel katılım olanak-

ları artmaktadır.

Sosyalist düzende kültür yaşamı basit tekrarlara tamamen yabancıdır ve söz konusu olan yaratıcı bir süreçtir.

Kültür, Sosyalist Toplumun Önde Gelen Bir Hedefidir

Toplumsal gelişme, kültürel iletişimi ve faaliyetler zenginleştirilmeden düşünülemez. Yaşam düzeyinin yükselmesi entellektüel düzeyin yükselmesine parelel olarak ilerler. Sosyalist düzende kültür, yaşamsal bir gereksinim durumuna gelmelidir.

Her insanın kültür değerlerinden yararlanma hakkı olmalıdır. Üretim ve ekonominin diğer sektörlerindeki emekçilerin elde ettikleri sonuçlar, kültür çalışmalarının bu süreç içinde zenginleşmesine olanak sağlayan değerleri yaratmaktadır.

Yaşam koşulları, sosyalizmin sağladığı ilerlemelerin etkisi altında değişime uğramakta, alışkanlıklar ve davranışlarda elle tutulur, derin değişimler görülmektedir. Tarım dahil tüm ekonomik sektörlerde bilimlerin ve tekniğin hızlı gelişimi emekçilerin ustalıklarına ilişkin yeni istemlerin doğmasına neden olmaktadır. Mesleki eğitim ve yetişmedeki bu uzmanlaşma, bu çeşitlilik, yetişkinlerin mesleki ve diğer alanlarda sürekli eğitimi ve genel eğitimin aralıksız zenginleştirilmesi sayesinde elde edilmiştir. Herkes, işyerlerinde ve toplumsal yaşamın tüm kesimlerinde kararların oluşturulmasına katılmaya teşvik edilmektedir. Çalışma süreleri azaltılmıştır, böylece zamanlar artmıştır. Bu koşullarda gereksinimlerin çeşitlenmesi, her şeyden önce kaliteye önem verilmesi doğaldır. Bu gelişim, sonuç olarak yaşamın gerekliliklerinin daha iyi anlaşılmasını genel olarak kamu çalışmalarına katılım teşvik edilmesini sağlamaktadır.

Kültür İnsanların Hizmetinde

Kültürün günlük yaşamın bir öğesi olduğunu gördük; bu niteliğiyle kültür, paranın her türlü egemenliğini ve kâr amacını dışlamaktadır. Sinemalar, yayınevleri, kitapçılar, plak yapımcılığı, tiyatrolar, sanat ajansları halkın malıdır. Sendikalar ile diğer toplumsal örgütlerin kültür hizmetleri, bu alandaki kamu sektörünün gücüne güç katmaktadır.

Kültür bütçesi, her yıl bir milyarın üstüne çıkmaktadır. Bu yüklü meblağlar, herkesin bu alandaki çalışmalardan yararlanmasını sağlayabilmek ve üstün nitelikli kültür çalışmalarını finanse edebilmek için kullanılmaktadır.

Kültür için ayrılan kamu harcamaları, ülkenin ekonomik büyümesini ve ulusal gelirin artması nedeniyle birkaç yılda iki katına çıkmıştır. Bu aynı zamanda, toplumun beklentilerini karşılayabilmek için kültürün ekmek denli gerekli bir gereksinim durumuna gelmesinin de bir sonucudur.

Diğer bütçelerden kaynaklanan yatırımlar, sendikaların, çeşitli örgütlerin ve ulusallaştırılmış işyerlerinin bu sektöre ayırdıkları miktarlar da ulusal kültür bütçesine eklenmektedir.

Kültür İşçi Sınıfının Hizmetinde

İşçi sınıfının bilimsel ideolojisi Marksçılık - Lenincilik, yeni bir toplumda gerçekten insancıl bir sanat ve bir kültürün taşıyıcısı, toplumsal ilerleme ve kültürel zenginleşmenin itici gücüdür: Sanat kesiminde, işçilerin onların örgütlerinin ve işyerlerinin, sanat yapıtları talep etmeleri günlük yaşantının bir parçası olmuştur. İşçi sınıfı, ayrıca sanatsal yaratıcılığın önde gelen konusunu oluşturmakta, yeni fikirlerin doğmasını sağlamaktadır. DAC toplumun çoğunluğunu temsil eden işçi sınıfı eleştirici bir kamuoyu

oluşturmakta, sanatçılar karşısında ısrarla talepkâr olmakta ve aynı zamanda onlar için bitmez tükenmez bir kaynak durumunda bulunmaktadır.

Buraya dek, kültürel yaşamın serpilip gelişmesini yönlendiren ilkeleri kaba hatlarıyla sergiledik. Bu ilkeler, son derece çeşitli gereksinimleri olan milyonlarca insanın kültürel zenginleşmesiyle somutlanmaktadır. Kitlelerin kültüre sahip çıkması, son derece çeşitli gereksinimler ve ilgi biçiminde kendisini göstermektedir. Birincil görev, bütün içinde uyumu sağlamak ve temel düşünceleri bulup çıkarmak olmaktadır.

Kısa bir süre önce Berlin'de büyük bir işyerinde bir kamuoyu yoklaması yapıldı. Soru yöneltilen kişilerin tümü içinde sadece % 3,4'ü sanatsal sorunlara hiçbir ilgi duymadıklarını belirtti.

Branderburg'da onbir işyerinde yapılan aynı türde bir yoklama da şu sonuçları verdi: Soru yöneltilen kişilerin % 83,7'si çalışma arkadaşlarıyla izlenimlerini tartışmak istediklerini, % 52,5'i en iyi tartışma şeklinin kollektif çalışma ortamında olduğunu belirtti.

Metalürji sanayiinde yapılan bu anket bu sonuçları doğruladı. Aşağıda, ailelerin sahip oldukları kitap miktarına ilişkin yanıtların tümü sıralanmaktadır.

	Brandeburg	Metal Sanayii
Yanıtsız	% 3.1	% 1
Hiç kitabı yok	% 3.8	% 6
10 kitaba kadar	% 13.7	% 15
30 kitaba kadar	% 36.5	% 32
100 kitaba kadar	% 27.9	% 31
300 kitaptan fazla	% 15	% 15

Dostlar Arasında İlişkiler

DAC'da kültür yaşamı, dünya kültürünün geçmişteki ve bugünkü hümanist hazinelere sahip çıkılmasını da içer-

mektedir. BM ile UNESCO'ya kabulünden itibaren DAC tüm kıtalardaki devletlere bu alandaki ilişkilerini düzenleyebilmektedir. Kendi kültür yaşamının gerektirdiği gibi, elbette ilerici akımlar ve yaratıcılıklarla ilgilenmektedir.

DAC, SSCB'ye ve sosyalist ülkeler topluluğunun diğer üyelerine durmadan güçlenen işbirliği ilişkileriyle bağlıdır. Dost ülkeler kültür alış-verişine ilişkin beş yıllık uzun vadeli anlaşmalar bağıtlamakta ve bunları yıllık protokollerle somutlamaktadırlar.

SOSYALİST ÜLKELERLE KÜLTÜREL MÜBADELE (1972)

DAC'a gelenler:	**DAC'dan gidenler**
• 296 sanatcı topluluğu	• 39 sanatcı topluluğu
• 2804 solist sanatçı	• 711 solist sanatçı
• 20 sergi	• 30 Sergi
• 92 sinema filmi	• 62 sinema filmi
• 14 çocuk filmi	• 11 TV filmi
• 76 kısa metrajlı sinema filmi.	• 222 kısa metrajlı film.

(Yukarıdaki rakamlar hükümetler arası anlaşmalara göre yapılan mübadeleleri kapsamakta, karşılıklı doğrudan sözleşmelerle yapılan sanatçı gezileri bunların dışında kalmaktadır.)

Geleneksel kültür mübadelesi, tiyatro toplulukları ve solist turneleri, sergiler, edebiyat yapıtları, çevirileri, film ve televizyon programları mübadelesi, uzun yıllardan beri alabildiğine yoğunlaşmıştır. Kültür haftaları düzenlenmektedir. 1974'de Prag «DAC kültür haftası» düzenlemeyi kabul etmiş, ertesi yılda Berlin «Çekoslovak kültür haftası»nın evsahipliği yapmıştır. 1972'de DAC'da düzenlenen «Sovyet Tiyatro sanatı festivali» hâlâ daha belleklerdedir; bu festivalde tam 167 yapıt sunulmuştur. SSCB'de 1975 için «DAC Tiyatro sanatı festivali» ve 1976 için de «DAC müzik festivali» düzenlenmesi öngörülmüştür. Aynı zamanda inceleme heyetleri ile konferansçı mübadelesi de gerçekleştirilmektedir. Son yıllarda, çeşitli kültür ve sanat kurum-

DAC'da yabancı sanatçılar ve sanat topluluklarına büyük önem verilir: Büyük Sovyet kemancısı David Oyştrah'ın Berlin Senfoni Orkestrası eşliğindeki konseri de ilgiyle izlenmiştir.

ları, tiyatrolar, yayınevleri, orkestralar, halk sanatı grup- doğrudan ilişkilerin yoğunlaştığı görülmektedir. Mübadelenin yoğunlaşması kültür yaşamının ve sanatsal yaratıcılığının zenginleşmesini sağlamaktadır. Sinema alanında ortak yapımlar en verimli işbirliği biçimleri arasındadır. Halen bu işbirliğinin diğer alanlara uzanmasına çalışılmaktadır. Mübadeleler merkezden merkeze olma niteliğinden uzaklaşarak yaygınlaşmaktadır. Örneğin, Neubrandeburg ili, Koszalin Voyvadalığı ile birlikte bir «Polonya kültür festivali» düzenlediği: Görlitz tiyatrosu Polonyalı seyirciler için bir abone servisi açtı: Freiberg tiyatrosu sanat müdürlüğü Çekoslovakya'da Teplice kentinde bir oyun sahneye

koydu, bu kentin tiyatro grubu da daha önce Freiberg'de temsiller vermişti. Rostock ili ile Szczcin Voyvadalığı ortak bir tiyatro grubu kurdular: Francfurt - Oder kentinin ve Zielona Gora Voyvadalığının ortak bir senfoni orkestraları vardır.

DAC'DA ORKESTRA KONSERLERİ

Yıl	Devlet Orkestrası	Konser sayısı	Dinleyici sayısı
1966/67	81	6.879	1.900.000
1973	81	6.882	2.500.000

Sosyalist topluluk devletleri, aynı zamanda ortak kültürel gösteriler de düzenlemektedirler, örneğin 1973'de Sofya'da düzenlenen sosyalist ülkeler sergisi hâlâ unutulmamıştır. DAC her yıl «sosyalist film oturumları»na evsahipliği etmektedir: İlk oturumlar 1973 sonunda Magdeburg'da yapılmış ve yedi sosyalist ülkede çekimi tamamlanan filmlerin ilk gösterileri gerçekleştirilmiştir.

DAC'ın sosyalist kültürü, sosyalist ülkeler topluluğunun kültür yaşamının gelişiminde seçkin bir yere sahiptir. Bu alanda hedef, diğer sosyalist ülkelerle kültür alış - verişini yoğunlaştırmaktır.

Kültür Sanattan İbaret Değildir

Hiç kuşkusuz sanat ve edebiyat kültürün iki büyük direğidir. Ne var ki, bu önerme sosyalist ülkeler için çok dar çerçevelidir. Halle'de bir kaynakçı bu sorunlara ilişkin bir anket sorusunu şöyle yanıtlıyordu: «Kültür, yaşamı çevreleyen her şeydir.» Yaşamın, çalışmanın, aile yaşamının tüm kesimlerine dek uzanır. Kültür çalışmaları kesintili olamaz, yaşamı ve insanı bütünüyle kucaklar.

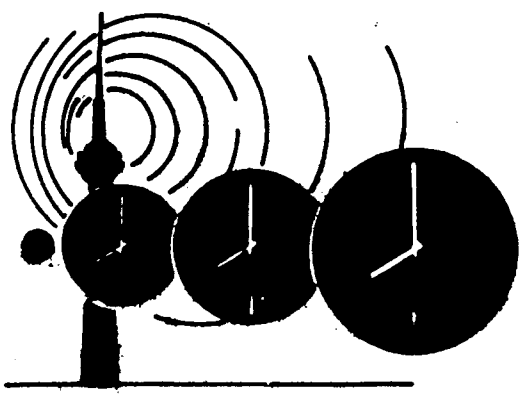
Böylesi bir yaklaşım ancak, genel eğitim ile uzmanlaşmış öğrenimin sentezleştirilmesi sayesinde, tarihin ve çağ-

daş olayların eleştirici bir anlayışla kavranması sayesinde, felsefe ve politika konularındaki bilgilerin genişletilmesi sayesinde politik yaşama katılma sayesinde yükselinebilir.

Kültür, fabrika kapısı önünde durmaz, çalışma yerlerine dek uzanır, girer. Kültür, düzeni ve temizliği, çiçeklerle ve sanat yapıtlarının kopyalarıyla süslendiğinde daha da renklenip, canlanan ortama çeki düzen verilmesini de kap-

RADYO TELEVİZYON

DAC'da evlerin % 95'inde radyo bulunmaktadır. DAC'da 4 ulusal ve 9 bölgesel radyo programı vardır. Uluslararası Berlin Radyosu, DAC'daki politika, ekonomi ve kültür yaşamıyla ilgili olarak 11 dilde kısa ve orta dalgadan yayın yapmaktadır. Evlerin % 78'inde televizyon vardır. Televizyon yayınları belli saatlerde renkli olarak iki kanaldan yapılmaktadır. Televizyon programları genel olarak saat 8 ile 23 arasında 16 saat sürmektedir.

DAC'DA TELEVİZYON YAYIN SAATİ

1955	1960	1965	1973
786	3.007	3.774	6.360

sar. Çalışma koşullarının düzenlenmesi, işin tüm yönlerine ve işyeri yaşamına yaratıcı katılım da bu kapsam içindedir. Yenilikçiler hareketinin iş planlanması ve düzenlenmesi çalışmalarına katılmak da kültürel haklar arasında yer almaz mı?

Her bir insanın kültürü, diğer insanlarla ilişkilerinde, o insanın toplumsal davranışında, kollektif yaşam karşısındaki tavrında, yardım etme ve topluluğun bir parçası olma duygusunda, sorumluluk bilincinde, toplum halindeki yaşamda etkisinin ne olduğunda kendisini göstermektedir.

Sosyalist toplum, kültürel uğraşlara ve kültürün serpilip gelişimine elverişli bir çevrenin oluşturulmasına büyük önem vermektedir. Çevre derken oluşturulan yeri, çalışmayı, resmi yönetim birimlerini lokantaları, kırsal ve kentsel ortamı anlıyoruz.

DAC'da çevre korunması herkes için kesin bir zorunluluktur. İnşaat sektöründe her bir milyon marklık yatırımın 5000 markı sanatsal düzenlemelere gitmektedir. Çevrenin güzelleştirilmesi ve zenginleştirilmesi, kent merkezinin düzenlenmesinde, yeni mahallelerin kurulmasında, parkların ve kollektif donanımların bakımında esin kaynağı olmaktadır. Her yıl gönüllü yardımcılar, kentleri ve köyleri güzelleştirme kampanyalarına katılmakta ve çalışmalarıyla değerli donanımlar yaratmaktadırlar.

Sanatçılar, Sanat ve Gerçek

Sanat, kişinin kendisi için yaratıcı bir faaliyet değildir. Sosyalist ülkelerde sanat izleyicileri, son yıllarda önemli ölçüde genişlemiş ve yapılan her şeye eleştirisel bir dikkatle eğilmeye ve etkisini duyurmaya başlamıştır. Sanatçılar kendilerine gereksinim duyulduğunu kavramakta ve aynı zamanda da daha geniş sorumluluklarla karşı karşıya olduklarını görmektedirler; bu olgu hiçbir ikilem yaratmamaktadır, çünkü sosyalist düzende sanatçının çıkarları

emekçinin çıkarlarıyla çakışmaktadır. Bu koşullarda sanatçının topluma uyum içinde bulunması doğaldır.

DAC'DA SANAT FAALİYETLERİ

350	işçi-yazar grubu
70	işçi-besteci grubu
1200	amatör orkestra
6.600	koro
2.200	vokal grubu
450	senfoni orkestrası
2.000	Bando
1.900	müzik topluluğu
2.000	görsel sanatları sevenler derneği
3.300	tatbiki sanatları sevenler derneği
1.100	Amatör sinemacılar derneği
2.000	sanatsever emekçiler kulübü
350	gençlik kulübü
6.000	kırsal kesim sanat kulübü
300	halk dayanışması kulübü
900	şov topluluğu
500	diksiyon grubu
250	amatör tiyatro
1.300	folklor oyunları grubu
200	genç sanatcı topluluğu
40	işçi şovu topluluğu
200	akrobat topluluğu
60	sihirbaz topluluğu
5.500	hafif müzik orkestrası
550	Dans topluluğu

DAC'da kültür yaşamı, geçmişin ve bugünün sanatsal yaratıcılığının sentezinden oluşmuştur. Sosyalizm, insanın gerçekleştirdiği değerli, yararlı her şeye sahip çıkmakta ve bunu özümlenebilir bir şekilde kitlelere götürmektedir. Sosyalist toplum aynı zamanda, çağdaş yapıtların büyük bir tüketicisidir; sanatçıların çağımızdaki süreçleri, bu süreçlerde karılaşılan sorunları işlemelerini ister.

Sosyalist sanatçı, bu konuları ve esinini, kendisi için bir veri ve sanatı için bir eylem alanı olan yaşamdan bulur çıkarır. Gerçekleştirdiği yapıtların gitgide daha inandırıcı olması, gerçeği ve insanları gitgide daha çok etkileyebilmesi ancak, gerçeği felsefi ve politik yanlarıyla daha iyi kavradığı, emekçilerin düşünce duygu ve davranışlarında nüfuz edebildiği ve çağımızdaki büyük güçleri iyi tanıdığı ölçüde mümkündür.

DAC'da sanatsal yaratıcılığın en büyük konuları, işçi sınıfıdır, çalışma karşısında sosyalist tavırdır; işçilerin meziyetleridir. Bu nedenle sanatçıların, işçilerle, emekçi kollektifleriyle olan ilişkilerinin güçlenmesine büyük önem verilmektedir; böylece sanatçılar zengin bir esin kaynağına sahip olmaktadırlar.

Bir yandan sosyalizmin gerçekçi ve etkin bir sanat yaratılması gereksinimini duyurması, öbür yandan yaratıcılara değer verilmesi, sanatçılar ile emekçiler arasında, her iki taraf üzerinde de son derece olumlu bir etki yapan yeni tür ilikilerin kurulmasını sağlamaktır.

İşçi sınıfının partisinin ve DAC hükümetinin sanatçılara sağladığı destek, güvenin ve dostça ibirliği ilişkilerinin sağlamlaşmasına yol açmıştır.

Kültür ve Günlük Yaşam

DAC'da kültür alanına yaklaşmak herkes için mümkündür. Bu ilke herkesin sanatsal değerlerle ve yapıtlarla ilişki kurmasını sağlayan kültür donanımlarının yapımıyla yaşama geçirilmiştir.

Televizyon, sinema, tiyatro, müzeler ve sergiler öylesine olağan şeylerdir ki, artık bunları uzun uzadıya anlatmanın gereği kalmamıştır. Bununla birlikte, önemli bir noktayı açıklamakta yarar vardır: Sanat kuruluşları, gerçek ve potansiyel izleyiciyle temas kurmaktadırlar; bu amaçla dernekler, gençlik kulüpleri kurulmuş, sanat toplulukları, emekçi topluluklarıyla ve işyerleriyle sözleşme-

DAC'DA GÖRSEL SANATLAR SERGİLERİ

- Ulusal Sanat Sergisi: her türden eserler — dört yılda bir Dresden'de
- Yılın en güzel Afişleri Sergisi: her yıl — Berlin'de ve diğer kentlerde
- İşçi Festivaline paralel sanat sergisi: iki yılda bir
- Bölgesel sanat sergileri: dört yılda bir
- Baltık Bienali: her yıl Rostock kentinde, Baltık Haftası'nın yanısıra.
- Karikatür sergisi: iki yılda bir Berlin'de ve diğer kentlerde
- İntergrafik: üç yılda bir, Berlin'de
- El sanatları sergisi: üç yılda bir Erfurt'ta.

Bunlar dışında, ayrıca:

- ☐ Yurtdışından sergiler
- ☐ Sanatçıları ya da önemli olayları anmak için düzelenen sergiler.
- ☐ Çeşitli vesilelerle düzenlenen özel sergiler
- ☐ Kültür evlerinde, işletmelerde, v.b. açılan bireysel ya da toplu yerel sergiler

DAC'DA MÜZELER

- 595 anıt, sanat müzesi ve belediye müzesi
- her yıl 25,2 milyon ziyaretçi

En büyük müzeler:

— Berlin Devlet Müzesi
— Dresden ulusal sanat koleksiyonları
— Sans-Souci şatosu ve parkı
— Leipzig Güzel Sanatlar Müzeleri
— Schwerin Devlet Müzesi
— Weimar sanat koleksiyonları

ler yapmışlardır. Bu yaklaşım, örneğin tiyatro alanında emekçilerin en büyük sanatsal çalışma kaynaklarından biridir. Okuma kültürel çalışmalar içinde önde gelen bir yere sahiptir; bu en küçük köyler dahil DAC'ın her yerinde bulunan kütüphanelerin çoğalmasında somutlanan bir olgudur. Kütüphaneler, parasız kiralık kitap hizmetini sağ-

lamaktadırlar. Ayrıca yazarlarla açık oturumlar, gazetelerde yayınlanan eleştiriler ve okuyucu mektupları da anılmaya değer. Tüm bu öğeler okuma heyecanı ve isteğinin yaygınlaşmasını sağlamıştır. Halen, eve ve işyerlerine kitap dağıtımı yapan en az 12.000 gönüllü kitapsever vardır.

DAC'DA KİTAP ÜRETİMİNDEKİ ARTIŞ

Yıl	Nüfus başına yeni kitap sayısı	Kitap çeşidi	Toplam baskı Mik. (milyon nüsha)
1949	1,8	2.000	33,5
1973	7	5.330	120

(Kitaplarda ortalama tiraj 22.500 nüshadır. Yayımlanan kitaplardan 912'si çeviridir.)

DAC'DA KİTAPLIKLAR

(Devlet ve Sendika kitaplıkları)

Yıl	Kitaplık Sayısı	Kitap Sayısı	Okur Sayısı	Verilen Kitap
1958	11.840	10.700.000	2.000.000	33.800.000
1973	18.038	31.900.000	4.400.000	73.000.000

Tüm kitle örgütleri, sendikalar, çocuk ve gençlik örgütleri kültürel sorunlara büyük önem ve dikkat ayırmaktadırlar. Teşvik edici rollerin yanısıra, yaratıcılığı özendirmektedir, böylece profesyonel sanatçılarca yönetilen veya denetlenen çok sayıda çalışma grubu ve topluluk oluşturmuşlardır. Gençlik örgütü, gerçekten yetenekli gençlerin ortaya çıkmasını sağlayan ve aynı zamanda da binlerce gencin tatiline renk katan geniş bir şarkı hareketine öncülük etmiştir.

DAC'da 924 kültür evi ve kulübü vardır. Bunların birbirlerinden farklı ve değişik izleyici topluluklarına (kadınlara, gençlere) seslenen çeşitli gösterileri içeren programları bulunmaktadır. DAC'da aynı zamanda, kültürel çalışmala-

rın gerçekleştirilmesinde büyük bir rol oynayan 9000 çalışma çevresi ve grubu vardır.

Aynı hedefler, yerleşme bölgelerindeki emekçilerin oluşturduğu kulüplerin, köy kulüplerinin, gençlik kulüplerinin ve Halk Dayanışması kulüplerinin çalışmalarının da temelini oluşturmaktadır. Bunlardan her biri için ayrı ayrı gönüllü üye konseyleri kurulmuştur; bu konseyler de yerel devlet organları ve kamu kuruluşlarından destek almaktadırlar. Bu konseyler birer faaliyet proğramı hazırlamakta ve onlar üzerinde halkın görüşlerini almaktadırlar. Kulüpler ve Halk Dayanışması merkezleri, yaşlı kişilere kültürel yaşamın çeşitli özgül alanlarına katılma olanağı vermektedirler.

KÜLTÜR EVLERİ VE KULÜPLERİ

- 924 Kültür evi ve kulübü
- 200.000 konferans ve açık oturum
- 100.000 gösteri
- 70.000 toplantı
- 6.000 sergi
- 43 milyon ziyaretci (1973 yılında)

Kırsal kesimde üretim ilişkilerinin değişmesi, kültürel yaratıcılık ve çalışma olanaklarını baskıdan kurtararak özgürleştirmiştir. Bu olgu, köy yaşamının temelden değişimi üzerinde şiddetli bir etki yaptı. 1973 ortalarına DAC hükümeti, işletmelerarası birlikler kurulması, öğrenimdeki ilerlemeler ve kırsal nüfusun kültürel gereksinimlerindeki çeşitliğinin etkisiyle yaşam ve çalışma koşullarında oluşan değişimleri de dikkate alan, kırsal kesimde bir düşünsel ve kültürel eylem programı hazırlamıştır.

Kültür yaşamı çeşitli gösteriler nedeniyle özel bir zenginlik ve boyut kazanır: Geleneklerle yenilikleri birleştiren festivaller, kimi zaman yüzyıllarca öncesinden kalan göreneklerin canlandırıldığı halk bayramları: Bunlar sosyalist

kültürün gereksimmeleriyle uyumlu duruma getirilir. Pek çok yerleşme bölgesinde, yılın belirli zamanlarında toplumsal bayramlar nedeniyle biraraya gelme, buluşma bir alışkanlık durumuna gelmiştir. Köylerde, işyerlerinde, kombinalarda, semtlerde, mahallelerde, okullarda düzenlenen bu gösteriler, yıldan yıla artan bir kitleyi çekmektedir.

Ulusal bayramlarda çok kalabalık olur, çoğu kez bu bayramlarda büyük bir yabancı kitlesinin katıldığı görülür.

İşçi festivali, iki yılda bir il merkezlerinden birinde düzenlenir. Ülkenin dört bir köşesinden gelen amatör ve profesyonel sanatçılar, bu festivalde emekçilerden oluşan izleyici topluluğuna göz kamaştırıcı bir program sunmaktadırlar.

DAC'DA SİNEMA

SALON - SEYİRCİ

- DAC'da kentlerde 850, kırsal kesimde 312 sinema salonu vardır.
- 1973'te sinema seyircisi sayısı: 84.500.000

SİNEMA FESTİVALLERİ

- Belgesel ve kısa metraj filmler uluslararası haftası: her yıl, Leipzig'te
- Sosyalist filmler festivali: her yıl
- Çocuk ve gençlik filmleri haftası: iki yılda bir
- Amatör sinema filmleri festivali: her yıl
- Bunlardan, ayrı olarak, çeşitli vesilelerle ve uluslararası anlaşmalara göre sinema haftaları ve festivalleri düzenlenmektedir.

Berlin festivali her yılın ekim ayında yapılmakta ve DAC ulusal bayramıyla çakışmaktadır. Bu başkent ülkenin ve yabancı ülkelerin en iyi sanatçılarının katıldığı görkemli bir gösteri sunma olanağı vermektedir.

İki yılda bir düzenlenen Berlin festivali, çağdaş yaratıcılığa ayrılmıştır. Uluslararası belgesel ve kısa metraj film haftası her yıl Leipzig'de düzenlenmektedir. «Dünyada barış için» adını taşıyan bu gösteri ilerici yö netmenlere açık-

tır. Siyasi şarkı festivali de Berlin'de yapılmaktadır. Gençler bu festivalde en tanınmış pek çok topluluğu ve solisti alkışlama olanağı bulmaktadırlar. Kültürel yaşamın zenginliğini sergilemek için pek çok müzik festivalinden bazılarını sayalım: Zwickau'da Schumann Festivali, Leipzig'de Bach Festivali, Halle'de Haendel Festivali... Ayrıca, geçmişin en büyük sanatçılarını konu alan konferanslar ile sayısız sergi de bu zenginliğin parçalarını oluşturmaktadır.

Sosyalist İşyerleri Birer Kültür Merkezi Haline Geliyor

Sosyalist işyeri, yalnızca bir üretim birimi değildir; toplumsal ve kültürel yaşamda önemli bir rol de oynamaktadır. Emekçiler, işyerinde bu alanda çeşitli çalışmalarda destek olurlar. Büyük işyerleri, çoğu kez tüm bir bölge için kültürel bir çalışma merkezi işlerini gören kültürel donanımlara sahiptir. Sosyalist işyerlerinin plastik sanatlar alanında istemde bulunmaları hiç de ender görülen bir durum değildir.

Kültür yaşamının serpilip gelişmesinde sendikaların büyük rolü vardır. Kulüpler, kütüphaneler gibi çeşitli kurumlara çok yönde destek olurlar, herkesin yaptığı çalışmalarda ilerlemesini sağlamak, sosyalizme yaraşır bir çalışma ortamı yaratmak, sanatı daha iyi tanıma ve kültürel faliyette bulunma gereksinimini karşılamak amacıyla sabırlı bir çalışma yürütürler.

Uzun zamandan beri, emekçiler, çoğu kez aileleriyle birlikte topluca en değişik sanat gösterilerine gitmektedirler. Böylesi bir ortamda kişisel ilişkiler zenginleşir. Bu konuda, işçi için, işyerinin kültürel faaliyet açısından ayrıcalıklı bir yer olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Çok sayıda ekip kültürel çalışmaların geliştirilmesi, yaygınlaştırılması için planlar hazırlamaktadır; bu konuda pek çok örnekler vardır ve elde edilen sonuçlar bekleneni aşmaktadır.

Her Bireyi Sanatçı Yapmak

«Halk Sanatı» terimiyle çoğu kez dans, şarkı, folklor giysileri gibi bazı yerel kalıntılara aşırı bağlanma kastedilir. Oysa DAC'da «halk sanatında yaratıcılık» yalnızca bu gösterilerle sınırlı kalmaz; çoğu geçmişle ilintisi pek az olan çeşitli eğlence biçimlerini toparlar.

Sosyalist düzen, insanın tüm yeteneklerini geliştirmeyi, günlük yaşamı monotonluktan ve önemsiz olayların mekanik yinelenmesinden kurtarmayı amaç edinmiştir. Kültürel çalışmanın görevi, bilinmeyen yeteneklerin ortaya çıkmasını sağlamaktır. Hedef, oyuncu olabilmek, şarkı söyliyebilmek, yazabilmek, resim yapabilmek, kısacası geliştirici, kişiliği zenginleştirici bir çalışmaya yönelebilmek ve böylece sanat izleyicisi veya tüketicisi olma konumundan kurtulmaktır.

Halk sanatında yaratıcılık meslek yaşamına eşlik eder. Basit bir yorumlamadan özgün yapıtlara dek çeşitli türleri kapsar. Şu son yıllarda, halk sanatı, milyonlarca kişiyi toplayan bir kitle hareketi boyutuna ulaşmıştır. Halk sanatı sosyalist kültürün itici gücü olarak görülmektedir.

Yaratıcılık hiç kuşkusuz, sanatla ilişkilerin derinleştirilmesini, daha iyi bir kavrayışı, kesinliği de beraberinde getirmektedir. Kendisini buna veren kişiler kendinden daha emin bir topluluk oluşturmaktadırlar, onlarda sanatla temas son derece zengin ve çok yönlüdür.

Yaratıcı çalışma daha derine inebilen bir düşün yeteneği doğur, gerçeğin daha tam olarak kavranılmasını sağlar; kısacası kişiliğin oluşmasında büyük etki sahibidir.

Her durumda söz konusu olan, geçici bir özenti değil gerçek bir sanattır. Her ulusal sergide profesyonel ve amatör yapıtları, bir sentez oluşturacak şekilde yan yana görülebilir. İşçi tiyatroları ile profesyonel aktörlerden oluşan tiyatrolar arasında karşılıklı zenginleştirici ilişkiler kurulmuştur. Lirik tiyatro korolarının yanı sıra, amatör korolar

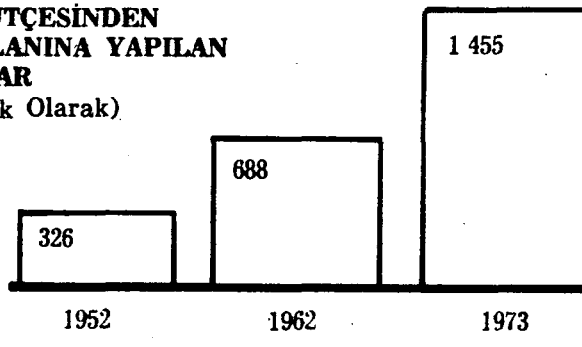
oluşmaktadır. Elbette yapım hacmi önemli ölçüde farklılık göstermektedir, ancak, kalite ve yetenek açısından hiçbir farklılık yoktur, gerçeğin algılanması açısından her iki anlatım biçimini birbirinden farklı kılan hiçbir şey yoktur. Ayrıca söz konusu olan, mevcut yetenekleri doğrulamak değil, insanda uykuda olanı harekete geçirmek, insanı basit ve kolay sanat zevkinden (sanatın eğlence aracı gizi anlaşılmasından) daha üst düzeyde bir sanata doğru yönlendirmektir.

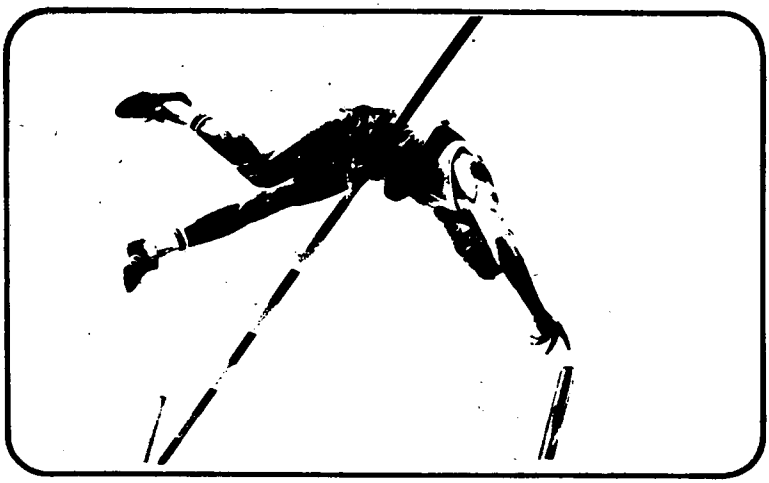
Bu koşullarda halkın sanatsal yaratıcılığının tüm sanat eserlerinde varolmasını ve kendine özgü anlatım şekilleriyle ortaya çıkmasını anlamak kolaylaşmaktadır. Bu, operada, senfoni orkestrasında, bale grubunda olduğu kadar, şenliklerde şiirler okunmasında, çağdaş dans yarışmalarında ve sinema sanatında da geçerlidir.

Halkın sanatsal yaratıcılığında çocukların ve gençlerin büyük payı vardır. FDJ'nin şarkı hareketi hem gençlerin özlemlerine uygun düşen, hem de onları eğlendiren yeni bir militan şarkı türü yaratmış, bu hareket içinde yüzlerce gencin güfte yeteneğine sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

Amatörler, çok çeşitli grup toplantılarının programlarını zenginleştirmektedirler. İşçi festivali, bu alanda en başarılı girişimlerin ölçüsü haline gelmiştir ve gün be gün çalışmaların tümünü aydınlatmaktadırlar.

DEVLET BÜTÇESİNDEN KÜLTÜR ALANINA YAPILAN HARCAMALAR
(Milyon Mark Olarak)

SPOR

DAC Anayasasının 18. maddesinde şöyle denmiştir: «Sosyalist kültürün öğeleri olarak beden eğitiminin sporun ve turizmin amacı beden ve ruh sağlığına sahip kişilerin yetiştirilmesidir». Böylece bedensel faaliyetler yurttaşlık hakları arasında yerini almıştır. DAC'da beden eğitimi ve spor, toplumsal değerler, hiyerarşisinin ön sıralarında bulunmaktadır, çünkü bunlar, sağlıklı bir yaşam tarzının oluşumuna katkıda bulunmakta, iyimserlik ve yaşama sevinci aşılamakta, sağlığı güçlendirmekte ve boş zamanları, eğlence tarzlarını zenginleştirmektedir. Boş zamanlarda yapılan bedensel faaliyetler dinlenme için yapılan spor ve yarışma sporu, bunların tümü bir bütün oluşturmaktadır. Başta gençler olmak üzere düzenli olarak bedensel bir faaliyette bulunan yurttaşların sayısı giderek artmaktadır.

Tüm toplum çapındaki spor örgütü, sosyalist demokrasi ilkelerine göre yönetilen ve DAC'daki tüm spor birliklerini bünyesinde toplayan DAC jimnastik ve Spor Federasyonu (DTSB) dur. Spor kulüpleri antremanlar ve yarışmalar düzenlemekte ve kitle sporunu geliştirmektedirler. Görevini tam anlamıyla yerine getirmek için DTSB, di-

DAĞ JİMNASTİK VE SPOR FEDERASYONU (D.T.S.B.)

Yıllar	Kulüp Sayısı	Üye Sayısı	Üyelerin nüfusa oranı	Antrenör sayısı	Hakem, yan hakemi say.
1950	4.306	691.000	% 4.1	15.000	
1960	6.013	1.439.000	% 8.4	42.000	32.000
1970	7.369	2.156.000	% 12.1	133.200	47.000
1973	7.595	2.423.000	% 14.2	171.000	82.000

Gelecek, erken başlayanların...

ğer toplumsal güçlerle, özellikle Alman Özgür Sendikalar Federasyonu'yla, Alman Özgür Gençliği'yle, Ulusal Eğitim Bakanlığı'yla ve halk temsil organlarıyla işbirliği yapmaktadır. 1970'den bu yana, Alman Özgür Sendikalar Federasyonu ile DTSB, özellikle emekçilerin ve genç işçilerin sportif faaliyetlerini geliştirmeye yönelik olmak üzere her yıl bir spor programı hazırlamaktadırlar. 1970'den itibaren 2 milyon olan katılımcı sayısı birkaç yıldır 5 milyonu aşmıştır.

DAC'da çocuklara ve gençlere yönelik spor girişimleri spartakiadlar, sporun genç kuşak arasında yayılmasını teşvik eden önde gelen bir araçtır. Bu girişimler hemen hemen tüm olimpiyat dallarında yarışmaları kapsamaktadır. Seçmeler, her yıl okullar, ilçeler ve iller düzeyinde yapılmakta ve her yıl böylece seçilenler arasında finaller yapılmaktadır. Her iki yılda bir ulusal yarışmalar düzenlenmektedir. Yaz sporu dalları 12.000 kişilik bir katılım sağlamaktadır kış sporlarında ise bu sayı 1.300'dür. Her yarışma çocukların ve gençlerin spor yaşamı için büyük olaylar niteliğindedir. Çocuk ve genç spartakiadlar, genç kuşağın büyük bir bölümünün spora katılımını sağlamış ve olimpiyat yüzme şampiyonu Roland Matthes, olimpiyat jimlastik şampiyonu Karin Janz, Monika Zehrt (atletizm), Ullrich Wehling (kayak), vb. gibi ünlü sporcular yetiştirmiştir.

DAC'DA ÇOCUK VE GENÇLİK SPARTAKİYADLARI

Yılar	Katılan Çocuklar	Katılan Gençler	Toplam Katılım
1966	1.200.000	500.000	1.700.000
1968	1.650.000	750.000	2.400.000
1970	1.900.000	935.000	2.800.000
1972	2.500.000	1.188.000	3.700.000

DTSB'nin uluslararası ilişkileri son derece geniştir. Birçok ülkenin spor örgütleriyle dostluk anlaşmaları ya da çalışma sözleşmeleri bağıtlanmıştır. Örneğin: 8 Mayıs 1966

da imzalanan «DAC spor örgütleri ve kurumları ile SSCB spor kuruluşları birliği arasında dostça işbirliğinin sağlamlaştırılması ve derinleştirilmesi üzerine dostluk anlaşması». Bu anlaşma daha önceki Alman-Sovyet geleneksel spor dostluğunun bir uzantısıdır ve karşılıklı yarara dayalı işbirliğini geliştirmeyi hedef tutmaktadır. DAC'ın olimpiyat hareketine, Dünya Spor ve Beden Eğitimi Konseyi'ne ve daha bir çok uluslararası spor kuruluşuna ve uzmanlaş-

DAC'DA EN POPÜLER SPORLAR

Federasyon	1973'te Üye Sayısı	Federasyon	1973'te Üye sayısı
Futbol	488.000	Judo	36.000
Jimnastik	344.000	Satranç	33.000
Balıkçılık	343.000	Ski	32.000
Atletizm	159.000	Tenis	31.000
Quilles	129.000	Yürüyüş, dağcılık	30.000
Hendbol	133.000	Binicilik	26.000
Yüzme	72.000	Kano	24.000
Voleybol	71.000	Yelken	19.000
Masa tenisi	68.000	Bisiklet	18.000
Motosiklet	52.000	Boks	17.000

DAC'DA SPOR TESİSLERİ SAYISI

Tesislerin türleri	1952	1973
Stadlar	122	306
Oyun sahaları	11.400	15.454
Spor salonları	24	224
Okularda jimnastik salonları	1.088	3.735
Kapalı yüzme havuzları	47	120
Açık yüzme havuzları	594	1.691
Ski atlama tramplenleri	145	408
Spor evleri	407	1.420
Tekne hangarları	358	1.396

DTSB üyeleri, belediyelere ve işletmelere ait spor tesislerinden ve donanımlarından ücretsiz olarak yararlanabilmektedirler.

mış bilimsel kuruluşlara katılması, bu alandaki uluslararası çalışmalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. DAC, toplam 79 Avrupa ve dünya çapında spor kuruluşuna tam üye olarak katılmaktadır. Bugüne dek 117 DAC yurttaşı bu kuruluşlarda toplam 168 sorumlu görevde bulunmuştur. Uluslararası Federasyonlar adına DAC 70'den fazla dünya ya da Avrupa şampiyonası ve 50'yi aşkın kongre düzenlemiştir.

DTSB, Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın genç devletlerindeki örgütlerle olan ilişkilerini geliştirmeye ve sağlamlaştırmaya büyük önem vermektedir. Bu işbirliği, barış, dostluk, dayanışma, karşılıklı saygı ve dünya spor hareketinde çıkar işbirliği ilkelerinden esinlenmektedir. Bu ülkelerdeki kırkı aşkın örgütle ilişkisini sürdürmekte, sömürgeci geçmişin spor üzerindeki etkisini bilmek ve onun yerine ulusal bir beden eğitimi programı koymak için onlara yardım etmektedir. Bu amaçla, onlara spor kuramı ve hekimliği alanlarındaki kendi deneyimlerini ve kazanımlarını iletmektedir. 1971 ve 1973'de Federasyon, DAC'da, 24 Afrika, Asya ve Latin Amerika ülkesinden 43 sorumlunun izlediği yaz kursları düzenlemiştir. Leipzig'deki Alman Beden Eğitimi Yüksek Okulu, bugüne kadar, bu ülkelerden gelen 930 antrenör beden eğitimi öğretmeni, spor öğrencisi ve hekimi yetiştirmiştir. DAC ayrıca, kadrolar ve sporcular yetiştirmek, yarışmalar ve antreman stajları düzenlemek için bu ülkelere antrenörler ve öğreticiler göndermektedir.

DAC'da DTSB, beden eğitimi ve spor alanında uluslararası işbirliğinin, devletler ve halklar arasında barışçı ilişkileri zenginleştiren, bir etken, uluslararası yumuşama ve anlaşma ile toplumsal düzenleri farklı devletlerin barış içinde yanyana yaşaması yönünde önemli bir katkı oluşturduğu inancındadır.

İÇİNDEKİLER

ÜLKE VE İNSANLAR ... 5

TARİH ... 11

İlerici ve Devrimci Gelenekler ... 11
Alman Emperyalizminin Tarihsel Kökenleri ... 12
Weimer Cumhuriyeti ... 15
Faşizm ve İkinci Dünya Savaşı ... 17
Anti-Emperyalist ve Demokratik Devrim ... 18
Sosyalist Devrim ... 22
Gelişmiş Sosyalist Toplumun Oluşum ... 25

TOPLUMSAL REJİM VE KURUMLARI ... 33

Anayasa ... 37
İşçi Sınıfının Öncülüğü ve Onun Bağlaşıklık Politikası 39

İşçi sınıfı ve bağlaşıkları ... 39
Almanya Sosyalist Birlik Partisi (ASBP) ... 42
Dost Partiler, demokratik blok ... 44
Kitle örgütleri ve dernekler ... 46

DAC Ulusal Cephesi ... 55

Mülkiyet İlişkileri ... 56
Sosyalist Toplumda Bilim, Eğitim ve Kültür ... 57
Yurttaşların Temel Hak ve Ödevleri ... 58

Kadın eşitliği ... 60
Gençlik ... 61
Yönetime katılma hakkı ... 63
Seçme hakkı ve seçim sistemi ... 64
Başvuru hakkı ... 66
İnanç özgürlüğü ... 66
İfade özgürlüğü ... 67

Sosyalist Devlet ... 68

Kamu yönetimi ... 71
Halk temsil organları ... 71
Halk temsil organları üyeleri ... 72
Halk Meclisi ... 74
Devlet konseyi ... 76
Bakanlar kurulu ... 77
Yerel devlet kuruluşları ... 78
Adalet ... 81
Alman Halk Polisi ... 84
Ulusal Halk Ordusu ... 84

DIŞ POLİTİKA ... 86

Sosyalist Ülkeler Topluluğunun Ebedi Üyesi ... 88
Barış, Güvenlik ve Yumuşama Doğrultusunda ... 51
DAC, BMÖ'deki Girişimleri Artırıyor ... 97
Sarsılmaz Bir Anti-Emperyalist Dayanışma ... 99
Barış İçinde Yanyana Yaşama İlişkileri ... 102

EKONOMİ ... 105

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nde DAC ... 110

Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nin bazı ortak girişimleri ... 115

Ekonomik Planlama ... 120
Emekçilerin yaratıcı katılımı ... 121
Sendikaların Hakları ve Ödevleri ... 124
Sanayi ... 127

Sanayinin yeni görevleri ... 128
Yatırımlar ... 130
Bazı sektörlerin gelişimi ... 132
Çevre korunması ... 134

Tarım ... 138

Tarımsal üretim kooperatifleri (CPG) ... 141
Ormancılık, avcılık ... 142
Nasıl bir yarın ... 143
Başarının anahtarı: İşbirliği ... 146
Yeni bir köylü kuşağının yetişmesi ... 149
Devletin ve ekonominin yönetimine demokratik katılım 152

Ulaşım ... 153

Demiryolu trafiği ... 153
Karayolu ulaşımı ... 154
Denizyolu ulaşımı ... 155
Nehir yolları ... 155
Hava ulaşımı ... 156

Dış Ticaret ... 157
İç Ticaret ve Hizmetler ... 162

Yaşam düzeyi ... 165

EĞİTİM ... 169

Kreşler ve Çocuk Yuvaları ... 172
On Sınıflı Genel Eğitim ve Politeknik Okulu ... 175
Okul-Aile İlişkisi, Gençliğin Örgütlenmesi ... 177
Öğretim Görevlilerinin Konumu ... 179
Üniversiteler, Yüksekokullar ve Yüksek Teknikokullar ... 180
Sürekli Mesleki Eğitim ... 183

SAĞLIK VE TOPLUMSAL YARDIM ... 186

Halk Sağlığı ... 189
Sağlık Hizmeti ... 192

Gerici hekimlik ... 193
Sabit tedaviler ... 195

Annenin ve Çocuğun Korunması ... 195
İşyerlerinde Sağlık Hizmeti ... 197
Sağlık Eğitimi ... 198
Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Korunma ... 199
Sosyal Yardım İşleri ... 200
Tıp Araştırmaları ... 204
DAC Kızıl Haçı (DRK) ... 204
Uluslararası İlişkiler ... 205

TATİLLER VE BOŞ ZAMANLAR ... 207

Sendikaların Tatil Hizmetleri ... 208
Dış Ülkelerde Tatil ... 211
Haftasonu Tatilleri ... 212
DAC, Bir Turizm Ülkesi ... 213

KÜLTÜR YAŞAMI ... 214

Kültür, Sosyalist Toplumun Önde Gelen Bir Hedefidir 215
Kültür İnsanların Hizmetinde ... 216
Kültür İşçi Sınıfının Hizmetinde ... 217
Dostlar Arasında İlişkiler ... 217
Kültür Sanattan İbaret Değildir ... 220
Sanatçılar, Sanat ve Gerçek ... 222
Kültür ve Günlük Yaşam ... 224
Sosyalist İşyerleri Birer Kültür Merkezi Haline Geliyor 228
Her Bireyi Sanatçı Yapmak ... 230

SPOR ... 232

Erich HONECKER
Almanya Sosyalist Birlik Partisi Merkez Komitesi
Birinci Sekreteri